

BİR DESTANIN SIRLARI İLK KEZ ANLATILYOR!

BİNLERCE ŞEHİT, MİLYARLARCA DOLAR KAYIP... YILLARDIR SÜREGELEN TERÖR SORUNUNUN ELBETTE, TARİHİ, SİYASİ, SOSYAL, EKONOMİK ONLARCA NEDENİ VAR... BU SORUNLAR YILLARDIR TARTIŞILYOR. ANCAK KAN UYKUSU BU TARTIŞMALARI DEĞİL, HAKKARI ÖZELİNDE 1993-1995 YILLARI ARASINDA YAŞANANLARI ELE ALIYOR. BİR KOMUTAN VE BİNLERCE MEHMETÇİĞİN DESTANSI MÜCADELESİNİ ONLARIN AĞZINDAN, İLK KEZ OKUYACAKSINIZ.

SERDAR AKINAN

KAN UYKUSU

General Osman Pamukoğlu, 1993 - 1995 yılları arasında Hakkari Dağ ve Komando Tugayı ve Güvenlik Komutanlığı yapmıştır. Bu dönem, Hakkari'de PKK'nın omurgasının kırıldığı yıllardır.

- Genelkurmay Başkanı'nı çileden çıkaran haber neydi?
- Ejder Harekatı geceyarısı neden durduruldu?
- Barzani'ye bağlı karakolda kim vardı?
- Binlerce Mehmetçik İran topraklarından neden döndü?
- Amerikan jetleri Skorsky helikopterleri niçin vurdu?
- İki PKK'lı Osman Paşa'ya hangi sırrı verdi?

Görev yaptığı süre içinde muharebeleri bizzat yöneten ve fiilen çatışmalara giren Osman Pamukoğlu Paşa ve komutasındaki askerler, 778 günde yapılanları muharebelerin detaylarını Kan Uykusu'na anlattı.

Karakutu Yayınları: 139 Satırarası: 26

© 2007, Karakutu Yayın Sanayi ve Ticaret A.Ş. © Bu kitabın her türlü yayın hakları Fikir ve Sanat Eserleri Yasası gereğince Karakutu Yayın Sanayi ve Ticaret A.Ş./ye aittir.

Yayın Yönetmeni: Rasih Yılmaz Genel Koordinatör: Asya Çağlar Editör: Ahmet Güçlü

Harekât Grafik Uygulama: Ercan Gönülal, Talip Altun, Atilla Varol İç Tasarım: Burhan Maden

Baskı: İdil Matbaası

Davutpaşa Cad. Emintaş Kazım Dinçol Sanayi Sitesi

o: 81/19 Topkapı-İstanbul

Tel: (0212) 674 66 78

Cilt: Can Matbaacılık Tel: 0212 613 10 77

ISBN: 975-6054-73-5

4. Baskı: Mart 2007 Toplam: 45.000 adet

İnternet: www.karakutuyayinlari.com E-mail: karakutu@karakutuyayinlari.com

• •

•••

•••

KaraKutu

Cağaloğlu Yokuşu No: 6-8 Karvar Han Kat: 4 Eminönü-İstanbul Tel: (0212) 519 83 74 (2 Hat) Faks: (0212) 519 83 77

Genel Dağıtım: Gülbahar Mah. Gayret Sk. No: 21-1/2 T^AFMD^A** 1? Mecidiyeköy - İstanbul Ff [WW C\ 1 T<* (0212) 272 45 46 (Pbx) - Faks: (0212) 272 45 55

KAN UYKUSU

Serdar Akinan

••• •••• ••••

KaraKutu

[Serdar Akinan]

1968 yılında İstanbul'da dünyaya geldi. 1987'de Milliyet gazetesinde istihbarat servisinde polis muhabiri olarak gazeteciliğe başladı. 1991 yılında Cumhuriyet gazetesinde çalıştı. 1992 yılında Star televizyonunun haber merkezinde televizyon muhabirliğine adım attı. Aynı yıl görüntülü haber dalında iki ayrı ödül aldı. Haber programı 32. Gün'de kameramanlık, muhabirlik ve görsel yönetmenlik yaptı. Üç yıl sonra ABD'ye gitti. Star televizyonunun Washington temsilciliğini üstlendi. Türkiye'ye döndüğünde Number One TV'de mesleki yaşantısına devam etti. Haber kanalları CNN Türk ve Habertürk'ün kuruluşunda görev aldı. CNN International'dan bir ekiple birlikte Karachi ve Dubai'de Pakistan'ın ilk özel haber kanalı Geo TV'yi kurdu. Kuruluşunda danışmanlık yaptığı SKYTURK'ün halen genel yayın yönetmenliğini yapmaktadır. İki kız babasıdır.

Yayımlanmış Eserleri:

- Neo-Takiye (Doğan Kitap)

içindekiler

Önsöz

Cumhuriyet Tarihinin En Acılı Süreci	7
Birinci Bölüm	
1993 Öncesi Süreçte Kürtçü Hareketler	13
Kürtlerin Yaşadığı Coğrafyadaki Aktörlerin Sayısı Arttı	15
Şiddeti Nerede Kullandığınız Önemli	16
İkinci Bölüm	
Bir Ülkeye Sahip Çıkmak	37
İsimleriyle Güneşi Yükselttiler	39
Her Yerdensiniz Ama Aynı Zamanda Hiçbir Yerdensiniz..	40
Terörist Neredeyse Orada Bulup Yok Edeceksiniz	101
İstihbarat Eksikliği Terörü Güçlü Kılar	102
Mevziimizin İçinde Bir Ölü PKK'ı Vardı	133
Hakkari Bölgesi'nde Ayak Basılmadık Yer Kalmadı	134
Baba Olduğu Gün Ölen Askerler Var	163
Doğa Şartları da Terör Kadar Etkili	164
Üçüncü Bölüm	
Sayılarla 1978-1995 Hakkari	183
Şehit Olmaya Gidiyoruz	193
insanlar Sembollerle Yaşar	194
Komutanım Beni Vur!	199
Mermiler Kulağımızın Kenarından Geçiyor!	200
Sürünmezsen Kurşun Yiyebilirsin	211
Memleketin Kardelenleri	212
O Gün Ne Kadar Zor Bir İşe Kalkıştığımı Anladım	
On Saat Yürüdük!	221
Doğu'da Görev Yapmak Gurur Kaynağı Olmalı	222
Öldüğün Zaman Seni Kolay Bulsunlar	231
Asker Acıkmaz, Asker Ölmez	232
Benim Görevim Leş Toplamak Değil	245
Halk Desteği Terörü Besler	246
Allah Nasip Ederse Şehit Olacağım	255
İyiyim Ana, Rahatım	256
Arkamdan Yas Tutmayın	263
Dördüncü Bölüm	
Harekât Planları Görsel Uygulamaları	265
Beşinci Bölüm	
Hakkari 1993-1995	273
PKK 5. Kongresi Nizamettin Taş İfade Tutanakları (Ek-1)....	289
PKK Neden Başarısız Oldu?	291
Türk Silahlı Kuvvetleri İnisyatifi Ele Aldı	292
"Söylesem tesiri yok, sussam, gönül razı değil..."	
Fuzuli	
ÖNSÖZ Cumhuriyet Tarihinin En Acılı Süreci	
1992'nin Mart ayında Cizre'deydim.	
Star televizyonu haber merkezi için çalışıyordum.	
O yıl Nevruz gösterilerinde büyük olaylar bekleniyordu.	
Nitekim öyle de oldu.	
Sloganlar atan, sarı, kırmızı, yeşil renklerle Abdullah Öcalan'ın posterlerini taşıyan insanların arasına ilk kez karışmıştım.	
Olaylar bir anda kontrolden çıktı.	
Kitlenin üzerine ağır silahlarla ateş açıldı.	
O gün Cizre'de 12 kişi öldü.	
Otelin balkonunda oturduğum günün, bir gün önce'sini hiç unutamıyorum.	
Kendi ülkemdeydim.	
Sokağına baktığım bu ilçenin meydanında saçak altlarında bekleyen asker ve polisin yanına gidip konuşmamız, aralarımıza karışmamız söz konusu bile değildi.	
Yabancı gazeteci doluydu kaldığımız otel.	
Alman bir kadın gazeteciyi hatırlıyorum. Bir gece önce Cizre'nin arka sokaklarının ıssız karanlığında fütursuzca dolaşabiliyordu.	

Biz ise çekingenlik içindeydik.

Köşe başları PKK'nın kontrolündeydi.

Yıllar sonra Kan Uykusu belgeselini hazırlarken 1992 yılında gelinen noktayı anlatan cümlelerin üzerine görüntü bulmam gerekiyordu.

Arşiv kasetlerini karıştırdım. Karşıma çıkan görüntü, işte tam da o gün; 21 Mart 1992 yılında Cizre'de çekilen görüntülerdi.

Ham kasetten aktarılmış görüntülerde yaşananları söz konusu zamanda çiçeği burnunda bir gazeteci olarak nasıl izlediğimi anımsadım ve yaşadıklarımın dair düşüncelerimle, şimdi bu satırları yazarkenki düşüncelerim birbirinden oldukça farklıydı. Kan Uykusu'nu hazırlamak için 1993 - 1995 yılları arasında Hakkari'de görev yapan dokuz askerle saatler süren röportajlar yaptım.

Bu kitap, televizyonda yayınlanan iki saatlik belgeselle sığmayan tüm bu söyleşilerin tamamını içeriyor. Belgesel hazırlanırken Kürtlere, Güneydoğu'ya ve PKK'ya dair kapsamlı okumalar da yaptım.

Cumhuriyet tarihinin bu en kanlı ve en acılı sürecini anlamaya çalışırken zihnimde şekillenen fotoğrafı, bu okumalarımda aldığım notlardan yola çıkarak özetlemeyle çalıştım.

Türkiye'nin çok ciddi bir Güneydoğu sorunu, bir Kürt sorunu, bir terör sorunu, adını nasıl koyarsanız koyun yıllardan beri süregelen ve bir türlü sağlıklı çözüme kavuşturamadığı oldukça büyük bir problemi vardı.

Amacım bu sorunu kavramaya çalışan zihinlere "bir başka açıyı" da gösterebilmektir.

O bakış açısı, yıllardır şehit olan ve şehit veren askerlerin, yakınlarının, komutanlarının, silah arkadaşlarının yaşadıkları ve düşündükleriydi. Bu kitapta anlatılanları okuduğunuzda "askerin görüşü"nü de tek renk olmadığını fark edeceksiniz.

Söz konusu "farklı tonlar"a dair son yıllarda emekli askerlerin kaleme aldığı birçok anı kitap yayımlandı.

Bu kitaplarda "bakış açısının" ne denli değişik olduğunu gördü kamuoyu.

"Unutulanlar Dışında Yeni Bir Şey Yok" adlı kitap, kanımca bir milattır. Hakkari'de 1993-1995 yılları arasında görev yapan Tuğgeneral Osman Pamukoğlu'nun kaleme aldığı anıları okuyan çevremdeki hemen herkes benzer şeyler düşünüyordu. Kan Uykusu belgeseli aslında "Unutulanlar Dışında Yeni Bir Şey Yok"un kısa bir görsel özeti oldu.

Ancak bir kez daha başa dönmem gerekirse, beni bir gazeteci olarak etkileyen ve bu kitabı yazmaya iten duygu, 1992 yılında şahit olduğum olaylara, bugün çok daha farklı bir açıdan bakmamdan

kaynaklanmaktadır. Bu bakış açısını veren birçok unsur bu kitapta bulabileceğimizi ümit ediyorum.

Bahsi geçen süreçte yaşananları askeri açıdan ele alan bu röportajlara, PKK'lılarla, korucularla ve bölge halkıyla yapılacak röportajlar da büyük katkı sağladı

şüphesiz. Maalesef böyle bir fırsatım, birçok nedenden ötürü olmadı.

O tarihler arasında, PKK'ya göre Botan-Behdinan (Hakkari) olarak adlandırılan bölgenin iki sorumlusu

Nizamettin Taş ve Suriyeli Topal Nasır'ın PKK 5. Kongre komisyonuna verdikleri ve neden başarısız olduklarını anlattıkları savunma ifadelerinden Nizamettin Taş'a ait olanının tamamını da bu kitabı ek olarak aldım.

İfadede yazılanların önemli olduğunu düşünüyorum.

Neden önemli biliyor musunuz?

Kan Uykusu, yukarıda da bahsettiğim gibi, aslen televizyon için yapılan bir belgeselin deşifre edilmiş

metinlerini içeriyor. Bu röportajlarda konuşanlar, hep birilerinin peşinde; onları yok etmek için verdikleri mücadeleyi anlatıyor. Yani aslında kitapta bir "karşı taraf" var. Cümlelerin nasıl ki tamamında bir özne (ben, biz, asker, devlet vs.) ve bir yüklem (pusu attık, çatıştık, yakaladık, soruşturulduk vs.) varsa bir de tümleç var.

O tümleç, sadece vahşi tabiat şartları değil, PKK. Yani bu kitapta konuşanlar aslında belirgin iki düşmanı resmettiler; biri doğa şartları, diğeri ise PKK. Örtülü düşmanların isimleri ise pek aleni olarak geçmiyor.

Üçüncü taraf ise komşu ülkeler, bölgede çıkarı olan süper devletler, karanlık güç odakları, bürokrasi vs.

Dolayısıyla bu kitabın çerçevesi içinde kalan aktörlere dair temel bir eksiklik olduğunu da baştan kabul

ediyorum. Dağdaki PKK kadrolarının o kanlı süreçte olan biteni nasıl algıladıkları, ne düşündükleri birçok

neden-den dolayı Kan Uykusu'nda yer almıyor. Buna karşın okuduğumda bana da ilginç gelen ve bir yandan da çok

önemli olduğunu düşündüğüm PKK ifadelerini de kitabı alarak bir parça olsun bu eksikliği gidermeye çalıştım.

PKK'nın Doğuşu ve Destekçileri

PKK'nın yeşerdiği 1970'li yıllara gelmeden onu var eden "iklim"e/ yani temel tarihsel dinamiklere bakmak gerekir.

1945 sonrasında Türkiye kendisine müttefik olarak "Batı'yı" seçti.

Bu tercih Sovyetler'in güneye olan ilgisini pekiştirdi.

O yıllardan itibaren Rusya, Araplar ile yakın ilişki içine girdi.

Arap-İsrail Savaşı ve Petrol Krizi, İkinci Dünya Savaşı sonrası tüm siyasal, ekonomik, ticari ve askeri sistemlerin yönelimlerini ve dinamiklerini yeniden tanımladı.

Petrole dayalı askeri, ticari ve endüstriyel organizasyon uzun vadeli planlar yaparken Ortadoğu'daki enerji havzalarının güvenliğinin Sovyetler'in ve Çin'in ilgisinden dolayı kırılğan olduğunu gördü.

Türkiye; bu havzalarla Kuzey'in bağlantısı üzerinde jeostratejik olarak oldukça önemli bir konumdaydı.

Sovyetler açısından bu aks üzerinde Türkiye bir kozsa; o kozu zayıflatacak, yoracak ve meşgul edecekti. Bu olumsuz eylem planlarının etkin elemanlarını bulmak da zor olmadı. Bu nedenle 1993 yılı öncesini daha iyi anlamak için PKK konusunda otorite olarak gördüğüm Dr. Nihat Ali Özcan'la da bir söyleşi yapmayı uygun gördüm.

Bu kısa ama öz söyleşinin PKK'yi var eden temel dinamikleri anlamak açısından çok önem taşıdığını düşünüyorum.

Yani "Kan Uykusu"nda, süre sıkıntısı sebebiyle, başta süratle geçtiğim 1993 öncesine dair genel toparlamayı bu kitapta ilk söyleşide göreceksiniz.

Aslına bakarsanız 1995 sonrasına ilişkin de derinlemesine bir çalışma yapmak gerekiyordu. Ancak şunu fark ettim ki 1995'ten günümüze PKK sorunu apayrı bir kitap konusu.

Bu nedenle konsantrasyonumu, özenle korumaya çalıştığım bu mekansal tarihsel çerçevede tutmaya özen gösterdim. Türk ordusunun içinden bir sese kulak verdim. Bu sesin sağduyuyla dinlenmesi ve içtenlikle dikkate alınması gerektiği kanaatindeyim.

Bir kez daha, başta Sayın Osman Pamukoğlu olmak üzere, benimle konuşmayı kabul eden, zamanını ayıran ve Kan Uykusu'nun oluşmasına katkıda bulunan herkese en içten minnet duygularımı sunuyorum.

İstanbul/Cihangir - Aralık 2006 Serdar Akinan

Birinci Bölüm

1993 ÖNCESİ SÜREÇTE KÜRTÇÜ HAREKETLER

Dr. Nihat Ali Özcan

"Kürtlerin Yaşadığı Coğrafyadaki Aktörlerin Sayısı Arttı"

1993 yılı PKK ile mücadelede çok önemli bir sürecin başlangıcı oldu. Fakat bunun bir öncesi vardı. Yani temel çıkış noktası... Stratejist Dr. Nihat Ali Özcan, söz konusu ayrılıkçı çıkış noktalarına ışık tutuyor.

ŞİDDETİ NEREDE KULLANDIĞINIZ ÖNEMLİ

Size göre ayrılıkçı olarak tanımlayabileceğimiz sivil hareketler ne zaman bu topraklarda başladı?

Türkiye'deki ayrılıkçı Kürt Hareketi, Cumhuriyet öncesi, yani Osmanlı döneminde de vardı. Bu yeni bir durum değil aslında.

Kürtler içinde, İmparatorluk döneminde özellikle 19. yüzyıldan itibaren bir kaynama vardı.

Nedenlerine bakmak gerek. Ben çok önemli iki tarihsel dinamik görüyorum neden olarak.

İlki tüm dünyada, özellikle Batı'da başlayan milliyetçilik fikirlerinin süratle gelişmesi ve yayılmasıdır.

İkincisi Kürtlerin yaşadığı coğrafyadaki aktörlerin sayısının artmasıdır.

Aktörlere bakarsak şunu görürüz...

Bir ayağında İran, bir ayağında Osmanlı vardı.

Ancak kuzeyden özellikle Rusların Kafkaslar'a doğru inmesi ve güneyden ise İngiltere'nin bu sisteme, bu rekabet alanına girmesi, tabu olarak Kürtler arasında hem destek bulma hem politik ilişkiler geliştirme imkanı verdi bu aktörlere.

Eşzamanlı olarak milliyetçiliğin yayılması ile birlikte milliyetçilik fikirleri de ortaya çıktı.

Osmanlı, Kürtleri kendi sistemi içerisinde bir imparatorluk kültürü ile yaşatmayı bildi. Elbette zaman zaman Rusya'nın, zaman zaman İran'ın, zaman zaman da İngiltere'nin desteklediği bir takım hareketler oldu. Bir de iç dinamiklerle ortaya çıkan bir yapı oluştu.

Osmanlının merkezileşme talepleri ve zorunluluğu, bu merkezleşmenin kaynaklarını kontrol altına alma çabasını yani özellikle savaşların sürdürülebilmesi, vergilerin toplanması ve insanların askere alınması açısından önem teşkil eder. Belli bir otonomi sağlanmış, belli bir yapı içerisinde sosyolojik olarak var olan Kürtlerle devlet arasında zaman zaman sürtüşmeler çıkmıştır.

Bu problemler 20. yüzyılın başına kadar devam etti.

Türkiye Cumhuriyeti'nin de buna benzer bir yaklaşımı oldu. Türkiye Cumhuriyeti dışarıdaki sorununu çözüp yeni bir devrim hareketini başlatınca iki dirençle karşılaştı. Çünkü bu yeni fikre direnebilecek iki yapı vardı: Aşiret yapısıydı ve belli dini yapılar. Her iki dirençle de karşılaştı Cumhuriyet.

Bu döneme baktığımızda aslında iki karakteristik yapı bulunmaktadır. Bunlardan birinde daha çok Alevi Kürtlerin direndiği yapıyı görmek mümkün, ki bu daha Kurtuluş Savaşı sırasında ortaya çıkan bir yapıdır.

Daha sonraki süreçte de Şeyh Sait'le de başladığı söylenen Medrese geleneğinden gelen Sünni karakterde bir Kürt hareketini görmek mümkün. Aslında bu ayrışma, bütün Cumhuriyet tarihi boyunca kendini farklı platformlarda ve farklı şekillerde gösterdi. Yani çok partili sisteme geçtiğimizde Cumhuriyet Halk Partisi'nin içersinde, bazen TİP'te ama daha çok "sol düşünce"nin içinde yer aldı.

Medrese geleneği ile beslenmiş Sünni karakterde olan ve aşiret düzeni ile desteklenmiş yapı ise Demokrat Parti'de, daha sonraki süreçte Adalet Partisi'nde, Anavatan Partisi'nde ve en son AK Parti'de kendisini gösterdi.

Kendi içinde kırılmalar mı oldu bu hareketlerde?

Kendi içerisinde atomizasyonlara da uğradılar. Değdiğiniz doğru. Bu atomizasyonlara uğrama süreci içinde mesela "Sol" olarak tanımladığımız, göçler ve eğitim düzeyinin artması ile birlikte Kürtlerin arasında da hareketlilik artmaya başladı.

"Kürt sorunu devrimin yedek gücüdür," dendi. 60'lardan sonraki süreçte ve 70'lerin sonlarında yeni bir karakterle ortaya çıktı. "Ulusların kendi kaderini tayin hakkı" söylemi çerçevesinde bakıldı işe.

O dönemde Sovyetler Birliği ve Amerika Birleşik Devletleri'nin ideolojik çatışmaları Türkiye içine de yansıdı doğal olarak. O sebeple Kürk hareketi kendi içinde ikiye ayrıldı. Bunlardan biri, pro-Sovyetik biraz daha Sol Marksist literatürden hareket alıp gelişirken, diğeri de daha çok geleneksel dini ritüellerin güçlü olduğu bir yapıda gelişti. Bu daha çok Kuzey Irak bağlantılı ve Barzani destekli oldu.

O zamanki tanımıyla biri, Türkiye Kürdistan Demokrat Partisi olarak gelişti, diğeri ise biraz daha bağımsız ama pro-Sovyetik bir Kürt Sol Hareketi olarak ortaya çıktı. Daha sonra PKK'nın yeşereceği ve kendine taban bulacağı bir alan oluşturdu.

Hangisinde yeşerdi PKK bu anlamda?

PKK bu anlamda bakıldığı zaman Marksist teoriden yola çıkarak olayları ve gelişmeleri analiz eden yapıdan ortaya çıktı. Daha doğrusu kendine orada yer buldu, destek buldu ve sempatizanlarını o alandan kazandı. Zaten PKK'nın kuruluş dönemi söylemlerine, yapılanma modellerine, ideolojisi ve stratejisine baktığımız zaman bir Marksizm görmeniz mümkün.

Abdullah Öcalan'a baktığınız vakit, Öcalan nerede resme girer, nerede PKK'yı şekillendirmeye başlar? Hem tarihsel hem coğrafi olarak...

Bence Apo'nun resme girmesinin en önemli nedenlerinden biri kişiliği ile ilgili. Yani Abdullah Öcalan zeki, hırslı, ihtiraslı ve bu bölgenin, bu coğrafyanın politik kimliğine cevap verecek bir kişiliğe sahip.

Bencilliği, megalomanlığı, şiddeti kullanma ve kul-landırma konusundaki acımasızlığı ile aslında bu coğrafyanın politik kültürüne de cevap veriyor. Tanıdık bir simaya benziyor. Bir yönüyle belki Saddam'ı hatırlatır, bir yönüyle belki Suriye'deki Hafız Esad'ı.

İkinci neden konjonktür.

12 Mart dönemi sonrası... Türkiye'de çok güçlü bir sosyal altüst oluş vardı. Türk işçiler Almanya'ya gidiyor, insanlar köylerden kentlere göç ediyor, varoşlar dolmaya başlıyor ve 1960 Anayasası'nın ortaya çıkardığı bir özgürlük ortamı var. Bu, Türkiye'nin iç dinamikleri ile ilgili. Türkiye'deki 12 Mart Müdahalesi'nin, o dönemde geleneksel olarak çok etkili gözükken Kürt illegal hareketinin liderlerini hapse atmış olmasıyla, ortada bir lider boşluğu da yaratmıştır. İşte bu dönemde ortaya çıktığını görüyoruz Öcalan'ın. Öcalan'ı güçlü kılan da aslında şiddet kullanma konusunda tereddüt etmemesinden kaynaklanıyor. Yani şiddeti kullanmaya başladığınızda doğal olarak kendinize bir alan açılıyorsunuz. Bir de devletin zayıflığı ile ilgili bir şey.

Bu şiddeti nerede kullandığınız önemli. Eğer bu şiddeti devlet yapısının zayıf olduğu yerlerde kullanırsanız gerçekten ciddi bir takım sonuçlarla karşılaşabilirsiniz.

Geçmişte Marksist pratikte kullanılmış hazır reçeteler var. Mao, Vietnam örneği ya da Güney Amerika, bu reçetelerden birkaçı. Bu hazır reçeteye birkaç unsur daha eklendi.

Bölgedeki aşiret algılaması.

Köylülük...

Coğrafyanın vahşiliği... Tüm bunların içine şiddet unsurunu da eklediğinizde kendinize bir alan açılıyorsunuz. Abdullah Öcalan'ı birdenbire ön plana çıkartan ne-den bütün bunların düzgün bir bileşeninden kaynaklanmış olmasıdır.

Bütün bunlara cevap verecek bazı unsurların bir araya gelmesi... Bu bir tesadüf müdür? Hayır.

Bir kısmının tesadüf olması mümkün değil. Yaşanan bir gerçek var. Tabii ki bazı destekler olmadan bu işlerin olması da mümkün değil.

1978 Diyarbakır Fisköy'de bir grup insan toplanıyor. Başlarında Abdullah Öcalan var, çok küçük bir topluluk. Karar veriyorlar ve kuruyorlar PKK'yı. 1978'den sonraki süreç... 1978'in ne anlamı vardır? 1978'den 1984'e geçen süreçte neler olup bitmiştir?

1978'in şu anlamı var: 1978'de bunlar bir araya geldiklerinde ve bir karar deklare ettiklerinde, onlar maddi varlık olarak zaten varlar. Nerede varlar? Tunceli'de, Malatya'nın bir bölümünde, Gaziantep'te... Öncelikle kendilerine müşteri ayarlamakla meşguller.

Kaç kişilerdi tahminen?

O zaman tahminen 120-160 kişi civarındalar; çekirdeklerde yer alan ve bu işi harekete geçirebilecek kişilerdi bunlar. Zaten asıl profesyonelleşme, gündelik hayattan kopup kendini tamamen örgütün amaçlarına adanma işi de 1978'den sonra başladı.

Bunun karakteristik bir özelliği vardır; geleneksel olarak o dönemlerde Marksist örgütlenmelere baktığınız zaman önce dergi çıkarıp kendilerini ilan ettiklerini sonra da sempatizan topladıklarını görürsünüz. Ama profesyonelseniz önce çekirdek oluşturup sempatizan toplayıp sonra varlığınızı deklare edersiniz. Bu güvenlik açısından gereklidir.

Nitekim Öcalan da bu profesyonel yaklaşımla kendini deklare etmiştir; yani bir efsane vardır, birileri söylüyordur, kahvehane köşelerinde insanlar konuşuyor, bir şeylerden söz ediyor ama bunun ne olduğunu

bilmiyor-dur. Bunun ne olduğu ani deklarasyon, 1978'deki toplantıdan sonra ortaya konuluyor. Tamamen stratejik, nasıl yol izleneceği konusunda karar veriliyor.

O dönemin Türkiye'deki politik ortamına ve uluslararası sistemdeki rekabet ortamına bakmak gerek bu anlamda.

12 Eylül 1980 darbesi ne getirdi?

Öcalan 1980 öncesi Suriye'ye kaçtı. 1979'da Şam'a gitti önce. Uluslararası terörizmin pro-Sovyetik olarak tanımlanabilecek önemli uluslararası figürleri olan kişi-lerle tanıştığı söylenir.

Bildiğimiz gibi Talabani ile buluştuğu söylenir.

Aslında var olan uluslararası ağın bir üyesinin, Türkiye'den oraya taşınmasıdır. Yoksa orada tesadüfen kapıyı çalıp, "Ben geldim... Bu işleri yapacağım ama olma-dı." değil mesele. Yoksa bu kanalları bilmeden o kapıları açmanız mümkün değil.

Bunların ikinci halkasında ise Sovyetler Birliği var.

Bir başka enteresan bilgi de şudur: PKK faaliyet gösterdiği bölgelerde yaklaşık olarak 500 insan öldürmüştür. Çok sayıda insan göç etmiştir. Mesela insanların tarlalarına, bostanlarına el koymuş; bunların bir kısmını yakmış; bir kısmının makinelerini ele geçirmiş; arabalarını, traktörlerini gasp etmiş bazı yerlerde de belediye başkanlıklarını ele geçirecek orayı yönetmeye başlamıştır. Yani 12 Eylül'e gelinceye kadar PKK yok değil. PKK var ve 500 cinayetin de sorumlusu.

O dönem sadece daha amatörce yapıyorlar bu işi.

12 Eylül'ün Öcalan açısından avantajlı bir durumu da, yurtdışında olduğu için bir kısım kadrolarını kurtarabilmesiydi. İçeride kendisine rakip olanlar yani kendi-sine karşı direnenler tasfiye oldu. Sol hareketin yani Kürt Hareketi'nin içinden beslenen diğer oluşumlar tasfiye edildi. Dolayısıyla Öcalan, bir yandan ekime hazır ürün devşirebileceği bir coğrafya yarattı. Nitekim Öcalan 1984'te döndüğünde kendisiyle rekabet edebilecek lider-ler veya yerelde farklı bir siyasetle işleyen bir mekanizma yoktu. Bakir; nadasa bırakılmış bir alana girdi.

Aslında 12 Eylül'ün böyle bir etkisi oldu PKK'nın üzerinde. Tabi Öcalan'ın Suriye'ye geçmesi ve bu kadar çok teveccüh görmesi, Türkiye-Suriye açısından da önemliydi çünkü aynı zamanda Türkiye, 1980 yılında Atatürk Barajı'nın inşaatına başladı.

Bu Suriye tarafından kabullenilen bir pozisyon de-ğildi. Diğer bir konu da İran-İrak Savaşı başlamasıydı.

Tabi bunun biraz gerisine gidersek Barzani-Talabani rekabeti de var işin içinde.

Çünkü 1975'ten sonra Barzani İran'a gitti, o sırada Talabani Şam'da Barzani'nin temsilcisiydi. Irak'ta siyasi değişiklik oldu. Irak, 1977-1978'den itibaren yüzünü Batı dünyasına döndü; bu dönem, Talabani'ye bağlı Kürtlerin başka bir figür olarak ön plana çıkmaya başladığı dönemdir. Talabani o dönemde bağımsız hareket etmeye ve Sovyetler Birliği'nden destek almaya başladı.

Çünkü Talabani geçmişte Marksist kimliği bilinen, politik bir figürdü. Sovyetler bu hareketi destekleme kararı aldıklarında şöyle ilginç bir şey oldu.

Talabani'nin Suriye'de üstlenip Irak'a karşı bir takım operasyonlar yapabilmesi için kendi adamlarını getirmesi gerekiyordu. Doğrudan doğruya Irak'tan Suriye'ye geçilemediği için Türkiye üzerinden denedi. 1978'in Mart-ıs, Haziran aylarıydı. Bu insanlar Şemdinli'de, Barzani tarafından harekete geçirilen Türkiye vatandaşı Kürtler tarafından pusuya düşürüldüler. 10 -15 gün çatışma ol-du. Çok sayıda insan öldü, çok sayıda insan esir aldı. Bu olaylar o zaman parlamentoda TİP'in yaptığı bir basın açıklaması ile gündeme geldi.

Orada şöyle deniyordu; ilerici Kürt gruplar, gerici ve Amerikan uşağı Barzaniciler tarafından bölgede pusuya düşürülmüştür. Bu konu, o zamanki ana muhalefet partisi olan Adalet Partisi tarafından dile getirildiğinde Baş-bakan, Ecevit'ti...

Dönemin Dışişleri Bakanı bunun basit bir "mera anlaşmazlığı" olduğunu söylemişti. Bu basit "mera anlaşmazlığından yaklaşık olarak 158 kişi ölmüştü. 300'e yakın da yaralı vardı. Hatta yaralıların bir kısmı, tedavi edildikten sonrada Türkiye hapishanelerinde yattılar. Talabani bunu yapamayacağını görünce içeride kendisi-ne kanal açabilecek ve Barzani'ye rakip olacak bir partner aramaya başladı. O partner Abdullah Öcalan oldu.

Tek parametre bu muydu? Bölgesel anlamda başka tarihi dinamikler var mıydı?

Tabii... Şimdi bu 1980'lerin başına geldiğimiz zamanki manzara idi. 1979'da İran Kürdistan Demokratik Partisi İran'ın zayıflığından faydalanarak ayaklandı. Bu ayaklanma Talabani'yi heyecanlandırdı.

Talabani PKK'dan birkaç elemanla beraber İran devrimini, İran'daki Kürt hareketini desteklemek üzere yola çıktılar. Barzani bu yeni durumu sessizlik içinde bekledi, çünkü kendilerine himaye sağlayan Şah, iktidardan düşmüş, İran'da siyasi hava değişmişti. Fakat İran-İrak Savaşı, her şeyi yeniden değiştirdi.

İrak, İran'a saldırınca İran'daki Kürtler de İran hükümetinin; devrim hükümetinin düşmanı oldu doğal olarak Talabani bavulunu topladı ve Şam'dan doğru Bağdat'a gitti. Saddam Hüseyin'e bağlılıklarını bildirdi ve İran'ı içerden vurmak için Irak'la işbirliği yapmaya hazır olduğunu söyledi ve Saddam Talabani'yi destekledi, 1986'ya kadar Talabani İran'daki Kürtlerle beraber İran yönetimine saldırdı.

Aynı tarihlerde PKK ne yapıyordu?

Aynı tarihlerde PKK sendeleme geçirdi.

İran, Suriye ile stratejik müttefik haline geldi. İran stratejik müttefik haline gelince, Suriye'ye dedi ki; "PKK'lılar bizim burada faaliyet gösteriyorlar, şunlara söyleyin çekilsinler. "

Bu sefer İran, Barzani'yi alıp Şam'a getirdi.

Abdullah Öcalan'ı da aynı masaya oturtular.

Buna göre Barzani PKK'lıları Şam'dan alacak, önce Ulubey tarafına götürecekler, Ulubey'den Kuzey Irak'a geçecekler, orada üstlenmeye başlayacaklar.

Kime karşı? Türkiye'ye karşı.

Türkiye'yi bu kadar hızla hedefe koymalarının nedeni neydi?

Birkaç nedeni var. Birincisi Türkiye Atatürk Barajını yapmaya başlamıştı. Bu Suriye için affedilir bir durum değildi. İkincisi de geleneksel bir Hatay sorunu vardı.

Üçüncüsü, Türkiye Batı bloğu içinde Amerika'nın desteklediği bir yapıydı. Sovyetler Birliği'nin desteğinin ve en büyük stratejik müttefiki de Suriye idi. En fazla silah yardımı alan ülke durumunda idi Suriye, üstüne üstlük İran-Irak Savaşı da başlamıştı. Irak, Türkiye üzerinden petrolünü satarak savaşı sürdürüyordu. Zaten devrim sonrası Amerika ile İran ilişkileri bozulmuştu ve Amerika'nın en iyi müttefiki Türkiye idi.

Türkiye, İran devrimi sonrası, Amerika Birleşik Devletleri'nin Sovyetler Birliği'ne karşı kaybettiği bütün radar ve dinleme istasyonları karşılığında Türkiye'den yeni bir şeyler almış ve arkasından Türkiye'ye koyduğu ambargoyu da kaldırmıştı. Üstelik Basra Körfezi'nde de hızlı mukavemet gücü oluşturmuş, bunun lojistik merkezi olarak da Batman, Muş, Diyarbakır gibi yerlerde havaalanları açmış, malzemeler yığmaya başlamıştı. Devrimin heyecanı ile Türkiye, düşman olarak başkötüye yerleştirilecek ülkelerden biriydi.

O yüzden de Türkiye'ye zarar verecek böyle bir yapının desteklenmesi, hem İran'ın çıkarları açısından uygundu hem de Suriye'nin çıkarları açısından. Onlar sadece kendi çıkarlarının gereğini yaptılar. Savaş başladığında da hem Irak meselesi hem Amerika'nın pozisyonu hem Türkiye'nin Amerika ve Irak'la olan ilişkileri, ticaret

meselesi, hem de 1979'da ilk etabı tamamlanmış Kerkük-Yumurtalık Boru Hattı'nın geliştirilmesi projelerine karşı, İran da kendine göre daha ucuz ama sonuçları daha etkili bir yöntemi ön plana çıkardı.

Türk kamuoyu PKK'nın adını ilk kez 1984'te Eruh ve Şemdinli katliamları ile duydu. 1984'e kadar ne oldu?

Neden 1984'te PKK'nın adını duyduk?

1980'li yıllara kadar Türkiye'deki söylem, sağ-sol çerçevesinde şekillenmişti. Dolayısıyla kategorik olarak PKK, solun içersinde algılanıyordu. Ayrılıkçı falan filan deniyordu ama insanların zihninde çok fazla bir yeri yoktu ve birdenbire duymalarının nedeni, 1984'te yeni bir durumun ortaya çıkmasından kaynaklanmıştı. Çünkü 1984'e kadar Türkiye'de polisler öldürüldü, askerler münferit olarak öldürüldü ama sistematik olarak Devlet'te, polise ve askere yönelik bir hareket olmadı. Çünkü örgütlenmek için henüz yapılanma halinde olduklarından, stratejileri daha çok üye toplamaya yönelikti.

Devleti ortadan kaldırmaya, tamamen sindirmeye yönelik değildi, birkaç yer hariç olmak üzere o aşamaya henüz gelememişlerdi. 1980 - 1984 yılları arası her şeyin kontrol altına alındığı imajının yaratıldığı bir dönemde, birdenbire iki ilçenin basılması, güvenlik, jandarma ve askerinin öldürülmüş olması bir anlamda toplumda bir şok etkisi yarattı tabii ki.

1984'te bu iç sebepti. Peki, dış sebep var mıydı?

Vardı tabii... 1984'teki dış sebep, özellikle Kerkük-Yumurtalık Boru Hattı'nın ikinci etabının işletmeye açılmasıdır. Aynı günlerde Atatürk Barajı'nın belirli bir aşamaya gelmesi... Zaten PKK'nın kendi tarihine bakarsanız, ilk eylemlerin nisan ayında yapılmasının istendiğini görebilirsiniz.

Boru hattının açılması ne gibi tehdit oluşturacaktı?

Boru hattının açılmasının İran'a zararı vardı. Çünkü İran-Irak Savaşı'nın dördüncü yılına girilmişti. Savaşın ağırlık merkezi Basra Körfezi'ne kaymıştı. Basra Körfezi'ne kaymasının sonucunda İran petrol satamaz olmuştu. Irak da artık petrol satamaz hale gelmişti çünkü ikisi bir-birinin tankerlerini batırıyordu. Bunun üzerine İran tanker savaşını başlatınca, İran buna cevaben Irak'ın petrol satışını engellemek üzere savaşı kuzeye kaydırıldı. Kuzeye kaydırıldığı savaşta da daha çok Barzani'nin güçlerini kullanmaya başlamıştı. Özellikle boru hatlarına, petrol tesislerine yönelik saldırılar yapıyorlardı. Fakat boru hattı da mümkün olduğu kadar uzağa kurulmuştu. O yüzden İran, boru hattını işlemez kılabilmek için PKK'ya destek vererek onu birdenbire sahneye sürdü.

1984'te Şemdinli-Eruh Baskınları oldu... Ve PKK adını tescillemiş oldu bu eylemle. Türkiye ise siyahı mücadeleyi bu anlamda hedefe koyarak PKK'yı düşman olarak addederek operasyonlara başladı. Ondan sonraki grafik PKK açısından nasıl bir seyir izliyor?

İlginç olan şu aslında, PKK 1984'te başladı ama PKK bu tarihte faaliyetlerine başlamadan önce de bu coğrafyaya giriyordu. Ne zaman? 1983'ün Baharı'ndan itibaren

girmeye başladı. Komik olacak belki ama Almanya'da yayınlanmış Serxwebun dergilerinin eski sayılarından, 1983 yılında yayımlanmış ilk bölümüne baktığımda, aslında PKK açıkça Türkiye'nin içine militanlarını soktuğunu ve çeşitli eylemlerde bulunduğunu resimleri ile beraber açıkça belirttiğini görüyorum.

Açık istihbarat yani...

Evet, yani açıkça 1,5 Mark verip, dergiyi satın alan herkes, PKK'nın Türkiye'ye girdiğini ve içerde çeşitli faaliyetlerde bulunduğunu görebilirdi. Gizli saklı bir şey değildi bu. İlk şoktan sonra tepki de enteresan oldu. Bu enteresan tepkilerden biri, Kenan Evren'den gelir. Soru-nu masaya yatırıp, neden böyle olduğunun üzerinde kafa yormak yerine jandarma başçavuşunu emekli ederek ilk tepkisini göstermiştir. Tabii jandarma başçavuşuna gelinceye kadar belki anlattığım komedinin bu tarafı açısından bir sürü tepki gösterilmesi gerekir ama 1984'te bu işle ilgili teşhis doğru konulmuştur. Bu basit bir karakol baskını meselesi değildi; gerilimi olan, stratejik boyutu olan, uzun süreli bir sözde halk hareketinin ilk hamlesi olduğu görülmüştür. Doğru teşhis konulmuştur. Tepki de doğrudur. Nitekim 1985 yılında örgüt inanılmaz derecede hasar almış, Türkiye'yi terk etmek zorunda kalmış ve bunu da kendi literatürlerinde "Sarıkamış hezimet-i" olarak tanımlamışlardır.

"Sarıkamış Hezimet-i"ne gelinceye kadar... Ne kadardı militan kadrosu?

260 kişi filan vardı Kuzey Irak'ta. Bunun yaklaşık 160'ını kaybetmişlerdir.

Değiştiren neydi bu havayı?

Birkaç nedeni vardı. Birincisi İran'ın tutumu...

İran'ın PKK'dan umduğunu bulamadığını görünce, daha güvenli olsun diye Irak değil İran üzerinden sokmaya başladı militanları.

İran aynı zamanda PKK'lılardan Türkiye'ye ilişkin; hem Amerika'nın bölgedeki lojistik güçleriyle ilgili hem de Türk Ordusu ve Türkiye'nin genel durumuyla ilgili kıymetli bilgiler topluyordu. İkinci nedeni, tabii İran'ın tutumuyla ilgiliydi. Türkiye'nin içinde bir şeyler değişmeye başladı. Bu rahatlık, Türkiye birdenbire sıkıyönetimi kaldırdı ve olağanüstü hale geçti. Bu da TSK'nın bu işten çekilmesine sadece işin jandarmaya ve polise kalmasına neden oldu. Onun yarattığı bir rahatlama ve buna bağlı bir görmeme, duymama ortamı oluştu...

PKK bu durum karşısında nasıl strateji değiştirdi?

Şöyle yaptı. Daha çok sivil öldürmeye başladı. Baktı ki asker öldürerek bir şey yapamıyor bunun yerine "Ne kadar çok sivil öldürürsem, ne kadar çok adam kaçırırsam bu iş o kadar iyi olur." demeye başladı. 1990'a kadar çok sayıda vatandaş öldürdüler. Şiddetle terörize ederek sistemi kurdular. Çok sayıda sivil öldürerek, aşiretlerden insanlar kaçırıp rehin alarak, özellikle de kadınları dağa çıkararak yaptılar bunu. Çünkü aile, en önemli düşman yapısı haline gelmişti. Cinayetlerin yarattığı korku ve dehşet, insanları örgütle işbirliğine zorladı. Bir süre sonra da devletin kendilerini koruyamadığına dair bir fikrin zihinlerine yerleşmesine engel olamadılar.

1992'ye kadar yüksek tırmanış grafiği izleniyor...

İran-İrak Savaşı 1989'da bitti. Duvar yıkıldı. Birdenbire siyasal ortam değişti, uluslararası ortam değişti. Duvar yıkılınca Türkiye'nin Kafkasya, Orta Asya üzerinde yeni politikalar geliştirmesiyle, İran'ın yeniden PKK'ya finansör olmasına neden oldu. Diğer taraftan Saddam Hüseyin'in 1991'de Kuveyt'i işgali, pozisyon ve ortam yarattı Türkiye açısından.

Nasıl bir ortam yarattı PKK açısından?

Savaştan sonra Şiiler ve Kürtler ayaklandı biliyorsunuz. O ayaklanmadan sonra Saddam bunlara saldırdı. Daha sonra da bunları 36. paralelin üstüne sürdü. Ortaya sahipsiz bir alan çıktı, Kuzey Irak...

Savaştan sonra PKK çok iyi miktarda lojistik elde etti. Milyonlarca Kürt sınırlara yığıldı. Sınırlar kontrol edilemez oldu. Bu durum dünya medyasına taşındı. Kürtlerin mazlum oldukları bir anlayış ortaya çıktı.

Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla Avrupa'da çok kimliklilik, çok kültürlülük etkisi, insan hakları, özgürlük söylemleri gelişti. Böyle bir farklılıkla başka bir iklimin ortaya çıkmasına neden olundu. Bunun yarattığı Türkiye'deki gelişmelerle ilgili olarak olumlu bir dalga vardı artık. Tabii teknolojinin gelişmesi, televizyon kanalları, küreselleşmenin yeniden yapıyı tetiklemesi ilginç bir durum ortaya çıkardı.

Bu meseleyi çok kısa sürede küreselleştirdi bu anlamda. Uluslararası alana taşıdı. Sovyetler Birliği'nin yıkılması ile beraber zaten istikrarsız bir dalga vardı.

Almanya'nın birleşmesi, bütünleşmesi, Avrupa'nın kendi geleceğini arıyor olması, Avrupa'ya giden Türk orijinlilerin büyük bir kısmının sosyal hareketlilik içine zorla sokulması PKK hareketinin ivme kazanmasına neden oldu.

1992'de PKK açısından stratejik olarak başka bir şey oldu mu?

Şu oldu. 1992'de PKK açısından birdenbire iktidar hastalığı ortaya çıktı. Yani örgüt kendi silahlı militanları ile kazandığı ivme ile politik alanda kazandığı ivmeyi birbirine dengeleyemedi. Dolayısı ile o politik alanı iyi yönetemedi. Neden? Çünkü destek veren ülkelerin tutumunda bir değişiklik oldu. Örneğin, İran ve Suriye'nin... Çünkü bunların çıkarları, PKK'nın bir bölgeyi kontrol etmesinden ve bağımsız devlet kurmasından geçmiyordu.

İran ve Suriye'nin PKK'ya verdiği desteğin nedeni şuydu:

PKK'nın Türkiye'yi içeriden meşgul etmesini arzulan; çitayı o düzeyde tutan bir destekti.

Yani PKK'nın "gerilla düzeyinde" kalması gerekiyordu. Yani Türkiye'nin enerjisini bitirmesi gerekiyordu.

Yani başa dönüp bir parça açarsak... Sovyetler Birliği'nin dağılması, Hazar havzası ve enerji kaynaklarının yeniden gündeme gelmesine ve Türkiye için bir fırsat yaratmasına sebep oldu.

İran ve Rusya bu nedenle PKK'ya destek verdi.

1992'de Şırnak'taki saldırının bir anlamı vardı o zaman...

Vardı tabii... Çünkü bir ili düşüreceklerdi. Daha doğrusu kontrolü ele geçireceklerdi. Bunu başaramadılar ve başaramayınca, silahlı militanları kendilerine milis diye tabir edilenleri halk gibi görünce Şırnak'taki çoğu insan şehri terk etti. Biliyorsunuz bu insanlar halen Kuzey Irak'ta yaşıyor. Baktılar ki devletle örgüt arasındaki reka-bette örgüt görüldüğü kadar güçlü değil. Tabii tarafsız vaziyete geçmeye başladılar.

Hem Şırnak Baskını ve hemen ardından birkaç kara-kol baskınında büyük zayıflar verdi örgüt. 1992'nin Ağustos ve Eylül ayında özellikle... 1992 yılında Kuzey Irak'a büyük bir operasyon yapıldı. O operasyonda da kendi askeri stratejilerine uygun olmayan bir tutum içerisinde girdiler. Gerçekten de çok sayıda zayıflar verdiler.

Tüm bunlar stratejik olarak ne anlama geliyordu?

Normal şartlarda bir yer savunmamaları gerekirken mevzi savaşına girdiler, büyük kayıplar verdiler. Fakat mevcut stratejik durumun PKK için ne kadar ölümcül olduğunu sanırım asker de farkına varamadı. Çünkü örgütün raporlarına göre en büyük korkuları Kuzey Irak'taki bu operasyondan sonra Türkiye'ye dönüp içeride bir operasyon yapsaydı, bu örgüt için telafisi olmayan bir hasar meydana getirecekti. Onun yerine bahar ayına girerken örgüt ateşkes ilan etti. Biliyorsunuz Abdullah Öcalan, Şam'da bir toplantı düzenledi ve operasyonlar durdu.

Peki, ne oldu da Türkiye uymayı kabul etti bu anlaşmaya? Sonrasında; ateşkes zımni uyuşunun ardından PKK 33 askeri Bingöl'de otobüsten indirip şehit etti.

Bu tür hareketlerde... Bir lider, başka bir ülkede oturup, oradan bir hareketi yönetiyorsa bütün hayatı kararları kendi başına alamaz. Kendine verilen siparişleri de yerine getirmesi bir zorunluluktur. Bence o dönemdeki temel sipariş, tamamen Bakü-Ceyhan Boru Hattıydı. Çünkü böyle istikrarlı bir ortam birdenbire bölgedeki dengeleri değiştiriyordu. Türkiye, Amerika'nın da desteği ile Kafkasların ortasına doğru açılıyordu.

Türkiye'nin de buraya girmemesi için yine içerden meşgul edilmesi lazımdı. Nitekim 1993'te ateşkesin ihlaliinden sonraki sürece bakarsanız, PKK gittikçe tırmanıp platoya varan, iki tarafın birbirine hâkimiyet kurmaya çalıştığı bu süreçte -1995'e kadar o dönemde- kendi askeri gereklerine göre değil de kendine verilen siparişe göre konumlandığını görebilirsiniz. Yani mücadelenin ağırlık merkezini Van Gölü'nün güneyine kurmak yerine, boru hattının geçtiği alanlara taşımıştı. Ağrı Dağı'na, Ağrı Dağı'nın batısına, Sivas'ın kuzeyine, Erzurum Karayolu ve Sivas hattına taşımıştır. Bunlar bir askeri gereklilik değildir. Daha çok o coğrafyalara kimin ne anlam yüklediği ile ilgilidir. Bu coğrafyaya yüklenen anlam da tamamen Bakü-Ceyhan Boru Hattı ile ilgilidir. Bu başarı sağlanmıştır; 10- 15 sene ertelenmiştir. Geri kalan zamanda da Rusya Mavi Akımı, İran da kendi boru hattını getirip Türkiye sınırına dayamıştır.

Son olarak 1993-1995 süreci nasıl bir süreç?

Bu arada birçok şey değişti. Hem İran hem Suriye'nin tutumunda değişiklikler oldu. Türkiye askeri açıdan çok güçlendi. Bu gerçekten ağır ve zor bir dönemdi. Ama askeri anlamda PKK, 1995'in başına geldiğinde kararını verdi ve o da şuydu: "Biz öngördüğümüz gibi gelip Türk ordusunu bu coğrafyadan çıkarıp, bu bölgeyi kurtarıp, devleti kurmamız mümkün değil..!" 1994'ün sonunda 5. PKK Kongresi'nde bu bizzat deklare edildi. "Politik hedefleri elimizde tutmak şartı ile yapmamız gereken, geliştirdiğimiz politik gücümüzü uluslararası destekle Türkiye'deki hukuksal düzeni değiştirmeye zorlayabiliriz. Yani önce yasaları, sonra da anayasayı değiştirmemiz lazım.

O yüzden de diplomasi alanında, politik alanda, daha yumuşak alanda; bir medya ile uluslararası alana taşıyarak yeni bir strateji tespit edeceğiz. Artık yukarıdan aşağıya toprak alıp devlet kurmak yerine aşağıdan yukarıya doğru sistemi zorlayan ve toplumu farklılaştıran yeni bir strateji izlememiz lazım gelir." dediler. Gerçekten de 1995'ten sonra bunu yaptılar. Öcalan oyunu dağdan ve güvenlik alanından siyasal alana taşıyınca devlet ve onu götüren siyasi partiler bu alanda çok oynama şansı olmadıkları için epeyce yol kat ettiler.

Oyunun kuralları değişti yani...

Oyunun kuralları ve zeminini PKK değiştirdince devlet bu kuralın ve zeminin içerisindeki yapıya kendini taşıyamadı. Bu da doğal bir durumdu.

İkinci Bölüm

BİR ÜLKEYE SAHİP ÇIKMAK

Osman Pamukoğlu

"İsimleriyle Güneşi Yükselttiler"

PKK terörünün plato yaptığı 1993 sürecinde Hakkari yarı-samsal öneme sahipti. O kritik dönemde Kurmay Albay Osman Pamukoğlu, bölgeye gönderildi. O ana kadar uygulanan stratejik ve taktik anlayışları kökten değiştirdi. Saldırdı... 2 yıl içinde Hakkari ve çevresinde çok şey değişti.

HER YERDESİNİZ AMA AYNI ZAMANDA HİÇBİR YERDESİNİZ

Hakkari'ye tayin edilmenizle ilgili kararı kim, nasıl bildirdi?

1993 Haziranı'nda Kara Kuvvetleri Komutanlığında Kurmay Albay rütbesiyle görev yapıyordum. Şube müdürüydüm.

Sabah saat 09.15'te Kara Kuvvetleri Komutanı'nın beni görmek istediği söylendi. Beş dakika sonra komutanın karşısındaydım. Komutan görevi bana aktarınca, hemen karar vermememi önce aileme sormamı, sonra kararımı bildirmemi söyledi. Ben de , "Gerek yok komutanım, askerim ve aileme sormam gereksiz." dedim. Komutan baktı ki ben hazırım, o zaman "Sizi Hakkari'ye göndereceğiz." dedi. Ben, "Derhal komutanım. Göreve hazırım... " dedim. Komutan benim bu sözümden sonra Genelkurmay Başkanı'nı aradı. Benim kendisinin karşısında olduğumu söyledi. Daha sonra Genelkurmay Başkanı'nın beni beklediğini, yarım saat içinde kendilerini görmemi söylediler. Ben bulunduğum karargahtan Genel Kurmay'a gittim. Komutanın odasına girdim.

İçeride nasıl bir hava vardı?

Komutan sıkıntılı görünüyordu. İçeride başkaları da vardı. Mayıs ayında Bingöl'de 33 askerın otobüsten alınıp şehit edilmesi ve tabii bizim bilemediğimiz bir takım durumlar, komutanı gergin bir hale sokmuştu. Bana, "Seni Hakkari'ye gönderiyorum." dedi. "Emredersiniz dedim. "Ne zaman katılırsın?" dedi, ben de "Hemen katılırım, ben göreve gitmeye hazırım." dedim ve oradan ayrıldım.

Peki, o an tebliğden sonra sizde nasıl bir şey yankılandı. Yani Hakkari'ye gidiyorsunuz, ne yapacağınız, bölgeye ilişkin fikriniz neydi?

Bir şeyden etkilenmedim. Coğrafi yapısı ve terörist etkiler... Ama mayıs ayından itibaren Şırnak ve Hakkari'de tempo yükselmişti. Hakkari vilayet merkezine altı kere baskın yapılmıştı, ayrıca karakollara saldırılar vardı. Bunları biliyorduk. Böyle bir görevi almış olmak benim için şerefti.

Nasıl bir hazırlık yaptınız?

Hiçbir hazırlık yapmadım.

Yani eve gidip çantanızı mı aldınız?

Evet, çantamı hazırladım. 1960'lı, 1970'li yıllarda yazılan Alberto Bayo'nun Gerillasından Carlos Marcella'nın Şehir Gerillası'ndan örnekler taşıyan kitapları topladım. Ayrıca Malezya'da, Filipinler'de, Güney Amerika'da, Kuzey Afrika sahasında, Hindistan'da, Çin'de ve Güneydoğu Asya'da bu işlerin nasıl yapıldığını anlatan kitapları topladım. Toplam sekiz kitap. Bu kitaplar teğmen ve üsteğmenliğimde aldığım 1968 yılında piyasaya çıkmış kitaplardı. Şimdi piyasada olmayan kısaca, küçük ve az sayfalı fakat bu az sayfalarında çok şey anlatan kitaplardı.

Orada görevi devralmadan önce bu kitapları okudum. Karşıdaki hasmın yaptığı yapamadığı, bildiği bilmediği her şey bu kitapların içindeki taktik ve tekniklerle aynı. Ben de bu taktik ve teknikleri uyguladım. Siyasi amaç farklılıkları var tabii. Coğrafyalar başka. Birisi geniş ormanlarda, orman ve ovalardaydı. Diğerleri dağlardaydı. Bir kısmı güneşin altında, bir kısmı karın altında ama uyguladığı temel taktikler aynı. Bu kitapları götürme sebebim, bunları uygulamaktı. Çünkü o kitaplarda yazılanlardan daha farklı bir şey yapılmadı. Ben şu ana kadar da farkını görmedim.

Uçağa bindiniz, nereye indiniz? Ondan sonraki süreç nasıl gelişti?

Diyarbakır'a indim. O zamanki asayiş komutanıyla görüştük. Bizi Diyarbakır'ın kuzeyinde bir karakola götürdü. Gittik, bizi gezdirmek istedi. Çünkü biz ertesi gün helikopterle hareket edecektik. Benim on üç yılım hudutlarda geçti. Sovyet, Yunan, İran ve Irak hududunda... Yıllardır Karakol nizamını ve savunma düzenini uyguladım, gördüm. Ama benim gördüğüm yer, karakola farklı benzemiyordu. Tahkimli mevzi, her yer tahkimli. Kendini çevre savunan bir yerdi. Tel örgüleri, her yer kamuflajlı siperler, değişik malzemelerle geniş çıkışlar kontrol altına alınmıştı. Sanki yabancı birisi oraya gelmiş de kendini korumaya çalışıyor gibiydi. Bir yerde savunuyorsanız orayı uzun süre koruyamazsınız. Ertesi gün Diyarbakır'dan ayrıldık. Helikopter Şırnak'ta bizi indirdi. Şırnak'tan Hakkari'ye giden başka bir helikopter vardı. Malzemeleri, izinden gelen askerleri, astsubayları ve subayları getiriyordu. Ben de o helikoptere bindim. O helikopterle Hakkari bölgesine girdik ve tugaya geldik.

1993 Temmuz'unda sizin komuta ettiğiniz yerde nasıl bir hava vardı. Çok kapsamlı olarak konuşalım bunu; yani elinizde kaç asker, kaç silah, kaç karakol, komuta edecek kaç üst rütbeli vardı? Bir de bunun dışında psikolojik hava nasıldı?

Hakkari'de terörlere mücadele eden güç, birkaç teknik teşkilat ve teçhizat dışında benden önce de aynıydı. Muharebe gücümüzde değişiklik yoktu. Temmuz ayında biz normal kışlalarda, mevziilerimizde, bulunduğumuz kesimlerde savunma düzenlerimizde hasmı bekliyorduk. 33 günde kırk şehit verdik. Çok karşı hareket yapamadığımızdan kırk kaybın karşılığını da alamadık. Temmuz boyunca her gece iki karakol, iki veya üç köy ve mezra kesinlikle ya taarruza uğradı ya da taciz edildi.

Çukurca, Hakkari Yüksekova güzergahında bir günde birkaç kez yol kesiliyordu. Bir de PKK'nın bu dağ kadrosunun nerede olduğunu tam bilmiyorduk, bir yandan da her yerde olabiliyorlardı. Herkes bir şey söylüyor, tahmin ve değerlendirme yapabiliyordu sadece. Ama çok net bir şekilde şuraya hücum edeceğiz veya saldıracağız gibi herhangi bir hareketimiz olmadı. Orada her şey korumaya dönüktü. Yani geceler

tamamen PKK'nın saldırıda bulunan militanlarına aitti. İş öyle bir hale gelmişti ki temmuzdan itibaren ben de etraftan bilgi toplayarak anlayabiliyordum.

O dönemde, halkın devlete olan güveni yok denecek kadar azdı. Çünkü PKK çok serbest hareket ediyordu. Halk bu kadar şiddet ve ölümden dolayı mecburen PKK'ya boyun eğmiş durumdaydı. Hakkari'de 1990'lı yıllarda yapılan nüfus sayımına göre 170 bin kişi yaşıyordu; 674 köy ve mezra vardı. Bunların hepsi iki bin - üç bin metrenin üzerinde yerleşimlerdi. Hakkari'de Zap Vadisi dışında her yer gökyüzünden atılmış binlerce çivi gibiydi. Hakkari'de mücadele ederken örgütün bunu yapan adamlarının tabiatını çıkartmak lazımdı. Saldırı teknikleri belliydi. Dünyanın her yerinde olduğu gibi. Baskın ve puslu diye iki temel çarpışma ve muharebe tekniği vardır. Onun tabiatıyla beraber coğrafyaya da iyi bakılması gerekiyor. Hakkari, koçbaşı gibi uzanmış bir coğrafi bölge. Hem İran'la hem de Irak'la siyasi hududu olan tek vilayet. Çok net değildi ancak Hakkari'de kesinlikle 3-4 kamp vardı. Zaman içerisinde bu kampların yerini net olarak çıkarttık. Bu işlerin nasıl ve hangi tempoda yapılacağını, çarpışacağımız hasmın tabiatını, karakterini bir de o yörenin coğrafyasını çıkartmamız lazım. Bu daha çok gözlem ve dolaşma gerektiriyor. Kararları doğru ve hızlı verebilmek için bir coğrafyayı zihnimde resmetmeliyim. Bir de PKK'ya karşı mücadele eden subay, astsubay ve askerlerin durumunu çıkartmak gerekiyor. Onların üzerinde de çalışmamız lazım. Derecik Karakolu 1992 Eylül'ünde altı yüz kişinin saldırısına uğramıştı, 28 şehit verildi. Karakolda bir de komando bölüğü vardı, zaten şehitlerin büyük kısmı komandoydu. Komando bölüğü olmasa karakol ve köylerin hiçbirinin bu altı yüz kişilik baskından kurtulması mümkün değildi. Sonradan öğrendiğimize göre bu baskını yapan kişi kurucu üyelerden biri Nizamettin Taşmış. Sonunda orada büyük bir kahramanlık gösterilerek 116'yı aşkın PKK'lı öldürüldü. Oraya gidip o karakolu gördüm. Aslında ilk gidişim değildi. Ama bu defa fazla kaldım. Arkasından orada Govent denilen Balkaya Dağları'nın yarısı Irak topraklarında yarısı bizim topraklarımızda olan bir yer var, oraya gittim. Üstü aynen arı peteğine benzer. Etrafı tamamen kayalıktır. Düzkaya, dümdüz tabak taş. Üzerine bizim tarafımızdan bir yerden çıkılıyor. İki yere de Irak tarafından çıkılıyor. Sınır dağın üstünden geçiyor.

Askerlerden birine; "Ne kadar terörist var Balkaya Dağları'nda?" diye sordum. Asker binlerle ifade edilen bir rakam söyledi. Bir subaya sordum, o da beş yüzlere yakın bir rakam söyledi. Askerin biri soru sormaya gerek kalmadan "Osman Öcalan'ın beyaz atıyla buraya çıktığı söyleniyor" dedi. Sonra oradaki tabur komutanına sordum. O da bir rakam söyledi, çok büyük bir rakam. Benim için mücadelede psikoloji ve güven faktörleri fevkalade önemli. Bir yanlış cümle bile kullanılmaz.

Ve daha sonra biz eylülde oraya çıktık. Orada 47 kişi varmış ve onun 28'i yok edildi. Çok farklı bir şeydi. Aslında Balkaya çok öncelikli bir yer değildi. Ondan önce yapılması gerekenler vardı. Ama ona da sıra geldi. Çok hızlı bir hareketle geldik oraya ve çıktık. Gerdi Aşireti, PKK'ya karşı gerçekten mücadele eden bir aşiret. Gerdi Aşireti bile yedi yıldır oraya çıkmamış. PKK ile ilgili akıl almaz ütopyalar meydana getirmişler. Nasıl bir saldırı anlayışı geliştirdiniz? Bu kararda sizi etkileyen temel unsurlar neydi?

Ben olsam nerede olurum? Ben yapsam kampı nereye kurarım gibi şeyler düşündüm? Bu tip mücadelelerde Çok isim var. Bunlara ister terörist, ister bölücü, ister partizan deyin, buna dördüncü nesil savaş asimetrik diyorlar. Bunlar bir çocuğa verilen isme benziyor. Beni isim ilgilendirmez. Ama haylaz bir yaratık var karşınızda ve her şeye zarar veriyor. Ben onun karakterine bakarım. Çocuğun yaptığı şey değişmiyor ki. Şimdi yeni bir şey çıkartmışlar dördüncü nesil diye. Bu bütün dünyanın bildiği veya gayrinizami harp dediği şey. Bunun siyasi amacı var. PKK zaten siyasi. PKK'nın kuruluş bildirgeleği, kongre kararları ve yüzlerce dokümanı var. PKK da siyasi amaçlı bir kuruluş. Bu mücadele ve muharebe tarzında hasmınız gibi düşünmek yetmez. Ondan daha zeki düşünceceksiniz. Klasik bir savaşı akılla yapabilirsiniz ama bu mücadelede akıl yetmez.

Bu savaşı, muharebeyi ne dersiniz deyin zaten böyle kalıplara bağlamak ölüm sebebidir. İsme dayalı bir anlamsızlıktır. Bu mücadelede çok zeki olacaksınız. Klasik bir savaşta, konvansiyonel bir savaşta zebaniyle karşılaşabilirsiniz. Bu mücadelede şeytanla karşılaşacaksınız. Şeytanı alt edeceksiniz. Bu mücadelede hatalar, yığınaklar, stratejik cepheleler yoktur.

Her zaman, her yerde bilinmezlik, belirsizlik, pus ve sis, her yerdesiniz ama aynı zamanda hiçbir yerdesiniz. Askerleriniz hep hayalet bir düşmanın peşine düşer. Bu insanın hayalleriyle, zekasıyla ve özgün düşüncesiyle olabilecek en üst düşüncüyü gerektiren bu mücadelede aklın saldırganlığı, ateşlilik ve akıl almaz derecede mücadele olacak. Bu mücadelede bireysellik olacak. Bireysel ve tam inisiyatif koymaları lazım. Bütün muharebeler hareketi ve sürati gerektirir. Bu muharebede daha çok hareket ve daha çok sürat lazımdır.

Bu muharebelerde kendini korumak istiyorsan ancak hareket ederek korursun. Siperde bekleyen bir asker kendisini durarak koruyamaz. Asker lafından da vazgeçiyorum, yattığı yerde üzerine şiddetle ateş gelirken duran bir insan ve üzerine mermiler gelen bir insan, kendini koruyamadığı hissine kapılır. Kendini yalnız hisseder. Güven duygusu zayıflar. Ama o askeri oradan çıkartın, hareket ettirin, hareketleri, kararları yanlış olabilir, kötü bir yol ve hatta kendine ölüme giden bir yol bile seçebilir. Ama mutludur, rahattır, ruhu serbesttir.

Kendi inisiyatifıyla hareketler yaptığı için kendini çok güçlü hisseder. Bu bambaşka bir şeydir. Bugün zaten etrafımızdaki coğrafyada da dönüyor, savaşım şekli budur. Kuru savaş. Ben buna Asya Tipi Savaş diyorum. Klasik yapılarda bunu en iyi anlayan ülkelerden biri Fransa'dır. Sadece Hindistan'da ve Cezayir'de, 1830'larda 23 bin kişiyle gittiler, şunu gördü Fransızlar; bu savaşın teşkilat yapılarıyla unvanlarla işi yok. Bu mücadele sırf etkileme gücü ve ilhamla ilgili. Bu mücadele sırf insanın zekasıyla, diğer insanın zekasının çarpışması. Bir defa ikisi de zeki olmak zorundadır. Bir normal adam çıkaramazsınız. Akıl da yetmez. Bunun 1916'larda bir örneği vardır. Meksika'da Pançovilla, hükümet kuvvetleriyle çarpışmıştır. Pançovilla zayıfladığı bir anda 1916 yılında, kuzeyde New Mexico'ya saldırdı. Bu Amerika'nın kaldırabileceği bir şey değildi.

O ana kadar Amerikan halkı da Pançovilla'ya, özgürlük adına savaşıyor diye taraftı. Fakat başkan Wilson 1/5 ay karar veremedi. Amerika'nın bir güç ve itibar meselesine sonunda karar verildi. En iyi generallerinden, en ünlü generallerinden Pershing'i, güney batıda Kızılderililerle çarpışan tecrübeli bir generali, 20 bin kişinin başına verdi ve Meksika'ya gönderdi. Bahar geçti, yaz geçti Pançovilla yok. Bu arada Meksika'ya sokulan yirmi bin Amerikan askerinin sayısı 123 bine çıktı.

Dağlarda, vadilerde sineklerin getirdiği hastalıklarla sıcakta perişan oldular. Tekrar karar vermek gerekiyordu. Çekilseler küçük düşeceklerdi. Kalsalar yenilecekler. Sonunda Başkan Wilson'un kararıyla çekildiler. 1808'de General Duphon Napolyon'un generali, yirmi bin kişiyle İspanya'ya girdi. Birkaç yeri de kuşattı, ele geçirdi. Fakat bu yirmi bin kişi İspanya'dan çıkamadı. "Guerilla", İspanyolca "gerilla" lafı oradan geliyor. İspanyol köylüler. Bunlar av tüfeği, normal tüfek, balta, kazma, bıçak kullanıyor. Bu hezimet haberi Napolyon'a gelince Napolyon çıldırdı. Dönüşte bölükleri, taburları, asker grupları, hepsini vadilerde orman kenarlarında, yollarda yakalayıp yok ettiler. Afrika sahrasında Alberto Bayo, bir İspanyol subayı ve orada bedevilerden öğrenmiş bu şeyi. İki yıl orada kalmış ve akıl almaz şeylerle karşılaşmışlar. Bunları, yapılan şeyler hep aynı diye söylüyorum. PKK'yı eğitenler, onu örgütleyenler de aynı prensipleri kullandılar. Aslında savaş kuralla yapılmaz. Size birçok şey öğretilmiştir. Birçok kitap v.s. onların hiçbirisi size lazım olduğu yerde fayda sağlamaz. Çünkü orada yazılmayanla karşılaşsınız. Onun için bireysel yetenek fevkalade önemli. Bu söylediğim, rütbeli, rütbesiz herkes için geçerli ve burada durmanın tek sonucu var ve o da ölümdür.

Serbest Baskını'na gelmek istiyorum. Niye çok önemliydi bu baskın sizin açınızdan?

Serbest Baskını, benim oradayken görevi teslim almadan gördüğüm ikinci karakol baskınıydı. Serbest Karakolu'na komutanla gittiğimizde, karakolun hali ve etrafı belliydi. Serbest Baskını'nda karakolun uzağına çıkarılmış bir tim var, o time saldırılmış. Ben karakolun etrafına baktım. Sonra, esas o saldırının yapıldığı yere gittim. Yani karakolu korumak için karakolun uzağına çıkarılmış mevziye gittim. Böyle bir şey olamaz. Neydi karşılaştığınız tablo?

Battaniyeler, yiyecek içecek masaları, çaydanlıklar, demlikler, radyo... Her şey var, böyle bir şey mümkün değil. Bir de şu var: orası mevzi. Hep oradalar. Ne kadar değişirsen değiş, mevzi diye bir şey yapmayacaksınız. Hiçbir yerde durmayacaksınız, donmayacaksınız, bekliyor olmayacaksınız, devamın olmayacak. Mevzi diye bir şey olamaz. Ben karakolu koruyacaksam, bu savaş tarzında oradan çıkarım. Oradan çıkar dolaşırım, beni bulsun, bulamaz karşı karşıya gelirsek çarpışırız. Karakol diye bir şey yok, mevzi diye hiçbir şey yok. Böyle bir şey olamaz. Dünyanın her yerinde yapıldı bu. Bize özgü bir şey değil ki. Muharebenin ve çatışmanın tabiat ve karakterini anlatmak açısından söylüyorum. Bu karakterde durulmamak, durursanız ölürsünüz.

Daha sonra devir teslim oldu. Fakat orada entereşan ve kritik bir şey var. O devir teslim sonrası 7 Ağustos'ta korucular gelip silahlarını alıyorlar.

Bu normal bir şey. Neden normal? PKK o dönemde haber gönderiyordu; "Diyarbakır'dan Hakkari'ye kadar her yerde kepenkler kapatılsın." diye. Her yer kapatılıyor. Devlet, güç ve kudrettir. Kendi halkı ve topraklarının dışındakiler dahil hiç kimsenin, devletin gücü ve kudretine dair şüphesi olmamalıdır. Bu şüpheyi yarattığınız zaman, bu güveni kaybettiğiniz an, insanlar başka bir gücün etkisine girer. Genel bölgeye hakim bir vilayetin iki ilçesi arasında günde altı kere yol kesilir mi? O dönemde gazetelerde, OHAL Valiliği raporları ve o günkü basın bültenlerinde de olaylar hep bellidir. Hakkari'de bir ayda olan olayların sayısını akılda tutmak mümkün değildir. Her gün, günde birkaç defa saldırı oluyor. Bu kadar tempoya, harekete, halk dayanamaz.

Biz gittiğimizde, halk zaten on yıldır bu sirkülasyonun içindeydi. Diyelim ki, sizin üç bin metrede 17 evlik bir mezranız var. Gece altmış kişi geldi, ne yapacaksınız?

Tamam, korucular çarpışıyor. Ne kadar çarpışacaklar? ||

17-18 evin olduğu bir mezradan kaç korucu çıkar? Altmış kişiye karşı koyar mı veya niye koysun?

Korucunun ||

karşı koyması için, korucuya yardım etmeniz lazım. Nasıl gideceksiniz? Karadan gitseniz 16 saatte gidemezsiniz. Havadan gitmeye kalksanız o zamanlar gece uçak bulamazsınız. Korucu bunları bilmiyor mu? Biliyor. Byle

durumlarda korucular kendilerine verilen telsizlerle

yardım isterler. Hücuma uğramayan herhangi bir yerde |1
yanlışlıkla birisi ateş ettiğinde o da "saldırıyor" diye sizi
arıyor. Geceleri böyle. Karakol da aynı. Gündüz oluyor,
yol kesip istediği adamı alıyor, götürüyor, istediği adamı
öldürüyor. Hakkarî'nin hemen yanındaki bir tavuk çiftliğini 13.000 tavuğuyla birlikte cayır cayır yaktılar. Her
şeyi yapıyorlar. Kışlaya taciz ateşi açtılar. Bu ne || 1 cesaret. Bu tarz ateşi açanlar hiçbir zaman dağ kadrosu
||| falan değil. Ama bunların hepsinin çözülmesi lazım. Şehirde gelen milisler yapıyor bunu. Burada
biz her şeyi çözmeye çalışıyoruz. Coğrafi yapı, bu coğrafyada kampların nerede olabileceği, bu saldırıların
hangi ana üslerden çıkarak, bu karakollara, köylere ve mezralara tatbik edileceğine bakıyoruz. Yolları kesen
grupların yol kestikten sonra hangi üslere ya da kamplara çekildiğinin bilinmesi lazım.
Bunun için ne yaptınız? Yani bahsettiğiniz süreç iki ay yanılmıyorsa. İki ay boyunca dolaştınız. Önünüze
harita koydunuz, haritaya baktınız...

Bir defa kırk küsur karakolunuz var. Toplam 60 üs ve kışla. Karakolların hepsini denetlemek lazım.
Biraz daha o psikolojik havadan bahsedelim...

Coğrafya denince akla üç bin metre ve üstü gelme-sin. Merak ettiğim, bunlar bu coğrafyayı nasıl
kullanıyor- lar, bu coğrafyanın neresinde ana üs kurmuşlar ve kamp- ları nerede? Ben bu coğrafyayı nasıl
kullanırım diye düşünüyorum hep. Bu çok zihinsel ve sezgisel bir şey ve uyurken bile yapıyorum. Zaten
orada uyku diye bir şey yok. Gece 2-3 saat. İnsan bedeni alışıyor. Bütün gece bek- liyorsunuz. Her gece
birkaç olay var.

Zaten öyle bir şey de hissetmiyorsunuz. İnsan bedeni her şeye alışıyor. Kesinlikle, Türkiye Cumhuriyeti
Devle- ti, bu toprakların tek hakimidir. Bunun dışımda asla bir düşünce olamaz. Ama bunu dememiz yetmez.
Lafm ve bilginin, eylemin yanında hiçbir manası yoktur. Laf la peynir gemisi yürümez, batar. Ben şahsen
laflara çok iti- bar eden birisi de değilimdir. Herkes konuşabilir, bunu sağlamamız önemli. Halk üzerinde bu
etkiyi yaratmalı- yız. Bu, eylemle ve hareketle yaratılır. İki, Türkiye'nin en dibine, çağından, zamandan,
mekandan uzak bu toprak- lara görevi için gelmiş, hizmet için gelmiş subaylar, astsubaylar ve askerlerin
psikolojik durumu. Biraz önce de söyledim, karşımdaki kim? "Düşman" Farsça bir kelime. Size hasım olan,
size kin duyan, size zarar veren biri de- rdir. Düşman sözcüğünün karşılığı bu. Bize zarar ve- riyor, bize
hasım oluyor, bizden nefret ediyor, öldürüyor. Türk- Kürt demeden, ayırt etmeden öldürüyor. Bize karşı
uyguladığı bu baskın ve pusu, taktik ve teknikleri- nin nasıl ortadan kaldırılabileceği, nasıl önünün
kesile- ceği... Aslında bunun pratiği, bizim yanımıza gelmeden, çarpışma başlamadan onu bulup yok
edeceksiniz Çarpışma iki testinin, iki yumurtanın birbirine vurması gi- bidir. Evet, doğru biri çöker,
parçalanır ama öbürü de çatlar. Bana çarpmadan biz onu bulmalıyız. Çarptıktan sonra hiç kıymeti yok.
Bizden kayıp olmadan o hep kay- bolacak. Bizden bir kayıp varken o yirmi kayıp verecek. Bunun ortaya
çıkması lazım.

Peki, komutayı devralmadan önce, en üst düzeyden en alt düzeye kadar askerin psikolojisi nasıldı?
Bizim insanlarımızda kadercilik diye bir şey var. Hayat zaten böyledir. Böyle gelip gider. Korkuya dayalı
değil. Bir bekleme anı var. Herkes bekliyor. Mesela asker yorulmaz. Sen ne dersen onu yapar. Uzun süren
en sert ve en akıl almaz operasyonlardan döndüğümüzde bile asker iki gün sonra çıkar, kışlada top
oynamaya başlar. Kültürümüzden kaynaklanan askerlik yapma duygusu bizim halkımızda en yoğun şekilde
yaşanıyor.

Ama üst kademe yani taktik anlayışından bahsediyor- sunuz. Bir de dönemsel stratejik anlayış var. Yani
şuna gelmeye çalışıyorum. 33 askerin şehit edilmesiyle gelen süreçte bir ateşkes süreci vardı. 33 asker
şehit edildi ve çok ciddi bir kriz yarattı. O dönemde strateji neydi? Yani niye bizim askerimiz kışlasından
dağa çıkmıyordu?

Bu ateşkesin nasıl bir şey olduğunu ben anlamadım ve kimse de bana anlatamaz. Yani bir terör örgütüyle
politik olarak böyle bir şey yapılırsa bu askeri hareketle- re de yansır. Ateşkes, ben baskın ve pusu
yapmayaca- ğım, sen de benim üzerime gelme, demek.

Böyle bir şeyde anlaştıysanız, bu nasıl bir anlaşma- dır, benim anlamam mümkün değil. Kabul de etmem.
Sonra ne olmuş, ateş kesmişler. Ne hale düşmüşler? Böy- le bir politik karar verir bunu askeri sahaya
uyguluyor- sunuz ki herkes bunun böyle olduğunu ifade ediyor. Ka- bul etmiyorlar. İşte sonu bu.

33 tane şehit..

33 şehitle de bitmiyor. Arkadan da devamı geliyor. Operasyonlar kesiliyor da ne oluyor? Geçen zaman
kul- lanılmıyor. Bana göre operasyon için en uygun aylar, kış aylarıdır. Nitekim bizim operasyonlarımız da
hep kış aylarındadır. Kışın aksine, o siyasi eğitim yapıyor, askeri eğitim yapıyor. Yani bir tavuk çiftliğini
düşünün. Kü- meslerde hepsi çitler içinde.

Orada toplu olarak duruyorlar. Baharın sonlarına doğru binlerce insan çıkıyor, 70-80'lik gruplar halinde bütün
dağlara taşlara dağılıyorlar. Kışın hepsini daha kolay halledersiniz, yakalarsınız. Onun için bizim
ope- rasyonlarımız hep kışındır. 2-3 metre karda olur. Hakurk'ta da öyledir, Alandüz'de de. Karanlık Dağ'da
da öyledir. Her defasında öyle yapılmalıdır. Çünkü onlar çiftlikteler, kümeslere girmişler. Daha ne bekliyoruz!
Orada bir emir var mıydı?

Ne gibi?

"Kışladan çıkmayacaksınız" tarzında...

"Kışladan çıkılmayacak" anlamında bir emir değildi. Ama herkes genelde bulunduğu mekanlarda savunma düzeneğindedir.

Siz bir komutansınız ve binlerce asker sizden soruyor. Ama siz böyle bir emir çıkartabilirsiniz. "Siz savunma pozisyonunda kalacaksınız," şeklinde?

Bu karakterdeki mücadelede savunma emri veren Birinci Dünya Harbi'nden kalma bir antikadır. Kum torbası arkasına giren, toprağa saklanan eninde sonunda ölecektir. Bir operasyonda birlikler, buldukları yerlerden belli yerlere gece dönmeyecekler. Çünkü PKK baskınları gece yapıyor. O zaman sen de dönmeyeceksin gece. Hem ben niye döneyim, onlar bizim askerimizden daha mı iyi besleniyor? Onların yaşı da aynı, bizim askerinin yaşı da... Savaşı gençler yapar, savaş gençlerin işidir. Gerisi liderliktir. Gençler çarpışır ama bunun nerede başlayıp nerede biteceği, iki tarafın liderinin iradesine bağlıdır. Asker her zaman çarpışır. Askerin bedeninde bir sorun yoksa silahı çalışıyorsa, mermisi varsa, karnı toksa asker çarpışır. Asker hiçbir şeyi dikkate almadan çarpışır. Askere böyle bir takım nutuklar atılmaz. Yani muharebe çizgisinde bütün insanlara ilham vereceksiniz, psikolojisini güçlendireceksiniz. Siz isteyin, yeter ki isteyen asker her şeyi yapar.

23 Ağustos'ta yazılı emirler vermeye başladınız.

Ben iki ayda şunu gördüm. Çukurca, Yüksekova, Şemdinli ya da bir kentin bir bölümünde bir baskın yapacaklar diyelim. Bir mahallede bile yapılacaksa o mahalle bu baskını 3-4 gün önceden biliyor. Belediye Başkanları, muhtarlar biliyor ve PKK baskını gerçekleştirilmeden 2-3 gün önce, o çatışma içinde olmak istemeyenler orayı terk ediyor.

Cengizhan'ın sözü Harzemşah Muhammed'e söylediği gibi; "Savaşı sen seçtin, ne olacaksa olacaktır/ Ne olacağını biz bilemeyiz. Allah bilir. Bir merkez mahalleden şehre gece ateş açtılar. Onların ateş açtığı evler ya da evlere yakın mevkiilerde tek kişi yoktu. Oraya serbestçe ateş açabilirsin ama bunu bilmeyen biri, evlere gelir diye ateş edemez. Buna en büyük örnek ise Yüksekova'da oldu.

Yüksekova'da 15 Ağustos gecesi ben de kışladaydım. 86 yerden ateş ettiler. Göreve başlayalı beş gün olmuştu. Ama şu var, Yüksekova'daki yarım inşaatların hepsini mevzi diye hazırlamışlar. Bu birden hazırlanmadı ki. Bütün evlerin balkonlarına mevzi yapmışlar... Bizim kışlaya dönük olanları özellikle... Bunlar günler önceden yapıldı. Bundan daha iyi emare mi olur, oradaki jandarma, polis için ve komando için...

Bir baskını, bir pusuyu biz öğrenebiliriz. Bunları gözünüzden kaçırmayınız. "Birden ne olduğunu anlayamadık, yıldırım gibi geldi." diyemeyiz. "Hayır, önce gök gürledi yağmur yağdı. Sonra yıldırım gibi geldi." Gök gürlemesini ve yağmuru kaçırdınız siz. Ben zaten genelde yazılı emir yayınlamam, imzalamam da. Ben şuna inanırım, yayınlanan şey okumaya değer olmalı. Ben gider astsubayım, subayım, birebir konuşurum. Yazılı emirde ses tonu var mı, gözlerde parlılık var mı? Yok! Kağıt ne anlatır? Rahatsız bir şeydir yazılı emir. Hiçbir marna taşımaz. Muharebelerde hiçbir şeye yaramaz.

Muharebelerde, birliklere çok şey konuşmayacaksın. Tecrübeli askerler sizi dinlemez, acemi ise tüfek patladığında hepsini unuttur. Ölüm çizgisindeki adam bu sebepten ölümü göze almaz. O başka bir sebepten ölümü göze alır. Bir canlı olarak ben ölmeyi tercih etmem. Bu lafla olmaz. Bu aslında şöyledir. Söz konusu mücadele ile ilgili insan doğasında sezgiler nedir ve nasıl gelişmiştir? Gelmeyen insanları "Beraber ölüme hazırız" çizgisine getirmek imkansızdır. Hizmet başka bir şeydir. Ben yasalar çıkarırım, insanları getiririm. Ama yasa gücüyle bir yere kadar, ya ötesi...

Özellikle yol kesmeler çok fazlaydı, yol kesmeler konusunda ne gibi kararlar aldınız?

Yolu kesme, o güzergahta yaşayan veya bulunan insanlarla köy ve mezraların içerisindeki milislerle müsterek yapılan bir hareket. Yol kesip dağa kaldırıyorlardı. Yolların tamamen güvenli hale getirilmesi yurt içindeki kampların ortadan kaldırılmasıyla mümkündür fakat bu hemen birkaç günde olacak iş değildi. O zaman kamplar ve üsleri taarruz etmeden, oralara operasyon düzenlemeden yollara güvenlik getirmeniz gerekiyordu. Sırf "Yollara tedbir almalıyız acilen bir şey yapmalıyız." diye düşündük. Bu arada belli şehirlerde yol yok zaten. Ama genelde yollarda, ana miğferlerde daha vahim durumlarla karşılaşılıyordu. Terörist yolu coğrafyanın ona sağlayabildiği avantajlara bağlı olarak engelliyor, hareket halindeki araçları bir yerde durduruyor, topluyor, yol kesiyor. Yol kesip insanları mühendisi, varsa subayı, astsubayı, halkı ayırıyor, öğretmeni ve polisi ayırıyordu.

Bazen halktan kendine ters gelen veya isimleri onun için zararlı sayılan isimleri alıp götürüyor veya öldürüyordu. Kaç kişi yapıyor bunu, yola inenlerin sayısı altı ila sekiz. Daha fazla değil. Diğerleri 15-20 kişilik gruplarla yolu kesildiği yerin hemen üstteki sirtlarında. Biz de Çukurca-Hakkari, Hakkari-Yeniköprü, Yeniköprü-Yüksekova, Yüksekova-Şemdinli, Şemdinli-Derecik arasında yolculuk yapmaya karar verdik. 15-16 asker, normal giysilerle halk nasıl giyiniyorsa biz de onu giyerek çıktık yola. Halkın sepeti var, kufesi var bizim de var. Yolu kestiğinde tek tek araçlara yaklaşıp içerdekileri yola indirdikleri an biz de onun karşısına otomatik tüfekli, el bombalı, roketli, bıçaklı çıkmaya başladık. Zaten aşağıdakilerin sayısı belli. 5-6 bilemedin 8 kişi iniyor aşağı. Ben bu kadar adamla yaparım bu işi diye inanıyor.

Halk zaten sinmiş, tepki veren yok. Silah çekecek birisi yok. Bir bu emri çıkarttık yazılı, uyguladık o emrin de tarihi bellidir. Ondan önce Hakkari'de ne kadar yol kesildiği de bellidir. O uygulamadan sonra yollarda bir daha -bizim anladığımız anlamda- bir tek olay yok. Yol kesme meselesi budur.

Bu ekiplerle hiç temas sağlandı mı?

Bir yerde oldu, ekipler o yolda bir daha dolaştı. O temastan sonra bir daha o yola inen olmadı. Çünkü bunların elinde çok güçlü telsizler var. Hepsi her şeyi bilir. O dönemde Topal Nasır isimli Suriyeli biri vardı. Hakkari'nin sorumlusu oydu. İran Jerma Betkar Kampı'nda Irak'taki Mezi-Karyaderi Kampı'nda ve Hakurk Kamçı'nda bulunuyordu.

Topal Nasır'ın bu işten haberi var. Biz bununla beraber yolu kesen kimler ve yurt içinden nereden geliyorlar, gruplar nerede toplanıyor, Karanlıkdağ'dan gelenler nerede saklanıyor, Kato'dan, Oramar'dan, Yüksekova Mordağ, Hakkari Karadağ'dan mı saldırıyorlardı? Araştırdık. Balkaya Dağları'ndan teröristlerin üzerine hiç ara vermeden birbiri üzerine operasyonlar yaptık; o kamp ve çevresini kullanılmayacak hale getirdik. Bir kısmı da çarçırışmalarda yok edildi.

13 Ağustos 1993 tarihinde İkiyaka Dağı bloğunda konuşlanan PKK militanlarına saldırı kararı aldınız. PKK'nın o dağ bloğunda nerede olduğunu nasıl tahmin ettiniz?

Burada içgüdüler ve sezgileriniz açık olmalı, duygular ve sezgiler çok önemli. Bu metafizikle ilgili bir şey. Bunun çok öne çıkması için ruhunuzu, beyninizi bu işe vermeniz lazım. İnsanların kafasına bir sürü bilgi enjekte ediliyor.

Bir sürü işe yaramaz şeyler. Bunlardan arınması lazım zihninizin. Bunlardan arınmadan içgüdülerinizi açamazsınız. İçgüdü ve sezgilerinizin açılması lazım. Biz de içgüdü ve öngörülerimizin ardından İran tarafından başlamak üzere karar verdik.

Yüksekova kritik, şehirde birtakım emareler var. Yüksekova üzerindeki İkiyaka Dağları ve onun daha doğusunda Buzul Dağı'na giden bir yer vardı, oradan başlamak üzere lazımdı. Orada bir kamp olduğu belliydi.

Bu nasıl öğrenilir?

1924'ten başlayalım. Hakkari İsyanı'ndan bugüne kadar Oramar ve Han Yaylası'nı seçmişler. Bugün de hâlâ oradalar. Coğrafya değişmez. Coğrafya dikte ediyor. Onları kendi yerinize koyacaksınız ama bunun için doğayla da iç içe olmanız gerekiyor. Ben olsam nerelerde olurum? İnsanın doğa ile ilgisi, bir merakı olması lazım. İkiyaka Dağları'nın üzerine giderseniz orada kamp var, Oramar'a giderseniz orada da kamp var. Karanlık Dağ'a, Kato'ya Balkaya Dağları'na giderseniz kampları görürsünüz. Bunlar yalnız yazlık ve kışlık kamplardır. Biz seçimi yaptık ve İkiyaka Dağları'ndan başladık. Çıkınca da kampı bulduk. Futbol sahaları, mezarlıklarını dahi gördük. Anladık ki, 3800 metrelik Hisar Yaylası'nda futbol sahası yapacak cesaretteler. Gidince gördük bunu.

Nasıl planladınız harekâtı?

Daha önce dünyanın her yerinde de buna benzer mücadeleler, klasik formüller vardı. Savaş tekniği demiyorum. Bu tamamen "Ara, bul, yok et!" Bunu herkes bilir. Ama basit gibi bilinen şey aslında çok önemlidir. Hiç durmayacaksınız, arayacaksınız, bulacaksınız ve yok edeceksiniz. Biz bu basit klasik formülden hareket ettik. Tabii bunu bilmek bir şey değil, yerine getirilmesi uygulanmasıyla ilgili. Bizim farklılığımız operasyon yapılacak anda birliklerimizi toplamamız olabiliirdi. Harekâtı gece yapacaksınız, her şey gece olacaktı... Bunu hayata geçirdik.

Toplam kaç askeriniz vardı?

Üç bin kadar. Toplanacağımız alan çok geniş bir dağ bloğuydu. İkiyaka Dağları'nın bir ucu Irak hududunda, bir ucu Yüksekova'nın kuzeyinde. Bir ucu da daha doğudaki Buzul Dağlarının arkası Oramar zaten. Çok geniş, binlerce kilometrelik bir alandı. Burada çok askerle olacak şeyler de yok. Adam yıllarca orada bulunuyor ve her gün oralara girip çıkıyorsa bilmediği yer yoktur, her şeyi biliyordur. Fare deliklerinden, köstebek yuvalarına kadar haberi vardır onun. Hakimdir bu yere. Eğer çok acemice yaparsanız, gece sıkıştığını hissederse, iki asker arasında 50 metre mesafe olsa bile arasından geçer, yılan gibi giderler. Bir yanlış tüfek patlaması, binlerce askerden birinin ki çok doğal-, bir kayayı, vadinin tabanına düşürerek her şeyi bitirebilir. Ayrıca eğer tedbir almazsanız yanlışlıkla bir asker o günkü koşullarla "anne beni bir hafta arama" derse Yüksekova'dan Kayseri'ye; o operasyon bitmiştir. Hepsini hesaplayacaksınız. Olumsuz olan her şeyin önünü keseceksiniz. Buna mecbursunuz. Yapılacak hiçbir şeyin sonu alınamaz. Giderseniz oraya. Tabanlarınız, ağızınız, yüzünüz patlar. Yüzünüzün derisi soyulur. Boş bir şekilde dönersiniz. Askerde moral diye bir şey kalmaz. Çünkü asker boşa döndüğü bir hayaletle, hiçbir zaman karşısına çıkmayan, bulamadığı bir hayalettir. Bunun getireceği şey psikolojik bozukluk, moralsizliktir. Ne kadar grupları bulup, temas sağlarsanız subay, astsubay askerin morali o kadar düzeler. Onları bulmak, mutlu eder, sevindirir. Birlikler sizin planınıza göre nereden girmeye başladı. Kim nereden girdi? Nereden çıkmaya başladılar? Hava desteği var mıydı yok muydu?

Biz oradaydık fakat parçalıydık. Bir grubumuz Çukurca'nın doğusunda, bir grubumuz batısında, bir grubumuz Şemdinli'deydi... Bir gücümüz var ama güç parçalı bir şekilde duruyor. İkiyaka, Buzul gibi dağ bloğu, bir tarafı Şemdinli, bir tarafı Yüksekova, bir tarafı Oramar. Kavramak için elinizde büyük bir güç lazım.

Bizim kullandığımız güç ortada. Dağ bloğunun kuşatılması için tam tabiriyle söylüyorum devede kulak bile sayılmaz. Olabildiği kadar, yani sık askerler arasında sık aralıklarla yukarı çıkmak istiyoruz.

Bahsettiğiniz mesafe ne kadar? O kadar asker oraya nasıl intikal etti?

Bu parçalı bölüm için herkesin oraya gelmesi lazım. Hakkari çok geniş bir alan. Arkanızda Başkale, Van, öbür tarafta Şırnak, İran ve Irak hudutları var. Biz her yerdeyiz. Hepsinin Yüksekova'ya toplamamız lazım. Bunu da çok erken yapamıyoruz. Üçüncü yani Şemdinli'den gelen taburun başında Binbaşı Muzaffer vardı. Dört numaralı Tabur'da Binbaşı Atakan vardı. İki numaralıda Binbaşı Necmi vardı. Jandarmadan bir birlik teşkil ettik.

Binbaşı Erdal Sarızeybek ve Yarbay Ali vardı. Bu jandarma ve piyadeleri daha aşağı tarafa yani güneye verdik. Esas komando taburları, normalde kuzeyden kuzeybatıdan tırmanıyorlar. Bütün burada anlatmak istediğim dağ olabildiği kadar kuşatmaya çalıştık.

Binlerce askerin koordineli bir biçimde, zamana karşı, gizlilik içinde hedef noktalara ulaştırılması bir yana, lojistiği nasıl sağlandı?

Hepsinin bir günde yaptık. Oraya gelip toplu halde duramayız. Geldik, emirleri aldılar, hava kararınca da başladık. Bu kadar insanla orada bekleyemeyiz. Süratli

yapacaksınız. Ne olduğunu anlayamayacaklar. Birbirleriyle telsiz konuşmaları, raporlar. Bu hayat, aylar, günler hayatı değil, saatler hayatıdır.

Hedef belli, hedef Hisar Yaylası. Burası yazlık kışlık kullanılacak bir kamp olsa, bu yaylanın üzerinde olabilir. Ben Yüksekova'daydım. Bütün telsizlerimiz açık, ama asla konuşma yok. Ta ki bir olay meydana gelinceye, tabur temasa geçinceye kadar onları aramam. Azami sessizlik olmalı. Bir de herkesin sırtında 25-30 kilo çanta var. Muharebe payı, hayatı idame payı da cabası. Uçak-savar silahlarımız, geri tepmesiz toplarımız ve küçük havanlarımız var. Bazen 4-5 saatte 150-200 kilometre alamazsınız. Biz tabii normalde kösele ayakkabıyla, taburunda tırnak mırnak vardır ama bu kayalıklarda gece yürüyüşü çok büyük bir tehlike taşır.

Yanlış bir yere basmanız, bir terslik ya da bir dalgınlık yapmanız, sizi uçurumun dibine götürebilir. Bu arada her tabur altı yüz komando kullanıyor ve daha önce bilmediğiniz bir yerdesiniz, bilmediğiniz bir yere gidiyorsunuz. O gece şansımıza hava tam karanlık değildi. Bu bizim için iyi bir koşuldu. Diğerleri kötü müydü diye gelebilir aklı. Bizim için sis pus içerisinde yürümek, sağanak altında yağmurda yürümekten iyidir. Bazen havanın yarı aydınlık olması bizim yürüyüş hızımızı artırır. Çünkü bastığımız yeri daha iyi görebiliriz. Yapılan şey şu; herkes koninin üstüne çıkmaya çalışıyor. Sessizce avlanacaksınız, herkes bunu yapıyor.

O gece ve ertesi gün iki tabur da çatışmaya girdi. Vadi de çok geniş bir yer. Taburun ihtiyacı oldu, silahlı helikopteri çağırdık. Fakat gene aynı yerden tepki geldi. İşte o zaman tabur kuzeyden güneye hareket ettiği için bu kanattan Şemdinli Taburu'na etki yapan PKK grupları Şemdinli Taburu'nun sağında kaldı.

Tabura manevra yaptırmak istedim. İki tabura ateş eden PKK grubunun bulunduğu mevkiileri arkadan kuşatmasını istedim. Fakat ara o kadar keskin ve mesafeli ki... Tabur oraya emri hemen yerine getirmeye gidebilir. Fakat bu saatlerce de sürebilir. Gerek görmedim. Kobralar geldi, orada çalıştı. Kobralar gücü belirli miktarda düşürdü. Fakat onlar dev gibi kayalıkların altında olduklarından helikopter sesini duyunca derinliklere, mağara'lara çekiliyorlar. Fakat sonra çıktılar gene ama bu kez tabur havanlarıyla ve orada özel noktadan noktaya atış yapan dağ toplarıyla orayı yumuşattık ve etkisi azaldı, tabur devam etti.

Bir gün sonra PKK, telsizlerden açıkça konuşmalar yapmaya başlıyor.

Sabah olunca bunlar her tarafta asker gördüler ve panik oldular. Onun için şaşırılmış vaziyetlerdi, onlara milyonlarca asker gibi geliyordu. Oysa içlerinden biri "Sakin ol, akşam çekilirler" falan diyor. Öbürü de "Kısa bir süre sonra gider bunlar" diyor. Sonra işler sarpa sarıdı. Baktılar ki giden yok, çekilen yok. Bunlar devamlı o koninin tepe noktasına doğru yığınak yapıyorlar.

Ve devam ediyor operasyon.

Tepede Eşek Kapısı diye bir yer vardır. Irak'a inen dar bir vadi. Oradan da Piyade Taburu geliyordu. Topal Nasır yanındaki on altı kişiyle kaçtı. Yani kaçarken taburun karşısına çıkıyor. Oradan da taburu beklemiyorlar aslında, onun da farkında değiller. İki taraf çarpıştı, o on altı kişiye ne oldu bilmiyorsun, ama Topal'ın sağ kaldığı belli. Nasır'ı Irak'a kaçırdılar.

Operasyon devam ederken neden Yüksekova'ya indiniz?

Genelkurmay Başkanı birkaç defa aramış, tugaydan bildirdiler. Benim bulunduğum yerden konuşmam mümkün değil. Karargahım Yüksekova'daydı zaten. Komutan harekâtla ilgili şeyler sordu, anlattım.

O gece normal karargahla ilgili subaylarla konuştum, çünkü ana sistemlerimiz Yüksekova'da. O gece dağda çatışma devam ediyor, dağ o kadar yüksek ki gökyüzünün içerisine girmiş gibi. Mermiler, izli mermiler, roketlerin çıkarttığı alevler... Sanki gökyüzünde bir şey oluyormuş, bir festival varmış gibi renkli bir hava yaratıyor. Saat 22.30 civarında birden gök gürleri gibi üzerimize; barakalara ateş yağmaya başladı. Binalarımız basit prefabrik yapılar. Roket, makineli tüfek ve yandaki evlerin oradan havan ateşi başladı.

Fakat taburlarda asker yok. Yüz kûsur asker vardı normal zamanda. Tabur büyük kuvvetleriyle Mordaglar'da. Büyük kuvvetler mevsesinde kışlıkları korumak için büyük çapta kuvvet ayırılmaması kesin

emrimdir. Bunu herkes bilir. Ben bunu sonuna kadar takip ettim. Kışlada adam istemem. Herkes dışarı çıkacak. Neyini koruyacaksınız ki binaların? Bizim için önemli olan insan.

O nedenle asker yok kışlada. Onlar da biliyor asker olmadığını içerde. El bombalarıyla ilgili çalışmalar yaptık askerlerle. Çünkü bunlar kışlaya girmeye kalkar. 46 bin nüfuslu bir şehir. Her yerden bize ateş ediyorlar. Karayollarından, bütün binalardan, görebildiğim üst yerlerden... 86 tane namlu ağız alevi saydım. Hâlâ aklımdadır. Çünkü yatay bir yer Yüksekova. Benim sayabildiğim büyük katlar ve binalar. Bazı katlarda birkaç yerden birden ateş ediyorlar.

Mevzilere bakmam lazım. Biz bazı toplar, havanlar getirmiştik zaten. PKK'lıların havan atışı yerlerine 1-2 geri tepmesiz topla biz ateş ettik... Bizim kışlaya girmek istiyor bunlar. Askerlerin her birine birkaç tane el bombası lazım. Üsteğmene "Git, el bombalarını bul al, gel." dedim. Aramızda bir duvar var. Yüksekova'nın adamları bunlar, o kadar iyi biliyorlar ki her yeri.

Aydınlatma yaparak ve özel teknikler kullanarak gün ağarırken karşı tarafı susturduk. Atışlar azaldı ve bitti. O gece şehrin içindeki askerlik şubesini basmaya kalkmışlar. Oradaki askerler, ellerinde tüfeklerle girmeye çalışırken kapıda vurmuşlar teröristleri. Sonra ben gittim, PKK ölüleri oradaydı. Şubenin içine girmek istemişler.

O gece polis ve kamu binalarına, polis tesislerine, Sırtınır Jandarma Taburu'na, İlçe Jandarma Bölüğü'ne, her yere birden saldırdılar. O gece akıl almaz bir şeydi. Bir yerleşim alanına silahlı saldırı. 15 Ağustos 1993, tam bir silahlı kalkışmaydı. Yüksekova'ya iyice yayılmışlar, kılim gibi serilmişler. İşbirlikçileri, cephe örgütleri... Alan Çok güçlüydü.

O gece askerler çok fedakarca, birtakım özel tekniklerle çarpıştılar. Onları belli yere toplayıp, yani havanlarla aydınlatma yapıp, toplar ve diğerleriyle tam bize ateş edilen yerleri tam olarak aydınlatıp, silahlarla aynı noktayı çökerttik. Bu tip şeyler uyguladık. Yoksa onlar atıyor, biz atıyoruz. Bu işin sonu vahimdi.

Burada çok farklı ve hızlı düşünmek lazım. Eğer komando taburu o barakalarda olsaydı, yani 600-700 kişi daha orada olsaydı, o atılan roket ve havanlarla kesinlikle sayısı kestirilemez ama birçok zayıyatımız olurdu. Çünkü düştüğü yerde parçalanacak mermiler. Bizi koruyacak bir şey yok orada. O gece, orada az olmamızın hem mahzuru hem de faydası vardı.

Bu arada ertesi gün gazeteciler geldi Yüksekova'ya. Sizden fotoğraf çekimiyle ilgili bir talepleri oldu değil mi? İstekleri şu; bir grup genç gazeteci, helikopterle oraya gelip gidiyor. Onlarla konuştuğumuz bu arazide, nerede kaç PKK varsa onları bir yere toplayıp fotoğraflarını çekmek istiyorlar. Bunları önce istihbarat subayları kendi aralarında konuşmuşlar. Sonra istihbarat subayları; "Bana gelip bunların bir talebi var." dedi. Bu durum bana söylendiğinde daha ikinci tabur; yani Necmi'nin taburu hâlâ çarpışma halindeydi. Hatta orada bir uzman ve bir askerimiz şehit oldu. Bu olay, bizim yakınımızda bir yerde gerçekleşti. "Efendim bize PKK ölülerini toplar mısınız?" "Ne yapacaksınız bunu?" diye soruyorum. İstihbarat subayını da inandırmışlar.

"Böyle bir şey olur mu? Böyle bir şey mümkün mü? Size şunu söyleyeyim, taburlar geri çekilecek. Ben ne yapayım burada? İşimizi bitirip döneceğiz. Böyle saçma bir şey olur mu? Nasıl böyle saçma bir şey söyleyebilirsiniz?" "Bunları patronlar..." dedi, "patronlarımız istiyor." dediler. "Ne patronları?" "Nerede senin patronların?" "Bana bak oğlum, patronun buraya gelsin." dedim-"Ben askerlere, siz fotoğraf çekeceksiniz diye ölü ve leş

toplatmam. Bunu da kafanıza sokun. Çok da meraklıysanız taburların arkasından gidin." "Efendim habere yetiştirmemiz lazım." "Bana ne?" "Anladın mı aslanım." dedim.

Bir şey daha sordular. "Bak kardeşim benim bir askerime bir mermi atılırsa beş mermi atarım. Herkes bunu öğrenecek. Hakkari'den bir mermi gelsin, ben beş mermi atarım. Kime? Mermiyi bizzat atana." dedim. İşte o zamana kadar fotoğraflar, şunlar, bunlar kimlikler pek yazılıp çizilmezdi. "Komutanım fotoğrafınızı çeksek, isminiz çıkmaz." "Hayır, ismini de yazabilirsin, fotoğrafımı da çekebilirsin. Bu bir mücadele, biz bu mücadeleyi açıkta yapan insanlarız. Bizim kimseden korkumuz yok. Hayır, kardeşim fotoğrafımı da çek, adımı da yaz, soyadıma da yaz, fotoğrafımı da bin kere bas." Bu mücadele böyle yapılır.

Korkarak, çekinerek, oraya buraya sığınarak, sinerik, korunarak yapılmaz. O günkü konuşmanın son bölümü buydu. Orada yalnız Vali, Yüksekova'yla ilgili gazetecilerle konuşurken birtakım taahhütler verdi. O gece kıyametler koptu. Dağ, ana baba günü... Şehir, o gece ana baba günü... Zaten hepimiz uykusuzuz. Bu da çok normal. Helikopter pistinde bir grup gazeteci var. Ne onlarla ilgileniyorum ne de bakıyorum. Zaten benim asla böyle şeylerle ilgilenmemem ve meşgul olmamam lazım. Fakat öyle bir şey oldu ki ben gene tabura inmek zorunda kaldım. Bir baktım ki, ne göreyim... Bir kara şahinin yanında vali ve gazeteciler. Ben de tekrar dağa çıkmak için helikopterime gideceğim. Orada benim şu dikkatimi Çekti. "Devlet şefkatlidir. Yüksekova'da kırılan camları, zarar ziyarı toplayacak." tarzında şeyler söyleniyor.

Bana göre ayaklanma noktası. Dedim ki "Vali Bey buranın hali ne? Bu kışlanın? Havandan roket atışından... Bu çocuklar olmasa. Devleti bu çocuklar kurtardı. Bu camı ödesen ne olur, ödemesen ne olur?" Böyle bir şey olabilir mi canım? Kaç gündür insanlar burada neler çekiyor? Cam kırılmış da camı ödetecekmiş. Yani bakınız niye bir türlü toparlanamıyor bu iş? Kaç yıl önceki şeyi anlatıyor bana. Toparlanamıyor ve ben bugün

de söyle-dim, toparlanamayacak. Bunu 1993-1994'te gerekçeleriyle söyledim. Hepsi de biliyor. İşte bugün yine aynı şey. Çünkü bunu anlamak mümkün değil. Yani Hakkari'de o dönemde devletin iki kurumu vardı. Polis ve MİT çalışıyor. Kendi işlerini yapıyorlar. Bir, hakim ve savcılar işinin başındaydı, bir de doktorlar... Orada başka hiçbir şey yoktu. 290 okulun 217'si kapalıydı. Geri kalan okullar da ilçelerdedeydi. Merkezde hiç yoktu. 44 karakolun 32'si baskılmış, bazıları üç dört kere...

Bu "Artık bu köyde devlet yok kardeşim." anlamına geliyor. Burada şimdi camı kıran biziz. Biz kırdık tabi kim kıracak? Cam kırılacak. Kırılma ne olur? Cam ya, bu- Sırada insanlar ölmüş... Devletle ilgili bir meselede ben hiç konuşmayabilirdim. Hiç umursamaz, oradan biner helikopterime giderdim birliklerin başına. Fakat orada bir grup gazeteci bunları yazıyorsa, benim o mülki idare amirine de bir şey söylemem şart. Zaten önceden de oradaydı. Neler yaşadı orada, o baskınlarda? PKK yandaşları Hakkari'nin içinde bir salonda toplandığında onlara karşı nasıl bir hareket yapmış ve onlar ne yapmışlar? Salondakiler ne yapmışlar devletin temsilcilerine? İnsan bunları duyduğunda, başka bir galakside yaşıyormuş hissinde kapılıyor. Biz başka hayattayız, birileri başka hayatta...

Fakat operasyonlar durmadı. 23-26 Eylül tarihleri arasında Balkaya-Govent operasyonu yaptınız. Bunu hazırlayan sebepler neydi ve nasıl planladınız?

Önce Yüksekova'yı tehdit eden, etrafta eylemler ve saldırılar düzenleyen, yani köylere, mezralara, karakollara ve bizim üslerimize saldıran o grup, ortadan kalktı. Şimdi sıra buradaydı. İkiyaka'dan sonra Balkaya Dağları'na geldi sıra. O bölgede, o civarda meydana gelen olaylar sırasında, orada bir ana üssün olduğu kesinlik kazandı. Burası olsa olsa Balkaya ve Gerdi aşiretinin yedi yıldır söylediği gibi, onların da bir şey yapmadığı, subayların da "Bunlar bile buraya çıkmıyor." dedikleri yerdirdi. Yani orayı fazla büyütmüşler gözlerinde.

Oraya geldi sıra ve harekâta başladık. Onu da gece yaptık, gece kuşattık. Fakat burası bana göre çok farklıydı. Bir dağ bloğu çevresinde, o dümdüz kayalar, dünyada kaç yerde böyle bir şey var bilemiyorum. Veya başka örneği var mı? Burayı 28 ayrı yerden kuşattık. Birçoğunu da halatlarla ve gece Irak tarafına da geçerek yaptık. Irak tarafından da daha uygun iki çıkış istikameti var. Bizim tarafımızda da Koçyiğit denilen bir köy var. O köyü zamanında o kadar çok basmışlar ki, köyde zaten kimse kalmamış. Çünkü köy, metrelerce düz bir kayalığın tam altında duruyor.

Üzerinden taş atsa köye geliyor. Köy zamanında zaten terk edilmiş. Orayı gece kuşattık, tırmandık. Koçyiğit bölgesinden, o terk edilmiş köy istikametinden bir tek çıkış var ama sadece keçiler çıkabilir. Oradan ilk çıkan asteğmen Atilla oldu. Üsteğmen Atilla'ya baştan hiçbir hareket olmadı, hiçbir şey görülmedi, sessizlik hakimdi. Fakat oraya çıkışıyla beraber Atilla yaralandı, vuruldu.

Arkasından gruplar yukarıya çıkmaya başladılar. Onlar bütün dikkati Balkayalar'ın Türkiye tarafına celp ettiler; yani oradan taarruz eden taburlara... Halbuki biz gece Irak topraklarına da girmiştik. Oradan normalde iki patikadan Balkaya'nın üzerine çok rahat çıkarlar. O tarafı önceden tahmin edemediler. Biz oradan çıktık. Balkaya aynı gün düştü, aynı gün düşürdük. Balkaya'da karşımıza birçok ayı ini çıktı. Bir zamanlar ayıların otağı gibi bir yermiş Balkaya Dağları. Bir arı peteğini andırıyor. Ortasında yeşil bir vadi var. Bunlar aslında o vadide konaklıyorlar. Vadinin iki yakasında da inler var. Bütün o inlere silah, mühimmat, erzak; daha doğrusu her şeyi doldürmüşler. Yaşadıkları yerler de oralar. Hepsi zaten 47 kişilemiş ve 28 kadarı yok edildi. Atilla'yı aldırmakta çok zorlandık. Birçok hamle yaptık ama helikopteri de ateş altına alıyorlardı. Yaralıyı almak epey sıkıntılı oldu ama sonuçta aldık. Yani Atilla'nın bölüğü, askerleri, subayları ve astsubayları büyük bir özveri gösterdiler orada. Çünkü helikopter yanaşamıyor, inemiyor. Helikopter alçalmaya başlayınca da mermi yağmur gibi yağıyor. Sonunda pilot indi ve Atilla'yı aldı ve sorun çözüldü. Orası yazlık-kışık kamp. Burada o sene yani 1993 yılında iki yüz kişi kalmış. Uzunsırt'ta bir üsteğmenimizi ve dokuz askerimizi şehit eden grup onlarmış. Ölülerin üzerinden bizim askerlerin fotoğrafları, hatıra defterleri ve eşyaları çıktı. Uzunsırt Karakolu'na baskın yapanlar da Balkaya Dağı'ndan gelenlermiş. Diğerleri Irak istikametine kaçmışlar. Bu harekâtın üç gün sürmesi sadece kampın çökertilme süresi değildir. Kampın aramaları, yani bütün yeraltı gömülerinin, mağaraların, depolarının ortaya çıkarılması da zaman aldı. Bu işlerin çok profesyonelce yapılması lazım. Bu işlerden uzak biri böyle bir kampa girip belki yüzlerce depo varken ancak birkaç tanesini bulup çıkarabilir. Bütün mesele tecrübe ve algı. Her zaman geçerli... Bu, kuralsız bir mücadele türü. Bunun adına kim ne derse desin. Tecrübe bizzat yapana aittir ve kişinin kapasitesine bağlıdır.

İkinci Bölüm

BİR ÜLKEYE SAHİP ÇIKMAK

Osman Pamukoğlu

"İsimleriyle Güneşi Yükselttiler"

PKK terörünün plato yaptığı 1993 sürecinde Hakkari yarışamsal öneme sahipti. O kritik dönemde Kurmay Albay Osman Pamukoğlu, bölgeye gönderildi. O ana kadar uygulanan stratejik ve taktik anlayışları kökten değiştirdi. Saldırdı... 2 yıl içinde Hakkari ve çevresinde çok şey değişti.

HER YERDESİNİZ AMA AYNI ZAMANDA HİÇBİR YERDESİNİZ

Hakkari'ye tayin edilmenizle ilgili kararı kim, nasıl bildirdi?

1993 Haziranı'nda Kara Kuvvetleri Komutanlığında Kurmay Albay rütbesiyle görev yapıyordum. Şube müdürüydüm.

Sabah saat 09.15'te Kara Kuvvetleri Komutanı'nın beni görmek istediği söylendi. Beş dakika sonra komutanın karşısındaydım. Komutan görevi bana aktarınca, hemen karar vermememi önce aileme sormamı, sonra kararımı bildirmemi söyledi. Ben de, "Gerek yok komutanım, askerim ve aileme sormam gereksiz." dedim. Komutan baktı ki ben hazırım, o zaman "Sizi Hakkari'ye göndereceğiz." dedi. Ben, "Derhal komutanım. Göreve hazırım..." dedim. Komutan benim bu sözümden sonra Genelkurmay Başkanı'nı aradı. Benim kendisinin karşısında olduğumu söyledi. Daha sonra Genelkurmay Başkanı'nın beni beklediğini, yarım saat içinde kendilerini görmemi söylediler. Ben bulunduğum karargahtan Genel Kurmay'a gittim. Komutanın odasına girdim.

İçeride nasıl bir hava vardı?

Komutan sıkıntılı görünüyordu. İçeride başkaları da vardı. Mayıs ayında Bingöl'de 33 askerın otobüsten alınıp şehit edilmesi ve tabii bizim bilemediğimiz bir takım durumlar, komutanı gergin bir hale sokmuştu. Bana, "Seni Hakkari'ye gönderiyorum." dedi. "Emredersiniz dedim. "Ne zaman katılırsın?" dedi, ben de "Hemen katılırım, ben göreve gitmeye hazırım." dedim ve oradan ayrıldım.

Peki, o an tebliğden sonra sizde nasıl bir şey yankılandı. Yani Hakkari'ye gidiyorsunuz, ne yapacağınız, bölgeye ilişkin fikriyatınız neydi?

Bir şeyden etkilenmedim. Coğrafi yapısı ve terörist etkiler... Ama mayıs ayından itibaren Şırnak ve Hakkari'de tempo yükselmışti. Hakkari vilayet merkezine altı kere baskın yapılmıştı, ayrıca karakollara saldırılar vardı. Bunları biliyorduk. Böyle bir görevi almış olmak benim için şerefti.

Nasıl bir hazırlık yaptınız?

Hiçbir hazırlık yapmadım.

Yani eve gidip çantanızı mı aldınız?

Evet, çantamı hazırladım. 1960'lı, 1970'li yıllarda yazılan Alberto Bayo'nun Gerillasından Carlos Marcella'nın Şehir Gerillası'ndan örnekler taşıyan kitapları topladım. Ayrıca Malezya'da, Filipinler'de, Güney Amerika'da, Kuzey Afrika sahasında, Hindistan'da, Çin'de ve Güneydoğu Asya'da bu işlerin nasıl yapıldığını anlatan kitapları topladım. Toplam sekiz kitap. Bu kitaplar teğmen ve üsteğmenliğimde aldığım 1968 yılında piyasaya çıkmış kitaplardı. Şimdi piyasada olmayan kıssa, küçük ve az sayfalı fakat bu az sayfalarında çok şey anlatan kitaplardı.

Orada görevi devralmadan önce bu kitapları okudum. Karşıdaki hasmın yaptığı yapamadığı, bildiği bilmediği her şey bu kitapların içindeki taktik ve tekniklerle aynı. Ben de bu taktik ve teknikleri uyguladım. Siyasi amaç farklılıkları var tabii. Coğrafyalar başka. Birisi geniş ormanlarda, orman ve ovalardaydı. Diğerleri dağlardaydı. Bir kısmı güneşin altında, bir kısmı karın altında ama uyguladığı temel taktikler aynı. Bu kitapları götürme sebebim, bunları uygulamaktı. Çünkü o kitaplarda yazılanlardan daha farklı bir şey yapılmadı. Ben şu ana kadar da farkısını görmedim.

Uçağa bindiniz, nereye indiniz? Ondan sonraki süreç nasıl gelişti?

Diyarbakır'a indim. O zamanki asayiş komutanıyla görüştük. Bizi Diyarbakır'ın kuzeyinde bir karakola götürdü. Gittik, bizi gezdirmek istedi. Çünkü biz ertesi gün helikopterle hareket edecektik. Benim on üç yılım hudutlarda geçti. Sovyet, Yunan, İran ve Irak hududunda... Yıllardır Karakol nizamını ve savunma düzenini uyguladım, gördüm. Ama benim gördüğüm yer, karakola farklı benzemiyordu. Tahkimli mevzi, her yer tahkimli. Kendini çepeçevre savunan bir yerdı. Tel örgüleri, her yer kamufleli siperler, değişik malzemelerle geniş çıkışlar kontrol altına alınmıştı. Sanki yabancı birisi oraya gelmiş de kendini korumaya çalışıyor gibiydi. Bir yerde savunuyorsanız orayı uzun süre koruyamazsınız. Ertesi gün Diyarbakır'dan ayrıldık. Helikopter Şırnak'ta bizi indirdi. Şırnak'tan Hakkari'ye giden başka bir helikopter vardı. Malzemeleri, izinden gelen askerleri, astsubayları ve subayları getiriyordu. Ben de o helikoptere bindim. O helikopterle Hakkari bölgesine girdik ve tugaya geldik.

1993 Temmuz'unda sizin komuta ettiğiniz yerde nasıl bir hava vardı. Çok kapsamlı olarak konuşalım bunu; yani elinizde kaç asker, kaç silah, kaç karakol, komuta edecek kaç üst rütbeli vardı? Bir de bunun dışında psikolojik hava nasıldı?

Hakkari'de terörlle mücadele eden güç, birkaç teknik teşkilat ve teçhizat dışında benden önce de aynıydı. Muharebe gücümüzde değişiklik yoktu. Temmuz ayında biz normal kışlalarda, mevziilerimizde, bulunduğumuz kesimlerde savunma düzenlerimizde hasmı bekliyorduk. 33 günde kırk şehit verdik. Çok karşı hareket yapamadığımızdan kırk kaybın karşılığını da alamadık. Temmuz boyunca her gece iki karakol, iki veya üç köy ve mezra kesinlikle ya taarruza uğradı ya da taciz edildi.

Çukurca, Hakkari Yüksekova güzergahında bir günde birkaç kez yol kesiliyordu. Bir de PKK'nın bu dağ kadrosunun nerede olduğunu tam bilmiyorduk, bir yandan da her yerde olabiliyorlardı. Herkes bir şey söylüyor, tahmin ve değerlendirme yapıbiliyordu sadece. Ama çok net bir şekilde şuraya hücum edeceğiz veya saldıracağız gibi herhangi bir hareketimiz olmadı. Orada her şey korumaya dönüktü. Yani geceler

tamamen PKK'nın saldırıda bulunan militanlarına aitti. İş öyle bir hale gelmişti ki temmuzdan itibaren ben de etraftan bilgi toplayarak anlayabiliyordum.

O dönemde, halkın devlete olan güveni yok denecek kadar azdı. Çünkü PKK çok serbest hareket ediyordu. Halk bu kadar şiddet ve ölümden dolayı mecburen PKK'ya boyun eğmiş durumdaydı. Hakkari'de 1990'lı yıllarda yapılan nüfus sayımına göre 170 bin kişi yaşıyordu; 674 köy ve mezra vardı. Bunların hepsi iki bin - üç bin metrenin üzerinde yerleşimlerdi. Hakkari'de Zap Vadisi dışında her yer gökyüzünden atılmış binlerce çivi gibiydi. Hakkari'de mücadele ederken örgütün bunu yapan adamlarının tabiatını çıkartmak lazımdı. Saldırı teknikleri belliydi. Dünyanın her yerinde olduğu gibi. Baskın ve puslu diye iki temel çarpışma ve muharebe tekniği vardır. Onun tabiatıyla beraber coğrafyaya da iyi bakılması gerekiyor. Hakkari, koçbaşı gibi uzanmış bir coğrafi bölge. Hem İran'la hem de Irak'la siyasi hududu olan tek vilayet. Çok net değildi ancak Hakkari'de kesinlikle 3-4 kamp vardı. Zaman içerisinde bu kampların yerini net olarak çıkarttık. Bu işlerin nasıl ve hangi tempoda yapılacağını, çarpışacağımız hasmın tabiatını, karakterini bir de o yörenin coğrafyasını çıkartmamız lazım. Bu daha çok gözlem ve dolaşma gerektiriyor. Kararları doğru ve hızlı verebilmek için bir coğrafyayı zihnimde resmetmeliyim. Bir de PKK'ya karşı mücadele eden subay, astsubay ve askerlerin durumunu çıkartmak gerekiyor. Onların üzerinde de çalışmamız lazım. Derecik Karakolu 1992 Eylül'ünde altı yüz kişinin saldırısına uğramıştı, 28 şehit verildi. Karakolda bir de komando bölüğü vardı, zaten şehitlerin büyük kısmı komandoydu. Komando bölüğü olmasa karakol ve köylerin hiçbirinin bu altı yüz kişilik baskından kurtulması mümkün değildi. Sonradan öğrendiğimize göre bu baskını yapan kişi kurucu üyelerden biri Nizamettin Taşmış. Sonunda orada büyük bir kahramanlık gösterilerek 116'yı aşkın PKK'lı öldürüldü. Oraya gidip o karakolu gördüm. Aslında ilk gidişim değildi. Ama bu defa fazla kaldım. Arkasından orada Govent denilen Balkaya Dağları'nın yarısı Irak topraklarında yarısı bizim topraklarımızda olan bir yer var, oraya gittim. Üstü aynen arı peteğine benzer. Etrafı tamamen kayalıktır. Düzkaya, dümdüz tabak taş. Üzerine bizim tarafımızdan bir yerden çıkılıyor. İki yere de Irak tarafından çıkılıyor. Sınır dağın üstünden geçiyor.

Askerlerden birine; "Ne kadar terörist var Balkaya Dağları'nda?" diye sordum. Asker binlerle ifade edilen bir rakam söyledi. Bir subaya sordum, o da beş yüzlere yakın bir rakam söyledi. Askerin biri soru sormaya gerek kalmadan "Osman Öcalan'ın beyaz atıyla buraya çıktığı söyleniyor" dedi. Sonra oradaki tabur komutanına sordum. O da bir rakam söyledi, çok büyük bir rakam. Benim için mücadelede psikoloji ve güven faktörleri fevkalade önemli. Bir yanlış cümle bile kullanılmaz.

Ve daha sonra biz eylülde oraya çıktık. Orada 47 kişi varmış ve onun 28'i yok edildi. Çok farklı bir şeydi. Aslında Balkaya çok öncelikli bir yer değildi. Ondan önce yapılması gerekenler vardı. Ama ona da sıra geldi. Çok hızlı bir hareketle geldik oraya ve çıktık. Gerdi Aşireti, PKK'ya karşı gerçekten mücadele eden bir aşiret. Gerdi Aşireti bile yedi yıldır oraya çıkmamış. PKK ile ilgili akıl almaz ütopyalar meydana getirmişler. Nasıl bir saldırı anlayışı geliştirdiniz? Bu kararda sizi etkileyen temel unsurlar neydi?

Ben olsam nerede olurum? Ben yapsam kampı nereye kurarım gibi şeyler düşündüm? Bu tip mücadelelerde Çok isim var. Bunlara ister terörist, ister bölücü, ister partizan deyin, buna dördüncü nesil savaş asimetrik diyorlar. Bunlar bir çocuğa verilen isme benziyor. Beni isim ilgilendirmez. Ama haylaz bir yaratık var karşınızda ve her şeye zarar veriyor. Ben onun karakterine bakarım. Çocuğun yaptığı şey değişmiyor ki. Şimdi yeni bir şey çıkartmışlar dördüncü nesil diye. Bu bütün dünyanın bildiği veya gayrinizami harp dediği şey. Bunun siyasi amacı var. PKK zaten siyasi. PKK'nın kuruluş bildirgeleği, kongre kararları ve yüzlerce dokümanı var. PKK da siyasi amaçlı bir kuruluş. Bu mücadele ve muharebe tarzında hasmınız gibi düşünmek yetmez. Ondan daha zeki düşünceceksiniz. Klasik bir savaşı akılla yapabilirsiniz ama bu mücadelede akıl yetmez.

Bu savaşı, muharebeyi ne dersiniz deyin zaten böyle kalıplara bağlamak ölüm sebebidir. İsme dayalı bir anlamsızlıktır. Bu mücadelede çok zeki olacaksınız. Klasik bir savaşta, konvansiyonel bir savaşta zebaniyle karşılaşabilirsiniz. Bu mücadelede şeytanla karşılaşacaksınız. Şeytanı alt edeceksiniz. Bu mücadelede hatalar, yığınaklar, stratejik cepheler yoktur.

Her zaman, her yerde bilinmezlik, belirsizlik, pus ve sis, her yerdesiniz ama aynı zamanda hiçbir yerdesiniz. Askerleriniz hep hayalet bir düşmanın peşine düşer. Bu insanın hayalleriyle, zekasıyla ve özgün düşüncesiyle olabilecek en üst düşüncüyü gerektiren bu mücadelede aklın saldırganlığı, ateşlilik ve akıl almaz derecede mücadele olacak. Bu mücadelede bireysellik olacak. Bireysel ve tam inisiyatif koymaları lazım. Bütün muharebeler hareketi ve sürati gerektirir. Bu muharebede daha çok hareket ve daha çok sürat lazımdır.

Bu muharebelerde kendini korumak istiyorsan ancak hareket ederek korursun. Siperde bekleyen bir asker kendisini durarak koruyamaz. Asker lafından da vazgeçiyorum, yattığı yerde üzerine şiddetle ateş gelirken duran bir insan ve üzerine mermiler gelen bir insan, kendini koruyamadığı hissine kapılır. Kendini yalnız hisseder. Güven duygusu zayıflar. Ama o askeri oradan çıkartın, hareket ettirin, hareketleri, kararları yanlış olabilir, kötü bir yol ve hatta kendine ölüme giden bir yol bile seçebilir. Ama mutludur, rahattır, ruhu serbesttir.

Kendi inisiyatifıyla hareketler yaptığı için kendini çok güçlü hisseder. Bu bambaşka bir şeydir. Bugün zaten etrafımızdaki coğrafyada da dönüyor, savaşım şekli budur. Kuru savaş. Ben buna Asya Tipi Savaş diyorum. Klasik yapılarda bunu en iyi anlayan ülkelerden biri Fransa'dır. Sadece Hindistan'da ve Cezayir'de, 1830'larda 23 bin kişiyle gittiler, şunu gördü Fransızlar; bu savaşın teşkilat yapılarıyla unvanlarla işi yok. Bu mücadele sırf etkileme gücü ve ilhamla ilgili. Bu mücadele sırf insanın zekasıyla, diğer insanın zekasının çarpışması. Bir defa ikisi de zeki olmak zorundadır. Bir normal adam çıkaramazsınız. Akıl da yetmez. Bunun 1916'larda bir örneği vardır. Meksika'da Pançovilla, hükümet kuvvetleriyle çarpışmıştır. Pançovilla zayıfladığı bir anda 1916 yılında, kuzeyde New Mexico'ya saldırdı. Bu Amerika'nın kaldırabileceği bir şey değildi.

O ana kadar Amerikan halkı da Pançovilla'ya, özgürlük adına savaşıyor diye taraftı. Fakat başkan Wilson 1/5 ay karar veremedi. Amerika'nın bir güç ve itibar meselesine sonunda karar verildi. En iyi generallerinden, en ünlü generallerinden Pershing'i, güney batıda Kızılderililerle çarpışan tecrübeli bir generali, 20 bin kişinin başına verdi ve Meksika'ya gönderdi. Bahar geçti, yaz geçti Pançovilla yok. Bu arada Meksika'ya sokulan yirmi bin Amerikan askerinin sayısı 123 bine çıktı.

Dağlarda, vadilerde sineklerin getirdiği hastalıklarla sıcakta perişan oldular. Tekrar karar vermek gerekiyordu. Çekilseler küçük düşeceklerdi. Kalsalar yenilecekler. Sonunda Başkan Wilson'un kararıyla çekildiler. 1808'de General Duphon Napolyon'un generali, yirmi bin kişiyle İspanya'ya girdi. Birkaç yeri de kuşattı, ele geçirdi. Fakat bu yirmi bin kişi İspanya'dan çıkamadı. "Guerilla", İspanyolca "gerilla" lafı oradan geliyor. İspanyol köylüler. Bunlar av tüfeği, normal tüfek, balta, kazma, bıçak kullanıyor. Bu hezimet haberi Napolyon'a gelince Napolyon çıldırdı. Dönüşte bölükleri, taburları, asker grupları, hepsini vadilerde orman kenarlarında, yollarda yakalayıp yok ettiler. Afrika sahrasında Alberto Bayo, bir İspanyol subayı ve orada bedevilerden öğrenmiş bu şeyi. İki yıl orada kalmış ve akıl almaz şeylerle karşılaşmışlar. Bunları, yapılan şeyler hep aynı diye söylüyorum. PKK'yı eğitenler, onu örgütleyenler de aynı prensipleri kullandılar. Aslında savaş kuralla yapılmaz. Size birçok şey öğretilmiştir. Birçok kitap v.s. onların hiçbiri size lazım olduğu yerde fayda sağlamaz. Çünkü orada yazılmayanla karşılaşsınız. Onun için bireysel yetenek fevkalade önemli. Bu söylediğim, rütbeli, rütbesiz herkes için geçerli ve burada durmanın tek sonucu var ve o da ölümdür.

Serbest Baskını'na gelmek istiyorum. Niye çok önemliydi bu baskın sizin açınızdan?

Serbest Baskını, benim oradayken görevi teslim almadan gördüğüm ikinci karakol baskınıydı. Serbest Karakolu'na komutanla gittiğimizde, karakolun hali ve etrafı belliydi. Serbest Baskını'nda karakolun uzağına çıkarılmış bir tim var, o time saldırılmış. Ben karakolun etrafına baktım. Sonra, esas o saldırının yapıldığı yere gittim. Yani karakolu korumak için karakolun uzağına çıkarılmış mevziye gittim. Böyle bir şey olamaz. Neydi karşılaştığınız tablo?

Battaniyeler, yiyecek içecek masaları, çaydanlıklar, demlikler, radyo... Her şey var, böyle bir şey mümkün değil. Bir de şu var: orası mevzi. Hep oradalar. Ne kadar değişirsen değiş, mevzi diye bir şey yapmayacaksınız. Hiçbir yerde durmayacaksınız, donmayacaksınız, bekliyor olmayacaksınız, devamın olmayacak. Mevzi diye bir şey olamaz. Ben karakolu koruyacaksam, bu savaş tarzında oradan çıkarım. Oradan çıkar dolaşırım, beni bulsun, bulamaz karşı karşıya gelirsek çarpışırız. Karakol diye bir şey yok, mevzi diye hiçbir şey yok. Böyle bir şey olamaz. Dünyanın her yerinde yapıldı bu. Bize özgü bir şey değil ki. Muharebenin ve çatışmanın tabiat ve karakterini anlatmak açısından söylüyorum. Bu karakterde durulmamak, durursanız ölürsünüz.

Daha sonra devir teslim oldu. Fakat orada entereşan ve kritik bir şey var. O devir teslim sonrası 7 Ağustos'ta korucular gelip silahlarını alıyorlar.

Bu normal bir şey. Neden normal? PKK o dönemde haber gönderiyordu; "Diyarbakır'dan Hakkari'ye kadar her yerde kepenkler kapatılsın." diye. Her yer kapatılıyor. Devlet, güç ve kudrettir. Kendi halkı ve topraklarının dışındakiler dahil hiç kimsenin, devletin gücü ve kudretine dair şüphesi olmamalıdır. Bu şüpheyi yarattığınız zaman, bu güveni kaybettiğiniz an, insanlar başka bir gücün etkisine girer. Genel bölgeye hakim bir vilayetin iki ilçesi arasında günde altı kere yol kesilir mi? O dönemde gazetelerde, OHAL Valiliği raporları ve o günkü basın bültenlerinde de olaylar hep bellidir. Hakkari'de bir ayda olan olayların sayısını akılda tutmak mümkün değildir. Her gün, günde birkaç defa saldırı oluyor. Bu kadar tempoya, harekete, halk dayanamaz.

Biz gittiğimizde, halk zaten on yıldır bu sirkülasyonun içindeydi. Diyelim ki, sizin üç bin metrede 17 evlik bir mezranız var. Gece altmış kişi geldi, ne yapacaksınız?

Tamam, korucular çarpışıyor. Ne kadar çarpışacaklar? ||

17-18 evin olduğu bir mezradan kaç korucu çıkar? Altmış kişiye karşı koyar mı veya niye koysun?

Korucunun ||

karşı koyması için, korucuya yardım etmeniz lazım. Nasıl gideceksiniz? Karadan gitseniz 16 saatte gidemezsiniz. Havadan gitmeye kalksanız o zamanlar gece uçak bulamazsınız. Korucu bunları bilmiyor mu? Biliyor. Byle

durumlarda korucular kendilerine verilen telsizlerle

yardım isterler. Hücuma uğramayan herhangi bir yerde |1
yanlışlıkla birisi ateş ettiğinde o da "saldırıyor" diye sizi
arıyor. Geceleri böyle. Karakol da aynı. Gündüz oluyor,
yol kesip istediği adamı alıyor, götürüyor, istediği adamı
öldürüyor. Hakkarî'nin hemen yanındaki bir tavuk çiftliğini 13.000 tavuğuyla birlikte cayır cayır yaktılar. Her
şeyi yapıyorlar. Kışlaya taciz ateşi açtılar. Bu ne || 1 cesaret. Bu tarz ateşi açanlar hiçbir zaman dağ kadrosu
||| falan değil. Ama bunların hepsinin çözülmesi lazım. Şehirde gelen milisler yapıyor bunu. Burada
biz her şeyi çözmeye çalışıyoruz. Coğrafi yapı, bu coğrafyada kampların nerede olabileceği, bu saldırıların
hangi ana üslerden çıkarak, bu karakollara, köylere ve mezralara tatbik edileceğine bakıyoruz. Yolları kesen
grupların yol kestikten sonra hangi üslere ya da kamplara çekildiğinin bilinmesi lazım.
Bunun için ne yaptınız? Yani bahsettiğiniz süreç iki ay yanılmıyorsa. İki ay boyunca dolaştınız. Önünüze
harita koydunuz, haritaya baktınız...

Bir defa kırk küsur karakolunuz var. Toplam 60 üs ve kışla. Karakolların hepsini denetlemek lazım.
Biraz daha o psikolojik havadan bahsedelim...

Coğrafya denince akla üç bin metre ve üstü gelme-sin. Merak ettiğim, bunlar bu coğrafyayı nasıl
kullanıyor- lar, bu coğrafyanın neresinde ana üs kurmuşlar ve kamp- ları nerede? Ben bu coğrafyayı nasıl
kullanırım diye düşünüyorum hep. Bu çok zihinsel ve sezgisel bir şey ve uyurken bile yapıyorum. Zaten
orada uyku diye bir şey yok. Gece 2-3 saat. İnsan bedeni alışıyor. Bütün gece bek- liyorsunuz. Her gece
birkaç olay var.

Zaten öyle bir şey de hissetmiyorsunuz. İnsan bedeni her şeye alışıyor. Kesinlikle, Türkiye Cumhuriyeti
Devle- ti, bu toprakların tek hakimidir. Bunun dışımda asla bir düşünce olamaz. Ama bunu dememiz yetmez.
Lafm ve bilginin, eylemin yanında hiçbir manası yoktur. Lafı peynir gemisi yürümez, batar. Ben şahsen
lafı çok iti- bar eden birisi de değilimdir. Herkes konuşabilir, bunu sağlamamız önemli. Halk üzerinde bu
etkiyi yaratmalı- yız. Bu, eylemle ve hareketle yaratılır. İki, Türkiye'nin en dibine, çağından, zamandan,
mekandan uzak bu toprak- lara görevi için gelmiş, hizmet için gelmiş subaylar, astsubaylar ve askerlerin
psikolojik durumu. Biraz önce de söyledim, karşımdaki kim? "Düşman" Farsça bir kelime. Size hasım olan,
size kin duyan, size zarar veren biri de- rdir. Düşman sözcüğünün karşılığı bu. Bize zarar ve- riyor, bize
hasım oluyor, bizden nefret ediyor, öldürüyor. Türk- Kürt demeden, ayırt etmeden öldürüyor. Bize karşı
uyguladığı bu baskın ve pusu, taktik ve teknikleri- nin nasıl ortadan kaldırılabileceği, nasıl önünün
kesile- ceği... Aslında bunun pratiği, bizim yanımıza gelmeden, çarpışma başlamadan onu bulup yok
edeceksiniz Çar- pışma iki testinin, iki yumurtanın birbirine vurması gi- bidir. Evet, doğru biri çöker,
parçalanır ama öbürü de çatlar. Bana çarpmadan biz onu bulmalıyız. Çarptıktan sonra hiç kıymeti yok.
Bizden kayıp olmadan o hep kay- bolacak. Bizden bir kayıp varken o yirmi kayıp verecek. Bunun ortaya
çıkması lazım.

Peki, komutayı devralmadan önce, en üst düzeyden en alt düzeye kadar askerin psikolojisi nasıldı?
Bizim insanlarımızda kadercilik diye bir şey var. Hayat zaten böyledir. Böyle gelip gider. Korkuya dayalı
değil. Bir bekleme anı var. Herkes bekliyor. Mesela asker yorulmaz. Sen ne dersen onu yapar. Uzun süren
en sert ve en akıl almaz operasyonlardan döndüğümüzde bile asker iki gün sonra çıkar, kışlada top
oynamaya başlar. Kültürümüzden kaynaklanan askerlik yapma duygusu bizim halkımızda en yoğun şekilde
yaşanıyor.

Ama üst kademe yani taktik anlayışından bahsediyor- sunuz. Bir de dönemsel stratejik anlayış var. Yani
şuna gelmeye çalışıyorum. 33 askerin şehit edilmesiyle gelen süreçte bir ateşkes süreci vardı. 33 asker
şehit edildi ve çok ciddi bir kriz yarattı. O dönemde strateji neydi? Yani niye bizim askerimiz kışlasından
dağa çıkmıyordu?

Bu ateşkesin nasıl bir şey olduğunu ben anlamadım ve kimse de bana anlatamaz. Yani bir terör örgütüyle
politik olarak böyle bir şey yapılırsa bu askeri hareketle- re de yansır. Ateşkes, ben baskın ve pusu
yapmayaca- ğım, sen de benim üzerime gelme, demek.

Böyle bir şeyde anlaştıysanız, bu nasıl bir anlaşma- dır, benim anlamam mümkün değil. Kabul de etmem.
Sonra ne olmuş, ateş kesmişler. Ne hale düşmüşler? Böy- le bir politik karar verir bunu askeri sahaya
uyguluyor- sunuz ki herkes bunun böyle olduğunu ifade ediyor. Ka- bul etmiyorlar. İşte sonu bu.

33 tane şehit..

33 şehitle de bitmiyor. Arkadan da devamı geliyor. Operasyonlar kesiliyor da ne oluyor? Geçen zaman
kul- lanılmıyor. Bana göre operasyon için en uygun aylar, kış aylarıdır. Nitekim bizim operasyonlarımız da
hep kış aylarındadır. Kışın aksine, o siyasi eğitim yapıyor, askeri eğitim yapıyor. Yani bir tavuk çiftliğini
düşünün. Kü- meslerde hepsi çitler içinde.

Orada toplu olarak duruyorlar. Baharın sonlarına doğru binlerce insan çıkıyor, 70-80'lik gruplar halinde bütün
dağlara taşlara dağılıyorlar. Kışın hepsini daha kolay halledersiniz, yakalarsınız. Onun için bizim
ope- rasyonlarımız hep kışındır. 2-3 metre karda olur. Hakurk'ta da öyledir, Alandüz'de de. Karanlık Dağ'da
da öyledir. Her defasında öyle yapılmalıdır. Çünkü onlar çiftlikteler, kümeslere girmişler. Daha ne bekliyoruz!
Orada bir emir var mıydı?

Ne gibi?

"Kışladan çıkmayacaksınız" tarzında...

"Kışladan çıkılmayacak" anlamında bir emir değildi. Ama herkes genelde bulunduğu mekanlarda savunma düzeneğindedir.

Siz bir komutansınız ve binlerce asker sizden soruyor. Ama siz böyle bir emir çıkartabilirsiniz. "Siz savunma pozisyonunda kalacaksınız," şeklinde?

Bu karakterdeki mücadelede savunma emri veren Birinci Dünya Harbi'nden kalma bir antikadır. Kum torbası arkasına giren, toprağa saklanan eninde sonunda ölecektir. Bir operasyonda birlikler, buldukları yerlerden belli yerlere gece dönmeyecekler. Çünkü PKK baskınları gece yapıyor. O zaman sen de dönmeyeceksin gece. Hem ben niye döneyim, onlar bizim askerimizden daha mı iyi besleniyor? Onların yaşı da aynı, bizim askerinin yaşı da... Savaşı gençler yapar, savaş gençlerin işidir. Gerisi liderliktir. Gençler çarpışır ama bunun nerede başlayıp nerede biteceği, iki tarafın liderinin iradesine bağlıdır. Asker her zaman çarpışır. Askerin bedeninde bir sorun yoksa silahı çalışıyorsa, mermisi varsa, karnı toksa asker çarpışır. Asker hiçbir şeyi dikkate almadan çarpışır. Askere böyle bir takım nutuklar atılmaz. Yani muharebe çizgisinde bütün insanlara ilham vereceksiniz, psikolojisini güçlendireceksiniz. Siz isteyin, yeter ki isteyen asker her şeyi yapar.

23 Ağustos'ta yazılı emirler vermeye başladınız.

Ben iki ayda şunu gördüm. Çukurca, Yüksekova, Şemdinli ya da bir kentin bir bölümünde bir baskın yapacaklar diyelim. Bir mahallede bile yapılacaksa o mahalle bu baskını 3-4 gün önceden biliyor. Belediye Başkanları, muhtarlar biliyor ve PKK baskını gerçekleştirilmeden 2-3 gün önce, o çatışma içinde olmak istemeyenler orayı terk ediyor.

Cengizhan'ın sözü Harzemşah Muhammed'e söylediği gibi; "Savaşı sen seçtin, ne olacaksa olacaktır/ Ne olacağını biz bilemeyiz. Allah bilir. Bir merkez mahalleden şehre gece ateş açtılar. Onların ateş açtığı evler ya da evlere yakın mevkiilerde tek kişi yoktu. Oraya serbestçe ateş açabilirsin ama bunu bilmeyen biri, evlere gelir diye ateş edemez. Buna en büyük örnek ise Yüksekova'da oldu.

Yüksekova'da 15 Ağustos gecesi ben de kışladaydım. 86 yerden ateş ettiler. Göreve başlayalı beş gün olmuştu. Ama şu var, Yüksekova'daki yarım inşaatların hepsini mevzi diye hazırlamışlar. Bu birden hazırlanmadı ki. Bütün evlerin balkonlarına mevzi yapmışlar... Bizim kışlaya dönük olanları özellikle... Bunlar günler öncesinden yapıldı. Bundan daha iyi emare mi olur, oradaki jandarma, polis için ve komando için...

Bir baskını, bir pusuyu biz öğrenebiliriz. Bunları gözünüzden kaçırmayınız. "Birden ne olduğunu anlayamadık, yıldırım gibi geldi." diyemeyiz. "Hayır, önce gök gürledi yağmur yağdı. Sonra yıldırım gibi geldi." Gök gürlemesini ve yağmuru kaçırdınız siz. Ben zaten genelinde yazılı emir yayınlamam, imzalamam da. Ben şuna inanırım, yayınlanan şey okumaya değer olmalı. Ben gider astsubayım, subayım, birebir konuşurum. Yazılı emirde ses tonu var mı, gözlerde parlılık var mı? Yok! Kağıt ne anlatır? Rahatsız bir şeydir yazılı emir. Hiçbir marna taşımaz. Muharebelerde hiçbir şeye yaramaz.

Muharebelerde, birliklere çok şey konuşmayacaksın. Tecrübeli askerler sizi dinlemez, acemi ise tüfek patladığında hepsini unuttur. Ölüm çizgisindeki adam bu sebepten ölümü göze almaz. O başka bir sebepten ölümü göze alır. Bir canlı olarak ben ölmeyi tercih etmem. Bu lafla olmaz. Bu aslında şöyledir. Söz konusu mücadele ile ilgili insan doğasında sezgiler nedir ve nasıl gelişmiştir? Gelmeyen insanları "Beraber ölüme hazırız" çizgisine getirmek imkansızdır. Hizmet başka bir şeydir. Ben yasalar çıkarırım, insanları getiririm. Ama yasa gücüyle bir yere kadar, ya ötesi...

Özellikle yol kesmeler çok fazlaydı, yol kesmeler konusunda ne gibi kararlar aldınız?

Yolu kesme, o güzergahta yaşayan veya bulunan insanlarla köy ve mezraların içerisindeki milislerle müsterek yapılan bir hareket. Yol kesip dağa kaldırıyorlardı. Yolların tamamen güvenli hale getirilmesi yurt içindeki kampların ortadan kaldırılmasıyla mümkündür fakat bu hemen birkaç günde olacak iş değildi. O zaman kamplar ve üsleri taarruz etmeden, oralara operasyon düzenlemeden yollara güvenlik getirmeniz gerekiyordu. Sırf "Yollara tedbir almalıyız acilen bir şey yapmalıyız." diye düşündük. Bu arada belli şehirlerde yol yok zaten. Ama genelde yollarda, ana miğferlerde daha vahim durumlarla karşılaşılıyordu. Terörist yolu coğrafyanın ona sağlayabildiği avantajlara bağlı olarak engelliyor, hareket halindeki araçları bir yerde durduruyor, topluyor, yol kesiyor. Yol kesip insanları mühendisi, varsa subayı, astsubayı, halkı ayırıyor, öğretmeni ve polisi ayırıyordu.

Bazen halktan kendine ters gelen veya isimleri onun için zararlı sayılan isimleri alıp götürüyor veya öldürüyordu. Kaç kişi yapıyor bunu, yola inenlerin sayısı altı ila sekiz. Daha fazla değil. Diğerleri 15-20 kişilik gruplarla yolu kesildiği yerin hemen üstteki sirtlarındalar. Biz de Çukurca-Hakkari, Hakkari-Yeniköprü, Yeniköprü-Yüksekova, Yüksekova-Şemdinli, Şemdinli-Derecik arasında yolculuk yapmaya karar verdik. 15-16 asker, normal giysilerle halk nasıl giyiniyorsa biz de onu giyerek çıktık yola. Halkın sepeti var, küfesi var bizim de var. Yolu kestiğinde tek tek araçlara yaklaşıp içerdekileri yola indirdikleri an biz de onun karşısına otomatik tüfekli, el bombalı, roketli, bıçaklı çıkmaya başladık. Zaten aşağıdakilerin sayısı belli. 5-6 bilemedin 8 kişi iniyor aşağı. Ben bu kadar adamla yaparım bu işi diye inanıyor.

Halk zaten sinmiş, tepki veren yok. Silah çekecek birisi yok. Bir bu emri çıkarttık yazılı, uyguladık o emrin de tarihi bellidir. Ondan önce Hakkari'de ne kadar yol kesildiği de bellidir. O uygulamadan sonra yollarda bir daha -bizim anladığımız anlamda- bir tek olay yok. Yol kesme meselesi budur.

Bu ekiplerle hiç temas sağlandı mı?

Bir yerde oldu, ekipler o yolda bir daha dolaştı. O temastan sonra bir daha o yola inen olmadı. Çünkü bunların elinde çok güçlü telsizler var. Hepsi her şeyi bilir. O dönemde Topal Nasır isimli Suriyeli biri vardı. Hakkari'nin sorumlusu oydu. İran Jerma Betkar Kampı'nda Irak'taki Mezi-Karyaderi Kampı'nda ve Hakurk Kamçı'nda bulunuyordu.

Topal Nasır'ın bu işten haberi var. Biz bununla beraber yolu kesen kimler ve yurt içinden nereden geliyorlar, gruplar nerede toplanıyor, Karanlıkdağ'dan gelenler nerede saklanıyor, Kato'dan, Oramar'dan, Yüksekova Mordağ, Hakkari Karadağ'dan mı saldırıyorlardı? Araştırdık. Balkaya Dağları'ndan teröristlerin üzerine hiç ara vermeden birbiri üzerine operasyonlar yaptık; o kamp ve çevresini kullanılmayacak hale getirdik. Bir kısmı da çarçırışmalarda yok edildi.

13 Ağustos 1993 tarihinde İkiyaka Dağı bloğunda konuşlanan PKK militanlarına saldırı kararı aldınız. PKK'nın o dağ bloğunda nerede olduğunu nasıl tahmin ettiniz?

Burada içgüdüler ve sezgileriniz açık olmalı, duygular ve sezgiler çok önemli. Bu metafizikle ilgili bir şey. Bunun çok öne çıkması için ruhunuzu, beyninizi bu işe vermeniz lazım. İnsanların kafasına bir sürü bilgi enjekte ediliyor.

Bir sürü işe yaramaz şeyler. Bunlardan arınması lazım zihninizin. Bunlardan arınmadan içgüdülerinizi açamazsınız. İçgüdü ve sezgilerinizin açılması lazım. Biz de içgüdü ve öngörülerimizin ardından İran tarafından başlamak üzere karar verdik.

Yüksekova kritik, şehirde birtakım emareler var. Yüksekova üzerindeki İkiyaka Dağları ve onun daha doğusunda Buzul Dağı'na giden bir yer vardı, oradan başlamak üzere lazımdı. Orada bir kamp olduğu belliydi.

Bu nasıl öğrenilir?

1924'ten başlayalım. Hakkari İsyanı'ndan bugüne kadar Oramar ve Han Yaylası'nı seçmişler. Bugün de hâlâ oradalar. Coğrafya değişmez. Coğrafya dikte ediyor. Onları kendi yerinize koyacaksınız ama bunun için doğayla da iç içe olmanız gerekiyor. Ben olsam nerelerde olurum? İnsanın doğa ile ilgisi, bir merakı olması lazım. İkiyaka Dağları'nın üzerine giderseniz orada kamp var, Oramar'a giderseniz orada da kamp var. Karanlık Dağ'a, Kato'ya Balkaya Dağları'na giderseniz kampları görürsünüz. Bunlar yalnız yazlık ve kışlık kamplardır. Biz seçimi yaptık ve İkiyaka Dağları'ndan başladık. Çıkınca da kampı bulduk. Futbol sahaları, mezarlıklarını dahi gördük. Anladık ki, 3800 metrelik Hisar Yaylası'nda futbol sahası yapacak cesaretteler. Gidince gördük bunu.

Nasıl planladınız harekâtı?

Daha önce dünyanın her yerinde de buna benzer mücadeleler, klasik formüller vardı. Savaş tekniği demiyorum. Bu tamamen "Ara, bul, yok et!" Bunu herkes bilir. Ama basit gibi bilinen şey aslında çok önemlidir. Hiç durmayacaksınız, arayacaksınız, bulacaksınız ve yok edeceksiniz. Biz bu basit klasik formülden hareket ettik. Tabii bunu bilmek bir şey değil, yerine getirilmesi uygulanmasıyla ilgili. Bizim farklılığımız operasyon yapılacak anda birliklerimizi toplamamız olabiliirdi. Harekâtı gece yapacaksınız, her şey gece olacaktı... Bunu hayata geçirdik.

Toplam kaç askeriniz vardı?

Üç bin kadar. Toplanacağımız alan çok geniş bir dağ bloğuydu. İkiyaka Dağları'nın bir ucu Irak hududunda, bir ucu Yüksekova'nın kuzeyinde. Bir ucu da daha doğudaki Buzul Dağlarının arkası Oramar zaten. Çok geniş, binlerce kilometrelik bir alandı. Burada çok askerle olacak şeyler de yok. Adam yıllarca orada bulunuyor ve her gün oralara girip çıkıyorsa bilmediği yer yoktur, her şeyi biliyordur. Fare deliklerinden, köstebek yuvalarına kadar haberi vardır onun. Hakimdir bu yere. Eğer çok acemice yaparsanız, gece sıkıştığını hissederse, iki asker arasında 50 metre mesafe olsa bile arasından geçer, yılan gibi giderler. Bir yanlış tüfek patlaması, binlerce askerden birinin ki çok doğal-, bir kayayı, vadinin tabanına düşürerek her şeyi bitirebilir. Ayrıca eğer tedbir almazsanız yanlışlıkla bir asker o günkü koşullarla "anne beni bir hafta arama" derse Yüksekova'dan Kayseri'ye; o operasyon bitmiştir. Hepsini hesaplayacaksınız. Olumsuz olan her şeyin önünü keseceksiniz. Buna mecbursunuz. Yapılacak hiçbir şeyin sonu alınamaz. Giderseniz oraya. Tabanlarınız, ağızınız, yüzünüz patlar. Yüzünüzün derisi soyulur. Boş bir şekilde dönersiniz. Askerde moral diye bir şey kalmaz. Çünkü asker boşa döndüğü bir hayaletle, hiçbir zaman karşısına çıkmayan, bulamadığı bir hayalettir. Bunun getireceği şey psikolojik bozukluk, moralsizliktir. Ne kadar grupları bulup, temas sağlarsanız subay, astsubay askerin morali o kadar düzeldi. Onları bulmak, mutlu eder, sevindirir. Birlikler sizin planınıza göre nereden girmeye başladı. Kim nereden girdi? Nereden çıkmaya başladılar? Hava desteği var mıydı yok muydu?

Biz oradaydık fakat parçalıydık. Bir grubumuz Çukurca'nın doğusunda, bir grubumuz batısında, bir grubumuz Şemdinli'deydi... Bir gücümüz var ama güç parçalı bir şekilde duruyor. İkiyaka, Buzul gibi dağ bloğu, bir tarafı Şemdinli, bir tarafı Yüksekova, bir tarafı Oramar. Kavramak için elinizde büyük bir güç lazım.

Bizim kullandığımız güç ortada. Dağ bloğunun kuşatılması için tam tabiriyle söylüyorum devede kulak bile sayılmaz. Olabildiği kadar, yani sık askerler arasında sık aralıklarla yukarı çıkmak istiyoruz.

Bahsettiğiniz mesafe ne kadar? O kadar asker oraya nasıl intikal etti?

Bu parçalı bölüm için herkesin oraya gelmesi lazım. Hakkarı çok geniş bir alan. Arkanızda Başkale, Van, öbür tarafta Şırnak, İran ve Irak hudutları var. Biz her yerdeyiz. Hepsinin Yüksekova'ya toplamamız lazım. Bunu da çok erken yapamıyoruz. Üçüncü yani Şemdinli'den gelen taburun başında Binbaşı Muzaffer vardı. Dört numaralı Tabur'da Binbaşı Atakan vardı. İki numaralıda Binbaşı Necmi vardı. Jandarmadan bir birlik teşkil ettik.

Binbaşı Erdal Sarızeybek ve Yarbay Ali vardı. Bu jandarma ve piyadeleri daha aşağı tarafa yani güneye verdik. Esas komando taburları, normalde kuzeyden kuzeybatıdan tırmanıyorlar. Bütün burada anlatmak istediğim dağ olabildiği kadar kuşatmaya çalıştık.

Binlerce askerin koordineli bir biçimde, zamana karşı, gizlilik içinde hedef noktalara ulaştırılması bir yana, lojistiği nasıl sağlandı?

Hepsinin bir günde yaptık. Oraya gelip toplu halde duramayız. Geldik, emirleri aldılar, hava kararınca da başladık. Bu kadar insanla orada bekleyemeyiz. Süratli

yapacaksınız. Ne olduğunu anlayamayacaklar. Birbirleriyle telsiz konuşmaları, raporlar. Bu hayat, aylar, günler hayatı değil, saatler hayatıdır.

Hedef belli, hedef Hisar Yaylası. Burası yazlık kışlık kullanılacak bir kamp olsa, bu yaylanın üzerinde olabilir. Ben Yüksekova'daydım. Bütün telsizlerimiz açık, ama asla konuşma yok. Ta ki bir olay meydana gelinceye, tabur temasa geçinceye kadar onları aramam. Azami sessizlik olmalı. Bir de herkesin sırtında 25-30 kilo çanta var. Muharebe payı, hayatı idame payı da cabası. Uçak-savar silahlarımız, geri tepmesiz toplarımız ve küçük havanlarımız var. Bazen 4-5 saatte 150-200 kilometre alamazsınız. Biz tabii normalde kösele ayakkabıyla, taburunda tırnak mırnak vardır ama bu kayalıklarda gece yürüyüşü çok büyük bir tehlike taşır.

Yanlış bir yere basmanız, bir terslik ya da bir dalgınlık yapmanız, sizi uçurumun dibine götürebilir. Bu arada her tabur altı yüz komando kullanıyor ve daha önce bilmediğiniz bir yerdesiniz, bilmediğiniz bir yere gidiyorsunuz. O gece şansımıza hava tam karanlık değildi. Bu bizim için iyi bir koşuldu. Diğerleri kötü müydü diye gelebilir aklı. Bizim için sis pus içerisinde yürümek, sağanak altında yağmurda yürümekten iyidir. Bazen havanın yarı aydınlık olması bizim yürüyüş hızımızı artırır. Çünkü bastığımız yeri daha iyi görebiliriz. Yapılan şey şu; herkes koninin üstüne çıkmaya çalışıyor. Sessizce avlanacaksınız, herkes bunu yapıyor.

O gece ve ertesi gün iki tabur da çatışmaya girdi. Vadi de çok geniş bir yer. Taburun ihtiyacı oldu, silahlı helikopteri çağırdık. Fakat gene aynı yerden tepki geldi. İşte o zaman tabur kuzeyden güneye hareket ettiği için bu kanattan Şemdinli Taburu'na etki yapan PKK grupları Şemdinli Taburu'nun sağında kaldı. Tabura manevra yaptırmak istedim. İki tabura ateş eden PKK grubunun bulunduğu mevkiileri arkadan kuşatmasını istedim. Fakat ara o kadar keskin ve mesafeli ki... Tabur oraya emri hemen yerine getirmeye gidebilir. Fakat bu saatlerce de sürebilir. Gerek görmedim. Kobralar geldi, orada çalıştı. Kobralar gücü belirli miktarda düşürdü. Fakat onlar dev gibi kayalıkların altında olduklarından helikopter sesini duyunca derinliklere, mağara'lara çekiliyorlar. Fakat sonra çıktılar gene ama bu kez tabur havanlarıyla ve orada özel noktadan noktaya atış yapan dağ toplarıyla orayı yumuşattık ve etkisi azaldı, tabur devam etti.

Bir gün sonra PKK, telsizlerden açıkça konuşmalar yapmaya başlıyor.

Sabah olunca bunlar her tarafta asker gördüler ve panik oldular. Onun için şaşırılmış vaziyetlerdi, onlara milyonlarca asker gibi geliyordu. Oysa içlerinden biri "Sakin ol, akşam çekilirler" falan diyor. Öbürü de "Kısa bir süre sonra gider bunlar" diyor. Sonra işler sarpa sarıdı. Baktılar ki giden yok, çekilen yok. Bunlar devamlı o koninin tepe noktasına doğru yığınak yapıyorlar.

Ve devam ediyor operasyon.

Tepede Eşek Kapısı diye bir yer vardır. Irak'a inen dar bir vadi. Oradan da Piyade Taburu geliyordu. Topal Nasır yanındaki on altı kişiyle kaçtı. Yani kaçarken taburun karşısına çıkıyor. Oradan da taburu beklemiyorlar aslında, onun da farkında değiller. İki taraf çarpıştı, o on altı kişiye ne oldu bilmiyorsun, ama Topal'ın sağ kaldığı belli. Nasır'ı Irak'a kaçırdılar.

Operasyon devam ederken neden Yüksekova'ya indiniz?

Genelkurmay Başkanı birkaç defa aramış, tugaydan bildirdiler. Benim bulunduğum yerden konuşmam mümkün değil. Karargahım Yüksekova'daydı zaten. Komutan harekâtla ilgili şeyler sordu, anlattım.

O gece normal karargahla ilgili subaylarla konuştum, çünkü ana sistemlerimiz Yüksekova'da. O gece dağda çatışma devam ediyor, dağ o kadar yüksek ki gökyüzünün içerisine girmiş gibi. Mermiler, izli mermiler, roketlerin çıkarttığı alevler... Sanki gökyüzünde bir şey oluyormuş, bir festival varmış gibi renkli bir hava yaratıyor. Saat 22.30 civarında birden gök gürleri gibi üzerimize; barakalara ateş yağmaya başladı. Binalarımız basit prefabrik yapılar. Roket, makineli tüfek ve yandaki evlerin oradan havan ateşi başladı.

Fakat taburlarda asker yok. Yüz kûsur asker vardı normal zamanda. Tabur büyük kuvvetleriyle Mordaglar'da. Büyük kuvvetler mevsesinde kışlıkları korumak için büyük çapta kuvvet ayırılmaması kesin

emrimdir. Bunu herkes bilir. Ben bunu sonuna kadar takip ettim. Kışlada adam istemem. Herkes dışarı çıkacak. Neyini koruyacaksınız ki binaların? Bizim için önemli olan insan.

O nedenle asker yok kışlada. Onlar da biliyor asker olmadığını içerde. El bombalarıyla ilgili çalışmalar yaptık askerlerle. Çünkü bunlar kışlaya girmeye kalkar. 46 bin nüfuslu bir şehir. Her yerden bize ateş ediyorlar. Karayollarından, bütün binalardan, görebildiğim üst yerlerden... 86 tane namlu ağız alevi saydım. Hâlâ aklımdadır. Çünkü yatay bir yer Yüksekova. Benim sayabildiğim büyük katlar ve binalar. Bazı katlarda birkaç yerden birden ateş ediyorlar.

Mevzilere bakmam lazım. Biz bazı toplar, havanlar getirmiştik zaten. PKK'lıların havan atışı yerlerine 1-2 geri tepmesiz topla biz ateş ettik... Bizim kışlaya girmek istiyor bunlar. Askerlerin her birine birkaç tane el bombası lazım. Üsteğmene "Git, el bombalarını bul al, gel." dedim. Aramızda bir duvar var. Yüksekova'nın adamları bunlar, o kadar iyi biliyorlar ki her yeri.

Aydınlatma yaparak ve özel teknikler kullanarak gün ağarırken karşı tarafı susturduk. Atışlar azaldı ve bitti. O gece şehrin içindeki askerlik şubesini basmaya kalkmışlar. Oradaki askerler, ellerinde tüfeklerle girmeye çalışırken kapıda vurmuşlar teröristleri. Sonra ben gittim, PKK ölüleri oradaydı. Şubenin içine girmek istemişler.

O gece polis ve kamu binalarına, polis tesislerine, Sırtınır Jandarma Taburu'na, İlçe Jandarma Bölüğü'ne, her yere birden saldırdılar. O gece akıl almaz bir şeydi. Bir yerleşim alanına silahlı saldırı. 15 Ağustos 1993, tam bir silahlı kalkışmaydı. Yüksekova'ya iyice yayılmışlar, kimlik gibi serilmişler. İşbirlikçileri, cephe örgütleri... Alan Çok güçlüydü.

O gece askerler çok fedakarca, birtakım özel tekniklerle çarpıştılar. Onları belli yere toplayıp, yani havanlarla aydınlatma yapıp, toplar ve diğerleriyle tam bize ateş edilen yerleri tam olarak aydınlatıp, silahlarla aynı noktayı çökerttik. Bu tip şeyler uyguladık. Yoksa onlar atıyor, biz atıyoruz. Bu işin sonu vahimdi.

Burada çok farklı ve hızlı düşünmek lazım. Eğer komando taburu o barakalarda olsaydı, yani 600-700 kişi daha orada olsaydı, o atılan roket ve havanlarla kesinlikle sayısı kestirilemez ama birçok zayıyatımız olurdu. Çünkü düştüğü yerde parçalanacak mermiler. Bizi koruyacak bir şey yok orada. O gece, orada az olmamızın hem mahzuru hem de faydası vardı.

Bu arada ertesi gün gazeteciler geldi Yüksekova'ya. Sizden fotoğraf çekimiyle ilgili bir talepleri oldu değil mi? İstekleri şu; bir grup genç gazeteci, helikopterle oraya gelip gidiyor. Onlarla konuştuğumuz bu arazide, nerede kaç PKK varsa onları bir yere toplayıp fotoğraflarını çekmek istiyorlar. Bunları önce istihbarat subayları kendi aralarında konuşmuşlar. Sonra istihbarat subayları; "Bana gelip bunların bir talebi var." dedi. Bu durum bana söylendiğinde daha ikinci tabur; yani Necmi'nin taburu hâlâ çarpışma halindeydi. Hatta orada bir uzman ve bir askerimiz şehit oldu. Bu olay, bizim yakınımızda bir yerde gerçekleşti. "Efendim bize PKK ölülerini toplar mısınız?" "Ne yapacaksınız bunu?" diye soruyorum. İstihbarat subayını da inandırmışlar.

"Böyle bir şey olur mu? Böyle bir şey mümkün mü? Size şunu söyleyeyim, taburlar geri çekilecek. Ben ne yapayım burada? İşimizi bitirip döneceğiz. Böyle saçma bir şey olur mu? Nasıl böyle saçma bir şey söyleyebilirsiniz?" "Bunları patronlar..." dedi, "patronlarımız istiyor." dediler. "Ne patronları?" "Nerede senin patronların?" "Bana bak oğlum, patronun buraya gelsin." dedim-"Ben askerlere, siz fotoğraf çekeceksiniz diye ölü ve leş

toplatmam. Bunu da kafanıza sokun. Çok da meraklıysanız taburların arkasından gidin." "Efendim habere yetiştirmemiz lazım." "Bana ne?" "Anladın mı aslanım." dedim.

Bir şey daha sordular. "Bak kardeşim benim bir askerime bir mermi atılırsa beş mermi atarım. Herkes bunu öğrenecek. Hakkari'den bir mermi gelsin, ben beş mermi atarım. Kime? Mermiyi bizzat atana." dedim. İşte o zamana kadar fotoğraflar, şunlar, bunlar kimlikler pek yazılıp çizilmezdi. "Komutanım fotoğrafınızı çeksek, isminiz çıkmaz." "Hayır, ismini de yazabilirsin, fotoğrafımı da çekebilirsin. Bu bir mücadele, biz bu mücadeleyi açıkta yapan insanlarız. Bizim kimseden korkumuz yok. Hayır, kardeşim fotoğrafımı da çek, adımı da yaz, soyadıma da yaz, fotoğrafımı da bin kere bas." Bu mücadele böyle yapılır.

Korkarak, çekinerek, oraya buraya sığınarak, sinererek, korunarak yapılmaz. O günkü konuşmanın son bölümü buydu. Orada yalnız Vali, Yüksekova'yla ilgili gazetecilerle konuşurken birtakım taahhütler verdi. O gece kıyametler koptu. Dağ, ana baba günü... Şehir, o gece ana baba günü... Zaten hepimiz uykusuzuz. Bu da çok normal. Helikopter pistinde bir grup gazeteci var. Ne onlarla ilgileniyorum ne de bakıyorum. Zaten benim asla böyle şeylerle ilgilenmemem ve meşgul olmamam lazım. Fakat öyle bir şey oldu ki ben gene tabura inmek zorunda kaldım. Bir baktım ki, ne göreyim... Bir kara şahinin yanında vali ve gazeteciler. Ben de tekrar dağa çıkmak için helikopterime gideceğim. Orada benim şu dikkatimi Çekti. "Devlet şefkatlidir. Yüksekova'da kırılan camları, zarar ziyarı toplayacak." tarzında şeyler söyleniyor.

Bana göre ayaklanma noktası. Dedim ki "Vali Bey buranın hali ne? Bu kışlanın? Havandan roket atışından... Bu çocuklar olmasa. Devleti bu çocuklar kurtardı. Bu camı ödesen ne olur, ödemesen ne olur?" Böyle bir şey olabilir mi canım? Kaç gündür insanlar burada neler çekiyor? Cam kırılmış da camı ödetecekmiş. Yani bakınız niye bir türlü toparlanamıyor bu iş? Kaç yıl önceki şeyi anlatıyor bana. Toparlanamıyor ve ben bugün

de söyle-dim, toparlanamayacak. Bunu 1993-1994'te gerekçeleriyle söyledim. Hepsi de biliyor. İşte bugün yine aynı şey. Çünkü bunu anlamak mümkün değil. Yani Hakkari'de o dönemde devletin iki kurumu vardı. Polis ve MİT çalışıyor. Kendi işlerini yapıyorlar. Bir, hakim ve savcılar işinin başındaydı, bir de doktorlar... Orada başka hiçbir şey yoktu. 290 okulun 217'si kapalıydı. Geri kalan okullar da ilçelerdedeydi. Merkezde hiç yoktu. 44 karakolun 32'si baskılmış, bazıları üç dört kere...

Bu "Artık bu köyde devlet yok kardeşim." anlamına geliyor. Burada şimdi camı kıran biziz. Biz kırdık tabi kim kıracak? Cam kırılacak. Kırılma ne olur? Cam ya, bu- Sırada insanlar ölmüş... Devletle ilgili bir meselede ben hiç konuşmayabilirdim. Hiç umursamaz, oradan biner helikopterime giderdim birliklerin başına. Fakat orada bir grup gazeteci bunları yazıyorsa, benim o mülki idare amirine de bir şey söylemem şart. Zaten önceden de oradaydı. Neler yaşadı orada, o baskınlarda? PKK yandaşları Hakkari'nin içinde bir salonda toplandığında onlara karşı nasıl bir hareket yapmış ve onlar ne yapmışlar? Salondakiler ne yapmışlar devletin temsilcilerine? İnsan bunları duyduğunda, başka bir galakside yaşıyormuş hissinde kapılıyor. Biz başka hayattayız, birileri başka hayatta...

Fakat operasyonlar durmadı. 23-26 Eylül tarihleri arasında Balkaya-Govent operasyonu yaptınız. Bunu hazırlayan sebepler neydi ve nasıl planladınız?

Önce Yüksekova'yı tehdit eden, etrafta eylemler ve saldırılar düzenleyen, yani köylere, mezralara, karakollara ve bizim üslerimize saldıran o grup, ortadan kalktı. Şimdi sıra buradaydı. İkiyaka'dan sonra Balkaya Dağları'na geldi sıra. O bölgede, o civarda meydana gelen olaylar sırasında, orada bir ana üssün olduğu kesinlik kazandı. Burası olsa olsa Balkaya ve Gerdi aşiretinin yedi yıldır söylediği gibi, onların da bir şey yapmadığı, subayların da "Bunlar bile buraya çıkmıyor." dedikleri yerdirdi. Yani orayı fazla büyütmüşler gözlerinde.

Oraya geldi sıra ve harekâta başladık. Onu da gece yaptık, gece kuşattık. Fakat burası bana göre çok farklıydı. Bir dağ bloğu çevresinde, o dümdüz kayalar, dünyada kaç yerde böyle bir şey var bilemiyorum. Veya başka örneği var mı? Burayı 28 ayrı yerden kuşattık. Birçoğunu da halatlarla ve gece Irak tarafına da geçerek yaptık. Irak tarafından da daha uygun iki çıkış istikameti var. Bizim tarafımızda da Koçyiğit denilen bir köy var. O köyü zamanında o kadar çok basmışlar ki, köyde zaten kimse kalmamış. Çünkü köy, metrelerce düz bir kayalığın tam altında duruyor.

Üzerinden taş atsa köye geliyor. Köy zamanında zaten terk edilmiş. Orayı gece kuşattık, tırmandık. Koçyiğit bölgesinden, o terk edilmiş köy istikametinden bir tek çıkış var ama sadece keçiler çıkabilir. Oradan ilk çıkan asteğmen Atilla oldu. Üsteğmen Atilla'ya baştan hiçbir hareket olmadı, hiçbir şey görülmedi, sessizlik hakimdi. Fakat oraya çıkışıyla beraber Atilla yaralandı, vuruldu.

Arkasından gruplar yukarıya çıkmaya başladılar. Onlar bütün dikkati Balkayalar'ın Türkiye tarafına celp ettiler; yani oradan taarruz eden taburlara... Halbuki biz gece Irak topraklarına da girmiştik. Oradan normalde iki patikadan Balkaya'nın üzerine çok rahat çıkarlar. O taraftan önceden tahmin edemediler. Biz oradan çıktık. Balkaya aynı gün düştü, aynı gün düşürdük. Balkaya'da karşımıza birçok ayı ini çıktı. Bir zamanlar ayıların otağı gibi bir yermiş Balkaya Dağları. Bir arı peteğini andırıyor. Ortasında yeşil bir vadi var. Bunlar aslında o vadide konaklıyorlar. Vadinin iki yakasında da inler var. Bütün inlere silah, mühimmat, erzak; daha doğrusu her şeyi doldürmüşler. Yaşadıkları yerler de oralar. Hepsi zaten 47 kişilemiş ve 28 kadarı yok edildi. Atilla'yı aldırma çok zorlandık. Birçok hamle yaptık ama helikopteri de ateş altına alıyorlardı. Yaralıyı almak epey sıkıntılı oldu ama sonuçta aldık. Yani Atilla'nın bölüğü, askerleri, subayları ve astsubayları büyük bir özveri gösterdiler orada. Çünkü helikopter yanaşamıyor, inemiyor. Helikopter alçalmaya başlayınca da mermi yağmur gibi yağıyor. Sonunda pilot indi ve Atilla'yı aldı ve sorun çözüldü. Orası yazlık-kışlık kamp. Burada o sene yani 1993 yılında iki yüz kişi kalmış. Uzunsırt'ta bir üsteğmenimizi ve dokuz askerimizi şehit eden grup onlarmış. Ölülerin üzerinden bizim askerlerin fotoğrafları, hatıra defterleri ve eşyaları çıktı. Uzunsırt Karakolu'na baskın yapanlar da Balkaya Dağı'ndan gelenlermiş. Diğerleri Irak istikametine kaçmışlar. Bu harekâtın üç gün sürmesi sadece kampın çökertilme süresi değildir. Kampın aramaları, yani bütün yeraltı gömülerinin, mağaraların, depolarının ortaya çıkarılması da zaman aldı. Bu işlerin çok profesyonelce yapılması lazım. Bu işlerden uzak biri böyle bir kampa girip belki yüzlerce depo varken ancak birkaç tanesini bulup çıkarabilir. Bütün mesele tecrübe ve algı. Her zaman geçerli... Bu, kuralsız bir mücadele türü. Bunun adına kim ne derse desin. Tecrübe bizzat yapana aittir ve kişinin kapasitesine bağlıdır.

Dağ Komando Tugayı'nın farkı nedir Yani, dağ komandosunun özelliği nedirki, onu diğerlerinden ayırıştırır Dağ Komando Tugayı, Hakkari tugayıdır. Yani orada yaşarlar, gelip gitmezler. Onun hayatı oradadır. Onların kışlaları zaten 2600 metrededir. Bu çocuklar Türkiye'nin dört bir yanından gelirler. Daha önce on santim kar görmemiş olanları vardır aralarında. Sonra birden üç metre karla karşılaşılıyorlar. 3 Kasım 1993'te kışlaya üç saatte 120 santim kar yağdı. Kışlalarda durulur ama kış mevsimi daha önce de söylediğim gibi bu tip mücadeleler için çok kıymetli bir mevsim. Beyaz bir dünya meydana geliyor, bembeyaz bir dünya. Ne demek bu Yürümeyi falan kastetmiyorum. Sirtınızda o kadar malzemeyle, gece orada yatmayı da kast etmiyorum. Başlıyor gözlerinizden şakır şakır yağ dökülmeye.

Kar körlüğü diye bir şey var. Yükseklik korkusu gibi bir şey, yani tırmandıkça yükseliyor. Yükseldikçe kan basıncınız değişiyor. Mesela; tansiyon, kalp atışı, gözleminizin altındaki damarların gelip gitmesi, deri altından damarların, ellerin çekiliyor gibi olması... Her zaman ilk hasım, ilk düşman doğadır. Önce doğayı halledereksiniz. Doğayla kimse başedemez. Doğa, canlılar adına hükmünü yürütür, son hükmü de ölümdür. Onu icra eder ve bitirir. Doğayla savaşılmaz. Doğayı kendi tarafınıza çekmek istiyorsanız, ona boyun eğereksiniz. Diğeri ise liderliktir. Onların inanması. Emir verebilirsiniz, herkes emri uygular, çünkü kanunun gereğini yaparlar. Bu yetmez, bunun yürekten ve içten yapılması lazım. Çünkü bu iş onu gerektiriyor. Irak savaşının üçüncü haftası içinde bir televizyon programına katılmışım. Bu örneği de yeni olduğu için vermek istiyorum. Bugün olanların hepsini o programda söylemişim. Savaş bitti efendim bu konuda ne söyleyereksiniz demişlerdi. Ben de; Savaş asıl bundan sonra başlayacak, göreceksiniz. Burası bir Vietnam'dır. dedim canlı yayında.

Türkiye'de yüz binlerce kişi bu programı dinledi. Irak üç bölünecek. Önce Amerika ile işbirliği yapan Kürtlerle... Önce biraz balayı dönemi. Sonra aşağıda Sünniler ve Şiiiler... Mezhep kavgalarının işbirlikçileri bile öyle bir hale getirecek ki olayları, onları ikinci plana atacaklar ve bunun sonunda Amerika veya koalisyon vs. diyenler zaten orayı terk edecek. Bunun bedelini Amerika'nın psikolojik, siyasal ve lojistik veya Avrupa'nın desteğiyle gidenler ödeyecek.

Sonra Türkiye'ye PKK için genel af çıkar. diyecekler. Hayır, olmadı efendim ateşkes yap, dağdakiler gel-sin. Bunların hepsi oldu mu Oldu. Üç sene geçti, işte Vietnam'dan beter oldu. Bakın bu sezgiyle alakalı bir şey. Ya da bunun kültürleri, savaşın değişkenliğini, doğayı ve insan doğasını etkilediğini göreceksiniz. Bunun başka bir yolu yok. Buna benzer şeyler hep devam edip gelecek. Bizim üzerimize doğru da geliyor. 6 Ekim 1993 Mezi-Karyaderi veya Avaşın Kampı ilk sınır ötesi ve büyük çaplı harekattı... Kuzey Irak'a yapıldı. Bu nasıl oldu

İki kamp söndürüldü, yurt içinde sırada iki kamp daha görünüyordu. Birisi Alandüz, diğeri de Karanlık Dağlar. Şırnak'la bizim aramızdaki Süvarihalil geçidine bağlı uç. Burada beklenmedik bir şey yaptık. PKK'nın iki kampı Şırnak'ın altındadır. Bizim altımızda Metina, Zap Şivi, Berçela, Mezi-Karyaderi, Basyan, Hakurk Kamp'ları var. İran tarafında da üç kamp var. Sol omuzda bize doğrudan baskı yapan kamplar bunlar. Tam Hakari Sümbül Dağı'nın ve dağın ötesindeki Oramar denilen yer. Yani eski, Kürt isyanlarının çıktığı kampların tam merkezine, Mezi-Karyaderi kamplarına bağlı. Bu kamp merkez kamplardan birisidir.

En büyük kamptır. Bugün halen oradalar. Birden biz onun hiç hesaplayamayacağı, akıl edemeyeceği bir şey yaptık. Yurt içini terk edip 5 Ekim'de merkez kamp olan Avaşın Kampı'na, Mezi-Karyaderi'ye taarruz ettik. Bununla ilgili bir prosedür var. Yani bunu üst kademelere bildiriyorsun, onay alıyorsun. Biz de falan yere taarruz edeceğiz, dedik. Eylem ayları temmuz ve ekim ayları arasında olur, yani temmuz, ağustos, eylülde. Tam doksan gün. Bize 'Tamam, gidebilirsiniz' dendi. Yalnız oralarda Barzani'nin karakolları var.

1991'den itibaren Barzani nereye gösterdiyse, biz bu karakolları oraya yapmışız. Bu karakolların teçhizatını, malzemesini biz vermişiz. Zaten Peşmergelerin parasını da biz veriyoruz. Barzani de; Bunları yaparsanız biz de PKK'ya bakarız diyor. Güzel. Bir defa benim hiçbir şekilde bu adamla muhataplığım yok. Bizim onlarla müşterek hareketimiz gibi bir şey söz konusu değildir. 5 Ekim gecesi hududa yaklaştık ve Irak topraklarına girdik. Bizim karşıımızda ateş ediyorlar, çarpıyorlar, direniyorlar ama kampta bir zayıflık vardı. Zaten o gün çöktü. Kamp toparlandı, biz de oralarda fazla durmadık. Çünkü daha eylül-ekim ayı ve hem yurt içi hem de yurt dışı kamplarına aynı anda baskın yapıyoruz. Birliklerde yorgunluk diye bir şey yok. Ama ben subaylara da devamlı orada bir şey olduğunu söyledim. İki ay sonra, biri 14, diğeri 16-17 yaşlarında iki kız teslim oldu. Bunlardan biri birkaç yıldır PKK'daymış. Bizim dönemimizde 202 kişi teslim oldu. Anne babasının getirdiği de oldu, kendileri kaçıp teslim olan da... Bunların yüz yetmiş kadarını ben sorguladım.

Benim 3-4 tane sorum vardır. O soruların cevabını alır ve bırakırım. Kızlar leş gibi kokuyor ve bit içindeler. Yani harap vaziyetler. Kaçmışlar; büyüğü, küçüğünü korumuş. Daha önce Zali'de, Zap'ta, Avasin'de bulunduk; sizin geldiğinizden haberimiz var dediler. Nasıl haberiniz oldu diye sordum. Efendim siz gelmeden üç gün önce 200 kişi, koyun ve keçiler hepimiz küçük Zap'ı geçtik, Gare Dağı'na geri çekildik. Sizi o yüzden orada karşılayan sadece 30 - 40 kişilik muhafız grubu, gömü grubu idi. Oradaki malzemeyi korumak durumundalar. Peşmergeler gelip onları alıyor onlardan. İlginç değil mi Başka düşmanları da var. Herkesin çeşitli düşmanı var. Şimdi nasıl oldu bu iş; Barzani'nin Ankara'daki temsilcisi Amedya'ya, Zap'ın yerleşim merkezi var oraya bildirdi. Oradaki telsizle de bizim lidere bildirdi. Biz üç gün önce çekildik.

Barzani'nin temsilcisi nasıl haber almış böyle bir şeyi

Nasıl alır Çünkü Biz Kuzey Irak'ta şuraya harekât yapacağız, bilginiz olsun. diye temsilciye söylersiniz.

Mekanizma da böyle çalışır.

Siz bu bilgiyi kimle paylaştınız Ankara'dan

Önce hiç kimseyle. Ben gittiğimde adamlar orada yoktu. Biz Mezi-Karyaderi kampına, taarruz ederken o gece ne oldu O kızlar yalan söylemez, biz yalan söyleyeni biliriz. İki garip insandı onlar o gece başka bir şey daha oldu. Barzani'nin karakollarından istifade edin' denilmişti bize. O karakollardan bize ateş edildi.

Karakoldan ateş geliyor birliğe

Evet. Şimdi ne yapsın binbaşı, onu müttefiki gibi, dostu gibi görüyor. Binbaşının tereddüt etmesi normal. O karakolun Barzani'nin karakolu olduğu belli. Herkes de biliyor bunu. Oradan biri ateş etse Yanlışlıkla mı ateş etti diye tereddüt edersiniz. Şimdi bir şey yaparsınız, Peşmergeler ölür. O da Amerika'da ajanslara demeç verir. 'Türk ordusu geldi köyleri yakıyor diye Basın mensupları, herkes toplanır başımıza. Ben de gider gösteririm neresi yanıyor diye Okuldan roket atıyorlar bize. Yabancı gazetecileri havadan götürdüm oraya. Bana ateş ediyorlar. dedim. Ses falan yok ama bazı renkler ve şekiller var. Oraya götüreyim, gözünüzle görün. dedim. Sonuç Binbaşı bana sordu, benim kararım ne diye Karakolu yerle bir edeceksiniz. dedim. Kesin emirdir. Sonra aradı tekrar. Burada Barzani'ye ait hiçbir şey yok ve bunlar bir buçuk yıldır bu karakoldalardı. Ne o kızlar ne de bu karakol yanlış söyler. Bütün olup bitenleri tüm detaylarıyla üst kademelere rapor ettik.

Ardından Kato Operasyonu geldi Nasıl oldu, anlatabilir misiniz

Buraya kadar sadece büyük çapta olanları görüşüyoruz. Kato'da kesin bir emare göremiyorsunuz. Fakat Kato'da olduklarına dair ipuçları var. Biz 22-23 Eylül'de Balkaya Dağları'ndayken Hakkari'ye bir baskın yaptılar. Ben Derecik'te operasyondaydım. Polis otosuna ateş açtılar. İki polis şehit oldu. Hakkari Baskını'nı yapanlar Kato'dan gelenlerdi. Bunlar eğer aralık-ocak ayında Irak'a çekilmedilerse Karanlık Dağ'daki (Kato) kamptadırlar. Testere sırtlı, bir balina gibi düşünün orayı. Bir dev blok... İşte oraya harekât yapacağız. Kışın ortasında, karın içinde. Ama bunlar en tepede. Harekât başladı, gece çevirdik bölgeyi. 1994 Ocak'ının ilk haftası.

Bir çıkış yeri olması lazım. Çıkış yeri de şöyle; bina'nın tepesinde bir insan... Bir de kapıdaki insanı düşünün. Yani binanın tavanında birileri ateş ediyor binanın girişine. Bu durumdaydık. Biz karların içindeyiz, onlar tepede. Çıkış noktasında bizim birliklerimiz çok değil, 40-50 askerimiz var. Baktım olacak gibi değil. Atışların bazılarını ben yapmak zorunda kaldım. Topçu atışını Necmi gayet güzel yaptırıyordu. Kuşatmayı bitirmemiz için yukarı çıkmanız lazım. Aniden üzerlerine uçar birlik hareketi yaptık, helikopterle tepelerine indik. O köşede bekleyen ve şaşırılmış 25 kişi vardı. Ne olduğunu anlayamadılar. Helikopter inmedi, havada duruyor ve üzerlerine atlanıldı. Oradaki 25 kişi, ateş bile edemedi, kıpırdayamadılar, tam şok. Hava kararmadan biz orayı düşürdük, çıktık, gece orada kaimdi. Dört mağara. İki dev gibi. Bazı filmlerde vardır. Mağaraların içi, karargahlar yatma yerleri, jeneratörler, silah, patlayıcı ve akla gelen her şey. Orada yüzün üzerinde PKK'lı vardı. Kışı geçirmek üzere oradaydılar. Bazıları Altındağ-Şirnak istikametinde doğru kaçtılar. Onları ve kaçanları havadan komando atarak takip ettik. Büyük bir kısmını topladık.

Kato'nun hemen ardından Alandüz (Oramar) Operasyonu'nu yapma kararı aldınız.

Evet, Kato'dan hemen sonra oraya, Alandüz'e gittik. Bin beş yüz kişi havadan, iki bin kişi karadan... Buzul Dağı'nı ocak ayında iki komando taburu yürüyerek geçti. İki bin kişi, Aslanlı ve Demirli geçitlerinden geçerek eksi kırk derecede Alandüz'e girdik. Ancak o akşam hava birden kapattı. Halbuki sürekli aldığımız meteoroloji raporlarında hava üç gün açık görünüyordu. Bu süre bize yeter de artardı. Çanakta kaldık. Üçüncü gün erzaklarımız bitti. Gece hiç durmadan kar yağıyor ve hiçbirimiz kıpırdamıyoruz. Ateş edemiyoruz. Bütün bölge, dağların ve vadilerin üstü tonlarca kar. Bir silah patlasa binlerce ton kar hepimizin üzerine düşecek. Erzaklarımız bitti. Erzak önemli değil ama ya soğuk... Beşinci gündeyiz. Üç metre karın içindeyiz. Birkaç harekât yaptırdım. Çanaklı Köyü'yle bizim bulunduğumuz yer arasındaki üç mağaradalarmış bunlar. Sonradan Hepimizi burada yok edeceksiniz diye bekledik. diyorlar. Nasıl yaşadınız diyoruz. Tabii soğuk, ateş yakamıyorlar. Biz ordayız diye dışarı çıkamıyorlar. İşte, suya şeker attık, hayatta kaldık, birbirimize sarılarak ısındık. Her an gelecekler, her an mağara'nın önünden çıkacaklar. diye bekledik diyorlar. Beş gün bir tek helikopter geri çıkış yapamadı. Gözükara pilotlar olmasına rağmen koyu bulut tavanı aştı ve kimse çukura giremedi. Bizim dünyayla irtibatımız kesildi. Hiçbir haber yok, beş gün orada kaldık.

Kaç kişiydiniz

Üç bin beş yüz kişiydik.

Gıda değilse bile ısınma sorun oldu herhalde, ne yaptınız

Emir verdim, üçüncü geceden sonra Bütün arka çantalarının içindeki teçhizatı, gerekirse tüfeklerin dipçikleri de dahil hepsini yakın. dedim.

Açıkta mısınız yani

Açıktaız. Üstümüze gökyüzü kapanmış. Birliklerin bazıları boş köylere girdi. Ama buralar bu kadar çok asker barındıracak yerler değil. Önceden PKK onları oradan kovmuş. Köy deyince bir sürü ev gelmesin aklınıza; 6-7 ev var sadece.

Yıkılmış... Yıllardır boş... Mesela Çanaklı'da elma, armut ağaçları var. Toplamazsan dökülür, korucular da bilir. Bir elmayla bir gün idare ederim. Karları eşeleyince, altından elma ve armutlar çıkıyor.

Oradaki birlikler böyle şeylerle beslendiler. Fakat yukarıdaki Şemdinli Taburu'nun böyle bir imkanı yoktu.

Onlara erzak gitmesi lazım. Yakın bir köyden bir müfrezeyle onlara katır sırtında erzak gönderdim.

Sonra operasyon nasıl devam etti

Operasyonu kestim. Hava açıldı ama karlar duruyor. Ateş edemezsiniz.

Oradan birlikler yavaşça çekildi sanırım

Vadilerden çektiklerimiz oldu. Diğerlerini de bulundukları yerlerden helikopterle teker teker aldık ve ayrıldık. Kato'ya Mayıs 1994'te, Alandüz'e Haziran 1994'te yeniden saldırdık. Kitaplar ve savunma ifadelerinde yer alan Oramar (Alandüz) bozgunları, bu operasyonlardır.

Bu süre -şubatla nisan arası- yani Ejder-1 başlama-dan nasıl geçti kış ayları

Biz esasında 1994'te bir çalışma yaptık. Benim planım aslında Hakurk Kampı'nı Ocak 1994'te vurmaktı. Hakurk'un içinde 9 kamp var, en büyük darbeyi oraya yapmak istedik. Bunun planını yaptık, gönderdik. Fakat İran topçusu oraya ateş ediyor, İran sınırında mayınlar var. gerekçesi ile ertelendi. Benim için bir mahzuru yoktu. Temmuzda yapın. dendi. Hakurk'ta temmuzda kimseyi bulmamız söz konusu değil. Ama oralarda hastane, hapishane, mahkeme salonları gibi teşkilatlar var. Bulacağınız kör, topal, sakat kalmış, idari işler yapan kişi sayısı 50-60'ı geçmez.

Bu konuyu biraz detaylandırmamızın bir sakıncası var mı Bu kadar plan yaptınız çünkü...

Yok, ben oraya gitmedim, ama hemen yurtdışı kamplara Oramar'a, Karanlıkdağ'a gittik. Hakurk tabii en büyüğü. Hakurk'ta şöyle bir durum var Bizim sınırda taşkın bir nehri geçmemiz ve U şeklindeki kampın açığına girmemiz gerek. Bu da, 46 kilometre Irak topraklarında yürümenizi gerektiriyor. İki nehri geçmeniz lazım. Hakurk'un girişini kale gibi tutuyorlar. Unun açığına düşürmeniz, buradan itibaren de İngiliz köprüleriyle geçmeniz lazım. Hakurk'ta İran-Irak savaşından kalıntılar vardır. Bunlar, malzeme, araçlar, kamyonetlerdir.

İran-Irak savaşından kalma, etrafında anahtar ve nasıl döşendiği belli olmayan binlerce mayın vardır. Burada esas olan şey, savaşçıları istekli hale getirmek, ilham vermektir. Güç, silah değildir; bizim engelimiz kar değil, soğuk da değil. Her şeyi görmek hafızayla ilgilidir. Ata-türk'ün dediği gibi Zayıf dimağlarla kör gözler görmez. Ulu önderin bu sözü her şey için geçerlidir. Her şey değişir, karakter değişir. Her şey eskir, insan da eskidiği için ölür.

Ejder-1'e nasıl hazırlanıldı peki

Martta Bunlar nereden geliyor Türkiye'ye diye sorduk. Sonra oturup plan yaptık. Kendi bölgemiz için söylüyorum. Bu bölgeler, Avaşın, Şivi, Zap Kampı ve bizim altımızdaki kamplar. Hakkari'ye dönük tehlike hem güneyde Irak'tan hem de doğuda İran'dan geliyor. Biz aslında içeride, merkezde kalıyoruz. Çünkü kuzeyde Van Başkale bölgesinde büyük saldırı yaratıyor. PKK'nın Başkale'de değişik tipli bir adamı var. Zerdeşt isimli bir herif bu. O zaten bölgesinde her şeyi ayarlamış.

Bize de sataştı bu adam. Sonra onun adamlarını Karadağ'da bulduk. PKK'nın yeşil kitabında yazar; 490 sayfalık bu kitapta Karadağ'da başlarında ne geldiğini bilirler. Orada 53 kayıp olduğu yazılmıştır. Doğrusu 58'dir. Mağaralarda, dehlizlerde, kanyonlarda, yuvalarda, aske ve siyasi eğitim yaptırıyor bu adamlar. Her birinin not defteri var, günlük tutuyorlar. Bir şeyi çözmek lazım, bunlar beni meşgul eden şeyler. Güneydeki kamplardan Türkiye topraklarına giren bu dağ kadrolarının teşkilat yapısı nedir Ne zaman hareket ediyorlar Bunu herkese soruyorum. Herkes bir şey diyor fakat benim bu çizgiyi net bir biçimde bilmem lazım. Bir PKK'lı, bunları ıslanmış ve sararmış bir deftere el yazısıyla güzelce yazmış. Belli ki eğitim düzeyi iyi. Neyse; 11-12 Nisan 1994 gecesi Ejder-1'i bırakın emrini verdim.

Mart ayını planlamıştık normalde ama seçimler çıkınca ülkede PKK'nın seçimlere mani olacağı duygusu vardı. Mülki idare birtakım çalışmalar yaptı. Tabii bu çalışmalarda binlerce askere ihtiyaç olduğu ortaya çıktı. Yani, Hakkari gibi 674 tane 160 köy, gerisi mezra olan bu 2800-3000 metrelik yerlerde bir kısmı da vadi tabanlarında binlerce askere ihtiyaç duyuldu. Biz Mezi-Karyaderi Kampı'nı çok değişik bir şekilde sadece kuzeyden değil güneyden de gece Irak topraklarına girerek tamamen kuşattık.

Havadan da kampın üzerine atladık. Çok çetin geçti, özellikle ilk atlayan gruplar, güneye inen altmış kişi üstteğmenle, kuzeye inen kırk kişi Yüzbaşı İbrahim komutasında çatışmaya girdiler. Çünkü bizim karadan gelen birliklerimizin havadan atlayan birliklerimize ulaşmamız lazımdı. Kampta tam o tarihte Güney Bölge Koordinasyon toplantısı yapılıyor.

Tam 459 kişi vardı. Hepsi oraya gelmiş. Onlar, kendilerine göre sözde lider kadroları ve ileri gelenleri...

Halbuki biz kampa ekimde girdik ve toparladık orayı. Önce 2 sonra 4 ve 9 doçka (uçaksavar makineli tüfeği) birden ateş etmeye başladı. Bunların hepsi, helikopterlerimizin üzerine yağmur gibi mermi yağdırdılar. Biz o harekâta 12 helikopterle başlamıştık. Bir buçuk saatte altı helikopteri vurdular. Ama bir küçük bölümümüz de kuzeye ve güneye atlamıştı. Helikopterler vurulunca plan bozuldu. Yani havadan 1500 kişi atmamız gerekiyor.

Planı değiştirdik ve meydana gelen olumsuzluğu birliklerimizin süratıyla değişik şekiller ve farklı hareketler yaparak hallettik. Kamp o gün çöktü. Gece birkaç çarpışma oldu. Ben birliklerin sadece bir kısmını buraya göndermişim. Aynı gün Basyan'da da operasyon başladı. Başka Piyade Taburu ile... Esas Zap ve Berçala diye iki kamp daha var.

Bu saldırdığımız kampla oraya, Jandarma Komando'yu koymuştum bir kama gibi. Türk Silahlı Kuvvetleri geldi çığıllarıyla her yer, hava, kara, ana baba günü, kimsenin kimseden haberi yok. Kimisi diyor şu kadar kaybım var, şu itibatı kaybettim. Devamlı 28 telsiz konuşuyor. Yani PKK'nın 28 telsizli iç içe girmiş, tam bir

curcuna. Şivi (Zap) Kampı'nı bekletiyoruz. Harekâtın ikinci günü, gece gündüz tekrar gece. Yüksekova Taburu'yla Şemdinli Taburu doğuya taarruz ettiler.

Bütün o mağaralar, bütün malzemeler çıkıyor ortaya. Orada bir de Sevr Haritası bulunuyor. İngilizce, Fransızca ve Arapça yazılı bir Sevr Haritası. Kürdistan hesapları. Hiçbir şey kaçıramadılar oradan. Çuvalları falan kaçıracak halleri yok. Tonlarca mermiyi de kaçıracak halleri yok. Haritaları bile kaçıramadılar. Karargahları, kendilerine göre bayrakları, flamaları, sancakları hepsi orada kaldı. Akşam olurken Hakkari'den bana; Acilen Genelkurmay Başkanı sizinle konuşmak istiyor. diye bir haber geldi. Hava da kararmıştı. Bir helikopter geldi beni almaya. Fakat gece Irak harekât bölgesinden geçerken Oramar üzerinden bir vakuma; boşluğa girdik... Yağmur da var... Sileceği yetmiyor helikopterin. Şimşek ve yıldırımlar. Biz, yer ile enerji yüklü bulutların arasında kaldık. Pilotlar çok soğukkanlı. Ama bir kayık, dalgalı bir denizde nasıl hareket ediyorsa, helikopter de öyleydi. Yıldırımlar yanınızdan ve önünüzden bizi ıskalayarak geçiyorlar.

Fakat ne zamanki Buzul Dağı'nı geçip, boğaza çıktık, Hakkari'nin ışıkları görülüyor ama orada hiçbir şey yok. Gelince Genelkurmay Başkanı'nı aradım. Harekâtı durdur Osman Paşa. dedi. Çünkü İncirlik'ten kalkan ABD uçakları senin harekât yaptığın yerin hemen 30-40 km aşağısında, BM'ye ait iki helikopter vurdular ve düşürdüler..

Komutanım, helikopterler Amerikan helikopteri. Bunu Amerikan pilotu bilmiyor mu O helikopterlerde silah yok ki. O helikopterleri yere indirmeye mecbur edersin ve inerler...

İçinde Türk, Amerikalı, Belçikalı, Fransız, İngiliz subaylar var. Benim haberim yok. Ben komutandan duyuyorum. Anlaşılması o kadar zor bir şey ki. Bizim helikopter niyetine vuruyor olabilirler de...

Biz de çok derinlikteyiz. Şimdi havadan bakınca senin mi benim mi diye bir şey yok ki. Bir de ne zaman bakarsanız bakın; dumanlar, mermilerin kaldırdığı tozlar her zaman vardır. Bu gündüz olmuştur. Aşağıya indim. Karargah subaylarına Ne oldu dedim. Haberler de verdi. Amerikan uçakları iki Skorsky'yi vurdu.

Komutanım onlar bizim helikopterler diye kendi helikopterini vurdu... Neyse, Genelkurmay Başkanı harekâtı 2-3 gün ertelememi istedi. Aslında kampın biri düştü zaten. Esas Şivi'ye Zap'a saldırmak. O gece Hakkari'de kaldım. Gün ağarırken, birliklerin başına döndüm. Ertesi gün bekledik, aşağı yukarı 36 saat olmuştur, sonra komutan 2-3 gün demişti. Direniş Tepe diye bir yer var kendilerine göre. İşte burada tutarız buradan öteye kimse geçemez diye. Kendilerine göre çok nam saldıkları bir yer var. İşte o tepenin tam üzerinde sabah 05.00'te altı yüz komando havadan atlamaya başladı. O gün öğleye kadar çatışma devam etti. Ertesi gece olmadan kampın düşürülmesi gerekiyordu. Gece, kamp onların avucunun içi gibi bildiği bir yer. Birtakım silahlarla bizim hava araçlarımızı rahatsız edebilirler. Hava kararırken de karadan kuşatan 2. tabur kampın içine girdi.

Diğerleri de Zap Kampı'nı tepeden kuşattı. Bizi daha çok bütün malzemelerin bulunması ilgilendiriyordu.

Onlar için çok değerli. PKK da onları para vererek Kuzey Irak'taki tüccarlardan aldı. Mesela o kamplardan birinde iki kamyonetle tüccarlar mal teslim etmeye gelmişler. Habersizler. Küçük Zap dedikleri yerde malları verecekler, paralarını PKK'dan alacaklar.

Bunlara ateş edeceksiniz. dedim. Tacirler, mal satmaya gelmiş. Bu kadar da habersizler. Yoksa gelir mi oraya Ateşi yiyince geri manevra etmeyi beceremediler. Kamyonetleri bırakıp telaş içinde kaçarak gittiler. Hakan Tepe'ye dev kolonlar çıkarttınız mı

Direniş Tepe ve Zap'ın düşmesi lazımdı. O zaman askere moral vermek için marşlar çaldık. 10. Yıl Marşı ve Annem beni yetiştirdi bu ellere yolladı türküsünü çaldık. O vadilerde çın çın çınladı sesimiz. Muharebe subayına, bütün telsizlerin aynı frekansa alınmasını söyledim. Yüzlerce telsiz, ses düşmeleri sonuna kadar açık aynı anda marşı dinliyor. Sonraki yıllarda 10. Yıl Marşı'nı özellikle de 1997'den sonra herkes söylemeye merak saldı. Onlar çalındı o zaman dağlarda...

Oralarda PKK talimatlarını ele geçirdiniz.

Onlar hep Şemdinli'yi ele geçirir, Zap Vadisi'ni cehennemine çevirir. Öyle yap, böyle yap. Tabii bunların hepsi hayali. Sonuçların ne olduğu ortada. Bu harekât 1994 Nisanı'nda mı yapıldı? Evet. Bunlar dağıldı mı? Dağıldı. Kaçanı kaçtı, öleni öldü. 1994 yazında ve sonbaharında Çukurca hattında sadece 1-2 tane uzaktan ateş etme olayı var.

Şemdinli ya da Yüksekova'ya bu kanattan bakarsak canlı ve hareketli olduğunu, yok edilmediğini görürüz.

Ama güney bölgeyi daha nisan ayında indirdik. Hakkari bölgesinde zaten hiçbir şey yok. Çukurca'da 1-2 tane uzaktan ateş etme var. Yani ne saldıracaklar, ne taciz edebilecekler ne de mayın yerleştirebilecekler; hiçbir şey yapamıyorlar. Çünkü Türk topraklarına girmeden önce bitti adamlar.

Mayıs ayında bütün karargahınız değişti.

Evet, herkes değişti.

Belki bürokratik döngü içinde normal addedilebilir fakat bir yandan da düşünüyorum orada arazi koşullarına entegre bir mücadele veriliyor, karar alan ve uygulayan kilit personel gidiyor, yerine bölgeyi, araziyi bilmeyen bir kilit kadro geliyor. Bunu nasıl izah edersiniz?

Onu anlatmak mümkün değil, herkes değişti gitti. Yani bir ekiple başladım. Bunun izahı yok. Bu

düşünülmesi gereken bir şey. Düşünmek zorunda herkes. Yeni bir kadro yeni bir ekiple başladım.

Gelenlerin koordinasyonu, onlara çeşitli alıştırmalar uygulamak gibi bir durum yok, hemen gelir üniformasını giyer. Birliği nerdeyse gider katılır. En iyi yüzde, de-rin suda öğrenilir. Herkes orada öğrenecek. Bir hançer bin öğüde bedeldir.

Kato Karanlık Dağ Operasyonu tam bu sırada icra edildi yanılmıyorsam?

Biz Kuzey Irak kamplarından çıkınca bir kere daha Karanlık Dağ'ı vurduk. "Kuyruk kısmı kalmış mıdır ve-ya bir grup daha gelmiş midir?" düşüncesiyle gittik ora-ya. Var bir şeyler ama kıymeti yok. Bu defa tekrar Ocak 1994'te girdiğimiz Oramar'a bir kez daha saldırdık. Son bir defa. Hem kış döneminde hem de mayıs ayında iki defa üst üste vurduk.

17 Ağustos'ta Genelkurmay Başkanı, Başbakan, Bakanlar ziyarete geldi. O nasıl oldu?

17 Ağustos'ta geldiklerinde biz Karlıdağ Operasyo-nu'ndaydık. Dördüncü Tabur'a Van Başkale'de bir pusu kurdular. Bunlar Başkale gruplarıydı, takip ettik. Başka-le, Van ve Hakkari yolunu kesen bunlardı. Yıllarca sü-rekli kesmişler. Zerdeş diye bir adam var. Bunlar Hakkari-Van karayoluyla İran hududu arasında her zaman olan bir grup. Altmıştan fazla olan grup, devamlı burada duramazdı. Ama korucusu, köylüsü hep bir arada yaşı-yor. Fakat biz oraya gidince tepki verdiler. Operasyonla biz o topraklara girmek zorunda kaldık. Bize pusu kurdular, biz de bu grubu takip ettik. "Bu-rada duramazlar." dedik. Bir ağ kurduk. Ağın kapalı kıs-ırını Van - Hakkari karayolu. Bu ağ Karadağ'a, 3500 metreye kadar sürdürdük. İkinciye doğru çarpışma çıktı. Karadağ zirvesinde çıktılar karşımıza. Ağ hareket ettirmedik. Çatışma sürdü, böyle bekledik. Hava karardı, çatışma saat 22.00 civarı kesildi.

Hava tam kararınca hiç alakası olmayan İkinci Tabu-ru, Hakkari geçitli üzerinden Faraşin-Karadağ arasına çıkardık gece. Sabah gün ağarırken 58 kişi İkinci Tabur'un 5. Bölüğü'nün namlularının ucuna çıktılar. Bunlar bize pusu kuran Başkale grubuydu. Ben de askerlere "Bu pusuyu bu bölgeye kuranları bulacağız!" diye söz ver-miştim. Tamamı yok edildi.

19 Mart'ta da Hakurk'a saldırdınız...

Biz ayın 19'unda diğer harekât yapan birliklerden 140 kilometre daha doğudaydık. Aramızda zaman koordinesi var. Artık bekleme durumumuz yok. Neredeyse on güne yakın iki grup halinde Derecikle bekliyoruz. 19'u 20'ye bağlayan gece, istihkamlarımız iki defa köp-rüyü kurdu ve köprüyü geçtik. Geçtikten sonra Hakurk'un ağzında Dalya Tepe diye bir yer var. Bu Dal-ya Tepe'nin altında Hakurk'a giriş, bir yerde İngiliz çelik köprüsü ile mümkün iki yüz kişilik seçilmiş subay, ast-subaylar ve askerlerden bir grupla gece Irak'a girdi. Sa-baha karşı Dalya Tepe'de çarpışıldı. Beş buçukta Dalya Tepe söndürülmüştü.

Özel grup "Hakurk ağzındayız." der demez Şem-dinli'deki Komando Taburları havadan Dalya Tepe'ye taşındı. Yani U'nun ağzını kapatmak için. 14.30'da in-dirme bitti. Karadan inen taburlarla normal Irak toprak-larına açılan kısmını kapattık. Hakurk'ta İngiliz çelik köprüsünden sonra iki köprü daha var. Hakurk içinde boydan boya gezenler için akıl sır almaz bir yer. 18 kilo-metrelik vadinin derinliğinde yüzlerce mağara ve sayısız akarsu ile enine çöküntüler var.

Zemin nasıldı? İçeride kaç kamp vardı?

Zemin tabanda iyi. Birbirinden ayrı 8-9 kamp bölgesi vardı. Ama bazı taburlar iki metre karla karşı karşıya (Mart ayının 20'si). O sırada Dereciğe yağmur yağıyor, Hakurk'ta yoğun kar var.

Operasyon nasıl yayıldı? Direniş olmadı mı?

Dalya Tepe'yi ve civarını o gece kuşattık. Gece yarısı İngiliz köprüsünden dışarı çıkmaya çalıştılar. Dalya Te-pe'yi tutanların bir kısmı içeri kaçmıştı. O gece çıkmak istediler. U'nun ağzından dışarı çıkmak istiyorlar.

Biz Hakurk'a gelmeden dört gün önce iki yüz kişi Hakurk'tan ayrılmış. Çünkü bunlar "Türk askeri Hakurk'a gelmez." diye iki yüz kişiyi diğer kamplara takviye için göndermişler. Hakurk'ta 62 kişi bulduk. 62 kişinin bir kısmı da bizim sorgumuzdan geçti. Bir PKK grubu mecbur kalıp uca kadar gitti. Beraber gidiyoruz, onlar çekiliyor. Biz gitmiyoruz, beklediğimiz yerden çık-tılar. Hem de nasıl çıkmak bu! Geceyi bile beklemeden İran Zagros Kampı'na giderlerken hepsini aldık. Hesaplayamadılar böyle bir şeyi.

Bu arada PKK 5. Kongresi meselesi var...

Biliyorsunuz bu dört yılda bir yapılır. Bir tanesi Di-yarbakır'da yapıldı. O akıl almaz bir şey, çünkü 400-500 kişi toplanıyor. Beşinci kongrenin yapılacağını biliyoruz ama "Bizim altımızdaki kamplarda yapılabilir mi, cesaret edilir mi?" diye düşünüyoruz. Beşinci kongreyi takip

ediyoruz. Keşke bizim altımızda yapsalar diyoruz. Zap veya Mezi-Karyaderi var fakat orada yapmadılar. Bilgi de gelmedi, bir vesileyle Ankara'ya gelmiştim; bunun yapıldığını öğrendim.

Bunu biraz anlatır mısınız bize, nasıl öğrendiniz o toplantı ortamını?

Orada bir toplantıdayız ve bu konuşuluyor. MİT, PKK ile ilgili şeyler anlatıyor. Bizim orada her rütbeden insan var. Cari şeyleri anlatıyor ve ben de orada bunu dinliyorum. 5. Kongre'nin yapıldığını söyledi. "Bu ola-maz." dedim. "Oldu efendim." dedi. Kasım ayında baş-ılamış ve Şubat'ta bitmiş. "Hayır, oradan geldim bir gün önce oradaydım. Kasımdan şubat'a kadar." diyor. Altı yüz kişi üç ayrı yerde, dünyanın her yerinden gelmişler. Türkiye'dekiler dahil. Mümkün değil. Biz bütün adres gruplarına gönderdik bunu diyor.

Size niye gelmedi?

Benle ilgisi yok, ben Dağ Komando Tugayı komuta-nıyım. Bu, Türk Cumhuriyeti'nin meselesi. 5. Kongre'yi biz sadece merakımızdan takip ediyoruz. Gelse de benim kongreyle ne ilgim var? Avrupa'dan adamlar

gelmiş, İstanbul'dan parayla desteklemişler veya güneyden, İran'dan gelmiş adamlarla Hakkari'deki komutanın ne işi olur. Keşke olsa ama prosedür olarak yok.

Prosedür olarak "yok" derken bahse konu bölge sizin mintikanız değil mi?

Mintika değil, benim bölgemin altında değil, Kuzey Irak'ta yapılırsa biz de bilsek diye takip ediyoruz. Yani hem biz saldırırız ona, zaten üst kademe istihbarat teşkilatlarıyla işimiz yok. Biz cari istihbarat, halk istihbaratı yaparız. Sezgilerimizle istihbarat yaparız. Bizim bunlarla işimiz yok. "Adres gruplarına, Cumhurbaşkanlık makamına, Başbakanlık makamına, Bakanlara ve Genelkurmay Başkanlığına gönderdim." diyor.

Ben sormuyorum, kime gönderdiyse gönderdi. "Yalnız ben inanmıyorum, bir yanlışlık var. Kabul edemem." dedim. Bunlar Şam'daki başta olmak üzere, saatlerce dinlemedeki telsizi açarlar, üç saat konuşurlar. Eğri konuşur, doğru konuşur, küfür eder. Her şeyi konuşur. PKK gruplarının baştakileri dinlendiğinde 5. Kongre çoktan yapılmış bitmiştir. İmralı'dakinin ifade tutanaklarında 5. Kongre çok açık anlatılıyor!

PKK'nın İran topraklarındaki Jerma-Betkar Kampı'na baskın yapma kararı aldınız. Neden İran? Sonra ne oldu da o operasyon yapılmadı?

Şemdinli ve Yüksekova bölgelerini rahatlatmamız lazımdı. Burası bizden sekiz kilometre içeride ama dağların içinde bir yer. Oralara girip gözetlesek, in-cin top oynuyor. Ama PKK var. Bir de su kaynağı. PKK orada dokuz sabit tesis, on bir çadır ve jeneratörüyle duruyor ve kendine güveniyor. Eğer bu 358 kişiyi almazsak, bunların Şemdinli ve Yüksekova'da neler yapacakları belli. Bu büyük bir güç, hele 1995'teki bu kadar kırılma ve dö-külmeden sonra. Sadece bu kampta çok büyük bir rakam bu. Bunun ortadan kaldırılmamasının bize getireceği maliyeti hesaplamak çok zor. En tecrübeli insan bile hesaplayamaz, çok vahim sonuçla karşılaşılabilir. 5 Nisan'da buraya taarruz kararı verdik. Şehidan Dağı bir üçgen gibi. Dağ üçgenin tabanı, PKK'lular bu üçgenin merkezindedir. Sağ ve sol kanatlarında üçgenin kenarlarından 400 komando yanaşacak. 400 komando Şehidan Dağı'nın tabanında olacak. Biz sabaha karşı kampa girip 358 kişiyi alacağız, yalnız şu var: Gece biz Şehidan Dağı'na tırmanıp Jerma-Betkar'a yaklaşırken; mevcut topçu bataryalarını gece Şehidan Dağı eteklerine yerleştirip, 600 mermi-nin 300'ü hassas yere vurunca patlayacak. Ondan sonra 300'ü de havada infilak şeklinde hazırlık yapacaklar. Saat 5.00'te top atışı başlayacak.

Topçu atışı biter bitmez, ki bu ateş esnasında hepsi yanlara fırlayacak ateşin etkisiyle. Yanlarda da 400 komando doğuda, 400 komando batıda bekleyecek. Bu harekât en geç saat 9.00'da bitecek. Bir yaralı veya şehidi-miz olursa onu mutlaka alacağız. Ama bu defa oraya git-tiğimizde sırtlardan kayalıklardan değil, vadi tabanından döneceğiz. Yanlardan vuracağız, tabanına ineceğiz. Vadiden üçgenin tabanında olan 400 komandonun hi-mayesinde kendi topraklarına gireceğiz.

En geç dört saatte bu iş bitecek. Bunu bitirebilecek güçte ve tecrübedeyiz. Bu planı gönderdik; "Mayıs'ın birinde yapılmayacak, 19'unda yapılsın." diye talimat geldi. Talimat gelince aynı gün derhal Şemdinli'ye tabur komutanlığına gittim. Biri zaten Yüksekova Taburu, biri Binbaşı Vahap, öbürü de Yarbay Reha ve Serhat. Oraya gittim ve emri verdim. Yalnız onlara bir gece harekâtına hazır olmalarını söylemiştim. Ama nereye gideceklerini bilmiyorlar. Emri o gün verdim, öğleden sonra hazırlıkları yaptılar. Topçuların ne zaman yanaşacağı belli ama bizim Şehidan'dan doğuya çıkmamız lazım. Bunu da tabii gündüz gözüyle yapamazdık. Dağınık bir şekilde dolaşabiliriz ama bunda bile hassasiyet gerekir. Şehidan Dağı'nın üzerinde, Şemdinli Taburu'nun çıkacağı yerde !]

4-5 kişilik iki gözcü grubu vardı. Gündüz bizim tarafı gözetliyorlar, gece çekiliyorlar ama nereye çekiliyorlar. Eğer biz Şehidan Dağı'na çıktığımızda bir tüfek patlarsa bu olay biter. Baskın tesiri ortadan kalkar.

Onun için bu Şemdinli Taburu'nun ortaya çıkıp bu || gözetleme unsurlarını, hangi mağarada, hangi indeyse bulması lazım. Bu kolay bir şey değil. Tecrübeyle de ilgisi yok. Bir mağara deliğinde ama hangisinde? Bizim işimize gelen bir ihtimal daha var. Bu gözetleme timlerinin gece aşağıya, Jerma-Bedkar'a inmiş olması gerekir. Ana grubun içeri girmesi gerek. Olabilir de olmayabilir de. Olursa bizim için iyi ama olmadıysa orada çatışma çıkar da bir tüfek patladığı an yer gök inleyecek.

Bize ikinci civarında bu konuyla ilgili Milli Güvenlik Kurulu'nun toplantısından karar çıkarsa harekât yapıla-cağı söylendi, öyle bir talimat aldık. Fakat bunu benim taburlara söylemem olmaz. Muharebe psikolojik bir şey. En küçük bir şey morali bozabilir. Küçük şeyin ne olduğunu kimse hayal bile edemez. Yanlış bir şey, uyumlu olmayan bir ifade, zamansız bir konuşma, bir anda in-sanların morallerini sıfıra indirebilir.

Bu tarih boyunca böyledir. Söylenecek söz çok önemli ve çok kıymetlidir. O nedenle hareketin Milli Güvenlik Kurulu'na bağlı olduğunu subay ve askerlere söylemedim. Fakat zaman geçiyor hava kararmaya baş-lıyor. Diyelim haber geldi yapın diye, akşam 23.00'da hareket yapılmaz ki? Taburun biri, takribi 30 kilometre yol gidecek. Cetvelle öyle değil. Ama biz ineceğiz, çıkacağız 30 kilometre gideceğiz. Öbürü de 26 kilometre kadar gidecek. Ne zaman gideceğiz? Gündüz olacak gidene kadar. Biz daha Şehidan Dağı'nda kampa yaklaşmadan gündüz olacak. Ertesi gece yapalım. Ertesi gece asla mümkün değil. Biz bir açılıp, bir çözülüp, o köylere, mezralardan geçtikten ve ertesi gün bekleyip o gün or-da kaldıktan sonra, PKK kampında

insan kalır mı? Dola-yısıyla zaman hayatiydi bizim için. Birliklere, Şehidan Dağı'na çıkın ve hududa yaklaşın emrini verdim. Bunun başka bir şekli yok. Çünkü bulunduğumuz yerden 8-10 kilometre yaklaşmamız lazım kendi topraklarımıza. 19.00 civarında müthiş bir yağmur başladı, gök delindi. Müthiş bir sağanak bizim işimize geldi.

Şemdinli'nin üzerini kara bulutlar kaplamış. Göz gö-zü görmüyor. Bir ara Jandarma Genel Komutanımız Aydın İler Paşa; "Sakin karar çıkmadan şey yapma, kararı bekle." dedi. "Ama komutanım zaman hayati bizim için, bir testere, bir kılıç gibi kesiyor, daha yapacağımız şeyler var." dedim. Bu Şehidan Dağı gibi tamamen çarpık çur-puk, çıplak kayalıklardan geçeceğiz ve daha önce hiç kullanmadığımız yerler. Kullansak bile o gün bir şey ol-mamıştır da bugün olabilir. Bir de gece uçurumlardan düş, kayalardan yuvarlan... Bir tüfeğin patlaması bile hayati. Saat 9.00 sularında harekât iptal edildi. Harekât Şube Müdürü'ne "Taburlara geri dönün emri verin." de-dim. 20 dakika geçti binbaşı gelmiyor. "Komutanım çağrı yapıyoruz, hiçbir cevap gelmiyor." Duymamaları müm-kün değil. Karakollara da söyledik. İlk defa Şemdinli'de helikopter bulundurmştuk. Normalde orada gece pilot ve helikopter tutmayız. Üsteğmen gerçekten kapak tavanı deldi, yukarı çıktı, çağrılar yapıldı. Aslında taburlar bir cevap da vermedi. Döndüler ve biz diğer faaliyetlere başladık. "Ne oldu diyeceksiniz"? İki gün sonra Jandarma Genel Komutanımız Aydın Paşa tabura geldi; "Os-man Paşa, sen şimdi dolusundur, daha sonra yaparız." dedi. "Komutanım bitti, daha sonrası yok." dedim. Çünkü ertesi gün İran pastalları geldi; "Türklerle başı-mızı belaya sokacaksınız defolun gidin buradan." dedi-ler. Oradaki 358 kişi de pilini pırtısını topladı ve üç saatte orayı terk etti. Onlardan 250'si Zagros'a geçti. 150'si de buradalar. Hemen ertesi gün yaptılar bunu. "Beni oraya götürür müsün?" dedi. Gittik helikopterle ve o yeri gör-dü. "Osman Paşa bu yapılmış." dedi.

Arkasından karakol baskını gerçekleşti...

Arkasından onların 150 kişilik grubu hemen Şehidan'ın altındaki Durak Karakolu'nu bastı. Şemdinli ve Yüksekova Taburu oraya müdahale etti. Oradaki mu-harebeler 3-4 gün sürdü. Bizim de orada şehitlerimiz var. Şehidan Dağı'nda çarpıştık. Şehidan Dağı'nı bırakmadı-rlar, geriye çekildiler. Şemdinli Taburu'nun Ortaklar Karakolu'na bir ay önce görevlendirdim, "Ortaklarda kala-caksınız." dedim. Bu tabur, bu yazı burada geçirecek. Tabur oraya gidemedi. Çünkü Şehidan Dağı'nda 150 ki-şilik bir grup, bizim Durak karakolumuza saldırdı. Ça-tışmaya başka bölükler de göndermiştim, fakat yetmedi 150 kişiye. İki taburu, Şehidan'dan bunları söküp atmak için oraya gönderdim.

150 kişi Şehidan'dan geldiği için oradaki muharebe bitti. Şehidan Dağı'ndan çekildik. 200-250 kişilik diğer kişilik Jerma-Betkar grubu, Zagros üzerinden Hakurk'a, oradan da Karadağ'a geçtiler. Karadağ'ın altındaki bizim Ortaklar Karakolu'nu bastılar. Gece benim bunlardan haberim olduğunda, kaçacakları istikameti tahmin ettiğimden Şemdinli Çayı'nın bizim hududumuzu terk etti-ği yerde, Ormancık Köyü ve Balkaya Dağları'nın arasın-daki vadiyi Dördüncü Tabur'a "Orayı kesin/" dedim. Grup bu defa geldiği yönden değil başka bir istikametten Irak topraklarına girmeye çalışacaktı ve öyle de oldu.

Ortaklar Karakolu'nda kaç şehit vardı?

15 şehit var Ortaklar Karakolu'nda. Zaten indiğimde çarpışma devam ediyordu. Reha'ya da emir verdim: "Hemen müdahale edeceksin." Halbuki Durak çarpış-masından o gece yeni dönmüşlerdi. Aslında durak saldır-ısı olmasa bu tabur bir haftadan beri ortaklarda konuş-lanmış olacaktı. Tabur müdahale etti. Girdiğimde kara-kolun etrafından çekilmişlerdi. Azami 60-70 metre mesa-femde bize de ateş açtılar. Hâlâ oradaydılar, yani karako-lun dibindeydi adamlar. O kadar iç içe girmişler.

Bu çok farklı bir şeydir. Bunu kısa sürede öğrendim. Topal Nasır gelmişti Suriye'den. Gene o geldi bölgeye. Daha sonra raporlara geçti. Yani 358 kişinin bulunduğu yerde (Jerma-Betkar) o da ordaymış. 250 kişi ile Zagros üzerinden Hakurk'a indi ve sonra Ortaklar'dan çıktı. Çünkü bu değişik bir plandı.

15 şehit... Ne hissediyorsunuz?

Sırf öfke. Bu 250 kişi, o 358 kişinin bir parçasıydı. Yalnız onların içerisinde bir miktar Peşmerge var; yani parayla bu hücum katılan... Sadece 15 şehit değil ki, 6 Şehit de Durak Karakolu'nda vardı. Toplam 21 şehit... Peki, daha sonra yaptıkları ne olacak?

Ortaklar Karakolu Baskını kaç saat sürdü?

Ortaklar Baskını gece yarısına 1-2 saat kala başladı ve sabah gün ağarırken bitti.

Çarpışma kaç saat sürüyor, 7-8 saat sürüyor mu?

Tabii sürdü 7-8 saat. Gittiğimde de daha temastaydı-rlar. Kaldı ki teması kesmesi lazım. Yüksekova'da iki ta-raftaki dağları düşünün, 4. Dağ ve Komando Taburu İkiyaka Dağlarından aşağıya inerek oraya ulaştı. Akıl almaz bir şey. Ama indi tabur. Bunların yürüyüş kolunu önünden geçerken gördü. Tabii kilometreler var. Kilo-metrelerce gözetleme imkanı. Ben indiğimde de çarpış-ma henüz bitmemişti. Erle Tugay komutanı arasında ye-di kademe var. Ben yedinci adamım, ama her şeyin tek sorumlusu benim, başkası olamaz. Her yapılan şeyin sorumluluğu bana ait, ne sorula-caksa bana sorulur. İmzalı boş kağıt al, istediğini yap. Başka türlü mümkün değil. Onlara her şeyi yaparlar. Askerlere sınır koymayacaksınız, özgür hissedecekler. Bana sormuşlardı; "Komutanım 55 bin asker, hiç kimseyi mahkemeye vermediniz mi?" "Hayır vermedim." Biri hata yaptıysa zaten orada öldü. Ne mahkemesi? Kimse firar etmedi, intihar da etmedi. Kimse de mahkemeye verilmedi. Bu budur, yaşanmış görülmüş bir olaydır.

Herkes inisiyatifini tam kullanacak. Ortaklar'a alay komutanları, yardımcıları, tabur, bölük komutanları, herkes gitti, herkes baktı ama burada şu var: Ortaklar kararı komutanın öngörüsüdür. Bunun izahı yoktur. Ma- tematikte şöyledir, fizikte böyledir diyemeyiz. Kurmay- ları gitti, her şey hazır. Çünkü hangi birlik bu sene nere- de konuşlanacak? Şemdinli Taburu'nun konuşlanma yeri

Ortaklar'da ama oraya gidemediler. Durak taarruzundan gidemediler. Tekrar biz, o gidemediğimiz Şehidan Da- ğı'na taarruz ettik. Hem de iki defa taarruz ettik. Çok da direndiler yalnız. Şehidan Dağı'ndaki direnişler, başka yerlerde çok az rastladığımız bir şey. Sonunda çöktüler. Biz aslında Durak Karakolu'na baskından sonra bir an- lamda Jerma-Betkar'ın yarısını yaptık bu harekâtle. Ama öbür 250 kişi Ortaklar'a geldiler. Onları da yollarda kob- ralar vurdu. Ortaklar durumu bu.

Daha sonra bu Jerma-Betkar Kampı'na operasyonu engelleyen üst siyasi yapı bölgeye geldi. Onu anla- tır mısınız?

Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in ziyareti vardı. Cumhurbaşkanı şöyle dedi: "Generalim, bunların İran'dan geldiğini bana kanıtlamanız lazım ki ben de bir şey yapayım." "Her şey ortada, kamplar ortada. Horoz resmi yapıp altma horoz yazılmaz ki. Horoz her yerde horozdur. Resme gerek yok. Söylenecek bir şey yok İran gruplarıyla ilgili. Benim söyleyeceğim budur." dedim.

Askerler tepkili miydi Cumhurbaşkanı'na?

Birçok konuşmamda aynı şeyi söyledim. Buna göre hareket ederseniz doğa bilimleri, insan bilimleri, psi- koloji ile ilgili çalışmalar olmazsa olmaz. Tetik çekmek, bu işin en basit, en ilkel tarafı. Hem sonra işi yapan on- lar, ölümü göze alan onlar.

Karşında bir canlı var. Bunun bir ruh hali var, beyni var. Asker ilham istiyor, bunun harekete geçmesi gere- kir. Moral dedikleri, onu istekli hale getirmek. Bir de ölüm çizgisinde tek kişi değiller ki. Binlerce kişi, evet biz ölmeye hazırız, diyor.

Şehit-gazi meselesine gelirse, biliyorsunuz savaşta ve muharebede ölmeye hazır olup da sağ dönenler gazi mertebesine erer. Ben ölmeye hazırım diyorsun da yaz- gında bu, sağlam dönüyorsun. Şimdi 600 kişi taarruz ediyor. 3-5 çocuk hayatını kaybediyor ama üç binler de aynı yerdeydi. Mermi ona çarptı, buna çarpmadı. Ama bu çocuk da ölmeye hazır bir çocuktü. Ölüm-dirim çizgi- sinde boş laflar etmeyeceksiniz. Çok bilgece olmak gerekiyor. Mesela Atilla'nın haya- tına baktığınızda savaşçıdan çok, tam bir psikolog. Tam bir diplomat. En sonunda savaşıyor. Savaştan önce yap- tıkları inanılmaz. Tamamen diploması. En sonunda ba- kıyor ki çare yok. Sahaya geliyor. O zaman onu da çok iyi yapıyor. Ama baştan savaşı kabul etmiyor.

Ve arkasından temmuz ayı geldi Ejder-2...

Bu arada Kuzey Irak'tan karakollara tacizler başladı. Bu bölgeye PKK grupları çok erken geldi. Subayların ta- yini gelmiş. Temmuzda ayrılmaları lazım. Herkes gide- ceği yeri biliyor. Çocuğu var, hanımı var.

Çalışıyor, işi var, eşyası var, evi barkı var.

Zaten %90'ının ailesi yok, hepimiz normal becardık, kışılardaydık. Subayın ve astsubaym da psikolojisi var ne olursa olsun. Bunlar da çelikten yapılmamış. Ne ka- dar fedakarlık, kahramanlık yapılsa da her şeyin bir öl- çüsü olmalı. Buna rağmen subaylarla konuştum. İlişğini kesmesi gereken subay ve astsubaylar ilişkilerini kesme- diler. Bildiğiniz kampların tamamına bir kez daha taar- ruz ettik. Gitmeleri lazım. Batıya dönecekler. Bin subay ve astsubayın batıya dönmesi lazım, gitmediler ve 32 yerde şiddetli, sert çarpışmalar oldu. Fakat buraya o bili- nen planlarla girmedik. Her yere tespih tanesi gibi dar- madağın girdik. Bizim nerede olduğumuzu da 3-4 gün anlayamadılar. Yabancı basın da aynı şeyi yazdı. Gece bizim tabur komutanlarının bulunduğu yerleri bile bas- maya kalktılar. Bu derecede şiddetli oldu çarpışmalar ve bitirdik. Gene Barzani... Bağrış çağrış yabancı ve Türk basınından geldiler. Gene herkese gösterdik, gene herke- se anlattık.

Toplam bilanço ne kadar, yüzlerle ifade ediliyor mu?

Ejder-1'de 167.

Tarih 20 Ağustos 1995'i gösteriyor...

Evet, biz bu arada bir karar aldık, iki ayda dağların üzerine bir anıt yaptık "İsimleriyle Güneşi Yükseltenler,, diye. Biz bu konuştuklarımızı yaparken, o da bir yandan yapılıyordu. "Bu dağın üzerinde o anıt olacak." dedik. Sonra da basın, Güneydoğu şehitleriyle ilgili ilk anıttır diye yazdı. O lazımdı, orada yapılması gerekiyordu. O vazifeyi de yapmak bize düşerdi, anıt açıldı. Aynı gün ben öğleden sonra komutayı teslim ettim, sivil kıyafetleri giyip ayrıldım.

Ne hissettiniz?

Esas duygu şu: Bitmemiş bir iş...

Yarisında bırakıp ayrılıyorsun, yarım bir iş, gözün arkada kalıyor. Esas bu duygu hakim. Diğer duygular da hakim, bir yanda marşlar çalıyor, ama asıl bu duygu: ya- rım kalmış iş...

O bitmemiş bir mesele, hiçbir zaman da bitmedi. Bir ışık da görmüyorum...

Erdal Sarızeybek

"Terörist Neredeyse Orada Bulup Yok Edeceksiniz"

Erdal Sarızeybek (Emekli Jandarma Albay) 1992'de Şem- dinli Jandarma Sınır Taburu'nu komutanıydı. Göreve başladığı sırada Samanlı Sınır Jandarma Komutanlığına PKK'nın çok önemli bir saldırısı olmuştu. 6 asker

kaçırılmış, yaklaşık 9'u da şehit verilmişti Çok önemli bir çatışmaydı ve bu çatışmanın moral bozucu izleri Şemdinli'de sürüyordu.

İSTİHBARAT EKSİKLİĞİ TERÖRÜ GÜÇLÜ KILAR

Güneydoğu'da 1992 yılındaki atmosfer neydi? Si-zin görev bölgenizdeki atmosferden yola çıkarak tüm Hakkâri ve Güneydoğu'yu resmedebilir misiniz?

Temmuz 1992 sonu ve ağustos başında aldığımız ilk bilgiler, Şemdinli'nin 3-4 kilometre güneyindeki Hakurk Kampı'yla ilgiliydi. Ağustos ayı başında çok yoğun bir araştırmaya girmiştik.

Bize gelen ve güvendiğimiz haber elemanlarından verilen bilgiler ışığında, yaklaşık beş bine yakın teröristin Hakurk Kampı'nda eğitim gördüğünü tespit ettik. Son-radan yaptığımız araştırmalarda ve İmralı'da yatan katil Öcalan'ın verdiği ifadelerden, 1991 Körfez Harekâtı son-rası Amerika'nın, Irak'ın kuzeyine uçuş yasağı koyması ve Saddam kuvvetlerinin çekilmesiyle orada bırakılan silah cephanelerinin PKK'nın eline geçtiğini ve Hakurk'ta ana üs teşkil ettiğini öğrenmiş olduk. Bizim ilk sorgulamamızda, 1992 başında PKK, Hakurk Kam-pı'nda beş bin teröristle silahlı eğitim yaparken bizim neden haberimiz yoktu? Bence 1992 yılında Milli İstihbarat Teşkilatı'nın başında olanlar, jandarmanın, polislin, istihbarat biriminin başında olanlar ve gerek Hakkari'de

gerek Şemdinli'de mülki amirlik yapmış olanların bu soruyu kendilerine sormaları gerekiyor. Silahlı beş bin terörist, Türkiye'ye karşı eylem hazırlığında eğitim ya-parken bizim bundan neden haberimiz olmadı? Bu birin-cisi... İkincisi biz bir binbaşı rütbesinde Sınır Tabur'u komutanı iken, mesajlarla bunu üst makamlara bildir-memize rağmen, neden Kuzey Irak'a bir operasyon ya-pılmadı?

Bunu hâlâ anlamış değilim. Neden bu konu üzerinde ısrarla duruyorum çünkü ağustos ve eylül ayı içerisinde girdiğimiz çatışmalarda tam 73 asker ve 100'e yakın ko-ruyucu şehit verdik.

Bu bahsettiğiniz aslında 1992'nin 21 Martından sonraki hava. O olaylardan sonra orada bir toplan-ma olmuş demek ki. Hakurk'ta Temmuz (1992) ayı itibariyle örgüte katı-lımlar çok yoğundu. Katılım derken, gönüllü olarak hep-sini düşünmeyiniz. Bir; aşiretler arası kan davalarından kaçanlar örgüte gitti. İki; çeşitli suçlardan arananlar ya-kalanmamak için örgüte gitti. Örgüt bu arada birçok kö-ye baskın yaptı, 10-12 yaşlarındaki çocukları kaçırdı, on-lar da örgüte gitti. Bir kısmı da cehaletten dolayı, iş bul-ma, para kazanma vaadiyle örgüte gittiler. Çok katılım oldu o dönemde. Temmuz ayında verdiğimiz istihbarat raporunda, bu katılımların yoğun bir şeklide Hakurk'ta olduğunu, ağustos başı itibariyle de 10-15 kişilik gruplar halinde kamptan çıkarak Şemdinli üçgenini hudut hat-tında çevirmeye başladığını bildirdik. Ağustos ortala-rında bu grupların birleşerek, herhangi bir hedefe, Şemdinli'de karakollardan bir tanesine baskın yapacağını bildirdik.

Nihayetinde 30 Ağustos 1992 tarihinde İran'dan çok kalabalık bir terörist grubu -yaklaşık üç yü-zün üzerinde olduğu düşünülüyordu- gelmişti. İran'dan gelerek diye ısrarla söylüyorum, çünkü Alan Karakolu, İran sınırına yaklaşık beş yüz metre mesafede olan bir karakol.

Bütün teröristler gece İran'dan sızdılar, sabaha karşı çok büyük bir çatışma çıktı orada. Taburdan bir zırhlı araçla takviye gittik, sabah saat altıda. Çatışma saat ye-ridden öğlen saat on ikiye kadar sürdü. Öylesine yoğun bir terörist grubuydu ki, bütün tepeleri tutmuşlardı. Takviye kuvvetleri gecikti. Nihayetinde saat 12.00'de geldiler. Çatışma da bitmişti o zaman. Teröristler büyük bir darbe aldı. Kendilerinin yazmış oldukları "Savaş ve Ordu" adlı bir kitapta da Alan Çatışması'nda çok önemli bir zayıat verdiklerini itiraf ediyorlar ama 18 erimiz ora-da şehit oldu.

Onların acısını hiçbir zaman unutmuyorum. Bu bü-yük çatışma sonrası, ağustos ayında, yine mesajlar çek-tik. Irak'ın kuzeyinde toplanan terörist gruplar tekrar yurt içine girecek, tekrar karakollarımıza saldırı yapacak, diye bildirdik. O dönemlerde biz Irak'a giremiyorduk. Bilmiyorum nedense, bize emir verilmedi "girin" diye. Biz de hiç girmedik. Eylül'ün 12'sinde yani çatışmadan on iki gün sonra 13 Eylül sabahı yine Kuzey Irak'ta, çok kalabalık bir terörist grubu, ki bunları 300-400 gibi ra-kamlarla telaffuz etmek mümkün, Aktütün Karakolu'na saldırdı.

Ama biz çatışma sonrası teröristlerin taktik ve tekni-ğini ortaya çıkarmıştık. Taktikleri şuydu; saldırı yapacakları karakolları, en az on beş gün süre ile tepeden gözetli-yorlardı. Askerlerin çıktığı mevzileri tek tek kroki üzerin-de sayılarıyla, silahlarıyla birlikte işaretleyip, geceleyin sızma şeklinde karakola yanaşıyorlardı. Bir noktadan yo-ğun makineli tüfek atışıyla şok tesiri yaratıp, bu şok tesirini yarattıkları sırada da yine sürünerek yaklaşma şek-linde karakola sızmak. El bombaları atarak da askerleri-mizi şehit ediyorlardı. Biz bunu öğrendik, öğrendiğimiz için Aktütün'de ona göre bir tertiplenme yaptık. Bir timi-mizi gece çıkarttık pusuya ve gece pusudan geri çektik.

Bu uygulamayı bütün karakollarımız yaptı. Aktütün Karakolu 13 Eylül sabahı saldırıya uğradığında bir timi-mizin yerini tespit edememişlerdi. Keşiflerini yapmışlar, krokilerini çizmişler, geceden sızmışlar, sabaha karşı yo-ğun roket atışıyla saldırıya geçmişlerdi. Çatışmadan yak-laşık yarım saat sonra ben de çatışma bölgesine gittim ve bizzat fiilen ben de çatışmaya katıldım.

O bilmedikleri tim ortaya çıkıp, onlara bir baskı tesiri yaratınca hepsi zaten kaçmaya başladı. Orada da büyük zayıat verdiler yine kitaplarında yazıyorlar ama maalesef 22 şehit de orada verdik. Bunların acısı hep yüreğimizde, o yüzden bir infialimiz var, zamanında tedbir almış ol-maydık diyoruz ki bugün hâlâ şehitler

veriyor olmazdık, geçmişini anlatmamızın sebebi de bu zaten, yetkililer bunu dinlemeli, mutlak suretle önceden tedbir almalı.

Bir örnek olsun diye sadece, bu karakollardan meşela Aktütün veya Alan... Siz haberi nasıl aldınız? Bunlar aslında sır değil, aslında biz PKK terör örgütünü 1992'de çözdük. İlk Alan Bölgesi Çatışması'yla, Alan Çatışmasında verdikleri ağır kayıpla, hem taktik tekniklerini hem de silahlarını ortaya çıkarttık. Sözleri'nin başında ben size istihbarat eksikliğinden bahsetmiştim. O dönemde görevli olanların kendilerini sorgulama'ları ve bize de bunun nedenlerini açıklamaları gerektiğini ifade etmiştim. Aynı konu, silahlar için de geçerli. Acı bir olay ama bu gerçekleri bilmemiz gerekiyor. 1992'de biz 89 milimetrelik Bazuka diye tabir ettiğimiz, iki borunun birbiriyle iç içe geçmesiyle kurulan, 89 milimetrelik roketatarları kullanıyorduk.

Tetiği çektiğinizde eğer akım sağlıklı bir şekilde roketete giderse, patlıyordu. Bizim roketatarlarımızın imal tarihinin eski olması nedeniyle herhangi bir olayda kullanıldığı zaman en az üç mermiden ikisi kullanılmıyordu. O tarihte teröristlerde RPG 7 diye tabir edilen Rus ve Çin yapımı roketatar vardı. Bu roketatarın özelliği neydi? Tek parçaydı. Mermiyi dışardan veriyordunuz namluya ve tetiği çektiğinizde patlıyordu. Dolayısıyla biz teröristlere bir tane roket atarken, onlar bize aynı anda on tane birden roket atıyorlardı. Aynı şey makineli tüfekler için de geçerliydi. Bizde MG3 diye tarif ettiğimiz makineli tüfeğimiz vardı. Bu makinemizin bir aksayan özelliği toza duyarlı olması. Arazide de yoğun toz vardı, namluya girdiği zaman mermi tutukluk yapıyordu. Dolayısıyla makineli tüfekte on tane atıp, tutukluk yaptığında o tutukluğu gidermeniz büyük zaman alıyordu.

Teröristlerde hangi silah vardı? Rus ve Çin yapımı Biksi makineli tüfek vardı. Bu silahın özelliği neydi? İsterseniz çamurun içine atın, isterseniz tozun içine, hiç tutukluk yapmadan ateş ediyordu. Yani istihbaratımız o dönemlerde teröristlerin kullandığı bu silahların özelliklerini tespit edemedi mi? Bize de zamanında haber verip bizim de uygun silahları kullanmamızı sağlayamadı? 1992 yılı Alan Çatışmasından sonra, rahmetli Turgut Özal, rahmetli Eşref Bitlis Alan'a geldi, silahlı kuvvetlerin üst düzey komuta heyeti ile sivil idarenin bölge valisi, bakanı Alan çatışma noktasına geldi. Teröristlerden elde ettiğimiz silahları oraya serdik. Roketatarları, kaleşnikof piyade tüfeğini, Biksi Makineli Tüfeğini onlara gösterdik. Dolayısıyla ben bu durumu rahmetli Sayın Özal'a ve Sayın Eşref Bitlis'e anlattım. Onlar da; "Evladım ne istiyorsun?" diye bana sordular. "Sayın komutanım bize para verin, Sayın Cumhurbaşkanım, biz de Irak'tan silah alalım". Parayı gönderdi ve biz Irak'tan silahları aldık. Elimizdeki bütün silahları depoya kaldırdık. Kuzey Irak'tan alınan silahlarla kendimizi savunma durumuna geçtik. Benim üzüntüm burada. Biz bir devletiz, nasıl oluyor da bir devlet kendi silahlı gücüne teröristlerden daha etkili silahı vermiyor. Nasıl oluyor da istihbarat örgütlerimiz teröristlerin kullandıkları silahların özelliklerinin farkına varmıyordu? Bunca gaflet olabilir mi?

Aktütün Karakolu Baskını'nın haberini kim verdi?

İnanın o günleri hiç unutmadık, halen aklımızda. Biz zaten saldırıya uğrayacağımızı biliyorduk. Bütün birlik komutanlarımız erbaş ve erler dahil Kuzey Irak'tan terörist gruplarının geleceğini, herhangi bir karakolumuzun saldırı yapacağını biliyorduk ve bekliyorduk. Biz Alan Karakolu'nda çatışma sonrası yeniden tertiplenmeyi yaptık.

Bir hafta kadar orada kaldım, döndüm. Şemdinli Tabur Merkezi'ne gene mesajlarımızı çektim. 13 Eylül sabahı alelacele telsizden bizi çağırdılar: "Komutanım teröristler Aktütün'e saldırıyor." dediler. Zaten orada moralimizi düşünün. Kemal üsteğmenimiz vardı. Teröristlerin Aktütün'e saldırdığını söyledi. Saldırı öncesinde yani 13 Eylül sabahı öncesinde, Alan Çatışması sonrası ben zaten Aktütün'e gitmişim. Öncelikle saldırının Aktütün'e yapılacağını da biz az çok değerlendirdik. Birlik komutanıyla oturduk, tek tek er seviyesinde bile kimin ne görev yapacağını kâğıt üzerinde planladık.

Hatta daha önce bir timi sakladığımı söylemişim, gece çıkartıp gece aldığımızı. Sayısı yani mevcudu o timi çıkartmaya yetmedi. O zaman Hakkari Dağ ve Komando Tugay Komutanı Utku Paşa'yı aradık Aktütün'den. 7 Eylül'den yani çatışmadan 4-5 gün önce. Utku Paşa'dan helikopter istedik, Aktütün'e cephane ikmalı yaptık ve tabur merkezinden bir timi de helikopterle Aktütün'e indirdik. Tertiplenmemizi yaptık.

Diğer birlikleri gezmek için ben Aktütün'den ayrıldım. Belki de 11 Eylül sabahı ayrıldım, çok geçmeden iki gün sonra filan Aktütün saldırıya uğradı. Karayolu ile Aktütün'e gitmek yaklaşık altı saat sürüyor. Tabi yolda PKK'nın taktikleri gereği mayınlama var, pusu var. Bu tür çatışmalarda, mutlaka takviye gelecek yolları mayınlıyorlar ve pusu kuruyorlar. Alan Çatışması'na giderken yolda hem mayına bastık hem pusuya düştük. Ama sonra kurtulduk, devam ettik görevimizi yaptık. O zaman da düşündüm karayolu ile gitsek altı saat...

Altı saatte zaten çatışma bitmiş olacak. Muhafızlarımızı alıp, komando tabur komutanlığının helikopter pistine gittim, ama karayolundan takviye kuvvetini Veysel Teğmen sürdürdü. (O da sonradan bir çatışmada şehit oldu, Allah rahmet etsin.) Muhafızlarımla, (yaklaşık beş ya da dört kişiydik) helikoptere bindik. Tabu bu UH-1 helikopteri. Az sayıda personeli nakletmek için, zaten Aktütün'e yaklaştığımızda helikopteri kobra sansınlar diye helikopterden el bombası atmaya başladık yere. O patlamalarla silahlı bir helikopter olduğunu düşünsünler diye.

Zaten bölüğe inemedik çünkü çatışma tamamen bölüğün etrafındaydı. Yaklaşık 200-300 metre mesafede bizi helikopter bıraktı. Bırakmadan helikopter isabet aldı. Ama etkili bir şey değildi. Biz oradan aşağıya atladık. Sürünerek karakola çıktık ki zaten Aktütün Köyü ile iç içeydi. Teröristler geceden sızmış, köyün içine de girmişlerdi. Köyün içinde bazı evleri kendilerine mevzi teşkil etmişler, evlerin içerisinden roketle ve makineli tüfekle bölüğe ateş ediyorlardı. O anda sevk ve idare gibi bir şey düşünemedik. Çünkü ateş bölüğün zaten içerisindeydi. Hemen biz de mevziye girdik, çatışmaya fiilen katıldık. Yaklaşık orada da beş saat sürdü çatışma. Takviye kuvvetler çabuk geldi. Hem polis hem de jandarma özel harekât timleri... Gerekli mukavemeti gösterdik, çatıştık. Orada da teröristler çok büyük zayıat verdi ama ben teröristlerin zayıatına aldırımıyorum. Orada da 22 şehit verdik. O zaman Utku Paşa geldi, anlattık durumu: "Komutanım bu teröristler Irak'tan. Biz Irak'a geçemediğimiz müddetçe bunu önlememiz mümkün değil." Sınır jandarma karakolları; yani Şemdinli'de Alan, Aktütün, Durak, Umurlu, Yeşilova, Samanlı, Derecik... Yani sınıra 500 metre, 300 metre, 200 metre gibi mesafede. Teröristler Irak'ta, siz Irak'a geçemiyorsunuz. Teröristler Irak'taki hâkim noktalardan sizin karakolunuzu gözetliyor. Bir gün, iki gün, üç gün, on gün... Teröristin acelesi yok ki. Planını çiziyor, geceden sızıyor, sabaha karşı yüksek ateşle şok tesiri yaratıyor. Bu sızmayla, el bombalarıyla askerimizi şehit ediyor. Bunu önlemenin tek yolu var; Irak'a girmek. Anlattık bunu ama biz Eylül'ün 13'ü itibari ile Irak'a giremedik.

1993 Temmuz'unda Hakkari'ye Osman Pamukoğlu Paşa geldi. Geldiğinde kurmay albay rütbesi taşıyordu. Çevreyi analiz etti ve taktiksel olarak veya stratejik olarak daha farklı bir yaklaşım sergiledi. O bir fark yarattı mı?

Bir yıl beraberdik Osman Pamukoğlu Paşam ile. Bütün samimiyetle söylüyorum, hayatımda tanıdığım general rütbesinde riski göze alabilen ve eldeki mevcut kuvvetlerini en iyi şekilde planlayarak yok edilmesi gereken hedefleri taarruz harekâtlarla yok eden, böyle bir komutanla ben çalışmadım. Tabii Osman Pamukoğlu Paşam 1993'te geldi.

O konuya gelmeden önce bir not düşmekte fayda var; 29 Eylül Derecik Çatışması'ndan sonra zannediyorum ki ülkemizi yönetenler ve yetkili makamda olanlar bu tehdidin gerçekten büyük bir tehdit olduğunun farkına vardılar. Çünkü Aktütün Çatışması olmuş, İran'ın destek verdiği belli, teröristler İran'dan gelmiş, 18 erimizi şehit etmiş ve İran'a kaçmıştı.

Kaldı ki orada da şöyle bir anımız var, rahmetli Özal, Alan Karakolu'na gelip, olayı kendisine anlattığımız zaman, "Ben olsaydım İran'ı vururdum." dedi herkesin yanında. Ama biz İran'ı vuramadık o zaman. Nihayet eylüldeki Derecik Çatışması'nda sonra, orada da 33 şehit verdikten sonra, (terörist ölüsünden bahsetmiyorum; çünkü orada yüz tanesi ölse ne yazar.) Giden can geri gelmiyor ki. Bunu başka yerden araştırmanızda fayda var diye düşünüyorum; Türkiye Cumhuriyeti, tarihinin en büyük Kuzey Irak operasyonunu, eylül çatışmasından sonra Ekim 1992'de yaptı. Çünkü teröristler gerçekten böyle büyük bir taarruz harekâtını beklemiyordu ve sayıları çoktu. Düşünün körfez harekâtı 1991'de yapılmış, örgüte yoğun katılımlar olmuş, Saddam'ın silahı teröristlerin eline geçmiş, Hakurk'ta büyük bir ana eğitim merkezi, karargâhı kurmuşlar, eğitimlerini yapmışlar, sayıları çok fazla. Yani nerede operasyona çıksanız, her operasyonda çatışmaya giriyorsunuz. Çok büyük zayıat verdiriyorsunuz onlara, sayıları çok fazla. Ekim'de yapılan bu büyük Kuzey Irak harekâtında gerçekten örgüte öyle bir darbe vuruldu ki, örgüt herhalde onu unutmayacaktır, şu anda İmralı'daki dahil olmak üzere. Diyeceksiniz ki siz nereden biliyorsunuz böyle büyük bir [darbe olduğunu, ben şundan biliyorum; Ekim Harekâtından sonra Hakurk'ta Şemdinli'nin güneyinde Derecik'in hemen yanında, Derecik bölgesinde motorlu olarak devriye gezerken, yanılmıyorsam bir ay içerisinde beş kez teröristlerle karşı karşıya geldik. Nasıl geldik?

Terörist arabanın önüne atlıyor, silahını havaya kaldırıyor, "Ben teslim oluyorum." Bazen öyle olaylar oldu ki köyün içinden geçiyoruz, köy muhtarı kimse görmesin diye bizi bir köşeye çağırıyor: "Komutanım evde misafirleriniz var." diyor. Eve giriyoruz bir bakıyoruz 3-4 terörist silahlarıyla teslim olmuş. Biz orada çok sorgulama yaptık. Ekim aylarında yaklaşık otuza yakın, bu şekilde teslim olmuş teröristin sorgulamasını yaptık. Dediler ki; "Ekim Harekâtı'nda çok büyük bir darbe yedik, örgüt dağılıyor, herkes evine gidiyor. Biz bunu mesajlarımızla üst makamlara bildirdik. Talabani'nin özellikle hem rahmetli Özal, hem de o dönemin başbakanı Sayın Süleyman Demirel ile birçok görüşme yaptığını basından öğrendik. Yine basından öğrendiğimize göre ısrarla bir ateşkes yapıldığını okuduk. Gerçi bu, resmi bir kağıt üzerinde olmasa bile, İmralı'da yatan katil Öcalan'ın beyanından ve ifadesinden, mart ayı itibari ile örgütün T.C. devletine ateşkes ilan ettiği ve T.C. devletinin de yine söylüyorum yazılı olmasa da fiili yaşam itibari ile bu ateşkesi kabul ettiği bir Güney doğu'ya hakim oldu. Örgüt bence Kasım 1992'den Mayıs 1993'e kadar geçen dönemde yeniden toparlandı, yeniden eleman temin etti, yenisinden silahlandı.

Ne zaman harekete geçti? Mayıs ayında Bingöl'de 33 er, 2 sivil, 2 öğretmenin katledilişine kadar. İşte o zaman bizi yönetenler uyandı ki bu terörist örgüt yok olmamış, halen ayakta.

Tabii işte o Osman Paşa'nın da gelişi, mayısta Bingöl katliamı yapılmış, terörist örgüt silahlı olarak var olduğunu ve T.C. devletine kafa tuttuğunu ilan etmiş ve tekrar karakollara ve köylere yoğun saldırılara geçmeye başlamıştı. Biz Şemdinli bölgesi için kendi sorumluluk bölgemizde rahatlık. Nasıl rahatlık? Alan Çatışması'nı yaşamışız, Aktütün Çatışması'nı yaşamışız, Derecik'i yaşamışız, Kuzey Irak harekâtını

yaşamışız, örgütün taktik tekniğini çözmüşüz, risklerin göze alınarak alan kontrolünün yapılması gerektiğine yürekten inanmışız.

Tam işte biz bu inançta iken Sayın Pamukoğlu, Hakkari Tugay Komutanlığına atanıp hemen göreve başlamasından çok kısa bir süre sonra Şemdinli'ye gelip, bizim inandığımız düşünceleri ve operasyon taktiğini ortaya koydu.

Biz tabur komutanıyız, biz sınır birliklerine bakıyoruz. Emrimizdekileri toplasan iki bin kişiyi geçmez. Hakkari Dağ Komando Tugay Komutanlığı dediğiniz zaman güvenlik komutanı olarak hem Yüksekova, hem Hakkari hem Şemdinli hem de Çukurca'daki tüm birliklerin komutanı. Dolayısıyla emrinde sayıları on binleri bulan bir kuvvet var. Şimdi düşünün on bine yakın bir gücün alan kontrolünü yapması ve taaruzi harekâtlarla, gerek sınır ötesinde gerek sınır içerisinde harekâtlara kalkışması ve bunu yapan birlik komutanını yürekten desteklemesi bize çok büyük bir moral kazandırdı.

Neden diyeceksiniz? Doğuda gerek sivil yönetimde olanların, gerek askeri birlik komutanlarının iki seçeneği vardı. Başka seçenek yok. Birinci seçenek şudur; "İşte ben birlik komutanıyım, emrime verilmiş askerler var, bunların hiçbirisi şehit olmasın, kışlasından dışarı çıkmasın, üstlerde ne yapıyorsa yapsın, ben hiç şehit vermeden iki senemi doldurayım, buradan gideyim. İkinci seçenek şudur; "PKK terör örgütü T.C./nin varlığına ve bekasına gerçekten bir tehdittir, bu tehdit yok edilmeden halkımız huzur içerisinde yaşayamaz, o halde elimdeki mevcut tüm kuvvetlerle bu teröristler neredeyse onları arayıp bulacağım ve yok edeceğim."

Birinci seçeneğin şahsi olarak bir ikbal duygusu içerisinde iseniz size riski yoktur. İki sene orada kalırsınız, iki sene sonra tayininiz çıkar Batı'ya gelirsiniz, Batı'daki arkadaşlarınıza da övünçle anlatırsınız. Dersiniz ki; "Ben iki sene çok tehlikeli bölgelerde kaldım, hiç şehit vermedim ve döndüm." Ama sizin iki sene kaldığınız dönemde terörist örgüt tüm sorumluluk bölgende yapılmıştır, eleman temin etmiştir, yollarınıza pusu kurmuştur, halkı öldürmüştür, size dokunmamıştır. Güçlenmiştir. Siz iki sene sonra oradan ayrıldığınızda sizin yerinize gelen komutan, terörle mücadeleye kalktığı anda karşı-sında olması gerekenden daha güçlü bir tehditle karşı karşıya kalacak, belki daha çok şehit verecektir. Aslında o verilen şehitler sizin günahınız değil, sizden önce terörle mücadele etmemiş olan kişilerin günahıdır.

İkinci seçenek çok risklidir. Eğer ki siz, gelecek düşünüyorsanız gerek sivil makam gerek askeri makam hep terfi edeyim, bir koltuk sahibi olayım diyorsanız, bu sizin için büyük bir risktir. Neden? Birlikleriniz araziye çıkabilirsiniz, terörü yok etmek için. Olur ya bir gün pusuya düşebilirsiniz. Olur ya dışarı çıkardığınız bir tim çok güçlü bir terörist grubu ile karşı karşıya kalabilir, siz şehit verebilirsiniz. O zaman üzerinizdeki amir size neden şehit verdiğinin hesabını sorarsa... "Niye dışarı çıktın, niye terörle mücadele ettin, otursaydın ya kışlada bu şehit olmazdı." derse işte sizin o ikbal duygunuz biter, geleceğiniz de biter. Ama sizin üzerinizdeki komutan, "Bu terör örgütü milletimize bir tehdittir, sen de elindeki bütün güçleri yok edeceksin, gerekirse sen de öl!" diyecek kapasitede bir insansa, riski göze alan bir insanısa işte o zaman siz başarılırsınız.

İnanın bana bizim gibi düşünenlerin, başta Osman Pamukoğlu Paşamız olmak üzere, görev yaptığı süre boyunca, bu saydığım ikinci seçenek dışında başka tercihi yoktur. Sayın Pamukoğlu göreve başladığı günden itibaren bu ikinci seçeneği önümüze koymuştur, zaten biz de buna inanmışızdır ve o şekilde mücadelemizi sürdürmüştür. Bir örnek vereyim; daha geldiği ilk günlerde, tabii Alan (Türk-İran-İrak sınırlarında birleşim noktasındaki karakol) Çatışması, T.C. tarihine geçmiş en büyük çarpışmalardan biridir. Bunu terörist kaynakları da söylüyor zaten.

Çatışmayı anlattık, teröristlerin İran'a gelişi ve gidişini anlattık, bilgileri verdik Pamukoğlu Paşa'ya. Teröristlerin nerede olduğunu sordu? "Komutanım karşıda, dağda" dedik. Dağ dediğimiz yer de bize zaten 3 kilometre falan uzak. Ama o dağın bir özelliği var, dağın yarısı bizim, yarısı İran'ın. Şimdi siz İran'a geçemiyorsunuz, yasak... Diyelim ki geçtiniz, şehit verdiniz, onun hesabını nasıl vereceksiniz? Önce size soracaklar, "Size kim emir verdi, niye gittiniz?" diye. İşte Osman Pamukoğlu Paşam bize hedefi gösterdi. Dedi ki; "Terörist neredeyse orada bulup yok edeceksiniz." Zaten onun sözleri ve emri üzerine bizi büyük bir sıkıntı bastı.

O sıralarda işte bir rüya gördüm; bir baktım ki Alan'daki birliklerimiz gece sızmış, İran'a girmiş, teröristlerin gümrük noktasını yok etmiş, tüm delilleri de çuvala koymuş ve Osman Pamukoğlu Paşa'ya göndermiş. Gerçekte yapamadıysak da hayalimizde yaptık! Onun mutluluğunu ve huzurunu taşıyoruz şu an. Sadece o değil bizim hayallerimiz bitmez. Şunu da vurgulamak istiyorum; polis özel harekât timlerine çok haksızlık yapıldı ülkemizde. Daha doğrusu o tarihlerde terörle mücadele etmiş en güçlü unsurlarımıza, çeşitli bahanelerle üzerlerine gidilerek sindirilmeye çalışıldı. Sebebini anlayamadım. Bir Susurluk Olayı oldu. Olabilir, insanoğlu bu, suç işleyebilir. Suç işleyen kimse yakalar-sınız, yetkili merciye verirsiniz cezasını alır. Polis özel harekât timleri dediğiniz zaman, bu yaklaşık belki on bin kişilik bir güçtür, devletin gücüdür. Siz bunların içinden 2-3 tanesi suç işledi diye tüm polis özel harekâtını zan altında bırakırsanız, kendi milli gücünüzü zayıflatmış olursunuz. Maalesef ülkemiz şu an bu duruma gelmiştir.

Şu an polis özel harekât timi deyince veya siz, "Ben polis özel harekât timindenim." deyince artık bir çekingenlik hissediyorsunuz, sanki bir suç işlemiş gibi. Hayır, işte o rüyamızda Şemdinli'nin polis özel

harekât timi ve alandaki kahraman timimiz, ki toplasanız çapı elli kişiyi geçmez, geceleyin girdiler İran'a, teröristlerle çatışmaya girdiler, hepsini yok ettiler orada. Bir astsubayımız elin-den yaralandı. Hayal bu ya bir kişi de yaralanacak tabi, onu aldık fakat tim gece orada kaldı, çekemedik. Bu sefer İranlılar ateş etmeye başladı. Yani hayal de hep tek taraflı olmaz ya karşıdan da ateş edecekler. İranlılar timin üzerine ateş etmeye başlayınca tam 36 tane 120'lik havan mermisini İran'ın 10 kilometre içerisine attık. Timin üzerinde ateş kesildi ve özel kuvvetleri geri çektik. Sonra bir gün Sayın Pamukoğlu ile karşılaştık Hakkari de; "İyi yapmışsın, iyi ki böyle bir hayal kurmuşsun." dedi. İşte biz de onun mutluluğunu yaşadık. Şimdi on kûsur harekât var, belki bundan da fazla. Bunların tamamına katıldınız. Hepsini teker teker didikleme yerine sizin açınızdan en çarpıcı, en kritik olanı, en stratejik olanı, en çok şey ifade eden hangisi?

Şimdi ben önce bir genel değerlendirme yapayım. Samimiyetle söylüyorum bir yılın sonunda, Osman Pamukoğlu Paşam da göreve başladıktan sonra, terörlle mücadele inanın bize çocuk oyuncağı gibi gelmeye başladı. Neden? Teröristin yapısını biliyorsunuz, taşıdığı silahları biliyorsunuz, hareket tarzını biliyorsunuz, Irak'ta ve Türkiye'de geçtiği patikaları, geçtiği üst bölgeleri, irtibat noktalarını biliyorsunuz. Bir de yanınızda sizi destekleyen komutan var ise işte terörlle mücadele size çocuk oyuncağı gibi geliyor. Tevfik Albayım vardı, bizim alay komutanımız jandarmadan. Aktütün'e gidiyorduk çatışma sonrasında Beyyurdu'nu geçtik, karakola yaklaşık 12-13 km vardı.

Tepede silahlı adamlar gördük. O zaman askerlerimiz, yani havanın sıcak olduğunu düşünecek olursanız bir komando, kamuflajla fanila giyiyordu; üzerine hücum yeleğini giyiyordu; silahı elinde, matarası belinde, kumanyası sırt çantasında her yere gidiyordu. Orada yaklaşık 15 kişilik silahlı grubu görünce biraz tereddüt etti; "Bunlar kim?" dedi. "Komutanım onlar Aktütün'ün askerleri/ dedim.

"Onlar oraya kadar geliyor mu?" "Komutanım onların gitmediği yer yok ki." dedim. 15 kişiyi 15 kilometre karakoldan uzağa açmak ve o 15 kişiyi tüm gece boyunca satranç taşları oynar gibi sağa sola hareket ettirmek,

hem riski göze almak hem birliğinize güvenmek içindir. İşte biz hem riski göze aldık hem birliğimize güvendik. Ondan sonra Şemdinli'deki bütün sınır birlikleri 15 kişilik gruplar halinde teröristlerden daha atak, teröristlerden daha güçlü her alana yayıldı. Düşünün, Aktütün bölgesinde her gece bu şekilde en az altı tim, yaklaşık 15 kilometrekarelik bir alanda satranç taşı gibi oynamaya başladı. Hepsinin kendilerine güveni geldi. Biz artık, iki tane üç tane on beşer kişilik müstakil kendi timlerimiz ile Kuzey Irak operasyonlarını yapmaya başladık.

Irak'ta birçok PKK kampına biz girdik. Araziyi biliyoruz, tehdidi biliyoruz, kendi gücümüzü biliyoruz, karşılığı biliyoruz, gene ısrarla söylüyorum; başımızda da bize güvenen ve destek veren bir komutan vardı; Osman Pamukoğlu... Ve gittik. Onunla birlikte katıldığım birçok operasyonda bana görev verdi. Ruhen de, fikren de gerçekten çok yüksek seviyede bir anlaşma sağlandı ara-mızda. Hatta Mezi-Karyaderi bölgesine yaptığı operasyonda, operasyon öncesi istihbarat subayını helikopterle bana gönderdi.

O zaman Aktütün'de idim. Hiç unutmuyorum, "Harreket planını Erdal'a göster, o ne diyor, teröristler nerede olabilir diyor?" demiş. Biz tabi bölgedeki istihbarat kaynaklarımızla hemen o anda görüştük ve teröristlerin Mezi Köprüsü'nde olduğunu, orada bir köprüyü tuttuğunu tespit ettik, plana eklendi, gereği yapıldı, oradaki teröristler de yok edildi.

Yani yine hiç unutmuyorum komando birliklerine emredilen şeydu; komando, kesinlikle kışlasında yatmaz. Arazide yatar, eğer arazide pusu varsa, komando o pusuyu yok eder, deler geçer diye emirler var; yani ben bunların canlı şahidiyim. İkiyaka Operasyonuna komple Hakkari Tugay'ı katıldı, Osman Pamukoğlu Paşamın yönetiminde ve yanılmıyorsam kendi timlerimizle, jandarma sınır timlerimizle ilk kez o kadar uzağa ve ilk kez o kadar yükseğe çıktık.

Aktütün'den çıktık ve yaklaşık on iki saat, beş tim i-le, kendi sınır timlerimiz ile, jandarma timleri ile kuzeye tırmandık. Bize verilen görev, Eşek Kapısı'nı tutmaktı ki Eşek Kapısı teröristler için de çok ünlü bir yer, Kuzey Irak'tan Türkiye'ye giriş yapabildikleri tek ana nokta Aktütün bölgesinde. Bize Eşek Kapısı'nın olduğu bölge ile Mehendi bölgesinin bulunduğu bölgeyi tutma görevi verdi. Biz beş tim de, Pamukoğlu Paşam üç komando taburu ve piyade taburları ile kuzeyden ve doğudan geldi, bize güneyi bıraktı. Biz de güney-kuzey istikametinde ilerleyecektik.

Beş jandarma timi ile çıktım oraya. Korucular da gelecek, araziyi biz onlar kadar iyi bilmiyoruz. Koruculara desek ki biz kuzeye çıkacağız şimdi uzaktaki köyde oturanlar, teröristler de o civarlarda zaten, haber gidecek... Bu sefer "Aktütün'den Meşelik'e ineceğiz, Meşelik'ten Ayrınlı'ya geçeceğiz, Ayrınlı'dan Eşek Kapısı'na geçerek Çarçele'ye (İkiyaka) geçeceğiz/" dedik. Onun için toplanın, yiyeceklerinizi alın, akşam şu saatte hazır olun. Ama inanın biliyordum teröristlere haber gideceğini.

Tabi biz bunu söyledik, akşamüstü korucuları topladık jandarma timlerini aldık, Meşelik-Ayrınlı istikamettinden çıkacağımıza Aktütün'den direkt Çarçele'ye vurduk gece. Tabi teröristlere haber gitmiş, teröristler Ayrınlı bölgesindeymiş o zaman. Demişler ki güneyden büyük bir operasyon geliyor, yani kuzeyden yapılan Osman Paşa'nın birliklerinden haberleri yok, bizi biliyorlar sadece beş timle geleceğimizi. "Kaçalım buradan, gi-delim Çarçele'ye doğru." diyorlar.

Onlar Ayrılanlı'dan Eşek Kapısı'na çıkarken biz de Aktütün'den direkt Eşek Kapısı'na doğru çıkmaya başlamışız. Sonradan öğrendik. Gece ikimiz de yürüyoruz, teröristler de yürüyor, biz de yürüyoruz. Onlar batıdan doğu istikametine, biz güney-kuzey istikametine... Ama aynı noktaya. Sabaha karşı biz tabi Gevaruk bölgesine çıktık, Eşek Kapısı'ndan 600 metre kadar aşağıdayız. Korucular önde, çünkü onların hafif sırt çantaları filan yok, bir de tırmanma alışkanlıkları var.

Yani bir rampayı çok süratli tırmanıp, inebiliyor. Bu bizde zamanla kondisyon kazanarak oluyor. Tabi onlar gözetlerken "Komutanım teröristler burada." dediler. "Eyvah" dedik, niye "Eyvah" dedik? Terörl mücadelede en önemli nokta, hakim ve mahkum meselesi. Yani yukarıda ve aşağıda olmak meselesi. Bir apartman düşünün, terörist apartmanın beşinci katında ve siz, giriş kapısında iseniz, teröriste nasıl bakacağınızı düşünün.

Terörist bir taş atsa kafanıza düşer. Ama siz ona aşağıdan yukarı taş atsanız yanına bile ulaşmaz. İşte biz orada hakim, mahkum meselesinde, yukarı aşağı meselesinde teröristlere aşağıda yakalandık. Teröristler bizden yukarıda kaldı. Etrafın kayalık olduğunu düşünün, ateş ettiklerinde manevra yapma şansınız yok. Bir kayalığa yapışacaksınız o size sürekli ateş edecek, artık nasıl kurtulursanız şansınıza ve Allah'a kalmış. Dedik ki saklanın.

gizlenin, kayaların arasına gizlenin. Bütün timlerle kayaların dibine girdik.

Allah'tan teröristler bizi görmedi. Ondan sonra teröristler Eşek Kapısı'nı geçip, Osman Paşa'nın birliklerinin olduğu yere -ki orada bulup Baba Necmi diye tabir ettiğim Komando Tabur'u komutanı Necmi Binbaşı var-doğru ilerlediler. Devre arkadaşınız, ben de binbaşımı. Necmi de kuzeyden geliyor. Osman Paşa'nın tabur komutanı, tabi ben Necmi'yi hemen telsizle anons ettim: "Necmi kalabalık bir grup sana doğru geliyor, sesini çıkartma." dedim. Tabi teröristler Eşek Kapısı'nı geçti, biz süratle yukarıya tırmandık. Yani teröristlerin boşalttığı yere.

Eşek Kapısı'nı biz kapattık. Artık teröristlerin bulunduğu yerden Irak'a çıkmaları mümkün değil. Necmi'ye bildirdikten yaklaşık beş ya da on dakika sonra, Necmi'nin tabur bölgesinde korkunç bir çatışma çıktı. Tabi teröristler ateş ediyor ve teröristler pusuya düştü artık. Her tarafı çevrili ama inanın bana teröristlerin operasyondan haberi yoktu.

Teröristler sadece bizim jandarmanın beş timi ve Devecik Piyade Taburu'nun Irak sınırında bir yerde operasyon yapacağını biliyorlardı, çünkü öyle söylemiştik. Esas operasyon İkiyaka Bölgesi'nde idi. Biz dolayısıyla operasyona hizmet edip, Irak tarafında kalan teröristlerin de yukarı çıkmasını sağladık. Dolayısıyla çok kalabalık bir terörist grubu işte Hak-kari Dağ Komando Birlikleri ile birlikte bizim aramızda kaldı, bize doğru gelmeye başladı, bizden de haberleri yoktu.

Fakat o zaman içerisinde gözlerimde bir sorun oldu, arazide teröristi görmekte zorlanıyorum. Ama o korucular ve askerler kartal gibi. Onlar direkt görüyorlar, görevmediğim için ateş etmedim; ben görmediğim hedefe ateş etmem. Bende de kanas keskin nişancı dürbünü vardı. Hiç unutmuyorum, Felemez diye bir korucum vardı, çok güvendiğim. Felemez, hepsinin nerede olduğunu kartal gibi görüyor, verdim o da tek tek atışlarını yaptı. Kuzeyden gelen birlikler baskı kurdu, batıdan gelen birlikler istikametleri kesti, daha sonra helikopterler geldi, operasyonda görevimizi yaptık.

Kaç kişi alındı orada?

Terörist zayıtı hem sivil makamlarda hem askeri makamlarda çok tartışma konusu olmuştur. Önce buna bir açıklık getirmemiz gerekiyor. 3600 metrelik bir rakımda, yalçın kayalıkların olduğu bir arazide imha ettiğiniz teröristlerin cesetlerini toplayamazsınız. Kimse de toplayamaz. "Bakın biz kendi birliklerimizle operasyon yapıyorduk/" dedim.

Basyandaki bir PKK kampına operasyon yaptık, operasyon bölgesinde, terörist cesedi bulamadım. On beş gün sonra Şivabazgir denilen Kuzey Irak'ta bir bölgeye girdik. O bölge ile Basyan arasında araziye ararken ise teröristlere ait bir toplu mezar bulduk. Hepsi daha yeni gömülmüş. Ölülerini keserek koymuşlar çukurlara. Hatı yaralılarını dahi öldürmüşler. Bazen adli makamlarımızın da yanılıya düştüklerini düşünüyorum. Bugün Doğu'da herhangi bir arazide, bir çukurda bulunan kemikler için, "Yargısız infaz edildiler," şeklinde yorumlar

yapılıyor. Oysa ki gerçekte alakası yok... Teröristlerin arkadaşlarını öldürüp gömdükleri o kadar çok yer var ki. "Şemdinli'de Sınırı Aşmak" adlı kitapta da bahsetmiştim. Örneğin İkiyaka Operasyonu'ndan sonra, vurulan ve kaçan 3-5 kişilik gruplar Mehendi deresinde saklanmış. Konuştuğumuz köylülerden edindiğimiz bilgilere göre, bir kadın terörist hemen Mehendi deresinin kenarında yer alan köyde tarla çapalayan bir kadının yanına gitmiş. Kadın bakıyor ki terörist hamile. Terörist kadın köylüye durumunu anlatıyor ve öldürülmekten korktuğunu söylüyor. Kadının yanına saklandığı yerden çıkıp üç beş kez daha geliyor, ondan sonra o kadın bir daha ortada görülüyor. Arazide yaptığımız aramada kadının cesedini bulduk. Ayrıca hamile teröristi de öldürüp gömmüşlerdi. Doğu'daki her çukurda yatan cesedi yalnızca askerlerin ve korucuların imha ettiklerini sanmayın. Tahkikatı yaparken de bu hususa dikkat etmek lazım. Şimdi gelelim terörist zayıtatına. Örneğin ele geçirdiğimiz teröristlerden birini hiç unutmuyorum, İkiyaka'dan bahsediyordu. Diyordu ki, "Biz böyle bir çatışma görmedik. Korkunç bir darbe aldık, dağıldık, yok olduk..." İfadelerinde var. Ama -ben tıkama görevi yaptığım için- benim olduğum yerde terörist ölüsü yoktu. Ama büyük bir darbe

aldıklarını biliyorum. "Sayıları neye göre tespit ediyorsunuz?" diyeceksiniz. Bizim gör-düğümüz grup vardı, bizim önümüzden geçti, Necmi Binbaş'ının taburunun önüne doğru gitti. Bizim saydığımız grup yaklaşık yüz kişi idi. Tek tek saydık o yüz kişiyi. Sonra bu yüz kişi yok oldu. Bir daha hiç karşıla-şamadık. Yine bu bahsettiğim arazi içerisinde veya Ku-zey Irak'ta çatışmaya giriyorsunuz, teröristi görüyorsunuz, size ateş ediyor. Siz de ateş edip, o ateşi yok ettiği-nizi de görüyorsunuz. Size başka ateş gelmiyor. Zaten çevrilmiş. Bazen giriyorsunuz, ölüyü bulamıyorsunuz. Tabii o ilk yıllarda özellikle medya, "Terörist nedir? Ölü-sü nedir? Nasıl ele geçmiştir?" gibi konuların üzerine ısı-rarla düşmüşlerdi. Alan Çatışmalarında cesetleri dizdik. Çünkü arazi düzdü. Alan zaten bir çukurun içerisinde idi. Teröristlerle çukurun içinde çatışmaya girdik. Ölen bütün teröristler de oraya geldiler, gördüler. Aktütün Çatışması köyün içinde oldu. Ateşler yok edildiği zaman ölenlerin hepsi orada kaldı, kimse bir yere gidemedi. Onu da gördüler. 29 Eylül 1992'deki Derecik Çatışma-sı'yla ilgili haberlere bir bakın çünkü çok çekimler yapıldı orada. Hem Alan'da hem Aktütün'de hem de Dere-cik'te, teröristlerden ele geçen bütün silahlar kaydedildi. .. Hepsinin görüntü kayıtları orada vardır.

Kato Karanlık Dağ (10-14 Ocak 1994) büyük ope-rasyonlar içerisinde en çarpıcı olanı...

Şimdi terörlle mücadelede esas vurgulamamız gere-ken şey şu; nasıl mücadele ediyorsunuz, taktiğiniz ne? Söz-lerimin başında da belirttim. Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı silahlı bir başkaldırıya geçildiği ilan edilmiş ve köy-lere, karakollara saldırılmaya başlanmış. Böyle bir dö-nemde geldi Osman Pamukoğlu Paşa. Bize verdiği emir-leri açıkça söyledim, nerede terörist tehdidi varsa -İran, Irak ve Türkiye'de- yok edeceksiniz. Komando birlikleri ve kendi birliklerimiz dahil topyekun teröristlere karşı bir mücadele yapıldı. 1992 ile 1993 yılları arasındaki farkı çok bariz bir şekilde vurgulamak için söyleyeyim; 1992'nin Eylül ayında, -30 Ağustos'tan 29 Eylül'e kadar-otuz günde yani tam 73 şehit verdik. Teröristler büyük darbe almış, ölmüşler bu umurumda bile değildi çünkü 73 şehit vermiştik. Ekim 1992'den Ağustos 1994'ü alan Pamukoğlu döneminin, benimle geçen döneminin sonu-na kadar ya bir şehit verdik yada iki şehit. Bütün PKK kamplarına girdik, dağıttık ve şehit vermedik. Yani ara-daki farkı anlatabiliyor muyum? Birçok kişi buna inana-madı. Yani 15 kişilik özel tim kurulmuş, özel timler 5 -10 km/lik alanlara yayılmış, her tim kendi operasyonunu kendi yapar hale gelmiş. Yine söyledim, bize oyuncak gibi gelmeye başladı. Rüya gibi gelmeye başladı. Şu nok-taya dikkat çekmek istiyorum, çok yoğun bir mücadele yapıldı o dönemde; doğrudur. Sayın Osman Pamukoğlu liderliğinde, terörün belli kırılmıştır; doğrudur. Ama bu-gün hâlâ PKK yaşıyorsa bir tehdit olarak, demek ki bazı şeyler düşündüğümüz gibi gitmiyor. Düşündüğümüz gibi gitmeyen nedir o zaman? Yine o dönemi ele alalım. Hakkari'de toplumsal bir olay çıkartıldığı zaman, ki Sa-ryın Pamukoğlu sürekli vurguluyordu; mesela gruplar şehir içine giriyordu, ateş ediyordu. Ama o zaman bize verilen emir şuydu, "Ateşin geldiği yeri yok edeceksiniz, ateş edeni yok edeceksiniz/ Onlar ilk dönemde yoğun ateş etmeye kalktıkları zaman, gerek şehir içerisinde ge-rek şehir dışında çok sert bir mukavemetle karşılaştılar. Kendi kayıtlarında da bu sert karşılıktan bahsediyorlar. Bu çatışmalardan büyük zarar gördüler, büyük kayıp verdiler çünkü. Ama yaptığımız bir şey daha vardı. Me-sela o zamanlar siyasi şemsiyeye sığındılar; DEP ardin-dan HEP oldular. Zaten bu kalemin misali, kılık deği-şti-rir gibi isim deği-ştiren PKK'nın siyasi kanatları, masum

halkımızı sokağa dökmeye kalktığında hepsi yakalanı-yordu, soruşturma yapılyordu ve yargıya verilyordu. Ceza alıyorlardı. Dolayısıyla çıkıp da ben PKK'nın siyasi kanadıyım demek, o zamanlar halkı devletin güvenlik güçlerine karşı kışkırtmak suçtu. Örgütün sözde bayrak-larını alıp, sözde posterlerindeki örgüt başını çıkartmak, slogan atmak, göstermek suçtu. Artık Türk Ceza Kanu-nu'na göre biraz önce saydığım şeyler suç ama ne kadar, yargıya yansıyor. Yine şehit verdiğimiz günlerden birin-de İstanbul'da PKK terör örgütünün siyasi kanadı oldu-ğu izlenimi vermekten kaçınmayan DTP ortaya çıktı. Önemli olan terör örgütünün ve siyasi oluşumlarının mal varlıklarına, para varlıklarına el koyacaksınız. Yaptık-ları faaliyetleri, suç delillerini demokratik ve hukuksal platforma taşıyarak ve ortaya koyarak hak ettikleri bü-yük bir ceza vermeniz gerekiyor ki ondan sonrakiler böyle bir girişimde bir daha bulunmasın. DTPLi Diyar-bakır Belediye Başkanını, ifade için alıyorsunuz içeri bir gün sonra bırakıyorsunuz, şahıs daha çok güçlenerek çıkıyor. En basiti, Leyla Zana örneği. O kadar hapiste yattı, ardından AB baskı yaptı çıktı, daha sonra da nere-deyse Türkiye Cumhuriyeti'nin elçisi oldu, Barzani ile görüşmeler yaptı ve medya da boy boy fotoğraflarını ya-yınladı. DTP kongresinde İstiklal Marşı okunmadı, saygı duruşunda bulunulmadı. İrlanda' daki terörist örgütlerin temsilcileri geldi konuşma yaptı, sözde PKK bayrakları sallandı. Apo gibi bir katilin resimleri çıkartıldı, slogan-lar atıldı ama hiçbir şey yapılmadı. Bu, devlete bir baş kaldırıştır. Oysaki Lübnan'a Türk askeri gitmesin diyen üç anamız, Deniz Kuvvetleri Komutanlığının önünde sadece dediler ki "Türk askeri Lübnan'a gitmesin." Bunun dışında TBMM'ye karşı bir şey yapmadılar. Hemen yaka paça alındılar ve gözaltında karakola götürüldüler. Bu ne iş? Bu gelişmelerden birkaç gün önce PKK denen kanlı terör örgütünün başkanı durumundaki Zübeyir Baydar, Almanya Hava Yolları'na ait bir uçakla Kuzey Irak'a geldi. Örgütüne talimatlarını verdi, yine o uçakla döndü, hiçbir müdahale yapılmadı. Türkiye Cumhuriye-ti Adalet Bakanı'nın "Zübeyir Baydar'ı bize teslim edin/ talebine Avrupa'daki yetkililer, "Bize böyle bir talep gelmedi," diyor. Tuhaf değil mi? Roj TV Danimarka'dan yayın yapmayı sürdürüyor. Bölücü örgütün başı; İmra-lı'da yatan katilin hem mahkemede hem de savcıda res-mi ifadesi var. Diyor ki, "Roj TV'nin yıllık gideri 10

Mil-yon Mark'tır." Bu para nereden geliyor? Bugün Avru-pa'daki bütün gurbetçilerimizden haraç alınıyor. Avru-pa'daki büyük elçiliklerimiz, konsolosluklarımız, Avru-pa'daki MİT görevlilerimiz, Avrupa'daki askeri ataşelerimiz, hepsi biliyor bu durumu. Ama yine haraç alınıyor. Bugün İran sınırındaki bütün kaçak patikalarında PKK terör örgütü sözde gümrük noktası kurmuş, hem uyuş-turucudan hem hayvandan hem akaryakıt kaçakçılığın-dan milyonlarca dolar para alıyor. Bunu da herkes biliyor. Van valimiz bilmiyor mu? Hakkari valimiz bilmiyor mu? Yüksekova kaymakamımız bilmiyor mu? Oradaki askeri makamlar bilmiyor mu? Yine de bu haraç alma durumu devam ediyor. Milliyet gazetesinin bir muhabiri Kuzey Irak'ta Kandil bölgesine ve diğer bölgelere gidip röportaj yaptı. Soru şu; "PKK'nın yaşayabilmek için mali finansmanı nereden geliyor?" Teröristlerin cevabı şu; "İran sınırındaki gümrük noktalarından haraç alıyoruz, Avrupa'daki gurbetçilerden haraç alıyoruz, onunla örgütü yaşıyoruz." Siz terör örgütü ile mücadele ediyorsanız, önce bunların mali kaynaklarını kesmeniz gerekiyor. İran hududunda kaçakçılık devam ediyor. Öyle etten duvar kurmakla İran hududunu koruyamazsınız. 300- 400 kilometrelik hududa, her metreye asker dikemezsiniz. Dağlık arazi. Her yerde patikalar var, her yerden geçebiliyorlar. O halde hududu korumanız gerekiyor ama siz yıllardır hududu korumuyorsunuz. Teröristlerin mâli kaynağını önlemeniz için, kaçakçılığı önlemeniz gerekiyor ama siz yıllardır kaçakçılığı önlemek için bir faaliyet göstermiyorsunuz. Avrupa'daki mali kaynaklarını kesmeniz, önlemeniz gerekiyor, gurbetçilerimizden haraç alınmasını önlemeniz gerekiyor ama yıllardır bu haraç alınıyor. Avrupa'daki PKK yönetimi PKK'nın üst düzey sorumluları Paris'te, Ankara'nın göbeğinde gezer gibi geziyor, büroları var, dernekleri var ve her türlü faaliyeti yapıyor, güya PKK terörist örgütü ama Avrupa müdahale etmiyor, siz nasıl devletsiniz ki Avrupa'nın müdahale etmesini sağlayamıyorsunuz. Avrupa müdahale etmiyor, kendi özel birimleriniz kurun o zaman. Kapalı kapılarınız olsun. Bir devletin kapalı kapıları olur. Ülke menfaatlerinin konuşulduğu, kimsenin bilmediği sadece Allah'ın şahit olduğu bir kapalı yeri olur. Konuşulur, gereken yapılır, kapılar kapatılır ve susulur. Bizde kapalı kapı da kalmadı artık. Şu an çekiniyorsunuz, diyorsunuz ki acaba bir görevimi yaparsam başıma ne gelir. Dönem dönem silahlı kuvvetlere karşı çok kötü bir anti propaganda var. Avrupa Birliği uyum yasası denilerek Ceza Muhakemeleri Kanunu çıkarıldı. Türkiye'de adli kurul konusunda mastır yapmış bir vatandaşım. Avrupa'nın hiçbir ülkesinde bize empoze ettikleri Ceza Muhakemeleri Kanunu gibi bir kanun yok. Bunu çok açık, net söylüyorum. Buyursunlar hukukçular incelesinler, bize Avru-pa'da bir ülke gösterebilirler ve desinler ki, "Bakın Avru-pa'nın şu ülkesinde polisin ve jandarmanın yetkisi yok-tur bütün yetki cumhuriyet savcısınınındır." Böyle bir ülke yok. Avrupa'da polis ve jandarma, acil hallerde arama da yapar, gözaltına da alır, el koyma işlemini de gerçekleştirebilir, tahkikatı da yürütür. Ama nedense bizim polis ve jandarmamızın bütün yetkileri elinden alındı. Dolayısıyla polis ve jandarma kendi inisiyatifi ile herhangi bir şekilde işleme kalkıştıgında Doğu'da hemen şikâyete maruz kalıyor. Şikâyet sanki birilerinin aradığı fırsat, derhal soruşturma açılıyor. Bazıları görevden alınıyor. Bazıları soruşturma geçirdikleri için gelecekteki, yurtdışına gitme, akademiye gitme, daha iyi bir tayin yeri gibi haklarını kaybediyor. Dolayısıyla tüm güvenlik güçlerinde bir çekingenlik hasil oldu. Olayların üstüne gide-miyorlar, olayların üstüne giden soruşturma geçirir hale geldi. Başbakanımız Recep Tayyip Erdoğan diyor ki, "Doğu'da Kürt sorunumuz vardır." Bence bir süre sonra Meclis Araştırma Komisyonu gibi komisyonlar kurularak gerek geçmişte terörle mücadele edip başarı kazanmış kişiler, gerek polis, gerekse Jandarma, tek tek tespit edilecek haklarında soruşturma açılacak. Bazen yüz yüze veya telefonla konuşma yaptığımız polisten veya jandarmadan arkadaşlarımızla terörle mücadele günlerini anmaya kalktıgımızda o çekingenliği görüyorsunuz. Ya susuyor ya bir şey demiyor. Bakın bu çok tehlikeli. Eğer ki terörle mücadele edecek milli güçlerinizi siz bu tür propagandalara karşı koruyamıyorsanız ve onların da bu propagandalardan etkilenerek pasifize edilmelerine seyirci kalıyorsanız bunun anlamı şudur; terörle mücadele etmeyin. O halde siz "Terörle mücadele etmeyin," mesajı veriyorsanız, sizin ne düşündüğünüzü tahlil etmek gerekiyor. Eğer ki siz bugünkü ortamda terörle mücadele edilmeyecek imajını, mesajını yazılı olmasa da, resmi olmasa da ulaştırıyorsanız o halde sizin bundan bir menfaatiniz var. Yani ülke menfaatlerinin, milli menfaatlerin dışında ya şahsi menfaatiniz ya ideolojik menfaatiniz ya da siyasi menfaatiniz var. Terör bitmediği zaman terörden gelen parada bitmez! Bir bakanın TBMM tutanaklarına geçen ifadesi var; "Ölü bir teröristin Türkiye Cumhuriyeti'ne maliyeti 10 Trilyon Lira'dır. Eğer ki biz son yirmi yılda, otuz bin teröristi bertaraf etmiş isek, Türkiye'nin bundan kaybı 300 Katrilyon Türk Lirası'dır," şeklinde. O zaman soru şu; "Bu 300 Katrilyon kime gidiyor?" Terörden doğan rantın nereye gittiğini bilerseniz o zaman terörle mücadele edilmeyişinin sebeplerini ortaya koyabilirsiniz. Bunun için de şahsi menfaatiniz de olabilir. Son yirmi yıldır terörle mücadelenin devam etmesi, halen bugün şehit vermemiz PKK'nın gerçekten Doğu'da devlet otoritesinin yerine geçtiğinin bir göstergesidir. Daha açık söyleyeyim bugün Türkiye Cumhuriyeti'ni temsil eden Hakkari valisi, Diyarbakır valisi, Van valisi meydana çıksın desin ki halka "Ey vatandaşım, kepenklerinizi açın, alışverişinizi yapın, hepiniz devlet güvencesindedesiniz." Ardından aynı yerlerin DTP'li belediye başkanları çıksın, PKK'nın siyasi kanadı durumunda olduklarını belirtebilir; "bana bak halk, derhal kepenkleri kapat, PKK'nın bu bir talimatıdır." desin. İnanın bana bütün kepenkler kapanır o sayın valilerimizde, güvenlik güçleriyle dahi o kepenkleri açtıramaz. Bu neyi gösterir? Bu

PKK'nın Doğu'da devlet otoritesinin yerini aldığını gösterir. Şimdi bu otoriteyi seçimlere yansıt. İmralı'da yatan katilin Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde yakalandıktan sonra 1999'da verdiği ifadeye bakın. Şöyle diyor, "1993 yılı seçimlerinde DEP'e oy vermeyenleri için, -DEP dediğimiz PKK'nın o tarihteki siyasi kanadı durumundaki parti- 'tavuklarına varana kadar öldürün' talimatı verdim." Ne oldu? Öldürdüler ve DEP'e herkes oy verdi. Şimdi o günkü manzarayı bugüne alalım. Eğer ki siz siyasi ve ideolojik menfaatlerinizi düşünüyorsanız, 75 milyona ulaşmış sayısıyla Türk milletini, Türk halkını bir kenara itip kendi şahsi çıkarlarınız peşinde koşuyorsanız kısa sürede yirmi beş yıldır PKK'dan zulüm ve baskı gören halkı kazanmanız mümkün değil. Ama elinizde kolay bir yol var; ya İmralı'da ki katille anlaşsınız ya da onun aracılığı ile onun siyasi parti durumundaki kanatla anlaşsınız. Ya sizin gönderdiğiniz adaylara ya da İmralı'da ki katilin gösterdiği adaylara oy verilmesini sağlarsınız, o oylar dolayısı ile size gelir, siz tekrar iktidar olursunuz. Ama bu ne demektir? Bu terörle mücadele verdiğimiz 30 bine yakın şehidi bir kenara atmak olur. Bu Türk Milleti'ni bir kenara atmak olur, bu Türk Cumhuriyeti'ne, Türk Milleti'ne ve Türk tarihine yapılmış bir ihanet olur. Bunu çok açık ve net söylüyorum. Gelecek günler ne olacağına bize açıkça gösterecek, şu anki durumumuz gerçekten çok vahim, uzmanları görüyorsunuz televizyonlarda Büyük Ortadoğu Projesi'nden bahsediyorlar, İsrail'den bahsediyorlar, Suriye'den bahsediyorlar. Hiç dönüp kendi içlerine bakmıyor uzmanlarımız. Bugün PKK'nın Doğu'da otorite olduğunu kimse görmek istemiyor. Bugün İran ve Irak sınırındaki bütün kaçak patikalarının PKK tarafından tutulduğunu, milyonlarca dolar haraç aldığını kimse ne görüyor ne söylüyor. Almanya'da ekmek parası için çalışan gurbetçilerimizden her yıl milyonlarca Euro haraç alındığını hepsi biliyor, kimse söylemiyor. Bence şu an içimize dönmemizin zamanı geldi. Kendi içimize dönelim, kendi gerçekçimizi görelim, tavrımızı açık net koyalım.

Serhat Karadeniz

"Mevzimizde Bir Ölüm PKKlı Vardı"

Emekli Kıdemli Piyade Binbaşı Serhat Karadeniz, altmış kişiden altı bin kişiye çıkmış bir terör örgütü ile mücadele etmek için Hakkari'ye tayin edilmiş bir komutandı.

HAKKARİ BÖLGESİ'NDE AYAK BASILMADIK YER KALMADI

Siz ne zaman birliği teslim aldınız? Nasıl bir birlik buldunuz? İlk izlenimleriniz nedir?

Gerçekten heyecanlanıyorum o günleri hatırladıkça. Bana Hakkari'de 1993-1995 yılları arasında neler oldu diye soruyorsunuz. Ben oraya geçmeden önce "Biz Hakkari'de niye vardık?" onun bir genel tablosunu çizmek istiyorum.

1993 yılının Temmuz ayında Hakkari Dağ Komando Tugayı'na tayinim çıktı. Hatırladığım kadarıyla ağustos ayının ilk günlerinde katılmıştım. Tugay komutanımız da o dönem değişiyordu. Osman Pamukoğlu Paşayla orada iki yıl görev yapma şansına sahip oldum. Sivas Er Eğitim Komutanlığından tayin olmuşum. Hakkari Dağ Komando Tugayı'nda görev yapmak gerçekten büyük onur vermişti. Neden gittiğimize gelince, PKK denilen bir terör örgütünün eylemlerini önlemek amacıyla, iç güvenlik amacıyla tayin olduk. PKK nedir? PKK; Partiya Karkaren Kürdistan denilen Türkçe'ye çevirdiğimizde Kürdistan İşçi Partisi fakat içinde bir tane bile işçi olma-yan bir terör örgütü. Kasım 1978'de Diyarbakır Fisköy'de Abdullah Öcalan ve on sekiz arkadaşının kurduğu bir çekirdekle başlamıştı. 1980 askeri müdahalesinin, hemen arkasından Irak üzerinden Suriye'ye kaçarak orada yabancı terör uzmanlarının kendilerini eğitmesiyle gelişen, 1984 yılında Şemdinli ve Eruh Baskınları ile adını duyuran bir terör örgütüdür.

Bu terör örgütü silahlı propagandayı benimsemiştir. Her terör örgütünün yaptığı gibi yalanların, balon haberlerin, silahlı olarak propagandasını yapan bir terör örgütüdür. İlk önceleri 1984 yılında maalesef gerek sivil gerekse askerler; bunların üç beş çapulcu olduklarını söyleyip önemsemediler.

1993 yılına geldiğimizde mevcutları altmış kişiden altı bin kişiye çıkmıştı. Böyle bir terör örgütüyle mücadele etmek için tayin oldum. Ağustos ayında Dördüncü Dağ ve Komando Taburu olarak birliğime katıldım. Kışlası Van'daydı fakat ben Van'a geldiğimde taburun Hakkari'de olduğunu öğrendim ve helikoptere bindim ve helikopter beni Şemdinli'nin Durak Karakolu'na bıraktı.

Taburla karşılaştığımızda taburun durumu şuydu; Güneydoğu Anadolu'daki bütün taburlar gibi yılmış, yorulmuş, psikolojik olarak bazı şeyleri kalıplaştırmış bir durumdaydı. Her şey beyinde başlıyor, beyinde bitiyor. PKK bunu bizden çok daha güzel yapıyor. Savaşı bizden çok daha güzel yürütüyordu. Bizim de bunu yapmamız lazım, yapamıyoruz. Biz asker olmamıza rağmen, kalem kılıçtan keskindir. PKK'nın anti-propagandasını bizim yapmamız lazım fakat basın yoluyla PKK yapıyordu. Tabura geldiğimde taburdaki subay, astsubay ve erler, yorgun ve yılmış durumdaydı. Eski birliğimden bunları izlediğimde bu şekilde olduğunu tahmin etmemiştim. Birliğe katıldığım zaman her şey çok farklıydı.

On yıl içerisinde her şey çok değişmişti. Gördüğüm kadarıyla başarısız bir noktaya gelmiştik. Hakkari'deki görevimiz bu şekilde başladı. Dağ Komando Taburu olarak emirlere uyulacak ya da taburun kendi inisiyatifleriyle yapılan operasyonlar olacak. Tayin olup gidecek personele 10-15 gün kadar çalışma şansımız var. Katılışımın üçüncü gecesi taburun harekât merkezinde oturup çalışıyoruz, o sırada bir telefon geldi. Yakınımdaki bir köyde bir PKK grubunun yurt içinden geldikleri, yorgun oldukları, içlerinde yaralılar olduğu, aç ve bitkin oldukları ve İran'a doğru gittiklerini öğrendik. Hemen operasyona hazırlanmak

gerekliyordu. Ama eski personel; "Hayır tugaya haber vermemiz gerekiyor/" dediler. Tugaydan haber bekleyecektik. Yani inisiyatif kullanılmıyor o anda. Sonra ikinci köyden haber geldi. Birinci köyden geçip ikinci köye gelmişler. Derken üçüncü köye geldiler, biz hâlâ emir bekliyoruz ve bunlar köyü terk ederek İran istikametine doğru gittiler, yani o gece biz, benim görüşüme göre büyük bir fırsat kaçırmış olduk. Fakat bizden önce iki yıl görev yapmış olan personelin alışkanlığı, tugaydan emir gelmeden harekete geçmemeleri çok şaşırtmıştı beni.

Emir geldi mi sonra?

Emir geldiğinde çok geçti artık.

Geçmişlerdi yani...

Bunlar geçmişlerdi. Tabii bu her gece oluyor. Bunun üzerine o bölgede bir operasyon yapılması emri geldi. Bir operasyon planlaması yaptık. Onların bulunduğu köylerin doğu ve batısında, gerek yurt içinden gerek yurt

dışından gelecek grupları engellemek üzere bir operasyon düzenledik. O zaman yapılan hatalardan biri, operasyona gündüz başladık.

Gündüz büyük bir birlik çok uzaklardan belli olur. Gene gündüz geldiğimiz bölgede gece de kaldık. Aynı bölgede arama yaptığımız, ikinci geceydi sanırım ya da üçüncü... PKK grupları da İran'dan bizi gözetlemiş ve üçüncü gece bizim İran'a en yakın olan timimize bir saldırı düzenlediler. Gece yapılan saldırı, sabahın ilk ışıklarına kadar devam etti. O gün maalesef bir erimiz şehit olmuştu. Yaralandı önce, helikopterle hastaneye gönderdik. Hastanede şehit oldu. İki hafif yaralımız vardı, onları taburumun doktoru iyileştirdi. Bizim mevziimizin içinde bir PKK'lıyı ölü bulduk. İnanmayacaksınız, görüşünüzde gece görüş gözlüğü vardı. Mevziinin içine girmiş gece gözlüğüyle ve orada başından aldığı mermi darbesiyle ölmüş. Fakat enteresan olan biz de bile o dönemde çok az bulunan gece görüş gözlüğü takmış olması. Gece görüş gözlüğü kullanmayı akıl edecek, sahip olacak, sahip olduktan sonra da onu kullanmasını sağlayan eğitime sahip olacak orduların sayısı dünyada çok azdır.

O geceki timin içerisine kadar giren terör örgütü üyeleri bizden bir tane ağır silah kaçırdılar. Bu hakikatten bizim için üzücü bir olaydı. Yani timin içerisine kadar giriliyor, bir tane şehit veriyoruz ve silahımızı kaçırtıyorlar. Ertesi gün gündüz onları takibe başladık. İran sınırına kadar gittik. Tabii biz düzenli ordu olarak İran sınırından öteye geçemedik. İran askerlerinin "Biz bir şey görmedik." demelerine rağmen sınırdan karakolunun arka tarafına geçip oradan bize el sallamaları da çok acı bir olay. Çevrede arazi aramasına geçtik, bir dere yatağında götüremedikleri ölülerine ve yaralılarına rastladık. Bu olay, onlara pahalıya mal oldu ama maalesef hadiseler devam etti. Operasyonu kestik. Durak Jandarma Karakolu'na döndük. Tugay Komutanı Utku Paşa ve henüz Albay olan Osman Pamukoğlu Paşa, ikisi aynı helikopterle geldiler. Tabur harekât merkezinde oturduk, konuşuyoruz. Utku Paşa operasyonun iyi geçmediğini, şehit verdiğimizizi ve topun kaçırılmış olduğunu söylüyordu. Şöyle bir değerlendirme yaptı kendisi; "Bütün eski personel üzgün." dedi. "Bir tek yeni gelen binbaşımız, (benden bahsediyor), sadece o, dik duruyor. O da herhalde yeni geldiğinden olsa gerek." diye bir değerlendirme yapmıştı.

O gün Osman Paşa'yla göz göze geldik ama daha komuta onda değildi. Daha sonra gittiler. Utku Paşa bir kaç gün sonra tugayı devretti. Aynı gün Osman Paşa tugayı devraldı. Devraldığının ertesi günü sabah sekizde Osman Paşa bütün subay, astsubay ve komutanları toplantıya çağırdı. Bizim gibi uzak olanlar helikopterle ve arabalarıyla geldiler. Aşağı yukarı bine yakın askeri oraya toplayıp kendi görüşlerini ifade etti. Benim yapmış olduğum bu değerlendirmeyi kendisi de yaptı. Bu on yıl içerisinde buradaki subayların psikolojik olarak kafasına kalıplar yerleştirdiğini, bazı kitaplardan alıntılar yaparak, bunun normal nizami bir savaş olmadığını, gayri-nizami bir savaş olduğunu ve bizim de gayri nizami savaş tekniklerini öğrenerek savaşacağımızı söyleyerek bizlere direktifler ve yön verdi. Son cümlesi "Ben size emir vermiyorum. Kahramanlara emir verilmez." oldu. Bir kere hemen hemen dört tane Dağ ve Komando Taburu oradaki jandarma karakollarının parça parça korunması için ayrılmış durumdaydı. Ancak küçük çaplı operasyonlar yapıyordu. Bu tür küçük çaplı operasyonlarla bölgeye hakim olmak imkansız gibiydi. Tugay komutanımızın ilk emri bütün komando birliklerini tabur merkezine toparlamak oldu. Savunmadan saldırı düzenine geçtik. Bine yakın subay, astsubay, asker, tabii bir yere toplandıkları zaman büyük bir güç oldular. Onların yapacağı operasyonların da çapı ve tabii arazi genişlemeye başladı. Hemen altı gün sonra zaten ilk büyük operasyonumuza başladık

Oraya nasıl hazırlandınız? Operasyonu Osman Paşa size nasıl bildirdi? O süreç nasıl geçti, ilk ayrışmaları nasıl aldınız?

Osman Paşa; tabur komutanlarını Hakkari'ye toplayarak kendi aldığı duyular, yapmış olduğu çalışmalar ve öngörüsüyle artık Hakkari bölgesinde ayak basılmadık, taranmadık tek bir yer kalmayacağını söyleyerek, büyük bir grubun bulunduğu tahmin edildiği İkiyaka Dağları çevresine bir operasyon düzenledi. Bu planı bize tebliğ etti. Planın ayrıntılarını bizzat Osman Paşa bize kendisi anlattı. Bu gayri-nizami harpte kullanılan, Osman Paşa'nın bize o zaman söylediği bir tabir; "Örümcek ağı içerisinde örümcek ağı" sistemine göre hazırlanmış bir plandır.

Hedef bölgesinin dört bir tarafına bir çember atılarak ve böylece orada bulunacak mevcut grubu kaçırmadan, bir çemberden kurtulmanın ikinci çembere, ikiden kurtulanın üçüncü çembere geçecek şekilde yakalanmasına olanak verecek bir plan tarzıydı. Katılan Dağ ve Koman-do Taburları farklı bölgelerden farklı yönlerden gelmek suretiyle hedefi 2 -3 kademe halinde, hedefi çember altına alarak ve en önemlisi artık gece hava karardıktan sonra harekete başlayarak, onların bizim ne yaptığımızı, ne zaman yaptığımızı anlamayacak şekilde hedef bölgesini çember içine aldık.

Gündüz çıkan çatışma gece de devam etti. Kurtulduklarını sanan örgüt üyeleri, arkadakini geçen üçüncü çembere takıldıkları zaman çok büyük hayal kırıklığına ve şaşkınlığına uğradılar.

Ne kadarlık bir alandan bahsediyoruz bu İkiyaka Dağları (Kirpi) Operasyonu'nda?

Bir kere Hakkari bölgesinden bahsetmedik. Hakkari bölgesi gerçekten batıdaki gibi değil. Birçok dağın ve yükseltilerin kesik kesik arazilerin, dere çataklarının hemen yükselen dağların, vadi tabanlarına doğru indiği çok çetrefilli bir arazi. Hatta bizde bir söylem vardır; "Hakkari bölgesini masaya koyup ütülesek, Türkiye'nin yüzölçümü kadar bir şey çıkar." diye. Önümüzdeki dağın yükseltisini çıkıyoruz. Tekrar iniyoruz. Kuş uçuşu ancak 200-300 metre görünmesine rağmen biz 2-3 km'lik bir mesafe yürümek zorundayız.

Peki, bahsettiğiniz yere gelelim... Zaten emri bir kaç gün önceden aldınız. Bunu emrinizdekilere nasıl sundunuz? O saatten sonra, anladığım kadarıyla intikal noktasını biliyorsunuz, hedefi biliyorsunuz. Planlamayı nasıl paylaştınız, arkadaşlarınızla nasıl kurguladınız? İntikal yürüyerek gece oldu sanırım, o süreci anlatabilir misiniz, nasıl oldu?

O yıl tugay komutanımız bize genel hedefler, istikametler veriyordu. Fakat ayrıntılı planlamayı bizlere bırakıyordu. Biz de aldığımız inisiyatif azami şekilde kullanıyorduk.

Karargah subaylarımızı toplayarak, bu operasyondaki genel istikametimizi, sağ ve sol hudutlarımızı, katılacak birlikleri, hangi bölüğün hangi sırada olacağına toplantıda kendimiz karar veriyorduk.

Bin kişi o mesafeyi kilometrelerce yürüyor...

Hem de gece yürüyor.

Nedir gece yürüyüşü, onu biraz açabilir misiniz?

Gece yürüyüşü demin de bahsetmiştim, gece görüş dürbününden gündüz bakarsınız kilometrelerce öteyi görürsünüz. Gece bakarsınız, burnunuzun ucunu görmezsiniz. Ay yoktur zaten dağlarda, ışık diye bir şey yok. Ancak bastığınız yeri görebilirsiniz, bazen onu da göremezsiniz. Onun için gece görüş dürbünü olan kılavuz personel önden sevk edilmek suretiyle, timler gerisinde birerli kolda yürür.

Birerli kol ne demek?

Yani erler birbirinin arkasından yürür. Öndekini gerisinden takip eder.

Araya ne kadar mesafe koyarlar?

Gece, mesafeler birbirini görecek kadar düşer, gündüz herhangi bir silahın etkisinden kurtulmak için açılır bu mesafe. Ama gece irtibat kopmayacak, öndeki kişiyi görebileceğimiz, ayın olmadığı havalarda çok yakına kadar iner bu. Gece yürüyüşünde sessizlik, disipline riayet azami önem taşır.

Yani konuşma olmaz öyle mi?

Konuşma, mümkün olduğu kadar öksürmemeye, hapşırılmama, ses çıkarmama, tesisatın bağlanarak ses çıkarılmaması, tüfeklerin ses çıkaracak aksanlarının bağlanmaması, mesela mataranın yarım olmaması. Yarım mataranın içerisindeki su, gecenin o sessizliğinde çok ses çıkartır. Şimdi diyeceksiniz su içmeyecek mi disiplinli bir asker, bunun ne olduğunu bilir ve mümkün olduğu kadar o suyunu idare etmeye çalışır. Dolayısıyla bunu kafanızda nasıl planlıyorsunuz... Bin tane adam yürüyor. İhtiyaç molası, sigara molası bu nasıl planlanır? Kaç saatte bir durulur?

Normal olarak intikal ederiz. Bu yürüyüşlerde elli dakika yürünür, on dakika istirahat edilir. Demin bahsettiğim kesik arazide coğrafyanın zorladığı şeylerde buna pek riayet edilmez. Önümüzde hakim bir arazi var ise mümkün olduğu kadar bu arazinin tepesine bir an önce ulaşalım, istirahata ondan sonra geçelim isteriz.

Çıktıktan sonra ufak bir dinlenme.

Ufak bir dinlenme tabii oluyor. Biz düzenli bir orduyuz yanımızda sırt çantalarımızın, çantalarımızın içinde yedek çamaşırlarımız oluyor.

O mola yerinde öncelikle kurulanıp, yedek çamaşırlarımızı çıkartıp değiştiririz; çünkü onları fazla yıkama olanağı bulamıyorduk. İşte su içmek, ısrarla söylemek istediğinizi de anladım. Sigara içenler ne yapacaklar o kadar süre zarfında.

Gece sigara içilmemesi gerekiyor. Çok dayanamayıp sigara içmeye kalkanlar "panço" dediğimiz hem yan yana kullandığımız hem de iki askerin yan yana getirip de birbirine düğmeleyerek küçük bir çadır haline getirdiği o pançoların içinde sigara içerler. Tabiri caizse duman altı olarak, bu şekilde ihtiyaçlarını gideriyorlar.

Yine Kirpi Operasyonu'na gelmek istiyorum. Anladığım kadarıyla siz gece yola çıktınız...

Katılan bütün birlikler, gece hava karardıktan sonra yola çıktılar.

Hedef ne zaman ulaştınız?

Hedefe ulaşma, sabahın ilk ışıklarına yakın bir zamanda olmalıydı. Plan öyleydi. Sabahın ilk ışıklarına yakındık fakat hedefe ulaşamadık. Arazinin zorluklarından dolayı. Hedefe ulaşmamız ise saat 9-10'u bulmuştu. Temas başladı.

Gittiğiniz anda...

Hedefe geldiğimizde çok güzel bir istihbarat yapılmıştı. Grubun bulunduğu yer, nokta olarak tespit edilmişti. Onlar hiç beklemiyorlardı.

Baskın oldu yani...

Gece yaklaştığımız için gündüz olmasına rağmen yine de baskın oldu, güzel de bir baskın oldu. Temas başladı.

İlk teması kim başlattı?

İlk teması bizim tabur sağladı. Onlar arazi tutmak için çok direnmezler. Bir yeri savunmak amacıyla değildir. Bize birazcık ateş ettikten sonra kendi geri bölgelerine kaçmaya çalıştılar. Öyle enteresan bir şey oldu ki bilardo masasındaki kemik top gibi; hangi yöne gittiyse öbür tabura çarptı, şaşkına dönmüş bir şekilde bulundukları mevzileri korumaya çalıştılar.

Akşama doğru yaptıkları keşiflerine göre en zayıf buldukları yerden çemberi kırıp kaçmaya çalıştılar.

Çemberi kırarak kurtulduklarını zannettiler ama arkada ikinci çembere takıldıklarında, ne kadar hata ettiklerini anladılar. Ama iş işten geçmişti.

İkinci çemberden geçenler üçüncü çembere takıldıklarında, çok büyük bir sükül-u hayale uğramışlardı. O günden sonra bayağı bir zayıyat vermişlerdi.

Dört yüz civarı yanlış hatırlamıyorsam...

O civardaydı. Günlerce telsiz konuşmalarında, "Düşman değişti, dikkat edin bu operasyondan ders çıkarın." şeklinde konuşuyorlardı. Fakat ne olduğunu da hâlâ anlamamışlardı, sadece hiç beklemedikleri bölgelerde Türk askerinin karşısına çıkması, onları büyük bir şaşkınlığa uğrattı. Günlerce telsiz konuşmalarında bunu anlatıp durdular.

Bu operasyondan sonra tekrar Van'a mı Hakkari'ye mi döndünüz?

Hakkari bölgesindeki dört taburdan birincisi o zaman Yüksekova'daydı. İkinci Tabur Hakkari'de, Üçüncü Tabur ise Şemdinli'deydi. Dördüncü Tabur, esas kışlasının Van'da olmasına rağmen Hakkari bölgesinde görev yapıyordu, Hakkari bölgesinde konuşlanmış durumdaydık ama hiçbir zaman kışlada değildik.

Devamlı arazideydik, belirli ordugah bölgelerimiz oluyordu. Mesela ben gittiğimde Durak Jandarma Karakolu'ndaydı. Daha sonra Kamışlı Köyü'nün yanında bir role vardı, orada araziye geçtik. Role ve Kamışlı Köyü'nün yakınında arazideydik. Çadırlardan ordugah kurmuştuk. Orada kalıyorduk. Ordugah bölgesindeki çadırlara döndük, operasyonun yaralarını sarıyor aynı zamanda müteakip operasyonun hazırlıklarını yapıyoruz. Eğitimimizi yapıyor, eksiklerimizi tamamlıyorduk.

Burada tabii zayıatlarınız olmuştur.

Bu operasyonda dört-beş yaralıyla operasyonu bitirmiştik.

Şehit vermediniz hiç?

Hayır. Çünkü beklemiyorlardı gafil avlanmışlardı, psikolojik üstünlüğü ele geçirdiklerini düşünüyorlardı.

Askere yansıması nasıl oldu bunun? O operasyon anında ve sonrasında...

Bir futbol maçında futbolcular kazandıktan sonra nasıl seviniyorlarsa bizim için de aynen öyle oldu.

Kendilerine olan güvenleri geldi. "Operasyon bitti, başka operasyonlara gidelim." havası doğdu. Bu operasyonun tugayın tüm askerleri üzerinde olumlu bir etkisi olmuştu.

Operasyonlar ardı ardına gelmeye başladı. Bunun ardından Balkaya Dağları'na harekât yapıldı?

Aynı bölgede hedefe gelmeden önce intikal esnasında... PKK şaşkın. "Bunlar artık gece de her yerden çıkıyorlar!" diye bu tesadüf muharebesinden sonra kaçan PKK grubu Balkaya istikametine doğru ilerledi.

Onlar da Balkaya'ya girdiler, sevindik içerdeki hedef çoğalıyor diye. Hatta gece harekâta katılacak olan diğer taburla beraber yürüyüşe geçtik. Bizim tabur komutanının bu bulunduğu tim, çatışmaya girmişti.

O tesadüf muharebesi çözüldükten sonra, esas hedefimize doğru intikal etmeye başladı taburlar. İşte gene sabaha karşı Balkaya Dağları'ı sarılmış bir vaziyetteydi. Balkaya Dağları'na tırmanışımız gündüze rastladı.

Heli-kopterle üzerinden geçmiştim ama Balkaya'yı ilk defa görüyordum. Tam anlamıyla, hayatımızda göremeyeceğimiz bir kale düşünün. Bizim hedefimiz en büyük kapıydı. O kapıya tekabül etti.

PKK'lılar o dağların üzerinden tabura ilk ateşi açarak temas geçtiler. Burada o kaleyi zorlamak, o kapıdan girmek için tugaydan ilave silahlar istedik. Dağ topçusu istedik. Helikopterle taşınır ve dağlık alanlarda kullanılır. Dağ topçusu geldi.

Topçular, istediğimiz hedeflere çok başarılı atışlar yaptılar. Bizim ilerlememizi kolaylaştırdılar. Burada şehit vermeden, topçunun desteğiyle, PKK'nın yaptığı propagandanın yanlış olduğunu ortaya çıkararak iki saat sonra girmiştik içeriye.

İçeride, peri bacası gibi sarkıt dikitlerin olduğu birçok labirent vardı. Onların içerisinde, kaçan PKK'lıları ararken bir bölük komutanımız en ön safta yaralandı. Üsteğmenimiz yaralandı. Onu helikopterle yaralandığı yerden almak o kadar güç oldu ki... Fakat helikopter pilotunun ustalığı ve mahareti sayesinde aldık. Çünkü

kaçalıklar çok yakın. Helikopterin inebileceği bir yer olmadığı için o kayalıkların arasından alınması gerçekten göz kamaştırıcı bir hareketti.

Nasıl yaralandı?

Yaralandığımda ben yanında değildim, astlarımdan öğrendim. Daha sonra yarası iyileşti, tekrar TSK'ya katıldı hatta kurmay subay oldu. Çok başarılı bir subay, ileride daha da başarılı olacağına inanıyorum.

Nasıl olduğu konusunda bir fikriniz var mı?

İçeriye girip bölge araması yaparken, artık bütün geceyin yürüyüşü, muharebenin verdiği yorgunluktan, bölüğü istirahat ederken kendisi duramıyor ve keşif yapmak için öne çıkıyor. Keşif yapmak istediği yerde de tam da tahmin ettiği gibi kaçan örgüt üyelerinin saklandığı yer var.

Üsteğmenin yalnız olarak kendisine yaklaştığını görünce hemen ateşe başlıyorlar. İlk ateşten sonra sipere girip, kendini atıyor yere.

Fakat tam gizlenemediği için gelen mermilerden bir tanesi sırtından girip arka tarafında, bel hizasında yaralanmasına neden oluyor. Silah seslerine yakındaki timler müdahale ediyor ve tim komutanının yanına kadar geliyorlar.

PKK'lıları yakalıyorlar. O çatışmada çok değerli komutanımız yaralandığı için, bölüğün komutasını, aylarca bölük komutan yardımcısına bırakmak zorunda kalmıştık.

Sizin ilk tepkiniz ne oldu?

İlk tepkim, öncelikle üzüntü oldu. Operasyona katılan üç bölük komutanımdan birinin yaralanması üzücü tabii... Ama hemen kendinizi toparlamalısınız çünkü sorumlu olduğunuz bine yakın subay, astsubay ve er var. Kendimizi toparlamak zorundaydık ve toparladık. Tugaydan bütün yaralılarımız için olduğu gibi bölük komutanımız için de helikopter talep ettik.

Arazi şartları da bir nevi düşman değil mi? Cidden ağır yaralanmalar, bu tür ciddi yaralanmalar oluyor muydu?

Bunlar her operasyonda hiç olmazsa beş - on kez olan şeyler. Böcek sokmaları en hafif şeylerdi. Yürürken keskin arazide kayarak düşenler, bu düşme esnasında sağını solunu yaralayanlar, kolunu kıranlar... Sırtında ağır silahlar taşıyorlar, onunla beraber yuvarlandığını düşünün. Tam temas sağlanıyor, en kötü andır o üzerinize ateş edildiği an. Birdenbire içgüdüsel olarak kendinizi bırakırsınız, kaymış olarak değil kendinizi atarsınız siper alabilmek için. Silah ve teçhizat, onlar da sizi hırpalıyorlar. Burada bu tür şeyler yani yaralanmalar sıkça karşılaşılan şeylerdi yani.

Ardından Ejder -1 Yaz Operasyonu gerçekleştirildi.

Bu yurtdışı sınır ötesi operasyonlarının bir tanesi de Ejder-1 Operasyonu. Ejder-1 Operasyonunda da tugayca onların kamp diye tabir ettiği Zap (Shive) Kampı'na sınırın ötesini geçerek girdik.

Oraya bir harekât yapıldı. Harekâtın ana fikri gene çembere alma şeklindeydi. Bizim taburun hareket tarzı, helikopterle kampın doğusundaki bir hakim araziye bırakılarak, kampa doğu batı istikametinden ilerleme emri verilmişti. Helikopterlerle bizim tabur, belirtilen noktaya bırakıldıktan sonra hedefimiz, bunların Direniş Tepe diye tabir ettikleri, daha önce kimsenin bu tepeye gelemeyeceği ele geçiremediği söylemleri olan hedefe doğru taarruz ettik.

Bunların ele geçirilemez dedikleri tepeyi çatışma başladıktan üç saat sonra ele geçirdik. Fakat burada arazi yapısının çok enteresan bir durumu var. Direniş Tepe denen yere bizim bulunduğumuz tepeden ilerleyebilmek, tırmanmak suretiyle oluyor. Taburun bir bölüğü sol taraftan, diğeri sağ taraftan aşağıya inerek tırmanıyor. Bir de köprü gibi ancak bir kişinin ayakta geçebileceği her iki tarafı da uçurum olan bir yer var. Her iki tepeyi de birleştiren bir keçi yolu var. Buradan da ancak bir tek askerin -o da manevra yapma imkanı yok- yürüyerek geçebileceği bir yer. Böylesine garip bir yer.

Kaç metre aşağı yukarı o bahsettiğiniz patika?

Bahsettiğimiz patika, 200-250 metre kadarlık bir patika. Bizim indiğimiz hakim yaka ile iki noktayı birleştiren bir patika.

Çukurca tarafından hedefin doğusuna, havadan atılan sizi galiba?

Tabii...

Bir helikoptere sığıyor mu bir tim?

Bir timi alıyor ağır silahlar olmadığı müddetçe. Tabii, ancak kara şahinlere...

On beş kişi civarında yani...

On beş kişi civarında alıyor doğru. Sırt çantaları ve silahlarıyla birlikte. Hangi timin hangi helikoptere bineceği, hangi helikopterin hangi noktaya ineceği, ilk hangi helikopterin ineceği, bunların ayrıntılarını karargah subayları yapıyorlar ve hareket saatinden önce tabur helikopter pisti hazır bulunuyor.

Timler helikopterlerine biniyor, helikopterler havalanıyor. Helikopterlerin, yer emniyeti alınmış bir bölgeye inmesi lazım. Yine bizim pilotlarımızın cesurluğu ve mahareti üzerine oraya yer emniyeti olmadan inmiş" biz. Gene PKK'nın beklemediği bir hareket tarzıydı. Beklemediği, hazırlamadığı her şeyi baskın sağlar.

Yer emniyeti ne demek bunu biraz açar mısınız?

Helikopter havadan bir bölgeye yaklaşırken, eğer ki aşağıda herhangi bir düşman kuvveti varsa helikopter çok açık bir hedef oluyor.

Uçaksavar silahlarıyla, hatta piyade tüfeğiyle pilotu vurmak suretiyle imha etmek mümkün. Onun için helikopter yer emniyeti alınmadan, bizim bir birliğimiz ka-radan sızarak gelmeden, bir helikopterin oraya inmesi çok zor.

Bunu da tabii pilotlar istemiyor. Fakat bu yurtdışı operasyonunda ilk helikopter, yer emniyeti alınmadan ilk timi bıraktı. İlk tim yere bırakıldıktan sonra sağa sola dağılılarak yer emniyeti alınmış oldu.

Saat kaç itibariyle atmış oldu ilk timi?

Sabah yedi gibi...

Helikopterin geldiği sesinden belli oluyor fakat hedefin üzerinden geçmiyorlar. Hedefin açığından dolanıyor, tam hedefin üzerine ulaştığında 90 derece dönüşle geliyor ve atılacak yere bırakıyor. Aynı istikametten geri dönüyor.

Basıyor mu yere, havadan mı bırakıyor?

Hayır... Havada kalıyor. Mümkün olduğu kadar yaklaşıyor. Siz atıyorsunuz kendinizi 1-2 saniye geciktirmek demek sizin daha yüksekte atmanız demek. Pilot sizin için duramaz çünkü.

On beş kişi bir anda aşağı atılıyor.

Pilot yaklaşıyor sabitlediği anda atmalısınız çünkü helikopter hemen yükselişe geçiyor. Bir helikopterin sabit durması kadar tehlikeli bir hedef olamaz. Açıkta, havada sabit...

Aşağı yukarı kaç metre yüksekte duruyor?

5-6 metre civarında. Bazen pilot tam hakim olamaz, üç metreye kadar iner. İstemez tabii bunu pilot yerden yüksek olmak ister.

Çantasıyla beraber mi atlar?

O anda çantalar sırtta ve öyle atlanır.

Peki, oraya sizin kaç timiniz atladı. İlk başta...

Bütün tabur yani operasyona katılan üç bölük atladı.

750 kişi oraya... Helikopterlerle geldi.

Bir saat içinde tamamını attı mı?

Tamamını attı, helikopter oraya indiğinde PKK grubu oradaymış. İlk temas hemen başladı. Şaşkınlık içerisinde kampa bildiriyorlar, onlar da emir almayı bekliyor. Ateş edemiyorlar, bu arada biz inme bölgesini iyice emniyete almış durumdayız. Ondaki sonraki helikopterler, çok rahat geldiler.

Orada talimat nedir, açar mısınız?

Helikopterden iner inmez atlama bölgesinden sırt çantasını da bırakıp, mümkün olduğu kadar uzağa açılacak. Sipere girmek, karşı tarafı önce gözetleyerekten sonra hareket ederek, bölgeyi emniyete almak ve verilen emirlerle hareketi yapmak.

Bu arada çok namlulu roketler oraya getirildi.

Çok namlulu roket, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin envanterine çok yeni girmişti. İlk defa bu muharebe sırasında orada kullanıldı. Harekâtın planlama esnasında Tugay komutanımız envantere böyle bir silah katıldığını, henüz denemediği fakat ateş gücünün çok yoğun olduğunu bildirdiğinden biz de Tugay komutanımızdan, bu çok namlulu roketlerin kullanılması amacıyla ateş desteği istedik.

Osman Paşa, silahın personeliyle birlikte yanımıza indi ve hakikaten çok üstün bir silahtı ve bir bölgeyi kuvvetle ateş altında tutuyordu. Bu silahı ilk defa orada kullandık ve büyük faydasını gördük. Onun yardımıyla Direniş Tepe'yi çok kısa bir zamanda ele geçirdik.

Hakurk'a saldırıldı... Ejder-2 Kış Operasyonu... Bu arada sizin taburunuzun verilen görev neydi?

Ben, Hakurk operasyonuna gelmeden önce temmuz ayındaki bir operasyondan bahsetmek istiyorum.

Kamışlı üst bölgesinde bulunmaya devam ederken tugayca yapılan operasyonlara devam ediyoruz.

Gelen bir emirle Dağlıca bölgesine geçtik ve orada bir üst bölgesi kurduk.

Dağlıca'da küçük operasyonlar yaparken Yüksekova'nın taciz edildiği haberi geldi. Telsiz başına geçtim ve Tugay komutanımızdan "Derhal Yüksekova'nın kuzeyine geç." emrini aldım. Oraya intikal etmem ancak araçla mümkün olabilirdi.

Yüksekova'yı taciz eden grup, Mordaglar Van tarafına doğru çekiliyordu. Yüksekova Taburu onu takip ediyordu. Bize verilen görevle, bu grubu kuşatmak için araçlarla Yüksekova bölgesini geçtik. Van bölgesinden Jandarma Sınır Tugayı'nın harekât alanına girmek suretiyle Mordaglar'ın arkasını çevirdik.

Sınır Jandarma Karakolu'na araçlarımızı bıraktık ve gece hareketle hedefe doğru yürüyüşe çıktık.

Yüksekova Taburu ile hedefte buluştuk ama teröristler kaçmışlardı. Yakalayamadık. 1-2 gün bölgede arama yaptık, tekrar üst bölgesine dönme emri aldık. Karakola indik. Mordaglar'dan araçlarımıza bindik. Gece farsız olarak intikal yaptık. Gece saat on olmuştu. Karakola geldik araçları bıraktık. On birde karakoldan Mordaglar'a yaya olarak intikale başlamıştık.

Dönme emri verildi, emir üzerine taburu aşağı indirdim. Gündüz on bir civarıydı, araçlara bindik. Araç gündüz hareket ediyor, gündüz tek bir yol var, öğlen saat bir gibi telsizlerin çekmediği yerde bize pusu kurulmuştu. Ben dördüncü araçtaydım. Sekizinci araca aşağı yukarı 3-4 tane roket düştü, saat öğlen birdi. Telsizle haber vermeye çalıştık. Mümkün değildi, çekmiyordu. Demek ki buradaki grup, telsizin orada çekmediğini bilecek kadar o bölgeye hakimdi.

Anlaşılan Van bölgesinden gelen bir grup, Yüksekova'ya taciz için geçmiş ve bölgesine geri dönmüştü. Bunların arkasını kesmeden onlar çemberin dışına çıkmışlardı. Bizden daha hızlı hareket etmişlerdi. Sonra çemberin dışından bizim hareketimizi izlediler, dönüşümüzü beklediler; çünkü tek bir yol var. Çok üzülerek söylüyorum o araçta bulunan timden on dört kişiyi orada şehit verdik.

O uç roketin çok yakından atılıp da araca isabet etmesiyle hemen araçlardan atlayarak o tepenin üzerinden ateş açılmaya başlanmıştı. O tepeyi sararak taarruz etmeye başladık. Taarruz sırasında habercim, (yan yana yatmıştık) yaralandı.

Tepeyi sardık ve kaçıramadıkları altı ölülerini ele geçirdik. Kaçırabildiklerini kaçırdılar, yine İran istikametine kaçmaya başladılar, yukarı çıktığımızda telsizlerle haber verdim ve takviye geldi, bunların arkası sarıldı. Helikopterler emniyet alınmadan bırakamazlar ve uzaklara bıraktılar, bu grubun hepsini imha edemedik, kaçırdık. Grubun tamamı diğer operasyonlarda yakalanıp imha edildi. Orada altı ölü ele geçirdik. Tekrar geri dönersek siz yolda ilerliyorsunuz konvoy şeklinde,, kaç araç vardı?

Her araçta bir tim. Her timde 25 kişi var.

Otuz kişiye yakın, dolayısıyla araçlardan birine üç roket atıyorlar.

Otuz kişiden on dört kişi şehit oldu.

İlk tepkiniz ne oldu, sesini mi duydunuz roketin?

Tabii ilk duyduğunuz ses, roketlerin atılma sesleri ve araca çarpışta aracın infilak etmesi.

Geri döndünüz. Oradaki manzara, sadece bizim şehitlerimiz değil, onların da ölüleri vardı herhalde. Nasıl bir manzara vardı, araca gidip inceleme yaptınız mı?

Öncelikle operasyonu tamamlamaya çalıştık. Kalleşçe bir saldırıya maruz kaldık. Yakalayabildiklerimizi yakaladık, yakalayamadıklarımızın peşinden tugay komutanımızın helikopterle sevk ettiği başka birlikler giderken, ben aşağı indim. Saldırıya uğrayan aracın yanına gittim, araç maalesef üç roketin çarpmasıyla kullanılmayacak hale gelmişti. On dört şehidin hepsi de bu araçtaydı. On altı yaralımız vardı. Gelen helikopterlerle yaralı ve şehitlerimizi naklettik. Tabii o kadar yaralı ve şehidi bir arada görmek, askerlerin psikolojisini bozmuştu. Tugaydan gelen destekle hemen o araçla birlikte daha ilerdeki jandarma karakoluna kadar gittik.

Biz geceyi o karakolda geçirdik tabur olarak. Üzüntülüydük, ertesi sabah taburu içtima halinde düzenleyip gece karakolda kalan tugay komutanıyla görüştük. Ertesi gün tugay komutanının tabura hitap etmesinin uygun olacağını konuştuk. Sabah taburu içtima düzeninde Tugay Komutanı Osman Pamukoğlu'na takdim ettim. Komutanımız bir konuşma yaptı. "Savaşta bu tür şeylerin olabileceğini, bunun bir tek bizim başımıza gelmediğini, şehit olan arkadaşlarımızın boşuna şehit olmadığını, vatan uğruna öldüğünü söyledi. Size söz veriyorum. Bu grubu bulup yok ederek şehitlerin öcünü alacağız." dedi.

Görevimizi en iyi şekilde yerine getirerek ruhlarına huzur vereceğimizi bildirdi. Bu konuşmadan sonra oradan ayrıldık. Dağlıca üst bölgesine döndük. Görevimize devam ettik. O gece çok sıkıntılı bir gece geçirmiştim, dışarıda askerlerle beraber kalmayı yeğledim. Tabur komutanı olarak ben de kalabilirdim ama dışarıda kalmayı yeğledim. Burada tugay komutanımızın büyüklüğünü bir kez daha anladım. Askerlerin arasında dolaşıyordu, ayak bakımlarını yaparlarken onları inceliyordu.

Sonrasında Hakurk Operasyonu vardı yanılmıyordum...

Hakurk'a daha güvende, daha zinde bir şekilde gittik. Hakurk, PKK'nın Kuzey Irak'taki en büyük kampı olarak biliniyor. Hakurk'un içine o zamana kadar kimse girmemiş, bilinmeyen bir yer, muamma... Hakurk, Dağ silsilesinin arasında derin vadilerle içinde yolların geçtiği, Irak tarafında bir derenin bulunduğu, içinde çelik ve beton köprülerin olduğu bir bölge. Büyük kamplarını burada kuruyorlar. Hakurk, Türkiye-İran sınırına Irak'ın at başı gibi girdiği bir bölge. Yani tam üç sınırın birleştiği yerden güneye doğru aşağı inen bir bölge.

Hakurk'tan İran'a geçiş çok kolay. Buraya yapılan planlama doğrultusunda, yine çepeçevre sarma bir örümcek ağı şeklinde girmeyi planladı tugay komutanımız. Hakurk'a gitmeden önce Derecik bölgesinde toplandık. Uzun süren bir kışın ardından yapıldı bu olay. Mart ayına denk geldi. Uzun hava muhalefetinden dolayı Derecik ve Şemdinli bölgesinde yapılan yığınakta çok uzun süre bulunmak zorunda kaldık.

Bundan da çok rahatsız olmuştuk. PKK bu yığınağı duyacak, 5-6 bin asker niye buraya toplandı ve Hakurk'u terk edecekler diye bir kuşkuya düştük ama bunu düşünemediler ve biz gittiğimizde oradaydılar. Bütün taburlardan seçme iki yüz kişilik bir komando harekât timi kuruldu. Bunlar Derecik'ten, nehri geçerek gece intikaliyle taburların helikopterle atılacağı yerin emniyetini aldılar. Sabah yer emniyetinin aldığını duyduktan sonra Şemdinli'den, Derecik'ten helikopterler kalkarak taburları hedef bölgelerine atmaya başladılar.

İndikten sonra hedef bölgemize doğru yaya intikale devam ettik.

Sağımızda ikinci, solumuzda Birinci Tabur olacak şekilde ortada biz Hakurk'u güneyden kuşattık, ikinci Tabur ilerlemesine devam ederek Hakurk'u doğudan kuşattı. Birinci ve Dördüncü Tabur, Hakurk'un içerisine girdi. Jandarma Komando Taburu, Piyade Taburu, Şemdinli Taburu, kuzeyden Jandarma ve Piyade Taburu da Hakurk'u batıdan kuşattılar.

Tamamen kuşattınız...

Çatışma çıktı yakalayabildiklerimizi yakaladık, yakalayamadıklarımız saklandı. Hakurk içinde bunların 35 günlük sığınaklarını, mermilerini, silahlarını ve yiyecekleri çıkarttık. Orada mahkeme salonu olarak

kullandıkları, hastane olarak kullandıkları mağaraları bulduk. Kamp deyince asla bina veya baraka aklınıza gelmesin. Nay-londan çadırlar var. Burada barınıyorlar. Hastane olarak mağaraları kullanıyorlar. Sığınak olarak yeri kazıyorlar veya mağaraları tercih ediyorlar. 35 gün boyunca burada arama yaptık.

Tugay komutanımız bir gün helikopterle tabur komutanlarını aldırdı. Tabur komutanları ile Derecik kara-kolunda bir toplantı yaptı. Bir durum değerlendirmesi yaptık; operasyona başladığımızdan beri ne oldu? Neler yaptık? Bundan sonra ne yapmamız gerektiği konusunda herkes kendi fikrini söyledi. Telsizlerden dinlemeler duyuluyordu. Kaçamayan gruplar var. Hakurk içerisinde çok geniş bir bölge olduğundan tespit etmeye çalışıyorduk. Nokta operasyonları yapmaya devam ediyor-duk, tugay komutanımız eğitilmiş köpekler getirtti heli-kopterlerle. Ama içeride saklanan gruplara ulaşmak mümkün olmadı. Tugay komutanımızla yüz yüze ne yapılması gerektiğini konuştuk. Biz gene helikopterle böl-gelerimize gitmeye başladık. Şemdinli Taburu'yla benim tabur, Hakurk'ta birbirine çok yaklaşmıştı. Reha Yarbay'la biz helikopterde aynı yerde indik. Onun bölgesinde, biraz konuşalım ben bölgeme yürüyerek geçirim şeklin-de konuşurken asker geldi; "Bir tane PKK'lı teslim oldu." diye. Biz PKK'lıyı aldık mübalağa değil, 30-35 kiloya ka-dar düşmüş.

Zaten zor şartlarda yaşıyorlar, biz oraya geldikten sonra bir mağaraya sığınmışlar ve oradan sadece geceleri çıkarak hiçbir şey yemeden karlardan su temin ederek yaşıyorlarmış. O kadar gün orada kalmaktan 30-35 kilo-ya kadar düşmüşlerdi. Artık bir gece canına tak etmiş ve onu su bulmaya gönderdikleri zaman bizim bölgeye doğru gelmeye karar vermiş.

Biz helikopterle indiğimiz zaman o da tesadüfen tes-lim oldu. Sıcak süt verdik, içtiği sütü bile kusuyordu. Günlerce, haftalarca midesine bir şey girmeyen insan, artık bir şey kabul edemiyordu. Taburdaki doktorun tav-siyesi üzerine ufak ufak sütüne bir şeyler ekledik ve doktor kendisine bir serum taktı bu şekilde kendisini sorgu-lamaya başladık. Bir kere her şeyden vazgeçmişti, tüm inandıklarından, kendisine söylenenlerden... PKK'nın tek söylediği; "Sakın teslim olmayın, öldürürler." Teslim olduğunda bunun böyle olmadığını anladı ve onları ih-bar etmeye karar verdi. Grubun saklandığı yeri söyledi.

Toplantı sırasında benim tahmin ettiğim yer çıktı. Heyecanlandım, doğru bir tahmindim. Reha Yarbay PKK'lıyı itiraf edince telsizle helikopter istedi tugay komutanımızdan. Tugay komutanımız helikopteri gönderdi fakat tüm timlerimiz bölgede arama yapıyor tabii. Orada hazır olan iki tim vardı. Bunlar, Reha Yarbay'ın taburundandı. Onlar PKK'lıyı da alıp o iki timle beraber PKK'lının gös-terdiği yere giderken dayanamadım, ben de helikoptere atlayıp onlarla beraber gittim. Sağımız, solumuz, hakim tepeler boş, bizim askerlerimiz yok. Tehlikeli bir durum. Şemdinli Taburu'nda o an hazır tim yoktu. Bizim tabura sordum; "İki tim var." dediler. Helikopterle havadan oraya gönderdik, batımızdaki sağ bloğu üzerine, diğerini doğumuzdaki bizim taburlardan dağ bloğunun üzerine bırakıp, bizi emniyete almalarını sağladık. Orada PKK'linin söylediği yere geldik.

Tabii teslim olanın yürümesine imkan yok, sırtımız-da taşıyorduk, askerler sırtlarında taşıyorlar. Belimize kadar islanarak, bize söylediği yere kadar gittik. Derenin 200-300 metre üstünde hakikaten mağaranın ağız gözü-küyor. Oraya doğru çıkmaya başladık. Bunlar bizim gel-diğimizi, helikopterlerin gelişini, bizim koşturmamızı görmüşler, mağarayı terk etmişler, mağaranın üzerine çıkmışlar, tepeye doğru fakat onların tepesine helikop-terle tim attırdım. Biz yukarı doğru yürürken mağarayı terk etmiş olan grup bize doğru ateş etmeye başladı. Biz de ateşe ateşle karşılık veriyoruz, bu sefer bunların üze-rindeki bizim tim, muharebeye katıldı, arkalarında onla-ra ateş etmeye başladı. Ama onlardan seken mermiler bizim üzerimize geliyordu. Aynı zamanda 15-20 dakika sonra da hava kararı, gece muharebeyi devam ettire-medik. Mümkün olduğu kadar yaklaşarak, bunları ara-maya tespit ettik. Daha sonra yakaladığımız PKK'lılardan biri "Elinde telsiz olan biri, gece sırt çantama bastı geçti, fark etseydi silah hazırda ateş edecektim/" dedi. Hakikaten gece intikalleri bu şekilde oluyor. Sabah ol-masıyla birlikte tugay komutanı helikopterleri gönderdi. Benim taburu dar bölgeye sevk etti. Tabur indikten sonra yaptığımız planlamayla araziye aramaya başladık ve o grubu bulduk. Teslim olanlar teslim oldu, teslim olma-yan imha edildi. Teslim olan teröristin verdiği ifade doğ-ruydu.

Vahap Özkan

"Baba Olduğu Gün Ölen Askerler Var"

Bir taarruz sırasında alışkın olmadıkları tipte bir ateşe maruz kaldıklarını belirten Özkan, bakın bu olayı nasıl anlatı-yor; "Biz çok daha şiddetlilerini görmüşük. Kısa süre sonra hallettik ateş edilen bölgeyi. Meğerse bir kız grubuyla çatışmış-sız. Altı-yedi tane kız."

DOĞA ŞARTLARI DA TERÖR KADAR ETKİLİ

Osman Paşa, Hakkari'ye geldikten sonra onun ko-mutasında katıldığınız ilk kapsamlı operasyon olan İkiyaka ile başlayalım...

O bölgeye gittikten sonra yapılan ilk büyük operas-yondur. Tabii ki bu ilk operasyon içerisinde aldatma ha-rekâtı da olması lazımdı. Tugayın planlaması şöyleydi: Taburlar İkiyaka'ya taarruz ederken, bize Mordağları'na taarruz etmemiz emri verildi. Biz harekâttan bir gün ön-ce, hem aldatma hem de oradan gelen istihbaratları de-ğerlendirme açısından Mordağlar'a çıktık. Biliyorsunuz orası, İran sınırında 3800

metre yükseklikte bir yer. Ağustos ayı olmasına rağmen ilk gecenin sabahında mata-ram dondu. Doğa koşulları o kadar zor ki...

Aslında bahse konu süreçte onlarca operasyon var anladığım kadarıyla. Mesela Kato Karanlık Dağ Operasyonu... Sizin göreviniz neydi Kato'da?

Kato'da bizim taburun görevi Kato Dağı'nın doğu-sunu tıkmaktı. Çünkü Hakkari tarafından ikinci tabur jandarma özel harekât timleri taarruz edecekti. Teröristlerin kaçışını önlemek için biz Kato'nun güney yamacını tıkadık. Kış şartlarından bizim taburdan birkaç kişinin parmakları dondu. Diyarbakır'a helikopterle yetiştirildi. Orada kurtarıldı.

Aşağı yukarı hangi irtifadadaydınız?

İki bin civarında... Birlikler dağın sırtlarına çıkmıştı. Kato Dağı'nın hem arkasında bir sırt silsilesi daha vardı. Bütün oradan geçiş noktalarını kapatmak için oraya çıkmıştık. Hava koşulları bizi biraz engellemişti. Sizin aklınızda kalan başka nelere şahit oldunuz?

Bulduğumuz yerde yirmi üç çuval yabancı madde gördük. Daha sonra kenevir olduğunu öğrendik.

Ama daha bastırılmamış şekliyle. Korucuya soruyorum "Bu ne?" Asker de bilmiyor, biz de bilmiyoruz.

Ko-ruucu bana dedi ki "Komutanım bu bizim burada yemek-lere koyduğumuz bir ot.", "Olsun dereye dökün." dedim. Sonradan esrar olduğunu ve hammadde halinde olduğunu öğrendik.

Orada sıcak temas sağlandı mı?

İkinci Bölük temas sağladı. Bölüğün bölgesindeki geçit, teröristlerin kaçabileceği en önemli noktalardan biriydi. Oradan kaçmaya çalıştılar. Önce onlar taciz et-meye çalıştılar. Belki bizi oradan sökerler ve geçişleri rahat olur diye.

Peki, nasıl yerleşmişlerdi tarif edebilir misiniz? Tepenin üstündeler mi altındalar mı? İkinci Bölük'ü siz nasıl konumlandırıyorsunuz. Böyle bir saldırı öngörüyor muydunuz?

Tabii ki, zaten bizim görevimiz buydu. Kato'da sak-landıkları yere ikinci tabur taarruz edeceği zaman saldırıracakları belliydi. Biz o noktaları tutmak için görevlendirildik. Diğer tabur, Kato'daki teröristlere saldırınca bizim taraftan kaçmaya çalıştılar. Onun için zaman zaman bizi şiddetli ateşin altında da tutmaya çalıştılar.

Onlar mevki olarak üstünüzde mi kalmışlardı?

Tabii üstümüzde. Biz Kato Dağı'nın güneyinde daha alçak sırtlardaydık.

Siz aşağıyı tuttunuz...

Taburlar muhtelif yerlerdeydi. Her bölüğün ikişer üçer timi geçiş noktalarına yerleşti.

Bu bahsettiğiniz gece mi gündüz mü oluyor?

Gece. Bir gün, bir gece sürdü.

Temas halindeyken ateş ederek aşağı mı gelmeye başladılar?

Onları ateş altına alıyorduk. Onlar da bir ara bizi oradan sökmeye çalıştılar. Başka kaçış noktaları olmaya-cak çünkü. Arkadan başka birlikler sıkıştırıyor. Esas hedef ikinci tabur.

Nasıl bir ateş oldu ne atmaya başladılar?

Kanalarla ateş ettiler. Roket attılar. Yirmi üç tane.

Hiç orada zayıt oldu mu?

Yok, bize sadece doğa şartları zayıt verdirdi. Bizim o gece bir askerimizin ayağı dondu. Hemen helikopter-lerle tahliye ettik.

Bir asker ayağının donduğunu anlamaz mı daha önceden?

Anlamaz. Karıncalaşma başlayana kadar anlamaz.

Söylemekten çekinir mi utanır mı?

Hayır, biz askerimize konuşma imkanı yarattık. Ko-mando birliğinin özelliklerinden biri de buydu.

Osman Paşa diyor ki "Ben planı yaparım, hedefleri gösterir tabur komutanına veririm o inisiyatifıyla istediği yere yürür!" Siz o inisiyatifi aldıktan sonra nasıl davranıyorsunuz genelde?

"Ne yapmam gerekiyor? Komutanım benden ne bek-liyor? Taburun, birliğin görevi nedir?" Ona göre birliği-mi teşkilatlandırırım. Onlara bu sefer o görevleri parça-lamak gerekiyor.

Tabii bu harekâtlarda bölük komutanını çok bağla-yamazsınız. Onlara da inisiyatifli olmak zorundasınız. Biz bunu Osman Paşa'dan öğrendik.

İletişiminiz nasıldı onunla?

Size bir olay anlatayım. Gene Avaşin'e taarruz edi-yorduk. Ben ve birliğim temasa girdik, hemen yanında bulunan bölükle beraber. Hemen manevra yapabilece-ğimizi ve temasa geçtiğimiz birliklerin gücünü öğrenmek için boyun noktasına çıktık. Onu değerlendirirken tabii tugay komutanımıza haber verdik. Durumu soruyordu, o sırada sol yanımdan ateş yedik. 50-60 metre yakınımdaki yerdendi saldırı. "Komutanım şu an yanımdan ateş yıyorum." dedim. "Bir şey istiyor musun?" dedi. "Sağolun komutanım." dedim. "Sen halledersin." dedi. En büyük motivasyon budur... Hallettim.

Hatırladığınız ilginç bir olay var mı?

Bir operasyonda, ilk iki gün çatışmalarla geçti. Daha sonra arama tarama faaliyetlerine geçtik. Bir tim bölük komutanının anonsunu duydum, "Komutanım bir taşm altında taze otlar var." Girdim telsize, "Dikkatli olun

başka şeyler çıkabilir," dedim. Bu arada hemen oraya hareket ettik. Bölük komutanı da oraya hareket etti. 15-20 dakika yürüyüş mesafesindeydi. Bir silah sesi duyduk. Bölük komutanı tim komutanına sordu ne oldu di-ye... "Mağaranın ağızındaki taşı yuvarlarken içerdekiler ateş etti. Bu arada bir zayıyatımız oldu." dediler. Daha sonra çevre emniyetini aldık. Şartlar ne olursa olsun ora-ya girilecekti. Ateş ettik, bir iki el bombası attık. İçeriden sesler kesildikten sonra girdik. Büyük bir mağara olduğu ortaya çıktı. İplerle sarkarak içeri girdik. Beş-altı terörist ölmüştü orada. İki katlı mağara. Ele geçen malzemeleri, leşleri tespit ediyorduk. İçime doğdu. Yanımda aslan gibi bir asteğmen var. "Hadi gel beraber girelim, şu mağara-ıyı bir kez daha kontrol edelim." dedim. Çok büyük tesadüf, karanlıkta el yordamıyla bakıyoruz. Mağaranın ikinci katında bir terörist daha saklanmış. Çıkarttık onu dışarıya. Bir yandan da aslında o çok üzücü bir olaydı. Uzman çavuşum şehit oldu orada. O gün uzman çavuşun çocuğu olmuştu. Beni en çok üzen de o olmuştu.

Çocuğun doğduğu haberini nasıl aldınız?

Birliğe dönünce aldık. Zaten iki gün sonra döndük birliğe. Bütün arama tarama faaliyetlerimizi tamamladık. O çok acı bir olaydı. Birçok başarı elde etmiştik. Çok ba-şarılı bir operasyondur. Ama uzmanımızın şehit olması beni çok üzmüştü.

Ailesine siz mi haber verdiniz?

Biz operasyonda olduğumuz için birlik, tugaya bildi-riyor, personel şube müdürlüğüne yani. Bu iş organize ediliyor. Biz birlik olarak taktik birliğiyiz.

Canlı çıkarttığınız bu PKK'lı ne durumdaydı?

Yaralıydı... Kendi suyum verdim.

Sorguladınız mı peki?

Bu çocuğu daha sonra, teslim etmeden önce sorgula-dık. Fransa'da lokantada çalışıyormuş. Malatyalı. Lokan-taya sık sık örgüt mensupları gidip geliyormuş. Bunu "Seni orda bölük komutanı yapacağız, lüks arabalar ve-receğiz/" gibi vaatlerle ikna etmişler. Önce uçakla Tahran'a gelmiş. Tahran'dan Urumiye'ye geçmişler. Urumiye'de bir süre eğitildikten sonra onu Kandil Dağı'na götürmüşler. Orada da muharebe eğitimi almış. Ondan sonra Avaşin'e geçmiş. Zaten yeni geçmiş o sıra-larda.

Peki, orada mağaraya neden girdiklerini anlattı mı?

Önce ilk gün bizimle çatışmıştı bunlar, daha sonra gece tabi onlar orayı avuçlarının içi gibi biliyor. O gece zaten içeride kap kaçak ve yiyecek dahi bulunuyor. Gece karanlık basınca onlar oraya girmişler. Ama bizim aske-rin dikkati üst düzeyde. Taşın altmda bölünmüş yaş ot görünce onu bölük komutanına veriyor.

Yani keşif yaparlarken...

Arama tarama faaliyeti yapıyorlar. Biz her operas-yondan sonra hem sığınaklarını, hem mühimmatlarını ararız.

Askerin dikkatini çeken şey nedir?

Büyük kayanın altında taze otların olması. Bu tuzak emaresi; taş oynatılmış.

Size bildirdiler bunu, siz nereye talimat verdiniz? Alandüz'de hedef neydi?

Bölük komutanına bildirdiler. Bölük komutanım "Çekin oradan taşı." dedi. Ben ikaz ettim, "Dikkatli ol-sunlar." dedim. Nitekim oradan taşı çekince ateş ettiler ve bir uzmanımızı kaybettik maalesef...

Hedef, kış kampı... Orada iki yüz kişi kadar olduğu istihbaratını aldık. Girmek ve avlamak istedik.

Kar başladı ve giremediniz? Açıktasınız... Kaç gün hangi şartlarda kaldınız?

Dört gün. Hem doğa ile mücadele ediyorsunuz hem de her an düşmanın yapabileceği ters bir harekete karşı tedbirli olmanız gerekiyor. Gündüz bulduğumuz yer-de gece; gece bulduğumuz yerde gündüz bulunmu-yorduk. O kara rağmen, tabii işin gizliliği de kalkmıştı; ağaç, dal ne bulursak yakıyorduk. Son olarak, çok ilginç-tir tugay komutanımız bize tüfeklerimizin kabzalarını bile yakabileceğimiz emrini verdi. O kadar ağır mıydı kış şartları?

Evet, ağırdı. Bizim zaten üç günlük gıdamız vardı ama Türk askeri için gıda problem olmaz. Biz Çelik Harekâti'ndayken Hakurk Vadisi'nin tabanından girdim taburumla beraber. Son altı günde hava o kadar bozdu ki helikopterin bize ulaşması imkansızlaştı. Biz de orada altı gün kuzukulağı ile beslendik.

Peki, tekrar Alandüz'e dönersek orada galiba ente-ressan bir talimatı oluyor komutanın, "Ağaçların al-tını eşeleyin oradan beslenin../" şeklinde.

Hava çok soğuk, gıda ihtiyacı zor karşılanıyor.

Bahsettiğiniz dört-beş gün... Nasıl geçiyor zaman?

Bizim askerimiz, bulunduğu yerin emniyetini almak zo-rundadır. Bir iki kişi dinlenirken diğerleri de etrafı gözetler.

Peki, beş gün sürdü bu bekleyiş ve nihayet talimat geldi "Çekilebilirsiniz/" diye, aynı güzergahtan mı döndünüz?

Aynı güzergahtan dönemezsiniz tabii. Etrafı taraya-rak gidiyorsunuz ve en kestirme yoldan gidiyorsunuz. Orada iki tepeyi geçtik, çok ilginçtir; önce bir öncü grubu yolladık; yani iz yaptık sonra diğer askerler paltolarını altlarına koyarak karda aşağıya kaydılar. Çünkü kayalık-lar daha da sertleşiyor. Ben de dahil hepimiz karda kaya-rak indik...

Kaydığınız mesafe ne kadardı yaklaşık?

Herhalde iki yüz metre kadardı.

Kızak yaptılar yani aşağıya.

Tabii... O üç dereyi de ip bağlayarak o soğukta yürü-yerek geçtik. O sabah saatlerinde yürümeye başladık, gece 12'de Yeşiltaş Karakolu'na ulaştık.

On üç saat civarında yürüdünüz. Peki, mesela nehri geçiyorsunuz o soğukta çıktığınız zaman donma ihtimali yok mu?

Hareket halindesiniz zaten başka çareniz de yok...

Malzemeleri de dereden geçirdiniz...

Başka çareniz yok sırtınızda sırt çantanız ıslanacak. Yani doğanın en zor şartlarıydı onlar.

Peki, askerin moral durumu nasıldı?

Moralimiz çok iyiydi, gerçekten çok iyiydi. Güvencenin Türk askerine. Moralde bir sıkıntımız yoktu. Tabii en güzel motivasyon da askerin size güvenmesi. Eğer komutanına güveniyorsa; askerin subayın morali yüksek olur zaten.

Şunu merak ediyorum; mesela başka yerlerde, şehirlerde ast üst ilişkisi mesafelidir, arazide nasıldır?

Askeri disiplin her yerde aynıdır, değişmez.

19 Mart 1995 Kuzey Irak... Nasıl bir operasyondur?

Hakurk çok büyük bir operasyon. Çok büyük bir taktik, çok büyük bir planlama gerektiriyor. Biz bir hafta önceden hava şartları nedeniyle Şemdinli'ye intikal ettik. İlk planlamada her tabura dört helikopter tahsis edilmişti. Yani üç tabur aynı anda inecektik. Daha sonra gece üçte komutan çağırdı beni. "Vahap!" dedi, "İlk önce sevinin taburun inecek. Bütün helikopterleri sana tahsis ediyorum." Sabah aydınlıkta on iki helikopter bize tahsis edildi. İlk önce İkinci Bölüğü attık. Çünkü İkinci Bölüğü daha uzağa planlamıştık. İninceye kadar bir ürkekliği-miz vardı; bir mayınlama olabilirdi. Gerçi daha önceden havabaşı ele geçirilmişti. Bizim daha önce giren özel görev kuvvetinin aldığı tedbir sayesinde bir şey olmadı. Sonradan ilginç bir olay oldu; ilk grup indikten sonra bölük komutanına; "Bak Bülent, şu ilerde gördüğün teppeye inme ihtimalimiz yüksek ona göre hazırlan." dedim. "Tamam, komutanım merak etmeyin." dedi.

Hakikaten oraya yaklaşır yaklaşmaz orada ateş yedik. Ancak çok ilginç bir ateş. Bizim alışkın olmadığımız tiptendi. Çok daha şiddetlilerini gördük. Kısa süre sonra hallettik. Meğerse bir kız grubuyla çatışmışız. 6-7 kız.

Bu bahsettiğiniz yer, tam Hakurk Vadisi'nin güneyi değil mi? Kaç asker indi aşağıya?

Evet. Bizim tabur indi. Beş yüz asker kadar...

Dolayısıyla on iki helikopter kaç sefer yaptı?

On iki helikopter bir bölüğü bir seferde atıyor. Biz üç bölükle gittik; yani üç sefer yaptık.

Siz ilk ekiple beraber mi gittiniz?

Evet, ilk ekiple gittim. Seni göreceksin asker; komutanını göreceksin.

Atladığınız anda ilk tepki, ilk emir nedir?

İlk önce inen helikopterlerin askerleri, mevziilere dağılır. Sonraki biraz daha açılır. Biraz daha sonra teşkilatlanmaya başlarlar. Zaten mümkün olduğunca tim teşkilatını bozmayız.

Dolayısıyla ilk inen helikopter, timi atıyor ve gidiyor. İrtifa ne kadar?

İki binin üzerinde. İlk atlayan tim hemen yayıldı, sonra diğer tim yayıldı. Sonra en son gelen tim, emniyet alırken diğerleri teşkilatlandı çünkü arkamızdan diğer taburlar gelecek. Bir de baskın oluşturmanız için çok süratli olmanız lazım.

Saat kaç civarıydı? Hedefe ulaşmanız ne kadar sürdü?

Sabah erken attılar bizi. İlk gün Hakurk'a girmedik. Vadinin ağzını kapattık.

Diğer birlikler yerini aldıktan sonra Hakurk Vadi-si'ne taarruz başladı. Amaç, Hakurk Deresi boyunca bölgeyi taramak ve oradaki kampları tarumar etmektir. İlk etapta bir şeyle karşılaşmadık.

Sonra inanılmaz depolara rastladık, muazzam yiyecekler, sıfır mayınlar, bin yedi yüz taneye yakın anti-personel mayınını, kendim dereye attırdım. Zaten taşımamız mümkün değildi. Güneydoğu'daki en hazin hatıralarımdan biri, orada düşmüş Türk uçağının parçalarıyla karşılaşmak oldu. Ayyıldızı orada görünce, gerçekten çok hüznlendim.

Kaç gün kaldınız o vadide?

37 gün sürdü. Bu sürenin büyük kısmında kar ve yağmur yağdı.

Malzeme o zaman ne vardı, neyle koruyordunuz? Mühimmatta sorun oluyor muydu?

Pançolarla korunuyorduk, mühimmat da pançoların altında kalıyordu. O harekâta yedi günde toplam dört saat uyundu. Tabur komutanısınız, Hakurk gibi birçok birliği içinde yutacak büyüklükteki bir yere girmişsiniz, yatmanız mümkün değil. Uyumak mümkün değil. Zaten bizde çadır kurma yok. Olamaz öyle bir şey. Asker üstüne çeker panço uyuur.

Anımsadığınız ilginç bir olay var mı Hakurk'tan?

Komutan bu arada birlikleri dolaşılıyor. Ulaşmam gereken yere kadar en son ben ulaştım, sonra talimat geldi; komutana bilgi vereceğim. Heyecanlıyım, çok güzel şeyler bulmuşum; onları anlatacağım. Komutan geldi. Beslediği bir köpek vardı; Ejder. Tam, "Komutanım, kolumun gösterdiği yer..." diyorum Ejder

kolumda, tam "Sağ tarafta gördüğünüz..." diyorum Ejder diğer kolumda. Komutan baktı olmayacak, "Tamam. Anladım ben se-ni..." dedi ama bendeki o heyecan gitti, anlatamadım. Her askerin yaptığını, komutanına bildirmesi arzusu vardır. Emeklerini görmesi lazım. İşte, Ejder bana anlat-tırmadı.

Hakurk'ta uzun bir süre, kar ve yağmur altında kal-dık. Birçok sığınak ele geçirdik, birçok depo ortaya çıktı, birçok mağarayı içindikilerle ele geçirdik. Bunların hep-sinin gereğini yaptıktan sonra geri dönüş safhası başladı. Burada çok önemli bir olay var; o istikamette PKK'nın oraya erzakını, mühimmatını sağlayan üç köprü var. Bu-nun PKK'nın oraya bir daha bu şekilde gidişinin engel-lenmesi için o köprülerin tahribatı gerekiyordu, komu-tanlık bu emri vermişti. İstihkam timleri geldi. Bize de o esnada onların emniyetini alma görevini verdi. 37 gün sürdü.

Özellikle son gün çok ilginçti, şiddetli yağmur vardı, elimizdeki GPS'ler artık istikameti doğru göstermemeye başladı. Bir ara bir sırtı tırmanırken yağmur kesildi. O sırta çıktım, önümüze bir ova çıktı, işte inekler otluyor. 37 gün orada kaldıktan sonra, bir ineğin sesini duydum dünyanın en güzel müziği-ydi.

Tabi orda ilginç bir şey daha vardı, son yedi gün ha-va çok bozuldu, ikmal yapılamadı. Tam hududa geldi-ğimizde ilk ikmalimiz Derecik Karakolu'ndan yapıldı. Karakolda ne kadar eklemek varsa helikopter bize attı. O, bizim için en güzel pastaydı.

12-13 Nisan'da Kuzey Irak Operasyonu yapıldı. Harekât nasıl yapıldı?

Operasyonda hemen hemen her tabur, bir kampa ge-ri-liyordu. Biz havadan inecektik. Beş tabur aynı anda Ku-zey Irak'a taarruz edecektik. Bize de Mezi-Karyaderi Kampı'na taarruz emri verildi. Sabahın erken saatlerinde ilk bizim bölük atılacaktı.

Oraya üç sorti yapıldı; arkasından helikopterler yara aldı, çünkü her girilen yerde çatışma vardı, temas sağ-lanmıştı. Özellikle adamlar helikopterlere ateş ediyorlar-dı ve çok kısa sürede yedi helikopter yara aldı. Bizim at-tığımız bölüğün bir kısmı, orada yalnız kaldı ve bölük komutanı ve 60-70 kadar asker sabaha kadar kampta bu-lunan teröristler tarafından etrafları sarıldı, kahramanca savaştılar. Bizim tabii yapacak hiçbir şeyimiz yok, bölge uzak ve karanlık, intikal edemiyorsunuz. Orada yapaca-ğınız tek şey moral vermektir. Hayatımın en uzun gece-siydi. Sabahın erken saatlerine kadar mevcut mühim-matlarını koruyarak savaştılar. Sabaha karşı çemberi ya-rarak hava başını ele geçirdiler ve gelen helikopterlerle biz hemen onlara takviyeye gittik ve oradan Mezi-Karyaderi Kampı'nın ücra köşelerine kadar gittik, birçok yerde temas sağladık. Ama en ilginç, o harekâta çok miktarda mühimmat ve erzak ele geçirmemizdir.

Kaç PKK'lı ölü ele geçti? Hiç şehit verildi mi?

Bizim bölgemizde 38 filan sanırım. Yok, orada bizim hiç şehidimiz, yaralımız olmadı. Tabii siz bazı detayları soruyorsunuz, haklısınız ama biz oradan döndükten sonra orayı unutmazsak yaşayamayız. Onun için kaç ki-şiydi gibi detayları unutmak zorundayız çünkü hayat devam ediyor. Daha vereceğimiz hizmetler var. Türk uçağının parçalarını bulmanızı anlatmıştınız. Görev yaptığınız süre zarfında; iki yıl içinde sizi çok derinden etkileyen bir başka olay oldu mu?

Tabii ki oldu. Öncelikle, bir askerimizin burnunun kanadığı an, yüreğimizin parçalandığı andır. Bunu söy-lemeye dahi gerek yok. Hepsi bizim evlatlarımız. Ama özel şeyler vardır. Uzman çavuşumun şehit olmasını unutmam mümkün değil, unutmaya çalışmama rağmen dakika dakika hatırlıyorum. Habercimin kucağında şe-hit olmasını da unutmam mümkün değil. O olayı her gün yaşıyorum.

O olay nerede başınıza geldi?

Bir gün teröristler Üçkardeşler Köyü'ne taarruz etti-ler. İki bölüğü o köylere attık. Biz de teröristleri sarmak için Irak tarafına bir bölükle atılma ihtiyacı hissettik.

Atıldığımız noktada çepeçevre sarılmış durumday-dık, PKK kampının ortasına atılmışız ya da o sıralarda oradaydılar. O çemberi yarıp çıkıncaya kadar, benim ha-bercim kafasından mermi yedi, onu unutmam mümkün değil.

Helikopterler kalkmış mıydı, dönmüş müydü?

Kalkmıştı tabi. Zaten onlar da ateş altındaydı.

Dolayısıyla siz ne yaptınız onu orada tuttunuz mu yoksa anons ettirip helikopteri geri mi çağırdınız?

Bir süre tuttuk orda, tabii önce emniyete aldık. Ha-bercinin şehit oluşunu, kucağınızda şehit oluşunu her gün hatırlıyorsunuz.

Her gün onu yaşıyorsunuz. Onu tahliye ettikten son-ra daha büyük bir hırsla düşmanın üzerine saldırdık. Ni-zamettin Taş'ın hareketli alayıydı. Sonra bunlar Türki-ye'ye girdi, İkiyaka Dağları'nda yine aynı harekâtın de-vamında yakaladık onları ve çoğunu imha ettik.

Şunu konuşalım istiyorsanız, 20-21 Mayıs 1995 Jerma-Betkar Operasyonu'nu...

Jerma-Betkar Operasyonu, Güneydoğu'da olduğum süre içinde beni en çok heyecanlandıran operasyondur.

Çünkü bir kere farklı bir ülkenin, Irak'ın dışında bir ül-kenin topraklarına girilecekti. İkincisi, çok gizliydi.

Üçüncüsü çok özel bir harekâttı. Yani kitaplarda okudu-ğumuz belirli taktik ve tekniklerde olmayan bir harekât-tı. Ayrıca tabur, Irak'ın derinliklerine girdikten sonra Jerma-Betkar'ı güneyden çevirecekti. Belirli bir atıştan sonra, kalan teröristleri süpürüp emniyetteki diğer ta-burların ateş korumasıyla Türk tarafına geçecektik. Yani İran'ı görmek bana ayrı bir heyecan veriyordu. Orada üç yüz elli kadar teröristi Türk topraklarına girmeden imha edebileceğim düşüncesi bana ayrı bir heyecan veriyordu. Fakat bu olay çok

gizliydi. Komutanlık makamından sonra, olayın anlatıldığı üç tabur komutanından biriydim. Bölük komutanları bile sınırı geçeceği zaman öğrendi nereye gideceğimizi. Sınırı uygun bir zamanda geçtik. Daha sonra bir jandarma karakolundan çağrı aldım, telsiz çağrısı... Doğru kodlarla geri dönmemiz isteniyordu, güvenemedim. İran'ın 5-6 km içerisindeydim, arkasından başka bir jandarma karakolunun telsizi anons etti, telsiz yanıtması olabilir diye gene inanmadım çünkü çok önemliydi.

Talimat neydi? Yani karakoldan gelen bilgi neydi size?

Karakoldan gelen bilgi, harekâtın iptal edildiği ve dönmemiz gerektiği idi.

Bu arada hangi noktadaydınız? Yani nasıl bir coğrafyada ilerliyorsunuz?

Şehidan Dağı'nı tırmanıyorum ve önemli bir kısmını da tırmanmış durumdayım, yani bana bir yarım saat daha müsaade edilseydi Şehidan Dağı'nın tepesine, yani sırtlara ulaşmış olacaktım. Tabii, yerler kar, hava koşulları çok uygun değil ama... İlginç bir olay da şudur. Benim taburumda da o güne kadar görmediğim heyecan vardı, askerlerin gözleri ışıl ışıldı. Bunu öğrendikten sonra "İran'a gireceğim." dedim. Neyse, son istasyona ses tonunu tanıdığım birinin bana anons etmesi gerektiğini, yani komutanlık makamından bizzat bir çağrı gelmesi gerektiğini ifade ettim. Bu arada emniyetimizi sağlayarak bekledim. Birkaç dakika sonra dağın öbür sırt tarafında helikopter sesi duyuldu. O zaman da plan, subaylarımızdan biri kendi kodunu belirttikten sonra dönmemiz gerektiğini ilettiler. Tabii büyük bir hayal kırıklığı, büyük bir üzüntü duydum. Çünkü hayatımda hiç bu kadar heyecanlanmamıştım.

1993-1995 arasında farklı olan neydi?

1993'e girer girmez tugay komutanımızın emriyle hareketlendik. Ondan önce birlikler savunma düzeninde teröristlerin gelişini bekliyordu. Komutanlık, stratejimizi değiştirdi. Biz onları bulup imha edeceğiz. Bu yapılan müşterek operasyonlarımızın dışında her birimizin sorumluluk sahaları vardı. Bu arada ara, bul, imha et. Biz hareketlenip, teröristlere ağır zayıatlar verip, teröristlerin lojistik imkanlarını kesince örgütte çökme başladı.

Bakın bunun aksi, demin anlattığım olaylardan biridir. Birkaç gün sonra bunlar Durak Karakolu'nu bastılar. Ancak, eğer biz oraya İran'daki Jerma-Betkar'a girip o üç yüz elli kişiyi alsaydık veya büyük bir kısmını imha etseydik, Durak Bölgesi'nde üçüncü taburla beraber onlarla çatışmak zorunda kalmazdım. Durak Karakolu'nda bize zayıat veremezlerdi. En kötü tarafı bir süre sonra Ortaklar Karakolu'nu bastı aynı grup. Sonuç: 18 şehit. İşte siz hareket etmezseniz, onlar hareket eder.

Bölgedeki psikoloji neydi? İki yıl içerisinde mesela halkın davranışları değişti mi?

Tabii ki değişti. Yani ilk gittiğim zaman demin o özel sohbetimizde de söylemiştim, insanlar donuk bakıyor olaya. İnsanlar tereddütlü, ürkek. Bu devlet yanlısı olanları kastediyorum. Ama, sizin bu başarınızı gördükçe onlar da motive oluyor artık. Bu sefer devlete bağlılıkları daha çok artıyordu. Birliklerin başarılarıyla daha rahat gezebiliyorlardı. En son biz döneceğimiz, dönemlerde geceleri dışarı çıkmaya başladılar. Gittiğimiz zaman, daha karanlık basmadan herkes evine çekiliyordu. 1995'in Haziran'ında insanlar akşam kahveye gitmeye başlamıştı. Aradaki fark bu.

Üçüncü Bölüm

SAYILARLA 1993-1995 HAKKARI

1993-95 TARİHLERİ ARASINDA GENEL BİLANÇO

- 365 subay, astsubay ve er şehit olmuştur.
 - 804 subay, astsubay ve er yaralanmıştır.
 - 60 geçici köy korucusu ve 2 polis şehit düşmüştür.
 - 48 geçici köy korucusu ve 1 polis yaralanmıştır.
 - PKK tarafından 37 vatandaş öldürülmüş, 39 vatandaş yaralanmış ve 76 vatandaş kaçırılmıştır.
 - PKK 28 karakola eylem düzenlemiş, 148 kez karakol, üs, kışla, köye mezraya hafif silahlarla saldırmıştır.
 - Yüksekova ve çukurca ilçelerinde ikişer defa ayaklanma girişiminde bulunulmuştur.
 - PKK teşkillere manevra gücü olarak 1000-2000 askerden oluşan 779 harekât, manevra gücü 3000-5000 askerden meydana gelen 78 harekât yapılmıştır.
 - 23 kez 1000-5000 askerden oluşan kuvvetlerle Kuzey Irak'taki PKK kamplarının birçoğuna aynı zamanda taarruz edilmiştir.
 - 250 PKK'lı öldürüldü.
 - 202 PKK'lı teslim oldu (26'sı kadın).
 - 1989 kişi yardım ve yataklıktan yakalandı, 476 PKK'lı tutuklandı.
 - 1231 piyade tüfeği, 91 makineli tüfek, 14 uçaksavar makineli tüfeği, 14 havan topu, 6114 havan mermisi, 193 roketatar silah, 5054 roket atar mermisi, 4081 mayın, 729 tahrip kalıbı, 4152 fünye, 1.096.688 hafif silah mermisi, 20.110 ağır silah mermisi, 39 telsiz, 68 dürbün, 297.040 kg. erzak ele geçirilmiştir.
- "Bittiğinizi ne zaman hissedersiniz?" Bir an bitmişsinizdir.
Hemen aklınıza şu soru gelir, "Bir adım daha atabilir miyim?"
Hemen ardından atabileceğinizi fark edeceksiniz.

başkaydı. Birisi geniş ovalardaydı. Diğeri dağlardaydı. nesin altında, bir kısmı karın altında ama uyguladığı temel taktikler aynıydı.

Burada birkaç sayfa bozuk

"Askerlik profesyonel bir yapıdır, onlar zaten zorluklar içerisindedir." sözü çok da doğru değil. Çünkü asker de insandır.

Vatanın Şehit Evlatları

"Hakkari'de bir ayda olan olayların sayısını akılda tutmak mümkün değildir. Her gün günde birkaç defa. Bu kadar tempoya, harekete halk dayanamaz."

"Her zaman her şey bu ülke toprakları için/

"Mevzi diye bir şey yok.. Ben karakolu koruyacaksam, bu savaş tarzında oradan çıkarım. Oradan çıkar dolaşırım, beni bulsun, bulamazsa karşı karşıya gelirsek çarpışırız."

Hüseyin Alparslan

"Şehit Olmaya Gidiyoruz"

Hakkari Dağ ve Komando Tugayı Komutanı Osman Pamukoğlu'nun emir astsubayı Hüseyin Alparslan, görevli olduğu sırada Pamukoğlu Paşa'nın bir "orquestra şefi" edasıyla operasyonlara hazırlandığını belirtiyor. İNSANLAR SEMBOLLERLE YAŞAR

Osman Paşa göreve geldiğinde, Hakkari Dağ Komando Tugayı'nda nasıl bir hava hakimdi?

1993 yılının Temmuz ayında Osman Pamukoğlu Paşam o zaman kurmay albaydı. Subay gazinosunda biz tugayda kalıyoruz. Tugay ile orduevi arası 9-10 kilometrelik bir mesafe. 1992'de atanmıştım. Eşim ve iki oğlum yaz tatili nedeniyle Hakkari'ye gelmişlerdi. Komutanımız, yeni gelmiş, tanımaya çalışıyor Hakkari'yi. 30 Ağustos öncesiydi. Akşam yemeğinde iki oğlumu çağırdı yanına. Çocukları çok sever. Birini sağına, birini soluna oturttu.

Onlarla beraber yavaş yavaş sohbet ederek, yemeğini yedi. Saat 12'de, destek kıtaları komutanımız geldi:

"Hüseyin, sabahleyin komutanın emir astsubayı olarak görev ve başlayacaksın." dedi. Çok şaşırdım.

Yapamayacağım bir şey değil ama komutan yeni başlamış, kimdir veya bizi niye seçti filan diye düşündüm.

Meğerse çocuklarımızla konuşmuş. "Çocuktan al haberi." yaparak bizi seçmişti. Biz de ertesi gün hemen komutanımızın yanına da görevimize başladık.

İlk karşılaşma çok önemlidir. İlk temasınız nasıl oldu, neler konuştunuz?

Sabah 9.00'di. Çekmecemi toparlayacaktım. Bir telefon çaldı, "Nerdesin sen?" diyordu çok sert bir ses. Kim olduğunu da tabii tahmin bile edemeyeceğim bir sestti. Meğer komutanımızmış. Biz öylece kalemi ve kağıdı bıraktık. Odamıza ancak üç ay sonra gidebildik. Öyle bir komutandı.

Nasıl çalışırdı Osman Paşa? Mesela gününü nasıl geçiriyordu, ilk günden itibaren nasıldı? Nasıl bir döngüsü vardı hayatının?

Sabah çok erken kalkar, çok geç yatar. Uykuyla arası pek yoktur zaten. Erkenden kalkar, kıyafetine çok önem verir. Hemen kahvesini içer. Sonra kahvaltısı hazırdır zaten. Yani kesin kahvaltısını yapar. Güne kahvaltıyla başlar.

Fakat çok az yer. Hepsinin ucundan alır. Kurmay başkanımız gelir, günlük tekmil verir. Olan olayları, yapılacakları falan... Karargahta zaten Kurmay Başkanı, Lojistik Başkanı, istihbarat var. Yani bunlar karargahta olan kişiler. Onlarla her gün harita üzerine konuşur, mutlaka gider o haritada kimin nerede olduğunu gösterir. Hangi mesafede yürüyecek? Ne yapacak? Ne edecek, kesin onu bir kere görür. O harekât merkezine günde on kere girer çıkar. Ne yapılıyor, neredeler? Ne oluyor? Mutlak hakimdir yani. Sanki kendisi orada o dağa tırmanıyor. "Tırmanmışlar mı, vakit tamam mı?" Böyle bir hal içerisindedir devamlı.

İlk harekât, ağustos ayındaydı sanırım. Yani 13-19 Ağustos 1993'te, İkiyaka, Buzul Dağ ve Kirpi Harekâtı taarruz emrini verdi.

Bizzat orada olacak, bizzat kendisi yönetecek. Yani bir orkestra şefini düşünün. Orkestra şefi her tarafa mutlaka ve mutlaka kendi hakim olacak. Yani oradaki komutanın inisiyatifi falan değil. Kurmay Başkanımız İhsan Ongun general oldu. Daha sonra Lojistik Şube Müdürümüz general oldu. Yani oraya gelen insanlar da, tayin olan insanlar da, hakikaten güzel yetişmiş. Sizin personeliniz iyi olursa, siz de bunu iyi kullanmasını bilerseniz bundan güzel ürün elde edersiniz, güzel işler yaparsınız. Yaptığınız da yerine oturur.

Pamukoğlu Paşam da bunu yaptı. Gelen insanların, askerlerin oradaki istek ve arzusunu daha da yükseltti. Şimdi siz düşünebiliyor musunuz; beş bin askere dağ komando logolu çorap yaptırdı. Ne alakası var diyeceksiniz. Belki beş yüz bin lira bir çorap ama şortundan, atletinden, elbisesinden... Yani önce kişinin kendisine güvenini sağladı.

"İnsanlar sembollerle yaşar." derdi. Adamların kılığını, kıyafetini topladı ilk önce. On bin askere, Hakkari şartlarında bir muz yediriyor sunuz. Bunu yapan, uğraşan rahmetli Yarbay Zafer Şener'di. O Levazım Şube Müdürüydü. "Nasıl doyururum, nasıl daha güzelini veririm, nasıl sıcak bir şey ikram edebilirim."

derdindeydi. Gidiyorsunuz 5-10 metre kar var. Burada bir bardak çay içmenin mutluluğu, hiçbir şeye değişilmez.

Operasyon döneminde, mesela en büyük Ejder-1 Operasyonu, Kuzey Irak Operasyonları döneminde karargahını da taşıyordu herhalde bölgeye? Oradaki koordinasyon nasıl oluyordu? Yani siz de beraber gidiyordunuz. Arazide nasıl yatar, nasıl kalkardı? Arazide ne yemek yerdiniz? Askeriyle şakalaşır mıydınız? Arazi şartlarındaki Osman Pamukoğlu nasıldı?

Üzümlü Karakolu oradaki en uç noktadır. Gider orada bir tane ufacık oda bulur; "Burası benim yerim." der. Komutanımızın özel eşyalarını, (bizim bir harekât çantamız vardır, içinde her türlü malzeme) yani bir - iki gün kendimize yetecek kumanyalarımızla beraber oraya hazırlarım. Kendisi rahat edecek şekilde belki 15 dakika kalır o odada. Oradan çıktığında komutan sanki yeni uyanmış gibidir, zıpkın gibi.

Merak ettim o çantanın içinde neler var? Yani iki günlük kumanya diyorsunuz. Nedir o iki günlük kumanya? Konserveler türü şeyler. Komutanım çay sever. Ama bir bakarsınız dışardan biri gelir, adaçayı, oralet, yeşil çay istiyorun derler. Hepsi vardır yani. Az da olsa hiç olmazsa bir misafir geldiğinde, ikram edebileceğimiz, bizi mahcup etmeyecek şeyler vardır. Onların hepsi çantanın içinde var.

Tugaydaki morg binasını büyütmek zorunda kalmışsınız o tarihlerde. Bu çatışmaların boyutlarını gösteriyor...

Dokuz helikopter var pistte. Bir tanesi pat pat pat indi ve bir çatışma noktasından şehit getirdi. Şehit, taşıma torbalarında morga götürülüyor. Osman Paşa'nın önünden geçiyor. Daha da hırslanarak helikoptere bindi ve çatışmanın olduğu yere gitti. Yani bu vatanın her karış toprağında mutlaka şehit kanları var, olacaktır da, bu da kolay bir şey değil. Siz cesaretinizi toplayıp da yapacağınız işi düşünmezseniz, şehidi düşünürseniz o zaman yapacağınız işi de yapamazsınız. Evet, biz de aynı şekilde orada şehit olmaya gidiyoruz.

Komutan da helikopterine binip gerekirse o da şehit olmak için gidiyor. Oradan bir şehit geldi ama on dakika sonra eğer biz gidip o motivasyonu vermezsek belki de kaç kişi var orada... Elli kişi... hepsi birden gidecek. Yani baskına uğramış bir karakol. Yağmur gibi mermi yağıyor.

Harekât merkezinde ruh hali nasıldı?

Harekât merkezinin kapısını tekmelediği günü biliyorum. Yani hırsından tekmiyor, oradaki insanlara kızdığından değil. Uçuş yapacaksınız, helikopter kalkmıyor, hava muhalefetinden dolayı elinizden gelen bir şey yok. Aynı gün iki ya da üç helikopter düşmüştü mesela.

Nizamettin Tayfur

"Komutanım Beni Vur!"

Tim komutanı Piyade Asteğmen Nizamettin Tayfur, Hak-kari gerçeği ile karşılaştığı andan itibaren teoriyle pratiğin ke-sinlikle örtüşmediğini fark ediyor.

MERMİLER KULAĞIMIZIN KENARINDAN GEÇİYOR!

Hakkari'ye ilk gittiğinizde nasıl bir dünya ile karşılaştınız?

Her şeyden önce bilmediğimiz bir dünyaya girdik. Bu bilmediğimiz dünyadaki bilinmeyenler, Eğridir'de komando okulunda duyduklarımızla, hayatta kalan insanların anlattıklarıyla ve basından takip ettiğimiz hadi-selerle de mütevellitti sadece. Gerçekleri, birliğimize git-tiğiniz zaman öğrenmeye başlıyorsunuz.

Gittiğiniz za-man bildiğiniz gerçeklerin aslında gerçek olmadığını, bildiğiniz yalanların da gerçek olduğunu görmeye başlı-yorsunuz.

Dağlarda intikal dediğimiz hadise çok güç. Fiziki şartlarda gerçekleştirilen bir olay. İnanılmaz bir arazi yapısında günde altı saat uykuyla devamlı tırmanıyor-sunuz. Dolayısıyla bir süre sonra fiziğiniz, biyolojiniz durma isteği hissediyor. 45 gün arazide kaldığımız bir dönemde, bunalıma girip üzerimize ateş açan askerimiz oldu. Öyle ki unutamadığım hatıralarımdan bir tanesidir bu. El bombasını çekip, üzerimize atmak üzereyken elinden aldık. Çocuk tamamen bilincini yitirmiş, yürü-mekten ve intikalden dolayı bunalıma girmiş vaziyette.

Kendine getirmemiz bir saat sürdü. Hep yürüyorsunuz ve bir süre sonra; "Keşke şu tepenin ardında bir PKK grubuyla karşılaşsam, çatışmaya girsem ve dinlensem!" diyorsunuz. Bu çok enteresandır çatışma çıktığında biraz dinleneceğiz diye seviniyorsunuz.

Hakkari'de kaldığınız sürenin ne kadar arazide ne kadar kışlada geçti?

Her şeyden önce ben kışlada hiç kalmadım diyebilirim. Birliğimiz, dediğim gibi gezici ve arazide konuş-lanmış birlikti. Ya herhangi bir sağlık nedeniyle kışlaya gelmişizdir ya da helikopter uçuşu için, birliğimize gide-bilmek için hava koşullarının düzelmesini bekliyoruz-dur. Sabahları uyuyorduk hep. Dolayısıyla gece uykusu hiç görmedim diyebilirim. Gündüz tamamen dinlenmek-le geçer. Akşam hava karardığında tepelere çıkar, sabaha kadar da uyumadan, gözümüzü kırpmadan gözetleme yaptığımız veya intikal ettiğimiz bir düzen halinde ge-çerdi günlerimiz.

Gün içinde hava aydınlanmaya başlıyor siz kahval-tınızı edip uyumaya başlıyorsunuz. Etrafa emniyet timlerini görevlendiriyorsunuz.

Emniyet timlerini bırakıyoruz, uyumaya başlıyoruz. Ertesi gün gece göreve çıktığımız zaman da emniyet tim-leri dinlenmeye başlıyor. Biz gece yaşamaya başlıyoruz.

Aklınızda kalan en büyük operasyon hangisi?

Ejder-1 Operasyonu'dur. Hakurk bölgesinde bulunduğumuz çok somut operasyonlarımız var. Bir tanesinde sınır ötesinde operasyundayken, 150 kişilik bir grupla karşılaştık bölük komutanım, komutanları toplayarak bir strateji belirledi. Görevi ben aldım, dolayısıyla gitmemiz gereken 60 metrelik kayalık bir bölge vardı. O bölgede konuşlanıp, onları çapraz ateşe tutacaktık.

Gece mi yapacaktınız?

Gündüz oluyor bu olay. Doğal olarak askeri tutamıyorsunuz. Konuştuğunuz olgu vatani, ülke toprakları. Sonuçta insanların psikolojisine hükmetme yetiniz olma-yabiliyor, askeri çok sınırlayamıyorsunuz. Bazen karşındaki avı parçalamaya çalışan aslan parçasına dönüyorlar. Bu 60 metrelik yere intikalimiz sırasında ateş yiyorsunuz. Ben önden üçüncü kişi olarak çıktım. Önde iki askerim çıktı, arkalarından ben çıktım. İntikaller tamamen ip şeklinde.

Aramızda 3-4 adım olmak suretiyle, bir sıra dizini şeklinde intikal ettik. Bölgeye giderken biz işin verdiği heyecanla üzerimize mermi geldiği zaman; "Şuradan daha iyi görürüm, şu kayanın dibine gidersen daha iyi yakalarım." hırsıyla bir anda biz kendimizi bir gerekenin daha ötesinde bir bölgede bulduk. Ay şeklinde bir araziydi. PKK grubunun geldiğimiz birlikte aramızdaki boğazı kestiğini gördük, destek için kobralar geldi. Kobraların ateş etme mesafesinin bir toleransı var. Biz 15-20 metre temastayız. Korucu zannedip "Durun siz hangi bölüktensiniz?" diye soracak kadar yakın mesafeye girdik. Tabii bunu sonradan fark ediyoruz. Derken çatışma başladı.

Çatışma başlayınca kobralar geldi destek için, arkada topçu bataryamız var, havan bölüğümüz var. Yakın temasımızdan dolayı ne kobraların, ne havan, ne de topçu bataryasının bize yardım etmesi mümkün. Sonradan öğreniyoruz, herkesin bizim için dua ettiği, az şehit çıkar veya bir timi kaybettik gözüyle baktığı bir çatışma ortamına girmişiz. Yaklaşık dokuz buçuk saat süren bir çatışma sonucunda, şükürler olsun ki tek bir askerimin kaşından aldığı bir sıyrıkla çıktığımız operasyon oldu. PKK'ya da ciddi kayıp verdiğimiz bir çatışmaydı.

Sınır ötesiydi değil mi?

Sınır ötesiydi. Yine aynı operasyonun devamında, üç gün sonra oluyor. Biz tabii dinlendik 1-2 gün. Yine unuttuğum hatıralarımdan birini anlatayım: Üç gün sonra yine bir tepede bir grupla karşılaştık. Yine çok yakın ateşe alabilmemiz için bir timin görevlendirilmesi lazımdı, bölük komutanımız yine bizi görevlendirdi. Araziyi şöyle tanımlayabilirim, bir futbol sahası düşünün karşıda bir tepe siz buradasınız futbol sahası karla örtülü ve siz futbol sahasında karşı kaleye doğru koşacaksınız. Mermi yemeden koşacaksınız. Açıkçası askerlerimden bir tanesini koluma yapışıp ağlarken gördüm. "Komutanım ne olur gitmeyelim, öleceğiz niçin bu görevi alıyoruz." dedi. Zaman zaman insanların farklı düşüncelerle farklı psikolojilere girdiği oluyor. Askerimi kendine getirdikten sonra üzerimde, ona cesaret vermek gibi bir sorumluluk hissettim ve bu cesareti vermek için, önce kendimin çıkması gerektiği kanaatine vardım ve çocuklara gerekli talimatları verdim. Peşimde hiç kimsenin durmadan beni takip etmesini ve dizilimi bozmamasını söyledikten sonra şahadet getirdik ve çıktık. Koşmaya başladık. Bu sırada arkada bulunan bölüğümüzü çapraz ateşe alıyorlar. 150 kişilik bir gruptan bahsediyorum, vurmamasına imkan yok. Koşmaya başladığım o an, ölüme en çok yaklaştığım anlardan biriydi.

Mermiler kulağınızın kenarından geçiyor ve rüzgarı hissediyorsunuz, ayağınızın dibine vuruyor, yüzünüze kar fırlıyor. Mermi yere vuruyor ve yüzünüze kar atıyor. 120 metrelik mesafeyi koştuktan sonra kendimi kayanın dibine attım ve çocuklara bağırdım; "Koşun!" diye. Tim komutanıysanız timinizi düşünmek zorundasınız. Aynı zamanda bir tim aksadığı zaman, bir bölüğün hayatını tehlikeye atıyor. Bütün askerlerimi aldıktan sonra kayanın dibine geldiğime inanmadım ve "Ben vuruldum." dedim. Aldığımız eğitimlerden ve bunu yaşayan arkadaşlarımızdan bildiğimiz kadarıyla; ilk vurulduğunuz ya da bir uzvunuz koptuğunda ilk önce hissetmiyorsunuz. Elime, ayağıma bakıyorum. Askerlerime talimat verdim; "Vurulan var mı, herkes yanındakini kontrol etsin." diye. Vurulan olmadığını gördükten sonra çatışmaya devam ettik. Dokuz buçuk saat süren bir çatışma... Bu nasıl bir süreçtir?

Dokuz buçuk dakikalık bir süreçtir, hissedemiyorsunuz. Ne zamanı tutabiliyorsunuz, ne anlayabiliyorsunuz. Süreyi ancak, size operasyon bittikten sonra söylenen saatten biliyorsunuz. Sıkılmıyorsunuz inanın.

Nasıl geçiyor hakikaten, bir kayanın arkasında mı duruyordunuz saatlerce? Bunu arazi şartları belirler ama mahkum ve hakim pozisyonunda olmak, altta ve üste olmak... Bu olguyu açar mısınız?

Kesinlikle hakim ve mahkum pozisyonunda olmak. Hakim pozisyonunda olmak orada görev yapan Türk askerinin de PKK'nın da hedefidir. Hakim olmak, arazi koşullarını bilmekle ilgilidir. Hakkari, Güneydoğu, Irak sınırına gidenler bilirler ben hep söylerim arkadaşlarıma; "Hakkari'yi, Güneydoğu'yu görmeyen, dağ gördüm demesin!"

Ne Antalya'da, ne Karadeniz'de, ne Ege'de böyle bir yapı vardır. Bölücü terör örgütünün beslendiği şeylerden bir tanesi de arazi yapısıdır. Bir boğazdasınız mesela, tek tek bu kayalıktan geçmek zorundasınız. O yüzden sayısının önemi yok. O iki çapulcu, kaç kişi olursanız olun sizi saatlerce oyalayabiliyor. Böyle bir arazi yapısı, hakim olmak en temel etken.

Dolayısıyla tırmanmak gerekiyor.

Evet. Gittiğim zaman menüsküs ameliyatı olmuşum dizimden. Eğridir Komando Okulu'nda doktor yüzbaşıymız; "Bir ameliyatın var mı?" dedi. "Ayağımdan olmuşum." dedim. "Dağlara tırmandığınız zaman turp gibi olursun." dedi. Son on beş günde ayağım problem çıkarmaya başladı. Ben artık yürüyemez hale geldim, ayağım şişmeye başladı. Dediğim gibi çok güç koşullarda yaşıyorsunuz, devamlı tırmanıyorsunuz. Daha önceden ameliyat olduğum için biliyorum, bağlarımda yırtılma vardı. Hissediyorum ama öyle bir psikolojidesiniz

ki görev yerine giderken ölümü cebinize koyuyorsunuz. Ben ölmeye gidiyorum dediğiniz zaman sendrom denen şeyi ortadan kaldırılıyorsunuz.

Bana bir şey olur mu gibi kaygılarla giderseniz başınızı tartışılır. Dolayısıyla bu size verilen bir görevdir, bir nöbetir, konuştuğumuz şey bu vatanın toprağıdır, bayrağıdır. Görevinizin bittiği dönemlere geldiğinizde görüyorsunuz ki ölmemişsiniz, yavaş yavaş ölümü cebinizden çıkarmaya başlıyorsunuz. O dakika yaşamın tadını çıkarmaya başlıyorsunuz. O son dönemler çok zordur. En buhranlı dönemlerden bile daha zordur. Revire çıkıp doktora gözükmem gerekiyor. Askerliğimin bitmesi söz konusu ama askerinizle öyle bir organik bağdasınız ki askeri bırakıp giderseniz, askerin cesaretini kırarsınız. Son 15 günde iğne olarak operasyona başladım ama bugün rahat uyuyorum, askerliğim bittikten sonra ameliyatımı oldum.

Arazi şartları nasıl? O dağlarda ne yer, ne içersiniz?

Çantanın içerisinde genelde konserve ve kuru gıdalar var. Çok fazla sıcak bir şey bulamıyorsunuz. Hep soğuklar Batı'daki insanlar geldiğimde; "Yılan, kaplumbağa yediniz mi?" diye.

Ben hayatımda bir kere yılan yedim. Çok güzeldi, keşke hep bulsak da yesek. Çünkü hep konserve yiyorsunuz. Hiç sıcak bir şey yok. Yanımızdaki koruculardan biri, bir gün bir yılan yakaladı, külde yapmış biz de birer parça aldık, yedik. Çok da lezzetliydi. Yılan yemek çok büyük lükstü dağda.

Peki, bu anlamda sizin kendi minik kaçamaklarınız, lüksleriniz nelerdi?

Öncelikle çayı, kola kutusunun içerisinde demlerdik. Dolayısıyla o bizim lüksümüzdü.

Eminim unutamadığınız acı hatıralarınız da vardır.

Yine bir emniyet sırasında, diğer timlerden bir tanesinde bir askerimizin ayağına roket geldi. Bölgeye ben yakındım. Dolayısıyla ben koştum, bölge güvenli bir bölgeydi. Telsizle helikopter geçiyordu üzerimizden. Helikopteri yönlendirip indirdikten sonra askerlerle birlikte ayağı kopan arkadaşımızı helikoptere bindirdik. Yine unutamadığım anlardan bir tanesi, helikopter kalkarken postalla birlikte ayağının yerde olduğunun farkına vardım ve yerden alıp helikoptere koydum.

Peki, kış şartlarına gelmek istiyorum. Donma hikayeleri çok anlatılıyor. Karın, yüksekliğin coğrafyanın özelliği itibarıyla o şartlara dair neler hatırlıyorsunuz?

Kışın yine sınır ötesindeyiz. İran-Irak Savaşı'nın olduğu zaman, mayın döşenmiş bölgedeyiz. Eski İran'ın karakol olarak kullandığı bir bölgeye girdik. Ben mayına bastım, karlarla kaplı olduğundan çok fazla göremiyorsunuz. Detektörle önden gidiyor ama kaçabiliyor gözden. Bir mayına bastım. Kar pof yaptı ben gene aldığımız eğitimlerden dolayı biliyorum. "Ayağım koptu ama hissetmiyorum" dedim. İran-Irak Savaşında döşenmiş ve eskimiş mayımları bunlar.

Birkaç askerim de bastı, kof mayınlar olduğu için çat pat ses çıkardı. O bölgede konuşlandık. Akşamleyin o bölgede kar var ama varla yok arasında. O gece orada kaldık ve sabah ben istirahata çekildim. Bizim tulumlarımız vardı, içeriden çektiğimiz için bizi sıcak tutuyordu. Bütün tim, gündüz uyuyor, istirahatta ediyor. Uyandığimde, kafamı kaldırıyorum kalkamıyorum, kafamı kaldırıyorum kalkamıyorum. Dedim ben herhalde öldüm şu anda mezardayım ve mezardan kalkamıyorum. Feruarı açtım, üzerimde bembeyaz bir örtü, kollarımla karı yarararak kalktım. Üzerimi 35 - 40 cm kar kapatmış ve tim gözükmüyor. Böyle bir arazidesiniz, arazi şartları çok güçtü.

Arazi şartları yanında sanırım timdeki otuz asker aynı kondisyonda olmuyordur sanıyorum. Bu farkı hem fiziki hem psikolojik olarak ayırabilir misiniz?

Ecevit diye bir askerim vardı, kulakları çınlasın. Bu nalıma girdi ve kayaya yapıştı. Yerde bir kaya var. Otuz gündür yürüyoruz, bunalımdayız. "Allah'ım ne olur PKK'lı bir grup çıksa da çatışsak, dinlensek biraz diye dua ettiğimiz bir gün." Çocuk depresyona girdi, yerde bir kaya var. Kayaya yapıştı, kalkmıyor. Gittim yanına "Çocuğum kalk." dedim ama kalkmaz...

Yaş itibarıyla tim komutanı olarak görev yaptığımızda, askerlerimiz 18 - 20 yaşlarındayken, biz tabii üniversite eğitiminden dolayı askere biraz daha geç giden insanlardık ve yaşça onlardan büyüttük.

Dolayısıyla benim o dönem yaşıım 25-26'ydı. Daha farklı, daha olgun düşünabiliyorsunuz. Bunalıma girdiğini anladım ve telkin etmeye çalışıyorum ama öyle bir depresyona girmiş ki; "Komutanım beni vur. Ben gelebilirim, beni vurun burada bırakın." diye yalvarıyor. Ecevit'e yalvarıyorum "Kalk diye."

Öyle bir arazidesiniz ki o askerden dolayı bir tim olarak bekliyorsunuz. Her an pusuya düşebilir, her an mermi yiyebilirsiniz. Bölgenin emniyetini aldıktan sonra askeri ikna etmek istiyorsunuz, kaldırmaya çalışıyorsunuz. Direniyor gelmemek için. Üzerindeki her şeyi aldık, silahı, elbiseleri ve mühimmatını aldık. Bir tek atlet kaldı ve onu taşıdık. Mühimmatını ben aldım.

Askerler de aralarında değişerek onu taşıdı. Yaklaşık bir günlük yolumuz vardı. Askerlerin sırtında görevi bitirdi. Sonra döndükten sonra görev bölgesine talimat verdim; "Ecevit'e hiçbir şey (nöbet vs.) yazmayın.

Ecevit üç gün boyunca dinlenecek; banyosunu, kahvaltısını yapacak düzenli olarak. Üç gün sonra da ben konuşacağım Ecevit'le." Ecevit üç gün dinlendi. Üç gün sonra geldiğinde çağırdım yanına; "Ecevit ölmek istiyor musun?" dedim, "Hayır" dedi. "Üç gün önce vurun beni diyor-dun." dedim. Çünkü hayatın güzelliğini son üç günde anlamıştı yeniden.

Sinan Karaoğlu

"Sürünmezsen Kurşun Yiyebilirsin"

Tim Komutanı Piyade Asteğmen Sinan Karaoğlu, Eğri-dir'de aldığı komando eğitiminin ardından, sürekli sınır ötesi operasyonlarda yer aldı.

MEMLEKETİN KARDELENLERİ

Sizin ilk izleniminiz nasıldı? Birliğinize teslim olduğunuzda nasıl bir havayla karşılaştınız?

Eğridir'de komando eğitimi aldıktan sonra, insan zaten nereye gideceğini, ne şekilde görev yapacağını biliyor. Çok şaşıracağımız olaylarla karşılaşmadık. Tüm arkadaşlar da hazırlıktı. Çok rahatsız eden bir şey yoktu.

Sizin göreviniz neydi?

Tim komutanıyım ve tim komutanı olarak orada bir yıl görev yaptım. Dağ ve Komando Tugayı, İkinci Tabur'da görevliydim. Bölükler timlerden oluşuyor. Timlerde de ağır silah taşıyanlar dahil 26-27 asker var. Bunlar beraber görev yaparlar.

İlk olarak hangi büyük harekâta katıldınız? Sınır ötesi harekâtlar mıydı?

Orada görev yaptıktan sonra, sınır ötesi harekât başladı. Ama orada kaldığım on iki ay boyunca sürekli gelip gidiyordum.

İntikalleri biraz detaylandırabilir misiniz?

Asker iyi eğitilmiş, ne yapacağını biliyor. Komutanlar her zaman motivasyonu ve dikkati sağlamak zorunda.

Çünkü orada bir kere hata yapma şansınız var. Her aşamada gözünüzü dört açmanız lazım.

İntikaller sırasında çocuklarla iki saat yürüdünüz, sonra bir yerde duruldu. İhtiyaç molası olan, sigara içmek isteyen, karnı acıkan... Nasıl oluyor?

İntikaller gece oluyor. Sessiz olmanız lazım. Tim 25 kişiden fazla ama 100-150 metreye dağılan 25 kişi düşünün ve gruplar halinde olmak çok önemli. Beni tim komutanı olarak orada rahatsız eden şey, asker in başına herhangi bir şeyin gelme ihtimali... Birisi mayına mı bastı, herhangi biri pusuya mı düştü? Çünkü gece olduğu için her şeye hakim olmak çok zor oluyor.

Siz timin önünde mi yoksa arkasında mı yürürsünüz?

Genelde tim komutanları ortada yürür. Ama belli olmuyordu.

Mesela gece intikallerinde, hatırladığınız bir anınız var mı?

Var birçok anı var ama... Büyük bir şans eseri, herhangi bir askerim yara dahi almadı. Benim timimde tatsız bir olay yaşanmadı. Bu büyük bir şanstır.

Peki, sizin çevre timlerde şahit olduğunuz bir anı...

Duyduğumuz, çok çok üzücü olaylar oldu. Ama öyle bir ortamda her şeye hazırlıksınız.

Bizzat çatışmaya gittiniz mi?

Bizzat, birçok çatışmaya girdik.

Nasıl bir çatışma?

Filmlerdeki gibi değil. Karşınızdaki kurşunun gelmesi, sizi tuhaf bir duyguya itiyor... Askerlere zaman zaman anlattığım bir şey vardır; "Sürün!" diye bir komut vardır. Yani orada sürünmek zorunda kalıyorsunuz.

Sürünüyorsunuz. Sürünmezsen kurşun yiyebilirsin. Siz eğer hazırlıklı değilseniz her an pusuya düşecek durum-dasınızdır. Her tarafta PKK'lı var. Kendisi hazır olduğu ve sizi hazırlıksız yakaladığı zaman eylem yapıyor. Siz bunu biliyor ve bu doğrultuda hareket ediyorsanız, başınızı çok fazla derde girmiyor.

İlk girdiğiniz çatışma, size neler hissettirdi?

İlk girdiğimde çok korktum. Ne olduğunu anlamadım. Aşırı gürültülüydü. Acaba bir yerde askerlere bir şey oldu mu diye düşündüm. Bir sessizlik hakim oluyor. Daha sonra kendine geliyorsun. Bir de tim komutanı olarak, o kadar adamın sorumluluğu sizde. Birine bir şey olursa bundan siz sorumlusunuz. Tim unsurlarıyla ve diğer timlerle ilk önce siz haberleşmek zorundasınız. Ama üstesinden geliyorsunuz.

Çatışmaya girdiniz, ilk tepki nedir? Talimatlar veriyor musunuz askere?

Hayır, kesinlikle. Çünkü bizler iyi eğitim aldık. O yüzden ilk şok yaşandıktan sonra kendinize geliyorsunuz ve devam ediyorsunuz. Burada, ondan sonrakiler de günlük hayatımızın bir parçası haline geliyor. Yapmanız gerekeni biliyorsunuz ve gerekeni yapıyorsunuz. Sabaha kadar tetikte oluyorsunuz. Gece, ay yoksa başınız her an belaya girebilir. Hazırlıklı olmak lazım.

Askerin uyumaması lazım. Biliyorsunuz asker devre devre gelir. Ben de yeni askerle eski askeri aynı yere koymadım ki başına bir şey gelmesin. Sıraya dizedik biz onları. İkili ikili yürürlerdi. Ateş ettiğinizde tüfekte boş kovan sağ taraftan çıkar. Sağ tarafa acemi askeri koymadım çünkü insan vuruldu zannediyor. Ona bile dikkat ederdim. Dediğim gibi herhangi kötü bir olay gelmedi ama çok çatışma yaşadık.

Beni üzen bir olay yaşanmıştı. Asteğmen arkadaşlarımızdan biri bizim helikopterimiz tarafından yanlışlıkla vurulup yaralandı. Çünkü helikopter harekete duyarlıdır, biliyorsunuz. Kobralar PKK'lı zannedip ateş ediyor.

Ama buna benzer benim bilmediğim daha birçok şey olmuştur. Bir anı da şu; bizim bölüğümüzden tanıdığımız altı şehit gelmişti.

Benim timimden değildi ama insan çok üzülüyor bu tip durumlarda. Onları sağ salim yolcu etmek, bir de diğer türlü yolcu etmek var. O durum, insanı gerçekten çok rahatsız ediyor.

Operasyon emri geldi. Atlayıp Kuzey Irak'a gideceksiniz. Bir yandan da, mesela dün şehitler görülmüşsünüz. Onun asker üzerinde etkisi ne oluyor?

Askerde her şeye alışılıyor. Orada, "Ailelerinize telefonla bildirmeyin, ne zaman ne yapacağımızı!" dedik. Telefonlar dinleniyor çünkü. Onlar da alışmıştı. Bazıları arkadaşları zarar gördü diye daha çok bileniyordu. Korkkanı görmedim. Herkes belki korkmuştur, ilk çatışmada dediğim gibi insan tuhaf oluyor ama korkup da yapmayı görmedim.

Atatürk'ün dediği gibi; "Ben bu memleketin evlatlarının cesaretlerini ve fedakarlıklarını anlatacak söz bulamam." Dediği doğru. Hakikaten fedakâr ve cesur çok askeri gördüm orada. Korksa bile yapıyor. Kendisini kaybetmiyor. Zaten o çok anı, bir kez oluyor. İnsan ölü-mü hissettiği zaman, hayat film şeridi gibi gözlerinin önünden geçer derler ya o da doğru. Bizzat yaşadım.

Mesela kayanın arkasındasınız. Adam aşağıda ya da yukarıda. Ortam karanlık. Namlunun ucundaki alevi görüyorsunuz, üç aşağı beş yukarı tahmin ediyorsunuz, oraya atıyorsunuz, kapanıyorsunuz...

O şekilde de değil. Dedim ya filmlerdeki gibi değil. Ateş geldiği zaman siz öyle kalkıp da koşuyor musunuz?

Siz de karambole atmaya başlıyorsunuz. Çok yakın değilseniz, onlar da sizi göremiyor. Ben çok yakın temasa girmedim. Herhangi bir PKK'lıyı koşarken, kaçarken görmedim. Onlar da biz de rast gele atıyoruz. Gün ağarınca kadar, tek tek mi yoksa seri mi atıyorsunuz?

O da belli olmuyor. Çünkü onlar bizim gibi düzenli değil. İki tane oradan, üç tane başka bir yerden geliyor. Şaşırtmak için bir tane oradan atıyorlar. Bunların hepsine hazırlıklı olmak lazım.

Roket atıyorlar mıydı?

Benim timime gelmedi. Roket, sıkıntılı bir şey.

Sizin timinizde havan var mıydı?

Hepsi vardı ama havan yoktu. RPG 7 vardı. Law vardı. Kannas vardı bir tane. İki tane MG3 vardı. Maki-neli tüfek vardı.

En çok hangisine güvenirdiniz?

Makineli tüfekçiler, MG3'ler iyidir. Ama bütün askerler de çok iyi bir şekilde eğitim aldı. Göreve çıkmadığımız dönemde o eğitimi insanları diri tutmak için veriyorduk.

Sabah kalktıktan sonra, gün nasıl geçiyor?

Görevin durumuna göre değişiyor. Şöyle söyleyeyim; orada 365 gün tetiktesiniz zaten. Çünkü bu bir oyun değil. Kabaca göreviniz, PKK'ının size saldırmasını önleyip onu süpürmek. Karşınızda düzenli ordu yok, dola-yısıyla taarruz durumunda değilsiniz.

Peki, yemek ihtiyacı. Ne yiyip ne içiyorsunuz?

Lojistik konusu çok iyiydi tugayda. Askerin öyle aç kalması gibi bir durum söz konusu değil. Göreve göre kumanyanızı alıp çıkıyorsunuz dağlara. Her asker kendi yiyeceğini taşıyor. Uzakta kalırsanız size destek geliyor. Ne yediğinizin, nerede yattığınızın çok fazla önemi olmuyor orada. Geriye döndükten sonra uzun bir süre yürüyüş yapmıyorsunuz o kadar.

Sıcak yemek imkanı sağlanıyor muydu?

O konserveleri ısıtınca çok güzel olur. Kirli suyu çay olarak içtiğimizi çok hatırlarım. Askerde var hemen demleriz. Ekmek de var. Bayatlamaz askerin ekmeği. Çok ilginçtir.

Nasıl yani, bildiğimiz ekmek değil mi?

Yok, biraz daha küçüktü. Somun gibi. Onlardan askerlerin çantasında bol bol bulunur. Yani güzel tarafından da bakabilirsiniz olaya, pikniğe gitmiş gibi.

Peki, mesela bir hedef noktası var. Bölük komutanı geliyor, senin timin şurada olacak diyor. O nasıl hesaplanıyor? Brifingler nasıl oluyor?

Bölük komutanı der ki sen şu noktadan şuraya gideceksin. Her timin ne zaman, nerede olacağı bellidir. Her tim görevini tamamladığı zaman telsizle komutanına bilgi verir. Kodlarla konuşulur tabii. Kodlar sürekli değişiyordu.

Nasıl kodlar yani? Sizin kodunuz neydi?

isimler de kodluydu ama telsiz şifreleri vardı. Mese-la intikal tamamlandığı için bir numara söylenirdi. Onun bir kitapçığı vardı, oradan bakıp numaranın anlamını görüyorsunuz. Geldik, tamamlandı, komutanım, gibi bir şey yok.

Sizin timin kodu neydi? Mesela sizi alıp harita üzerinde mi gösteriyordu, ne yapıyordu?

Asya 40'di. Ama değişiyordu sürekli. Harita yok. O şekilde düşünmeyin. O rütbeli komutanların belirlediği bir şey. Biz gideceğimiz yeri çok fazla bilmiyorduk. Komutan gösteriyor, işte şuraya gideceğiz, şurada buluna-cağız diye. O şekilde bildirilirdi ama nerdesiniz, o anda saat kaç gibi kavramlar yok.

Helikopterle hiç intikal yaptınız mı?

Ben yapmadım. Biz hep karadan gittik. Helikopterle timler arka tarafa atılırdı. Arkadaşlarımız gitti ama ben gitmedim. Ben hep yürüdüm.

365 gün yürümek...

Aşağı yukarı o kadar yürüdüm. Sürekli yürüdüm.

Peki, vücudunuzda hiç herhangi bir sorun filan olmadı mı?

Yeni yeni erken yaşlanma belirtileri yaşamıyoruz değil. Bel ağrısı gibi sorunlarımız var ama yapacak bir şey yok. O dönem öyle yaşandı. Onun da bir bedeli olmalıydı ve çekeceğiz.

Nasıl hissediyorsunuz bugün oralara baktığınızda?

Şu anda orada aynı şeylerin yaşandığını görünce üzülüyorum. Televizyona baktığımda orada görev yapmayanlardan çok daha farklı şeyler hissediyorum. Osman Paşa o dönemde gerçekten savaşı kazanmıştı. Artık üzerimize gelmez olmuşlardı. Gereğini yapmıştı. Ama daha sonradan durum tekrar o döneme geliyor.

Yani 365 gün yürüyorsun, orayı tanıyorsun, araziye tanıyorsun. Veriyorlar tezkereni, hadi bakalım dön memleketine. Nasıl bir durum bu? Sizce askeri olarak da bir yanlışlık var mı burada?

Şimdi bu bayrak teslimi gibi bir şey. Yani asker için de öyle. Göreviniz bitiyor ve gidiyorsunuz. Ama öyle kurtuldum, geldim gibi bir durum kesinlikle olmuyor. Şuna inanıyorsunuz orada sizden sonra görev yapacak olan insanlar da eğitimle ve cesurca görevlerine devam edecekler.

Şunu kastediyorum PKK dediğin gibi iyi savaşıyor;-Onlar on yıldır orada. Senin bir defa bastığın toprağa o defalarca basıyor.

Onların bildiği kadar biz de biliyoruz. PKK iyi savaşıyor ama gayrinizami harp dediğimiz savaşı bizim askerlerimiz de çok iyi öğrendi. Yaşadıklarımızın bize bir faydası da o oldu.

Fırat Cem Utku

"O Gün Ne Kadar Zor Bir İşe Kalkıştığımı Anladım. On Saat Yürüdük..."

Amerika'da master yapmasına rağmen, terörün en yoğun yaşandığı dönemde Güneydoğu'ya gitme kararı alan komando asteğmen Fırat Cem Utkubinlerce isimsiz kahramandan sadece birisi.

DOĞU'DA GÖREV YAPMAK GURUR KAYNAĞI OLMALI

Güneydoğu'da askerlik yapmak arzusu çok sık rastlanmayan bir olguydu sanırım. Ne bekliyordunuz, ne buldunuz?

Bu kararı askere gitmeden beş - altı yıl önce almıştım. Güneydoğu'ya gidecektim, bu kesindi. Bunun sebebi; televizyonlarda sağda solda afişlerde görüyorduk bir şekilde. Orada bir şeyler oluyor, çocuklar öldürülüyor. Köyde birileri kesiliyor ve bir takım sıkıntılar var. Biz Batı'da nispeten daha rahatız ve imkânlarımız daha iyi. Orada yapılacak şeyler varsa, yapmamız lazım. Ben böyle bir duygudaydım. Bu duyguyla gittim. Gittiğimde karşılaştığım şey, bu duygunun doğru olduğuydu. Birincisi buydu. Gerçekte Batı'da yaşayan herkesin Doğu'ya gitmesi lazım. Bunun doğru olduğunu gördüm. Ama bir eksik bilgim varmış. Hiç askerler açısından düşünmemiştim olayı. Hep "Askerliği profesyonel bir yapıdır, onlar zaten zorluklar içerisinde, çok da zor değildir onlar için" şeklinde düşünmüştüm. Gözardı etmiştim. Aslında esas üzüntünün, sıkıntının siviller kadar askerler cephesinde de yaşandığını gördüm. Bu durum, benim için beklediğimden de çok farklı bir durum oldu.

İlk hangi birliğe katıldınız?

"Geçitli'ye (Hakkari'nin bir köyü) gideceksin." dediler. "Ne yapmam lazım." diye sordum? "Yanına üç - beş iç çamaşırını al." dediler. "Ne kadar kalacağım orada?" dedim. "Belli olmaz birkaç gün kalırsın, birkaç görev var." dediler. İlk gidişimde 1,5 ay dağda kaldım. Tabii yeteri kadar iç çamaşırını almamıştım yanıma.

Dolayısıyla o ilginç oldu. Gittiğim gün dağdaydım. Dağ tabii İstanbul Belgrad Ormanı gibi değil. Daha kıraç ve zor şartların olduğu bir bölge. Sıhhi ve sağlıklı imkânların sıfır olduğu bir durum. Bir kişilik çadır var. O çadıra girip uyuyorsunuz.

Uykunuzun zamanı belli değil. Çok ciddi miktarda yürüyüş yapıyorsunuz. On - on beş saat. O arada bir şey keşfettim; insanın yürüyüş sınırı yokmuş. Yemek imkânı, tuvalet, duş imkânı... Hepsinin temel standartların çok altında olduğu bir yaşam. Tabii ciddi bir farktı. Orada ilk bulunduğum gece, operasyona çıktık. İlk defa kafama dank etti. O zamana kadar "Ben Doğu'da da hizmet veririm, insan olarak yapmak lazım." diye düşünüyordum. O gün ne kadar zor bir şeye kalkıştığımı anladım. On saat yürüdük, on iki - bir gibi yola çıktık. Ertesi gün saat 10.00'a kadar yürüyüş yaptık. Bir dağın tepesine mevzilendik. O yürüyüşümü hiç unutmuyorum. Ay da yoktu o gece. Önünüzdekini görmüyorsunuz. Mayına mı basarsınız, işte birisine bir şey olur, onu mu tutarsınız çok farklı bir dünya içine girdiğimi anladım o gece.

O yürüyüş nasıl oluyor? Sırtınızda belli ağırlıkta bir çanta var. Çok sarp dağlara tırmanıyorsunuz anladığım kadarıyla...

Hakkari bölgesi çok ciddi zigzagların, iniş ve çıkışların olduğu bir bölge. Zaten oradaki yürüyüşe intikal de-niyor. Oradaki intikaliniz ya aşağı ya da yukarı yönde. Bunun yöntemleri var. Bunları zaten komando okulunda öğretiyorlar size. Eğridir'de komando okulu var. Bu yürüyüşe tam teçhizatla çıkıyorsunuz.

Tam teçhizat dediğimiz, kafanızda miğfer metal, G3 piyade tüfeğiniz, mermileriniz, sırtınızda da diğer ekipmanlarınız. Bir de tim olarak bakarsanız olaya, o timdeki herkesin taşıdığı değişik silahlar vardır. Makineli tüfek taşıyanlar gibi.

Dolayısıyla insanlar bu teçhizatı taşıyarak yürüyorlar. Ben nispeten daha avantajlıydım çünkü tim komutanı olarak taşıyacağınız teçhizat, tamamen kendinizle alakalı. Timdeki diğer arkadaşların çok daha fazla. Makineli tüfeğin ağırlığı veya havan topunun ağırlığı çok daha fazla. Onunla yürüyüşe başlıyorsunuz. "Bittiğinizi ne zaman hissedersiniz?" Bir an bitmişsinizdir. Hemen aklınıza şu soru geliyor, bir adım daha atabilir miyim? Atabiliyorsunuz. Dolayısıyla bir adım daha atabileceğiniz sürece yürüyebiliyorsunuz. Bir süre sonra bu alışkanlık haline geliyor.

İlk gittiğiniz büyük operasyona nasıl hazırlandınız, eğer sıcak bir temas sağlandıysa nasıl sağlandı? Sıcak temasın şöyle bir özelliği var. Genelde herkes, kovboylar gibi karşı karşıya geçip silahla atıştığınızı düşünür. Böyle bir şey yok aslında. Yaptığımız şey, birkaç yüz metre ilerdeki bir yerlerde, geceyse çok daha net görüyorsunuz, gündüz de böyle bir şansınız var. Bir yerlerde ateşler çıkıyor, sizin ateşinizden bulutlar oluşuyor. Bir süre sonra bölgenin güvenli olduğuna düşünüyorsanız, o bölgeye intikale geçiyorsunuz.

Karşı taraftan bir ceset görüyorsunuz veya şehitleri görüyorsunuz. Onu nasıl karşılıyor insan?

İlk şehit gördüğüm anı hatırlıyorum. Açıkçası bunu da düşünmüştüm. Hiç böyle bir olayla karşılaşmamıştım. Çok büyük bir üzüntü yaşıyorsunuz. Bildiğiniz, gördüğünüz, tanıdığınız bir insan... Çok farklı hayatlar var tabii ki.

Yan yataktaki arkadaşınızın veya sadece simasını tanıdığınız bir askerin şehit olduğuna da şahit oluyorsunuz. Çok büyük bir üzüntü. Onun dışında sizin sorduğunuz gibi, ölü vücut görmenin benim üzerimde sürpriz bir etkisi olmamıştır. Ama merak da ediyordum, nasıl bir etkisi olacağını. Bir şey olmadı ama öyle bir üzüntü yaşıyorsunuz ki; o üzüntüyle başka bir duygu kalmıyor içinizde.

Bir şehitle, ilk defa nerede ve nasıl karşılaştınız?

Ben gördüğümde arkadaşımız şehit olmuştu. Üstünden kan sızıyordu. Allah kimseye vermesin. Bundan daha büyük bir gurur konusu olacağını sanmıyorum. Muvazzaflar arasında baktığınızda çok değerli insanlar. Askerler arasında baktığınız da çok genç, çok değerli insanlar. Çok dehşet verici ve üzücü bir şey. Ben babamı kaybettim, birçok büyüğümü kaybettim. Ama böyle bir üzüntü bilmiyorum.

"15 saat yürüyorduk" dediniz. Tabur komutanı bir emir veriyor, ondan sonra sizin verilen hedefe yaklaşmanız, ilk temasın sağlanması, siperde beklemeniz, yer değiştirmeniz... Tüm bu süreç nasıl geliyor? Genelde kısıtlı zamanlar içinde bilgi alıyorsunuz Harita üzerinde belirli koordinatları alıyorsunuz. O yıllarda teknoloji de o günkü şartlara göre biraz daha zayıftı. Mesela biz ilk defa elde taşınabilen GPS cihazları sayesinde, (bir tesadüf eseri benim bir gemici tanıdığım sayesinde bulup, birkaç tane getirttik) koordinat konusunda birkaç avantaj sağladık.

Kuzey Irak sınır ötesi harekâtlarda ne olup bitiyordu? Şu anda Kuzey Irak'tasınız dedikleri vakit ne hissettiniz?

Helikopterle gittim Kuzey Irak'a. Sonuç olarak bölge aynı. O coğrafi yapı içinde bir görevi üstlenip yapıyorsunuz. Aslında çok fazla bir fark hissetmiyorsunuz. Sınır ötesi harekâti duymuş olmanız dışında pek bir farkı yok Ama şöyle bir şey var; aktif olmanın motivasyonu daha yüksek. Savunma tarafında olmaksızın, atak davranan durumda olmak, aldığımız sonuçlardan çok daha avantajlı. Tabii ki sıkıntıları da çok fazla. Yine çevrenizde arkadaşlarınızdan şehit ve gazileri daha fazla görebiliyorsunuz.

Daha fazla görebiliyorsunuz. Birleşmiş Milletler orada iki helikopter kaybetti. Siz o operasyonda bulundunuz. Arama kurtarma operasyonu muydu?

Büyük bir operasyonumuz vardı. Kış operasyonuydu. Bu operasyon sırasında bir Skorsky helikopteri kaybetmişiz. Düşmüş tabii, ilk akla gelen şehit sayısının ne olduğu. Bundan sonra o helikopterin korumaya alınması ve o bölgeden kurtarılması gerekiyor. Bunun birkaç sebebi var. Birincisi oradaki teknolojinin kimse tarafından incelenmemesi gerekiyor.

Skorskyler çok büyük, yanlış hatırlamıyorsam on beş kişiyi taşıyabilen helikopterler. Dolayısıyla onu taşıyabilecek bir helikopter geldi. Amerikalılar getirdi bu helikopteri. Kitapta okuyup daha sonra öğrendiğim bir şeydi bu. Aslında helikopterin daha önce korumaya alınması gerekiyordu. Amerikalılar gitmek istememişler, o bölgeye gitmeye çekinmişler. Ondan haberdar değildik, bir emir geldi helikopterin düştüğü yere. "Helikopteri korumaya alacaksınız." dendi, gittik görevimizi yerine getirdik.

Hangi arazideydi, kaç kişi gittiniz, saat kaçtı?

Zannediyorum on beş kişiydik. Biz o bölgeye helikopterle gittik. Tabii her taraf kar. Ama bizim şöyle bir avantajımız vardı, orada mayın ihtimali zayıftı. O bölgedeki askerlerin en büyük rahatsızlığı mayındır. Mayın öldürmez, sakat bırakır. Ayağınız, kolunuz kopar. Bu büyük bir sıkıntıdır. Bize göre karın öyle bir avantajı vardı. Dolayısıyla bu avantajı da göz önünde bulundurmak lazım. Zor bir bölge tabii. Bir intikal yaptık, helikopterin yanına gittik, güvenliğini aldık. Zor bir yerde, bir tepenin dibindeydi, iki tepenin arasındaydı. Şöyle bir tehlikesi vardı: Siz ne kadar yüksekteyseniz o kadar avantajlısınızdır; ne kadar aşağıdaysanız o kadar deza-avantajlısınızdır. Dolayısıyla bizim orada olmamız, bir saldırı durumunda çok

zayıf bir durumda olmamızı gerektiriyordu. Böyle bir riski vardı. Allah'a şükür böyle bir şey olmadı. Bölgenin kontrolünü aldık. Sonra Amerikalılar geldi.

O süreçte karakol baskınları olurken sizdeki ruh hali nasıldı? Osman Paşa komutasında olmanın ne gibi bir manevi etkisi vardı?

Osman Paşa'nın getirdiği şöyle bir duygu vardı. Daha atak, daha kavgacı bir ruh haline büründük. Bu askerler için iyi bir duygu. Osman Paşa etkisi dışında konuşursak benim durumum biraz farklı. Ben sivilim, muvazzaf asker değilim. Dolayısıyla benim yorumlarımda hatalar çok fazla. Fakat gidiş ve geliş arasındaki farka değindiğiniz için söylüyorum. Şu beni çok şaşırttı ve üzdü. Ben Batı'da yaşayan bir insan olarak, ne kadar biha-bermişim Doğu'da olan olaylardan, özeleştirisini yapıyordum. Orada yaşayan insanlar da "Batı'daki kişiler bu kadar mı ilgisiz?" diye düşünüyor.

Çok ciddi bir sosyal problem var ortada. O problem şu; Batı'da yaşayanlara, yani Nişantaşı, Bodrum, Levent gibi çevrelere baktığınız zaman, Doğu'da askerlik yapmak, çok da gerekli değil. Bu çok üzücü ve yıkıcı bir şey. "Ben Doğu'da askerlik yaptım." dediğim zaman hemen şu soruyla karşılaşıyordum: "Niye torpil yaptırmadın,

niye kısa dönemi beklemedin?" "Zaten yurt dışındaydın biraz daha bekleseydin paralı yapardın." dediler.

Bence bu çok üzücü bir durum. Oradaki askerler için de üzücü bir durum. Aynı zamanda Doğu sorunu için de negatif bir durum. Benim çok arkadaşım var kısa dönem, ya da paralı askerlik yapan. Onların kendi tercihleri, benim söyleyeceğim bir şey yok. Ama bu bir gurur kaynağı olmamalı, utanç kaynağı olmalı. Böyle bir şey yok Batı'da. Efendim iş hayatı çok önemli. Ben de para kazanmak istiyorum ama her şey para mı? O zaman orada hiçbir şey yok da biz tenis oynamaya mı gidiyoruz? Orada bir şeyler var. Orada bir şeyler varsa, birilerinin bir şeyler yapması lazım. Sen yapmadığında birileri yapıyor o zaman. En azından kalbinizle orada olun. Bakın orada bir savaş var ve yirmi yıldır insanlar ölüyor. Buradaki hayat aynı. Ben demiyorum ki kimse gece kulübüne gitmesin ama şimdi yeni bir moda var. Herkes sarı bilezik takıyor. Niye takıyor? Sen başka bir şey yap yüzük tak, herhangi başka bir şey yap. Tamam, ben bir şey yapamıyorum ama Doğu'daki olaylar için üzülüyorum ama manevi destek veriyorum. Arabalarına "Atam izindeyiz." yazıyorlar. Nasıl izindesiniz?

Ercan Yılmaz

"Öldüğün Zaman Seni Kolay Bulsunlar!"

Hakkari Dağ ve Komando Tugayı'nda er sıfatıyla görev yapan Ercan Yılmaz, Batı'da askerlik yapmaktansa Güneydoğu'da askerlik yapmayı tercih etmiş bir genç. Ama şartlar hiç de düşlediği gibi olmamış.

ASKER ACIKMAZ, ASKER ÖLMEZ

Acemi birliğinden sonra Hakkari'ye gideceğini duyduğu an ne hissettin?

Açıkçası Güneydoğu'ya çok gelmek istiyordum. Batı'da askerlik yapmak istemedim. İsteyerek gittim o bölgeye. Gittiğim zaman kıştı. Bizim alt devrelerimiz, "Böyle baskın yedik, şurada arkadaşlarımız şehit oldu..." diye anlatıyorlardı. İster istemez 20 yaşında bir genç olarak, tedirginlik hissediyorsunuz. Şunu merak ediyorum, arazi yapısı, iklim, irtifa farklı. Nasıl adapte oldunuz? Hemen operasyona çıkartmadılar herhalde?

Tabii çok kar vardı. O taraflara gittiyseniz, kışları biliyorsunuzdur, operasyon yapma şansınız hiç yok. Aralıktan marta kadar on metre kar vardır dağlarda. Çıkartmıyorlar bizi dağlara, operasyona falan gidemiyorduk.

Tugaydaki eğitimleri biraz anlatır mısın? Kaçta başlar, kaçta biter?

6.00'da kalkarsınız, 7.00'de yemek yersiniz. 8.00'de içtima alınır. Ondan sonra spora çıkarsınız, oradan gelirsiniz silah bakımını yaparsınız. Ondan sonra o gün atışınız varsa atışa gidersiniz. Öğleden sonra serbesttik, çok fazla sıklıyorlardı. Ondan sonra bizim gibi yeni gelen erlere sırt çantası ile yürüyüş yaptırıyorlardı.

Ağır geliyor muydu sana eğitimler?

Yok, aslında eğitimden daha ziyade psikolojik meseleydi bu. Bana şimdi o çantayı verin, hayatta taşıyamam. Siz de taşıyamazsınız emin olun.

Ağır yani öyle mi?

Ağır ama "Şu an al kapıya çıkar!" deyin, vallahi çıkaramam. O anki psikolojiyi bilseniz...

Ne tip bir silah vardı sende?

Bende keskin nişancı G3 vardı. Timin avcı eriydim.

Avcı eri?

En önde yürüyen, çelik yelek takılan biri vardır. Arkasından bir kişi daha yürüyor. Arkasındaki avcı erleri kim? İşte ben, benim arkamda bir kişi daha varsa o...

Dediğim gibi oradaki psikoloji enteresan. Güncel muhabbeti ediyoruz aramızda; "Asker acıkmaz, asker ölmez." Hakikaten bunlar doğru şeyler bence. Belki mecazi anlamda insanlara "Hadi lan" falan diyebilirsiniz ama orada rahatsız olmuyorsun. Bir şey olduğu zaman hakikaten belki seni bir şeyler koruyor. Yani bunları yaşamak lazım.

İlk olarak bizi mart ayında Şemdinli'ye topladılar. Bu taburun ve askeriyenin içinde bayağı büyük ses getirdi. Ben timde haberciydim, bazı kartlar verdiler bana. / "Bunu timlerinize dağıtacaksınız." dediler. Ben sana veriyorum, Serdar Akinan olarak doğum tarihiniz gibi bilgiler yazılı kağıdın üzerinde. Sen doğal olarak bana, "Bu ne?" diye sormaz mısın? Benim de verdiğim cevap şu; "Öldüğün zaman seni kolayca bulsunlar diye." Böyle bir muhabbet var yani. Alıyor, cebine koyuyorsun. Entere-san, bu muhabbet... Tedirgin de olmuyorsun.

Boynunuzda çelik künye yok muydu?

Var ama çoğu zaman onu taşıyamazsın orada. Çünkü şangır şungur ses çıkartır.

Bütün o ses çıkartan şeyleri engelliyor muydunuz? Çıt çıkmayacak mı yani?

Tabii. Yürürken mesela koyun çanı gibi ses çıkıyor o çelik künyeler. O yüzden çoğu yanına almaz onu. Götürmüyorlardı yani yanlarında?

Ben hiç götürmedim. Götüremezsün çünkü o ağırlıktır üzerinde. Emin ol, onu bile ağırlık olarak hesaba katarsın. Bir de ses çıkartabilir.

Çantanın içine ne koyuyordunuz?

Su ve yemek şeyler... Mesela ton balığı verirdi, onu alırdım. Su, zeytin, sucuk mesela, böyle hafif olan şeyler, çikolata. Konserve fazla almazdık, çünkü ağırdır konserve. Çay, çorba... Çünkü, onlar hafif. Şeker alırdık, iştahını keser acıktığın zaman. Kutu kola falan almazdık. Daha hafif şeyler alıyorduk.

Başka ne olurdu çantada?

Elbise, çorap, atlet, battaniye, panço... Mühimmatı kim taşıyorsa, o da mermi, bomba gibi malzemeler alıyordu yanına. Mesela bende de farklı şeyler vardı. Üzerimde bomba atar vardı. Ben öncüyüm, biraz daha rahattım. Ama arkadaşlarım daha ağır şeyler taşırlardı. Adam beş yüz tane mermi taşıyordu. Beş yüz tane mermiyi kaldırmanız mümkün değildir. Elinize alın, kaldıramazsınız. Beş yüz tane mermi taşıyor, bir de onun kendi mühimmatı var. Suyu, içeceği... Bir su 2 -3 litre. Toplamı 15-20 kilo geliyor. Ayrıca bir de 10 kiloluk hücum yeleği.

Ne kadar yürüyordunuz? İlk operasyonda ne kadar yürüdü?

Yaklaşık kırk saat yürüdüğümü bilirim... Hatta Osman Paşa'nın telsizinden konuşulanları duyuyordum.

Tabur komutanı, tugay komutanına, "Asker yürüyemiyor." diyordu. Yani 38 saat olmuş. O da; "Emrettiğim saatte orada olacaksınız." diyordu. Hiç durmadan 38 saat yürüdüğümü hatırlarım.

38 saat durmadan yürüdü...

Abartmıyorum. Fotoğraflarla da belgelerim. Yürüdüğüm, geçtiğim yeri gösteririm.

Peki, ilk girdiğin çatışmayı anlatabilir misin?

Bir hayli çatışmaya girdim. 45 civarındadır. Ama ilk girdiğim çatışmayı hatırlamıyorum. Çatışmayı hatırlıyorum da ilk mi, son mu onu hatırlamıyorum. Başımdan geçen üç olayı anlatabilirim. Ölen arkadaşlarımız oldu. İnanın bir çatışmaya giriyoruz, aramızdaki mesafe beş metre falan. Bir çatışmada ben uyudum. Uyku bastı üzerine, yani resmen uyuyorum gözümü kapattım, başladım horlamaya... Üstten, alttan mermi geçiyor. Ben öncüyüm ve normal şartlarda benim orada olmam lazım. Gitsem, belki öleceğim. Üç beş saat sonra kalktım. "İki tane şehidimiz var." dediler. Ölen çocuklar da bizim timdendi. O operasyonun sonunda hastaneye kaldırdılar beni. Çok moralim bozuldu. "Keşke gitseydim. Niye gitmedim?" diye kendime kızmaya başladım. Çünkü ben öncüyüm, yani bir timin önünde gidiyordum.

Uyku hali gece, yorgunluktan mı oldu? Çatışma ne kadar sürdü?

Hayır, gündüz saat üç - dört gibiydi, gece değildi Yorgunluk uyuttu beni. Erken karardığı için hava karanlıktı. O saatlerde oldu. Bayağı sürmüştü çatışma. Sabah karşı üçe - dörde kadar herhalde. Çünkü sabah gelip çantaları almışlardı. Gece de gelip, şehitleri aldılar.

Sen gittin mi yanlarına?

Tabii canım, ben de oradaydım.

Çocukları nasıl vurmuşlar?

El bombasıyla. Düşün işte mesafe yakın diyorum. Yani görüntü alıyorlar. İşte adamları görüyorlar orada, onun önüne seni atıyor. Yani yürümüyorsun da önüne atıyor işte, hemen sıcak temasa giriyorsun. Normalde ne yapılır biliyorsun. Gidersin, dolaşırsın. Denk gelirse çatışmaya girersin. Gelmezse girmezsin. Biz beklemiyorduk. Hemen önlerine bırakıyorlar, kim yakınsa oraya.

Bu olayda da attılar sizi. Sen çatışmaya girmedin. Öyle bir uyuma durumu oldu.

Bizim tim girdi. Ben uyumadım ki sabaha kadar. Beni öldü biliyorlardı. Çünkü biz çantaları değiştik. Şimdi benim çok sevdiğim bir arkadaşım vardı. O çocuk gelmemişti o operasyona. Gelmeyince "Ben senin çantayı alayım." dedim. Ben onun çantasını aldım, arkadaş da benim çantamı aldı. O öldüğü için çanta tabura gidiyor. Doğal olarak çantada benim ismim yazıyor. Sabah herkes beni öldü biliyor. Şimdi düşünebiliyor musunuz? Muhabbet de şöyle, sabah oldu, bölüğe geldim "Aaa, sen ölmedin mi?" Ama önünüzde ölüm oluyor. Yani en yakın arkadaşın ölüyor.

Ölüyor ve hayat devam ediyor orada. Bence herkesin askerliğini yapması lazım ve Doğu'da yapması lazım.

Çok farklı dünyalar oralar. Ben oradayken bizim bölükten altı - yedi kişi şehit oldu. Yaralanan var, ayağı kopan,

sakat kalan... Tabii ben çok kafama takmıyordum açıkça-ısı, o kadar etkilenmiyordum. Gelip etkilenen insanlar çok vardı, görmüşünüzdür. Boş olduğunu düşünüyordum. Buradaki insanlar umurumda değildi, anlatabiliyor muyum? Ben niye kafamı takayım yani. İstanbullu, An-karalı var. Farklı dünyalar yani. Tamam, belki arkadaşla-rım öldü. Üzülüyorsun o an... Yani üzülüyor-sun diye bir şey yok. Mesela, yani tabura geldiği zaman, düşün-düğün zaman enteresan oluyor insan. Ulan diyorsun keşke şunu da yapsaydım, bunu niye yapmadım. Veya böyle yapsaydı ben şimdi ölmüş-tüm filan. Sürekli olarak kendi kendine muhakeme yapıp duruyorsun. Ama kafa-nı yastığa koyduğın an, yapıyorsun bu sorgulamaları. Çünkü, dağda onu düşünecek vaktin yok.

Askeri en çok tedirgin eden şey nedir?

Şimdi oradaki askere "Operasyon var." dediğin za-man çok tedirgin oluyor. Nereye gideceğini, ne kadar yürüyeceğini ve ne yapacağını bilmiyor. Bilmiyorsun, çünkü kimse sana bilgi vermiyor. Sadece bindiriyorlar araca, "Haydi gidiyoruz." diyorlar. Bir noktada araçtan inip yürüyoruz. Genelde operasyonlar için sabaha karşı yürümeye başlarsın ki hava kararana kadar hedefte olasın. Ama deseler ki "Kardeşim çıkıyorsunuz taburdan, 15 dakika sonra 1500 tane adamla çatışmaya gireceksiniz." Kimse "Hayır!" demez. Yürümek insanları çok korkutuyor. Çünkü yolda kalma derdin var, hasta olma derdin var. Seni kimse taşımayacak ki. Orada kalacaksın. Çantayı kim alacak senin. Silahın falan var. Bir de yürümediğin

zaman da göze batıyorsun. Tim komutanın olsun, bölük komutanın olsun, sevmemeye başlıyorlar seni. Niye yür-ürmüyorsun? Yürümeyince bu sefer timin düzenini de bozuyorsun. Tabii adam seni bekliyor. Onun için herkes çatışmaya girmek isterdi emin olun. Kimse yürümek is-temez. Sırt çantası taşıyorsun, dağa çıkıyorsun, kim yür-rür. Çık çık bitmiyor. Oranın arazisi çok kötüydü. En pis arazi Hakkari bölgesindedir. Mesela Mardin falan olsa orası daha kolay.

Komutanlarla ilişki nasıldı?

Gayet iyiydi, onlarla ilgili hiç şikâyetimiz yoktu. Be-nim muhabbetim çok iyiydi. Ben 1974 doğumluyum, komutanım 1972 doğumluydu. Aramızda iki yaş fark vardı. Muhabbet derken yani her şeyi konuşmuyorduk ama muhabbet edebiliyorduk normal şartlarda. Futbol-dan falan konuşuyorduk.

Peki, hiç haber alabiliyor muydunuz? Yani yürür-ken dağda radyo dinliyor muydunuz, ne olup biti-yor memlekette, maç sonuçlarını takip ediyor mu-sunuz?

Çoğu zaman haber alamıyorduk tabii. O zaman cep telefonu daha çıkmamıştı. Çıkmıştı da daha o zaman as-kere ulaşmamıştı. Cep telefonu gibi şeyler yoktu. Tabura döndükten sonra haber alıyorduk.

Nasıl haberleşiyordun ailenle?

Telefonla. Bölükteki kontörlü telefonla.

Tabii İstanbul'dakiler merak ediyor ne vaziyettesin diye, değil mi? Bir de öyle bir şey var.

Tabii merak ederler, kim merak etmez ki? Ben isteye-erek gittim yani kalkıp da "aman" demedim, hiçbir za-man çekinmedim. Zaten diyorum ya olacaksa da olur. Bizim zamanımız, mekânımız belli. Adam askerliğini bitirmiş, Van taburunda dağa çarptı helikopter. Öldü git-ti. Birazcık kaderci olmak lazım bazı konularda. Tabii önlemini alacaksın, her şeyini kadere bırakmayacaksın. Biliyorsunuz adam teskere aldı, Derecik'te ben gittim oraya, gelirken Skorsky'yi vurdular, helikopter düştü, adam öldü, işte askerliği bitti. Hiç öyle helikopterden attıkları, karakol baskınına yardıma gittiğiniz oldu mu?

Defalarca oldu. Karakollar genellikle gece basılır. Skorsky o zamanlar gece gidemez oraya. Yürüyerek gi-dersin. Çünkü karakolları genellikle gece yarısından son-ra, askerin en boş zamanında gelir basarlar. Öğleyin ka-rakol basmazlar. Hava karanlıkken, aydınlanmak üze-reyken basarlar, sen de karanlıktasındır... Skorsky gece oraya atamaz, gece görüşü olmadığı için gece kaldırmazlar Skorsky'yi. Mecburen yürüyerek gidersin. En yakın kimse, o yürüyerek gidecek oraya. Bize yakınsa biz, başka birliğe yakınsa onlar. Biri mutlaka gidecek. Zaten en önemlisi de, onlar giden askerin üzerine tuzak kurarlardı. Daha sakat bir durum. Nasıl, anlamadım?

Şehit veya yaralı bir askeri kaldırdığın zaman bomba patlar. Yani karakoldakilerin o zamanlar hakikaten psi-kolojisi çok bozuluyordu. Çünkü onlar sınır karakolu. Allah onlara yardım etsin.

Hatırladığın hoş bir anı var mı peki?

Rütbelilere karşı, kıran kırana maç yapardık bağıra çağıra. Erler gol atınca sevinirdi, biz bölük komutanları-yla oynar sert müdahalelerde bulunurduk. Onlar da sesini çıkarmazdı. Mahallede nasıl maç yaptıksak arkadaşları-mızla, onlarla da öyle maç yapardık. Askerliğimi bitir-meme bir ay kala İran sınırına yakın bir köydeyiz.

Terörist var diye sabaha karşı köyün etrafını çevir-dik. Terörist sabah çıkacak, kaçmasın diye biz de bekli-yoruz. Geri tepmesiz top vardır, belki biliyorsunuzdur. O eve atacağız. Ben de gittim topçu arkadaşların yanına. Atıyor, atıyor patlamıyor, atıyor atıyor patlamıyor. Ar-kamdan da bölük komutanı Ahmet Yüzbaşı bağıriyor. "Çıkın" dedi, küfür de ediyor tabii. "Sen" dedi bana, "Emredin komutanım." dedim ben de. Bak söylüyorum dediği kelimeyi.

Hiç abartmadan söylüyorum; "Be koduğumun çocu-ğu, top oynamasını biliyorsun da, top atmasını bilmiyor musun?" dedi bana. Ben operasyondayım ama gülmek-ten silahı falan attım yere. Gülmekten yerlere

yatıyorum. Aynen dediği kelime bu: "Top oynamasını biliyorsun da top atmasını bilmiyor musun" dedi bölük komutanı. Aramız iyiydi bölük komutanımızla. Tim komutanımla da iyiydi.

Hiç PKK'ıyla karşılaştın mı?

Bir kere karşılaştım o kadar. Yüz yüze geldik, bir karış mesafede gördüm. Bir kere...

Çatışmalarda görmüyor muydun?

Çatışmalarda görüyorsun ama çatışmalar genellikle bu kadar yakın mesafede olmaz. En az 500-600 metre mesafede olurlar. Seni yaklaştırmazlar yanına.

Hayır, şunun için soruyorum, dürbünlü tüfek var sende. Dürbünle hiç denk getirebiliyor muydun?

Yok, denk getiremezsiniz. Çünkü onlar, mesafenin dışında kalıyor. Dediğim gibi, ancak sen göreceksin, onların önüne çıkacaksın. Yani şu andaki sistem. Sen onu takip ediyorsun, nerede olduğunu anlamaya çalışıyorsun, o seni görüyor ama sen onu görmüyorsun. O da yaklaştırmıyor seni. Belli bir süre sana ateş ediyor.

Şunu merak ediyorum; çatışmaya girmek dediğin anda, sen hedefi görerek mi atıyorsun, görmeden mi atıyorsun?

Bizim atışlarımız, daha çok tek tek çalışır. Daha çok yakın temas olduğu zaman, mesela yüz ya da beş yüz metredede... Silahını neden atacaksın, mermi niye bitireceksin? Vuramazsın. Senin makineli tüfeğin var işte roketin var, topun var ne bileyim, onunla ateş edersin. G3 silahla 300 metre... Yani biliyorsunuz 300 metre. Onun etkisi. 300 metreden adamı vuramazsın ki. Onun için silahını kullanmana gerek yok. Bunun gecesi var, sabahı var, ertesi günü var. Sana kimse orada mühimmat vermez.

Hayır, elli -yüz metreye geldiği anda...

O zaman ateş ediyorsun tabii. Genelde seri de çalışırsın ama tek tek atamazsın. Çok nadir girilir o çatışmaya. On çatışmadan bir tanesinde girersin.

Şahit olduğun ve bugüne kadar unutamadığın üzücü bir olay var mı?

Mesela timdeki arkadaşınla konuşuyorsun, sonra bir bakıyorsun yanında yok. Üzülüyorsun ona. Sonuçta değer bilmediğine üzülüyorsun. Hakikaten oradaki askerler mücadeleye veriyorlar. Hadi ben ölmedim. Ölen arkadaşlarımız oldu. Hak ediyor mu sizce ölümü? Bilmiyorum. Mahkemeye verirler, parası falan... Hatırlıyorsunuz, bir sürü olay yaşıyoruz. Gazetelerden okuyorum ben, siz de okuyorsunuz. Şimdi onlar hak ediyor mu, insan ona üzülüyor. Keşke diyorsun yapmasaymış. Mesela bir bakıyorsun adamın ayağı kopmuş, onu mahkemeye vermişler; "Askeri araca zarar verdi." diye. İnsan buna üzülüyor, yoksa başka türlü niye üzüleceksin ki. Siz de üzülürsünüz okuduğunuz zaman.

Mesela, bir askeri konvooya saldırıyor, pusuya düşüyor, on dört er şehit oluyor. O PKK'lıların saldırdığı köye giriyorlar.

Zaten öyle bir şey ki, orada şöyle diyorlar, "Bu köy iyi bir köy ona göre davranın, bu köy bilmem ne köy ona göre davranın." bizim gibi değil. Biz daha böyle iyiye iyi, kötüye kötüydük. Mesela siz çok iyisiniz, ben size geliyorum baskı yapıyorum; "Niye teröristlere yardım ediyorsunuz." diye. Oysa adam etmemiş. Adam düşman oluyor.

Jandarma öyle değil ama.

Hayır...Bizde öyle bir şey yok ki. Yani iyiyse iyi davranırız, kötüyse kötü. Onlar siz iyiyse iyi davranıyor, kötüyse kötü davranıyor. Ne oluyor bu sefer, onlar askere düşman oluyor, devlete düşman oluyor.

Kötüye kötü davranmak ne demek, nasıl yani?

Kötü davranılır derken, yetki alanın neyse ona göre davranırsın. Ama iyi insan, hiçbir şey yapmamış, ona da PKK muamelesi yapıyorsun, ne oluyor bu sefer, hepsi askere düşman oluyor. Biz onu bildiğimiz için iyi davranıyoruz, adam da seni iyi biliyor. Eğer kötüyse de kötü davranmak zorundasın. Kötüye de iyi davranamazsın ki.

Macit Gürbüz

"Benim Görevim Leş Toplamak Değil"

Macit Gürbüz, çatışmaların yoğun olduğu 1992 ve 1993 yıllarında yaşanan tüm gelişmelere tanıklık eden bir gazeteciydi. Yüzerce habere imza atan Macit Gürbüz, özellikle o süreçte Hakkari'de yaşananları bir gazeteci olarak bakın nasıl değerlendirdiyor?

HALK DESTEĞİ TERÖRÜ BESLER

Güneydoğuda 1984'ten 1992'ye, özellikle 1992-1993 yıllarında nasıl bir ortam vardı? Bir gazeteci olarak o döneme ait hangi gözlemlerde buldunuz?

1984'teki Siirt-Şemdinli Baskınlarından sonra 1993'e kadar terörde bir tırmanış vardı. Daha bir yoğunlaşma vardı, terör farklılaşıyordu, boyutu değişiyordu. Kuzey Irak dışına ve Türkiye topraklarına dağılımı da farklılaşmıştı, olayın sayıları artmaya başlamıştı. O bölgede halk temelinde de destek artmıştı. Özellikle Şırnak ayaklanması, kanlı Nevruz hadisesi, çok büyük bir denemeydi. Sonrasında ateşkes süreci gerçekleşti, yanılmıyorsam karakollara emir verilmiş "Asla ateş açmayacaksınız!" diye. 33 asker'in şehit edilmesine kadar olan süreçten bahsediyorum. Bu sırada PKK'nın genel taktiği neydi, TSK'nın duruşu nasıldı?

PKK kırsala kesinlikle hâkim olmaya başlamıştı. İşin özü kırsala %90 hâkimdiler. Şehir teröristlerini o dönemde yeni yeni oluşturuyorlardı. Ateşkes denilen dönem, aslında sözde bir ateşkes dönemiymiş. Daha sonra Şemdin Sakık bunu itiraf etti ve Apo'yu suçladı. Oysaki kendi başına Apo tarafından 33 askeri Bingöl'de şehit ettiği söylendi ama Sakık bunu yalanladı. Ama bir zaman kazanmamıştı aslında eylem. Şırnak'taki kalkışmasının sonunda yedikleri darbenin ardından biraz daha toparlanma süreciydi, aslında o siyasi bir taktiğiymiş Apo'nun. Apo o sıralar tipolojiler oluşturmaya başlamıştı, bunu İmralı'da yazdığı kitapta da anlattı. İşte Botan tipolojisi, Serhat tipolojisi, Dersim tipolojisi gibi. Bu tipolojinin özü ne? Kökünüz Arap Türkmen. Dersim'de Alevi Türkmenler yaşıyor biliyorsunuz. Onlar bir üst kimlik. Onları bir kimlik altında birleştirmeye çalıştı. Siyasi mücadelenin başlangıç adımıydı. 1993'te bir şeyler daha değişmeye başladı. Özellikle Hakkâri bölgesinde, sırda bir daha önlemler alınmaya koyuldu. Operasyonlar genişletildi yine, o kırsal alanların hâkimiyetini tamamen örgütün elinden alamadılar. 1993'ten sonra bir şeyler değişmeye başladı. O da Hakkâri'deki 1993-1995 dönemidir. O süreçte sizin gözlemimiz, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin özellikle sınır bölgelerinde genel duruşu, taktiksel yaklaşımı neydi? Kuzey Irak'ta hatta ülke içinde kamplar duruyor ama karakollarda bekliyor. O havayı alıp aradaki farkı vermek açısından merak ediyorum.

Terörü önlemek için karakollardaki asker sayısı artırıldı ama biliyorsunuz bu durum, tam ters bir etki yarattı. Karakollarda verdiğimiz şehit sayısı artmaya başladı. Sabit asker ve gece bittikten sonra bölgeye intikal etmek mümkün olabiliyordu. Kırsaldaki PKK'nın üstünlüğünden dolayı. Sayı artırılmasına rağmen de bunun üstesinden gelinemedi, bir şeylerin değişmesi gerekiyordu; yani yeni bir anlayış gerekiyordu. PKK konusunda, terörle mücadele konusunda, başarılı olmak konusunda kırsala hâkim olmak önemliydi. Onun için çalışıldı ama gene sınırdan sızmalar devam etti. Yine karakollar basıldı. PKK kendini bu konuda daha fazla geliştirdi. Türk ordusu daha fazla zayıflamaya başladı. Terörle mücadele artmasına rağmen kayıp da arttı. O dönemde istenilen sonucun alındığına inanmıyorum. Geline manzara buydu. 1993'te Osman Paşa'nın gelmesiyle neler değişti?

1993'te Osman Paşa'nın Albay rütbesiyle Hakkâri Dağ Komando Tugayı'na atandığını duyduk. Tanımiyorduk, yeni bir komutandı. 30 Ağustos'ta rütbe taktı (15 Ağustos 1993). Gelişinden on gün önce Hakkâri'de büyük bir hareketlilik başladı.

Gazeteci olarak izledik. Çok farklı bir hareketlilikti bu. Bütün birlikler kırsala doğru hareket etmeye başladı. Karakollarda olsun taburda olsun Hakkâri Merkez Dağ Komando Tugayı'nda olsun, intikal tamamen kırsala doğru başladı. Ama bu kadar büyük bir hareketlenme yoktu yine de. O eski basit anlayış vardı; karakollarda ve birliklerde asker tutma... Osman Paşa'nın farklılığı bura daydı. Onu çok iyi kodlamıştı. Yüksekova ve Şemdinli enteresandı. Irak'tan değil İran'dan gelen tehditlerle baskına uğruyordu. O bölgedeki PKK baskını İran'dan geliyordu. Biz de bunu izlemeye başladık. Alana yayılışıyla, götürdüğü asker sayısıyla farklı bir hareket başladı, biz de bunu gözlemliyorduk. 15 Ağustos (1993) gecesi Yüksekova merkezi baskına uğradı. Baskını PKK yaptı zannediyorduk, beni de muhabirim aradı telefonu cama tutup dinletti sesleri; "PKK bastı kenti, burası allak bullak oldu." dedi. "Yer-deyim, ben telefonla sana haber geçiyorum" dedi.

Araştırmaya başladık. Baktık bu farklı bir şeydi. Onu araştırdık. Osman Paşa'nın 80,000 (seksen bin) karelik alanda başlattığı operasyon, çok da iyi istihbarat alıyordu. Osman Paşa'nın farklılığından biri de buydu. Yüksekova kent merkezine operasyon yapıp, Topal Nasır komutasındaki o dört yüz teröristi sıkıştırınca Yüksekova kent merkezini PKK'nın şehir teröristleri basmıştı. İşin enteresan tarafı, baskına uğrayan kent merkezi değil, Yüksekova Komando Taburu kışlasıydı.

Bu, devlete ve Osman Paşa'ya bir mesajdı. Bütün resmi kurumlardan, karayollarından taburun etrafındaki resmi kurumlardan dahi ateş geldi. Evlerin balkonlarından, resmi kurumların üst kısımlarından, şehirden tabura ateş yağıyordu. Tabii sonradan öğrendik, Osman Paşa o sırada oradaymış. Hatta kendi hatıralarında da bahsediyor, yanına bir havan topu düşmüş ve ölümden de dönmüştü. Onun üzerine biz Hakkâri'ye gittik.

Yüksekova'da sokağa çıkma yasağı ilan edilmişti. Karşı ateş açılmıştı. Çok az bir asker bulunduruyordu taburda. İki şehir teröristi çatışmada öldürülmüştü. Osman Paşa operasyon bölgesine döndü. Benim görüşüm şöyle, halk desteği görmediğiniz sürece, orada terörü sürdürmeniz mümkün değil. Orada halk desteği vardı. Yüksekova halkının hepsini demiyorum ama hakikaten büyük bir kısmı destek vermişti. Çok büyük bir saldırı vardı. Dağ Komando Taburu darmadağın olmuştu. Karşı ateşle de şehir darmadağın olmuştu. Daha sonra haberi araştırırken şehir teröristleri asıl ateşin taburdan geldiğini, yani bilinenin tam tersini söylediler. Belediye Başkanı Necdet Buldan, bu evleri sit alanı ilan edeceğini belirtti. "Devletin o bölge insanına gözdağıdır." dedi. Daha sonra Osman Paşa'yı biraz daha merak etmeye başladık. Siz saat kaçta girdiniz Yüksekova'ya, nasıl bir ilçe buldunuz karşınızda?

Yüksekova'ya girdiğimizde zaten sokağa çıkma yasağı ve çok geniş güvenlik önlemleri vardı. Bir iki saat bekledikten sonra bizi şehre aldılar. İnsanlar devamlı korku içindeler. Orada kim suçlu, kim suçsuz ayırt etme şansınız da yok. Serseri mayın gibi koşturuyorsunuz gazeteci olarak.

Herkes olayı kendine göre anlatıyor. Özellikle taburun etrafından ateş gelen yerlerdeki evler darmadağın, savaştan çıkmış gibi manzara vardı. Hakikaten çok korkunç görüntülerdi. Ateş edilen esnaf dükkânları arasında, bir toptancı dükkânını hatırlıyorum. Yağ tenekeleri, buğdaylar, fasulyeler darmadağın ve her taraf delik deşikti. O dükkândan ateş eden terörist, bakliyatların arasında ölmüştü.

Bu arada operasyon dağda sürüyor...

Tabii, İkiyaka Dağlarındaki o kısa kaç devam ediyordu. Yer yer ufak tefek çatışmalar da vardı. Yer yer onun haberini de geçiyorduk gazete merkezine. Hakkari Dağ Komando Tugayı olarak Osman Paşa tarafından başlatılan operasyonun devam ettiğini haberlerde geçiyorduk. Erzurum'a geri döndük.

Osman Paşa'yı arayıp, operasyonu izlemek için talebimi ilettim. Kendisi yoktu, operasyonda olduğu söylenirdi. Yardımcısı ona iletceğini söyledi. Bir gün sonra "Evet" yanıtı gelince, tekrar Hakkari'ye gittim. Dağ Komando Tugayı'ndan Skorsky helikopterle bizi bölgeye götürdüler. Osman Paşa orada, Hisar Yaylası denilen bölgeden operasyonu yönetiyordu. Bizi götürmek istediği asıl yerden bahsetti. Alman istihbarattan da bahsetti. Tabii bize operasyonu izlerken İkiyaka Dağları'nda düzenlenen Kirpi Operasyonu'nda dört yüz teröristin kısırkaça alındığını ve büyük çoğunluğunun imha edildiği söylendi. Biz de gazete merkezimize ilettik. O gün PKK'dan aynı anda 400 kişi öldürmüştü.

Müthiş bir rakamdı. Yoktu o dönem böyle bir operasyon. Osman Paşa'nın da farklılığı buydu zaten. Çok iyi organize etmişti operasyonu. "Dört yüz teröristi fotoğrafla." diye gönderildim. Bir gazeteci için önemli bir haberdirdi. Dört yüz teröristi ilk kez ben görüntüleyecektim. Gittik operasyon bölgesine, helikopterin inebileceği bir yer olmadığını söyledi Osman Paşa bize. "Bıçkın bir pilot götüreceksiniz, gelebilir misin, sen de o yük var mı?" dedi. Biz de "Var!" dedik. Götürdü bizi, hakikaten helikopterin inebileceği bir alan yoktu.

Yanlamasına sarılarak dağa yandaşık ve atladık.

Orada gördüğüm manzarayı unutamıyorum çünkü teröristler, Hisar Yaylası'nda ve Pirimişik Yaylası'nda futbol sahası yapmıştı. Nizami bir futbol sahası, kireçle her tarafı çizilmiş. Köşede banyo yaptıkları bir havuz yapmışlar, onlara göre orası kurtarılmış bir bölge. Belki Kürdistan'ın kuruluş noktasıydı, belki giriş noktasıydı.

Osman Paşa bize, bir tarafta döner yaptıkları şiş ve meşkanizmaları gösterdi. Hatta mezarlığa tek tek taş dikmiş ve adlarını yazmışlardı. İşte o manzarayı gösterdi bize, oradan başladık dolaşmaya. Osman Paşa operasyonu da yönetiyordu. Çok az mevzi çatışmaları vardı. Onların bitmesini bekliyordu, bir yandan da bana bilgi veriyordu. Lafı dört yüz teröriste getireyim diye, sözünün bitmesini bekliyordum. En sonunda söyledim "Paşam bu müthiş bir rakam. PKK'ya tarihinde indirilen en büyük darbe bu. Biz de bunu kamuoyuna gösterebilmek için geldik." Osman Paşa oldukça sinirlendi tabii. O bölgeyi görmeyen bilmez.

Allah'ın hakikaten dağlarla dantel gibi ördüğü bir bölge.

Hatta kendi hatıralarında diyor ya "Bu dağları ütülesen bir Türkiye daha çıkardı." Hakikaten öyle. Sinirlendi bana. Hiç unutmuyorum omzumdan tuttu ve çektir uçurumun kenarına getirdi beni. "Gel bak ne görüyorsun?" "Dağ görüyorum, terörist göremiyorum." dedim. "Dürbünü verin." dedi. Dürbünü aldık. Elektronik bir dürbün yer yer teröristlerin cesetlerini görebiliyorsunuz. Dedim "Paşam sinirleniyorsunuz ama gazeteciliğin özü budur. Fotoğraf haberin her şeyidir. İspat edersiniz o fotoğraf ile her şeyi. Dört yüz teröristi çekemezsek kamuoyunu aydınlatamayız." İşte orada tarihin açıklamasını yaptı; "Benim görevim leş toplamak değil. Ben buraya hain öldürmeye geldim. Dört yüz terörist bu vadinin içinde" dedi. "Sana korunman için bir manga asker vereyim kendin toplayabiliyorsan topla, hepsini bir araya çek" dedi. "Ana babalar bu çocukları buraya leş toplamaya göndermedi." dedi. "Bunlar öldükleri yerde kalırlar çünkü onlar ona layıklar. Ben işi yapmaya geldim ve işimi dört dörtlük yaptım./ Biz de hemen haber yaptık. "Askerime leş toplatmam." ifadesi kamuoyunda büyük yankı buldu.

Peki, sonrasında bu bölgede devam ettiniz görevinize. Operasyonlara dair sizin hafızanızda kalan neler var?

Osman Paşa bu bölgedeki operasyonu sınır ötesine de taşıdı. Behdinan bölgesine veya Kuzey Irak'ın çeşitli bölgelerinde de operasyonlarına devam etti. Çok da başarılı operasyonlar yaptı.

Ejder-1 vardı. Ejder-1 en büyük operasyondur. O bölgede dere ve çayları geçme konusunda çok önemli geçici köprüler yapıldı. Askerin geçişi kolaylaştırıldı. Osman Paşa askerini, çok pratik ve hızlı hareket ettirebiliyordu. Onun zamanında on, on beş gün önce askerliği bitmiş ama operasyon bitmeden askerliğimi bitirmem diyen askerlerle karşılaştım. Onlarla baba-oğul gibiydi Osman Paşa. Zaten o yüzden farklıydı. Sonrasında Osman Paşa'nın 1995 Ağustos itibarıyla görev süresi bitti orada. Ankara'ya döndü. Başka bir yere atandı. Hakkari'de neler olup bitti Osman Paşa'dan sonra?

Osman Paşa'dan sonra onun yöntemi biraz daha sürdürülmeye çalışıldı. Ama Osman Paşa kadar başarılı olunamadı. Karakollara geri dönüş başladı. Kırıldaki hakimiyet belki gene vardı ama operasyonların sonucu na baktığınızda Osman Paşa kadar başarılı bir sonuç görmedik.

Taktiksel bir anlayış farklılığı vardı belki de...

O taktik dediğin, devam ettirilmeye çalışıldı ama yüzde yüz başarılı olunamadı. Yani öncekini de sonrakinin de suçlamak gerekmiyor. Ama "Her yiğidin bir yoğurt yiyişi var." diyorlar. Osman Paşa, yoğurdu yumruğuyla yiyordu. Farklı bir yoğurt yiyişi vardı. Ondan sonra gelenler bunu uygulayamadı mı bilmiyorum. Ama PKK

da o konuda taktik değiştirince şartlar da değişti belki. O taktik, o konuda başarılı mı olmadı askeri anlamda bir şey diyemeyeceğim.

Mustafa Gözyuman

"Allah Nasip Ederse şehit Olacağım"

Ruhlarından, bedenlerinden bir parça, ellerinin arasından kayıp gidiyor. Kimine göre bir kahpe kurşun, kimine göre anlamsız bir çatışma, evlatları ailelerinden ayırıyor. şehit er Ze-keriya Gözyuman'ın babası Mustafa ve annesi Asiye Gözyuman da evladından şehitlik mertebesiyle ayrılanlardan.

İYİYİM ANA, RAHATIM

Zekeriya'nın şehit düştüğü haberini kimden ve nasıl aldınız?

Mustafa Gözyuman- Biz haberleri dinledik tabii ama kim olduğunu bilmiyorduk. Çocuğun o tarafta olduğunu biliyorduk. Haber dinlerken "Hakkari Üzümlü Karakolu'nda altı şehit verdik." dediler. Benim oğlum da takviye gitmiş. Orada ona denk geliyon kurşun. Öbür arkadaşlarıyla beraber şehit düşüyorlar. Bir de başçavuşu vardı. İstanbul'dan onu götürün başçavuş. Bu sefer tezkereye geleceklerti.

Kayınvalidem de hasta, o yüzden burada yanımda kalır. Normalde Adapazarı'nda oturuyorlar. Bir de gelinle damat vardı. Sabahleyin geç vakitte, iki jandarma geldi. Birisi üsteğmen, diğeri uzatmalı çavuş. Bir de şu yan tarafta bizim bir komşumuz var. Onu alıp geliyorlar. şimdi onlar beni görünce böyle kilolu filan zaten hasta olduğumu duymuşlar. Demişler "Biz buna diyemeyiz, kalpten gider." Kaymçom da yukarıda oturuyordu, şimdi rahmetli oldu, ona haber göndermişler, o da geldi. Çay verdim onlara birer bardak. O arada kayınçomu içeri çağırıldılar. Demişler "Durum böyle böyle Zekeriya Gözyuman şehit oldu. Biz babasına diyemeyiz, sen söyle." Kaymçom bayılıp düşüyor tabii. Kız kardeşi görmüş, ayakkabılarında kar varmış, karla ayılmış. Bunlar mutfağa geldiler. "Sen anlat, ben anlat." derken Ali isminde bir arkadaşı, "Arkadaşım durum böyle böyle, biraz önce diyemedik biz bunu sana. Oğlun şehit düşmüş Allah sabırlar versin. İşte şöyle olmuş böyle olmuş." Bitti her şey bağlandı kaldı.

Ne hissettiniz o anda?

Mustafa Gözyuman- Ne yaparsın soruyorum sana şimdi. Sen olsan ne yaparsın? Üzümlü Karakolu ile benim aramda ne kadar mesafe var. Ben zaten kaç senedir hastayım. Bir şeyler konuştular, kaymçom bunlarla beraber kalktı yola. Resim istediler bizden. İşte orada Ali'nin bir resmi var. "şu resmi büyüteceğiz cenazeyle gelecek." dediler. İki kelam etmedi benimle, bir tek başsağlığı dedi bana. İki senenin üstünde o da şehit düştü aynı yerde. Bu sefer hava şartlarından cenazeyi getiremiyorlar. Ha geldi ha gelecek derken 2-3 gün sürdü. Uçakla geldi cenazeler. Bir tane İstanbul'a, bir tane Adapazarı'na, bir tane de Düzce'ye. Üç kişi. Başçavuşun, neresiydi onu unuttum şimdi yalan konuşmayayım. Zaten acıdan bir yere bakmadık ki. Birden gelen acı büktü bizi tabi. Neyse üçüncü akşamüstü indi İstanbul'a.

Oradan Sakarya Devlet Hastanesi'ne teslim ediyorlar. İstanbulluları İstanbul'daki hastaneye. Bizi de buradan aldılar geldiler. Biraz da kar var. Çok kalabalık. Benim oğlumdan başka şehit gelmedi. Neyse defnettik. Ağladık, bağrındık, çağrındık derken bu zamana kadar geldik.

Askere giderken nasıl bir hava vardı? Askerliğe çok meraklı mıydı?

Mustafa Gözyuman- Burada uğurladılar, Kur'an okuttular arkadaşlarıyla birlikte. Güzel bir şekilde yolcu ettiler. Ama oğlum. "Ben Doğu'ya gideceğim şehit olacağım." derdi. Ben de "şehitlikle ne işin var?" derdim. "Sen görürsün Allah nasip ederse ben şehit olacağım." derdi.

İzmir Foça'ya verdiler onu. Orada kurs gördü. Sonra verdiler on gün izin, geldi. Sonra buradan Hakkari'ye gitmeye parasını da biz verdik. Ağabeyi sekiz yüz bin lira verdi uçak için.

O zaman otobüslerle asker gönderemiyoruz Doğu'ya. İşte orada gitti, Allah onu şehit mertebesine ulaştırdı. Bize acıyı bıraktı. Kendi gitti, yattı. Allah rahmet eylesin.

Allah cennet mekan eylesin.

Mustafa Gözyuman- Neresi zoruma gitti biliyor musun? Bu adam asker. Gitti, şehit oldu. Geldiler devletin jandarmasıyla beraber teslim ettiler ve toprağa yatırdık. şahit istediler benden. Kızdığım dava da bu.

Niçin şahit?

Mustafa Gözyuman- Oğlan benim mi benim değil mi, şahit istediler. şimdi devlet birkaç kuruş para verecek ya bize. Paradan da haberim yok, acım zaten bana yetiyor. Kağıt geldi. Karakola gideceğiz orada ifade vereceğiz. Devletin kucağında öldü, bana getiren devlet, askeri alan devlet, daha ne istiyor devlet benden. Gittik,

bize öncelik hakkı da vermiyor. Ben bir evlat kaybettim içim yanıyor. Biz dosyayı aldırдық çıktık hakimın karşısına. Bir de arkadaş götürdüm köyden. "Zekeriya Gözyuman, Mustafa Gözyuman'ın oğlu mu, değil mi?" Buna soruyorlar. "Evet, oğlu." dedi. Çıktık o gün hasta neye yetiştik. Orada bir doktor vardı. Evet, Sakarya'ya bir şehit gelmiş ama kimin oğlu olduğunu bilmiyor. Bizim kan tahlilini arıyoruz bulamıyoruz.

Türkiye'de maalesef böyle. 23 doktorun karşısına geçtim. İşi bağladılar, bizi kurtardılar oradan. Sen doğru eve git dediler ama tabii on beş gün sürttük, git, gel, git, gel... Allah'a şükürler olsun işte bize de aylık bağladılar.

Rahatsızlığınız devam ediyor sanırım?

Mustafa Gözyuman- Evet. Araba olursa çocuklar götürüyorlar beni ama olmazsa yok. Dediler "Çocuğu böyle böyle olanlar para alıyorlar." Bize bir şey yok. 214 bin lira para verdiler bize, başka bir şey yok. Sonra geri-ye dönük ödediler.

Bürokratik bir gecikme oldu yani.

Mustafa Gözyuman- On dört ay. Yılbaşına da denk geldi mi şimdi? Gittik araba yok. Bankadan bizi geri çağıracaktılar. Dedim "Verin 250 bin lira taksi parası gidiyim ya da o parayı alacağım." Müdüre telefon ettiler. "Derhal aylıklarınızı verin." dediler. Orada da biraz sert bağırmasam yine vermeyeceklerdi. Taksi parası versin gideyim. Şimdiki gibi değil ki şimdi minibüs her yerde var atla minibüse git. Neyse şimdi Allah'a şükürler olsun üç ayda bir aylık alıyoruz

Asiye Gözyuman

Asiye Hanım, oğlunuzu askere nasıl gönderdiniz? Veda ettiğiniz günü hatırlıyor musunuz?

Asiye Gözyuman- Hatırlarsın tabii, evladını askere gönderiyorsun. Allah rızası için. Devletimizin vazifesi bu, yapılacak. Çok şeyler anlattı "Anne, ben şehit düşeceğim, ağlamayacaksınız." dedi. "Cami yapacaksınız burarlarda. Çok insanla tanışacaksınız." dedi, tanıştık. Hiç aklına gelir mi, oğlum şehit düşer, sen de bu işlerle karşılaşırsın. Zaten fakirdik.

Gönderdiniz sonra o bir ara izne geldi. Geldi ve ne konuştu sizinle?

Asiye Gözyuman- "Hakkari'ye gideceğim Çukur-ca'ya." dedi. İşte o zaman anlattı şehit düşeceğim diye. Anlatırken nasıl ifade etti şehitlik halini?

Asiye Gözyuman- "Anne ben şehit düşeceğim." dedi. "Ağlamayacaksın." dedi. Ben de dedim ki, "Oğlum bak, sen ana olsan, ben de oğlum olsam, sana böyle anlatısam nasıl olur?" "Gurur duyarsın gurur." dedi. Öyle git-ti. Telefon etti. "İyiyim ana, rahatım." dedi. Son yedinci ayda ben bir rüya gördüm. Beyaz sakallı bir ihtiyar bana dedi ki; "Başına bir felaket gelecek ağlamayacaksın, sabıredeceksin" dedi ve okudu. Çıktı içerden. Kalktım oturdum. Annem de hasta içerde yatıyor. Kalktım anama baktım açtım pencereyi. "La havle ve la kuvvete illa billa aleyyül azim." dedim. Başıma ne gelecek? Çünkü hiç aklıma gelmiyor benim oğlum şehit düşer diye. Saat ikide de işte astsubayla teğmen geldiler. Bize söyleyemiyorlar. Ağabeyimi çağırdılar yukarıdan. Ben anladım tabii, içeri gittim, baktım ağabeyim bayılmış. "Zekeriya şehit mi düştü yoksa." dedim. "Gurur duyacaksın ağabey." dedim. "Ben şehit annesi oldum. Vatan sağ olsun." dedim. Merasime götüreceklerdi bizi. "Biz cümbüşe gitmeyiz." dedim, "Benim annem zaten hasta." Gitmedik merasime. Ne ben ne de beyim... Cenazeyi Hendek'ten geçireceklerdi. Almışlar dört yüz bin su parası. Eee, biz bu memleketin adamı değil miyiz? Kardeşim kızdı merasimi onlara Hendek'te yaptırmadı. "Senin oğlum şimdi uçağa biniyor." dediler, İzmir'te inecek. Salı günü saat 11'de geldiler. Oturdum başına ağlayacağım, ağlayamıyorum.

"Oğlum senin yaran mı çok benim yaram mı çok?" dedim açayım burasını. Astsubay geldi "Senin yaran çok teyze." dedi. Onun bir tane kurşun yarası var. "Anne tek kurşunla gideceğim." derdi. Açtırmadı baktırmadı bana.

Memleketine defnettiniz.

Asiye Gözyuman- Burada defnettik. Vatan sağ olsun. Evladımız gitti. Allah bir daha acıyı göstermesin.

Mezar yerini kendisi göstermiş...

Asiye Gözyuman- Mezar yerini, dediği yere yaptık. Camiyi gösterdi. "Ben sana bakacağım. Sıcak sudan soğuk suya elini sokmayacağım." dedi. Allah razı olsun kardeşim verdi cami yerini. Kurban bayramı günü geldi-ler, başladılar camii yapmaya. Caminin alt temelini yetti parası. Arabistan'dan bile para geldi. Sonra demişler, "Bu çocuğun babasını biz tanıyacağız." Ta İstanbul'a aldılar onu. Beni de istediler ama ben gitmedim. Cümbüşe mi gideceğim. Çok yerlere gittim, pişman oldum.

Sevdiği bir kız var mıydı, evlenmeyi düşlediği?

Asiye Gözyuman- Vardı. Akyazı'da bir sevdası vardı. Bana diyordu ki "Anne bir yüzük takalım, ondan sonra gidip gelirim." "Oğlum gidip de dönmemek, gelip de görmemek var." dedim. İşte öyle gitti. Ama sevdası ne yaptı sonra, haberim yok. On beş gün sonra, bavulu-nun kör gözünü açtım. Bir şiir var. "Herhalde sevdasına mektup var." dedim. Baktım, "Eğer bir gün şehit düşersem arkamdan ağlamayın." diyordu.

Şehit er Zekeriya Gözyuman

ARKAMDAN YAS TUTMAYIN

Olur ya bir çatışmada ölürsem,

Arkamdan yas tutmayın.

Bırakın, toprağında rahat içinde yatayım.

Bedenimden komandomu çıkarmayın,

Onlar benim gururumdur.

Botlarımı çıkarmayın.

Onlar nice yollar aşacak,

Şehit olursam sırat köprüsünden geçecek.

Elimden tüfeğimi almayın,

O benim namusumdur,

Ölünce mezarıma sembol olacak.
Yaramın kanını silmeyin,
Ahiret'te hesabı sorulacak.
Göğsümden kör kurşunu çıkarmayın,
O benim madalyam olacak...
(Şehit er Zekeriya Gözyuman'ın çantasından çıkan şiir.)

Dördüncü Bölüm
Bu bölümdeki harita ve resimler silindi
HAREKÂT PLANLARI GÖRSEL UYGULAMALARI
BALKAYA (GOVENT)
KATO (KARANLIK DAĞ)
EJDER / K. IRAK (MEZİ-KARYADERİ (AVASİN) ZAP (ŞHİVİ)
HAKURK
JERMA-BETKAR

Beşinci Bölüm HAKKARİ 1993-1995
BETKÂR

"Tepeyi sardık ve kaçıramadıkları altı ölülerini ele geçirdik."
"Nizami harpten gayri nizami harbe geçeceksiniz!"
"Asker ilham istiyor, bunun harekete geçmesi gerekir. Moral, motivasyon dedikleri onları istekli hale getirmek/
"Basit gibi bilinen şey, çok önemlidir. Hiç durmayacaksınız, arayacaksınız, bulacaksınız ve yok edeceksiniz/'
"Teröristler de yürüyor, biz de yürüyoruz. Onlar batıdan doğu istikametine, biz güney kuzey istikametine ama aynı noktaya/'
"Türk Silahlı Kuvvetleri, eğitilmiş, savaş tecrübesi ve devlet geleneği olan, as-keri kültürü sağlam bir ordudur."
"Tam gizlenemediği için, mermilerden biri, sırtından girip bel hizasında vurulmasına neden oluyor."
'Bu size verilen bir görevdir bir nöbettir, konuştuğumuz şey, bu vatanın toprağıdır, bayrağıdır."
"Bana bir şey olur mu gibi kaygılarla giderseniz o dağlardaki başarınız tartışılır/'
"Göreviniz bittiğinde görüyorsunuz ki ölmemişsiniz, ölümü cebinizden çıkarmaya başlıyorsunuz/'
'Geceler tamamen PKK'nın saldırıda bulunan militanlarına aitti.
Ancak bu dönem kısa sürdü. Hem gece hem de gündüz, artık her yer Türk askerine aitti.
"Askerleriniz hep hayalet bir düşmanın peşine düşer. Bu insanın hayalleriyle, zekasıyla ve özgün düşüncesiyle olabilecek bir mücadele.'
"Dağda yılan yemek, büyük lükstü.'
"Bu mücadele, sırf etkileme gücü ve ilhamla ilgili. Bu mücadele, sırf insanın zekasıyla, insanın zekasının çarpışması/'

PKK 5. KONGRESİ NİZAMETTİN TAŞ
İFADE TUTANAKLARI
(EK -1)

PKK Neden Başarısız oldu?

PKK'nın sözde Botan - Behdınan'ın (Hakkari) sorumlusu Nizamettin Taş'ın 1993-1995 sürecinde PKK 5. KongresVne verdiği neden başarısız olduklarını anlatan savunma ifadesini içeriği itibariyle yayımlamayı uygun gördük.

TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİ İNSİYATİFİ ELE ALDI

"1991 yılı içerisinde 4. Kongre temelinde başlatılan yeni hamle dönemi birçok eyalet ve bölgede olumlu gelişmeler yarattı. Karakol baskınları dahil, pek çok nitelikli eylem gerçekleşti. Serhıldanlar genişleyerek ülkenin dört bir yanına yayıldı. Gerillanın henüz ulaşmadığı ülkenin en ücra kesimleri Serhıldanlar temelinde savaşın hizmetine sokuldu. Silahlı mücadele ilk olarak bu yıl öncü savaşımdan çıkıp halk savaşına döndü. Cephenin kitle tabanı milyonları buldu. Binlerce milis örgüt ağına çekildi. Halkın desteği zirvesine ulaştı. Maddi manevi her alanda kitle ölümüne bir mücadeleye girdi. Birçok şehir ve köyde silahlı ayaklanmaya benzer çıkışlar yaşandı. Serhıldanlar, en geri kesimler dahil mücadeleye çekti. Kitlenin devrimci kabarıışı, on binlerce genci savaşçı potansiyeli duru-muna getirdi. Bu temelde her gün onlarca yeni savaşçı aday gerilla safına katıldı. 4. Kongre'den sonra savaş pratiğine ilk olarak böylesine olumlu gelişmelerin yaşandığı 1991 yılı sonbaharında gittim. Garisa'da bölge yönetiminde yer alarak pratik faaliyetlerde bulundum. Alana gittiğimizde kışa henüz iki ay kadar bir süre kalmıştı. Bu kısa süreye rağmen bölgede üç karakol baskını yapıldı, ikisi ele geçirildi, Pervari vuruldu ve yol kesme eylemi gerçekleştirildi. Hem ülke genelinde sağlanan olumlu gelişmeler ve hem de burada elde edilen sonuç, alan kurtarma çalışmalarını yeniden gündeme

getirdi. 1991 yılı içerisinde meydana gelen gelişmeler ve 1992 kışına girerken savaşın her iki cepheden ulaştığı düzey artık alan kurtarmayı zorunlu hale getirmişti. Bunun, her şeyden önce zemini vardı. İlk olarak gerilla savaşı ülkenin her eyaletine taşırıldı. Garzan, Mardin, Amed, Orta... Ve Dersim eyaletleri artık gerilla savaşının merkezleri durumundaydı. Gelişmeler olumlu oldu. Kalıcı üslenmeler yaratıldı. Savaşın Botan'da (Şırnak-Hakkari) sıkışma tehlikesi bu temelde anlatıldı. İkinci olarak, Serhıldanlar tüm ülkeye yayıldı. Genel devrimci kabarış ülkenin her tarafını sardı. Ülke genelinde silahlı ayaklanmayı ve kurtarılmış alan yaratmayı destekleyecek politik ortam ve kitle tabanı doğdu. Üçüncü olarak, Serhıldanlar temelinde gerilla saflarına binlerce genç akın etti. Savaşçı potansiyeli on binleri buldu. Bu temelde gerilla ordusunu inşa etmek ve artık tüm hedeflere yönelebilecek bir düzeye ulaşmanın imkanı doğdu. Dördüncü olarak, pratikte birçok karakolun bizzat kaldırılması, artık bazı bölgelerin kurtarılabilceğini ortaya çıkardı. Tüm bu gelişmeler alan kurtarmanın zemini oldu. Fakat sadece güçlü bir zemin yakalandığı için değil, aynı zamanda hem devrim, hem de düşman cephesinde meydana gelen gelişmeler alan kurtarmayı zorunlu hale getiriyordu. Her şeyden önce Serhıldanlar belli bir seviyeye gelmiş, aynı taktikler tekrarlandığı için gelişme temposunda tıkanma belirtileri baş göstermeye başlamıştı. Yeni bir boyut kazandırılmazsa Serhıldanlar'ın yozlaşarak amacından sapması güçlü bir tehlike olarak ortaya çıkmıştır. Serhıldanlar açısından aynı tehlike boyutu birde düşman cephesinde meydana gelen gelişmelerde açığa çıktı. Kulp'ta meydana gelen katliam girişimi, düşmanın artık Serhıldanlar'ı kanla bastıracağını ortaya çıkardı. İkinci olarak savaşın her iki cepheden ulaştığı düzey alan kurtarmayı zorunlu kılıyordu. 1991 yılı içerisinde birçok karakol kaldırıldı. Savaş, taciz ve yıpratmadan çıktı. İmha etme boyutuna ulaştı. Bir kere savaşı o boyuta çıkardıktan sonra artık geriye çekemezsin. Geri adım atmak, ezilmeye yol açar. Artık savaşın boyutlanarak daha üst aşamalara tırmandırılması gerekir. Ulaşılan düzey, artık sadece karakol değil tabur, alaylar kalınmayı zorunlu hale getirdi. Kurtarılmış bölge yaratmak ve alan savunması yapmak için Serhıldanlar'ın bazı merkezlerde silahlı ayaklanmaya dönüştürülmesi gerekiyordu. Çünkü mevcut gerilla gücü nitelik ve nicelik açıdan bölge kurtarmaya ve alan savunması yapmaya hazır ve yeterli değildi. Tabur, alay ve tugayların kaldırılması gerekiyordu. Bunun için gerilla sayısının hızla on binleri bulması zorunluymuştu. Mevcut savaşçı akını bu seviyenin çok altında ve gelişmeleri karşılayacak düzeyde değildi. Bu açıdan dağda, kırsal kesimde sağlam kalıcı üslenme merkezlerine kavuşmak, düşmanı buradan söküp atmak ve halkı silahlı ayaklanmaya çekecek binlerce genç ve milisi gerilla ordusunda örgütlemek ve savaştırmak gerekiyordu. Bunun için düşmanı en zayıf halkasında vurmak ve bu alanlarda kurtarılmış bölgeler yaratmak zorunluymuştu. Düşmanın en zayıf halkası sınır kesimlerinde kurtarılmış alanları hedeflemek doğru yerinde ve gerçekçiydi. Ülkenin diğer eyaletlerinde ise gerillayı genişliğine, derinliğine geliştirmek, kalıcı üslenme merkezlerini yaratmak ve Serhıldanlar'ı binlerce savaşçı adayını çekmek gerekiyordu. Mevcut gelişmelerin değerlendirilmesi bizi bu sonuca götürdü. Tartışmalar bu temelde yapıldı ve sonuçta belli bir karara varılarak alan kurtarma hedef olarak tespit edildi. 4. Kongre temelinde başlatılan yeni hamle döneminin kaçınılmaz olarak silahlı ayaklanmaya dönüşeceğini ve alanların kurtarılması ile sonuçlanacağını açısından düşman daha iyi gördü, çok daha derinlemesine bunun tehlikesini kavradı. Kavramayan, derinliği yakalamayan ve yüzeysel kalan düşman değil, biz olduk. Çünkü ulaşılan karar, doğru olmasına rağmen, yüzeysel, içerikten yoksun ve sadece ülke genelinde sağlanılan olumlu gelişmeler ile kaldırılan bir kaç karakola dayanırdırılmıştı. Bu karar nasıl gerçekleşecek, halk nasıl silahlı ayaklanmaya çekilecek bunun yol, yöntemi nedir, hazırlıklar hangi düzeyde seyretmeli, bunun yöntemi gücün hazırlanması, altyapı hazırlıkları, atılması gereken adımlar konusunda hiçbir belirleme yoktu. Halkın silahlı ayaklanmaya çekilmesi sonbahara kurtarılmış alan harekâtı başladığı zamana ertelenmiş ve kurtarılmış bölge ve bu bölgenin savunulması gerilla gücünden çok ayaklanmaya çekilecek halka dayandırılmıştı. Halk buna nasıl hazırlanacak; plan yok, kendiliğinden bir yaklaşım vardı. Tüm bu konularda netlik yoktu. Aslında varılan karar gerçekte alan kurtarmanın iradesini yakalama değil, yıllarca düşman karşısında tutunamayan, darbe yiyen, ciddi hiçbir başarı elde etmeyen ruh halinin, birkaç karakolun kaldırılması ile birdenbire boşaltılması, tersine dönmesi ve ağır bir sübjektivizme kaymasıydı. Saman alevi gibi parlayıp anında sönen bir ruh hali gösterilmişti. Bu iyimser yaklaşım köklü bir dönüşümün sonucu değildi. Kendini kanıtlamanın pratikte gerçekleşme biçimi idi. Bu açıdan, daha sonraki gelişmeler bu sübjektif, köklü dönüşümden yoksun düşünceyi tersine çevirdi. Çünkü 1992 yılı hiç de öyle beklendiği gibi başlamadı. 1991 yılı sonunda düşman cephesi, 4. kongre temelinde başlatılan yeni hamle dönemine dayanmadı. İzlediği politika iflas etti ve hükümet değişmek zorunda kaldı. Hükümet değişikliği, düşmanın devrim, cephesinde meydana gelen gelişmeleri kendi açısından ne denli tehlike arz ettiğini derinlemesine yakaladığını göstermektedir. Bu tehlikeyi iliklerine dek hissettiği için hükümet değişikliği yaptı. Bütün gücüyle aslında Serhıldanlar'ın silahlı ayaklanmasına dönüşmesini önlemek ve kurtarılmış bölgelerin yaratılmasını engellemek için hükümet değişikliği yaptı. Bu değişiklik düşmanın gerillayı imha etme hareketi değil, tam tersine kendi imhasını önlemenin çaresiydi. Yapılan değişiklik, yeni bir saldırı, imha etme stratejisi değil, kendi çöküşünü önlemenin savunma stratejisiydi. Bunu sadece daha aktif bir savunma stratejisi izleyerek gerçekleştirmek istedi. Fakat bunu yaparken yoğun bir psikolojik savaş yürüttü. Kendi çöküşünü engellemek için aktif savunma yaptığını gizledi. Yoğun bir psikolojik savaş ile gerilla savaşını imha edeceğini propaganda etti. Bunun için aslında

taktik saldırıda bulundu. Halkı katlederek, cinayet işleyerek dehşet saçtı. Sürekli hava saldırılarında bulunarak gerillayı taciz etti. Aslında temel gaye gerillanın saldırıya geçmesini engellemek ve halkın silahlı ayaklanmaya kalkışmasını önlemeye yönelikti. Pratikte imha için ciddi hiçbir adım atmadı. Tersine, tekniğe ağırlık verdi. Hal-buki hava saldırıları teknik savaşta zafer kazanma için hiçbir yerde belirleyici olmamıştır. Sadece savaşın etkili bir silahtır. Düşman bunu yoğun bir psikolojik savaş ile yürüttü ve gerillayı savunmada bırakarak inisiyatifi ele geçirmeye çalıştı. Ülke genelinde uygulanan bu politika en fazla Botan'da (Şırnak-Hakkari) geliştirildi. Çünkü savaşın esas merkezi buradaydı. Burada gerillanın savunmada bırakılması ve Serhıldanlar'ın bastırılması ülke genelinde yürütülmekte olan savaş belirleyici anlamda olumsuz etkileyecekti. Bu açıdan düşman 1992 kışında yoğun uçak saldırılarında bulundu. Mıntikalarda nokta operasyonu yaptı. Altyapı hazırlıkları olmadığı için bazı bölgelerde darbe yenildi ve çatışmalar yaşandı. Düşmanın bu saldırılarına karşı taktik alanda çıkış yapmak, önemli bir hamle dönemini başlatarak karşı koymak gerekiyordu. Savunmada kalınarak düşman saldırıları önlenemezdi. Düşman kendi politikasının başarısını Botan'da (Şırnak-Hakkari) elde edeceği sonuca bağlamıştı. Düşman politikasının burada boşa çıkartılmaması, inisiyatifi

gerilladan alacak, düşmana cesaret verecek ve izlenen yöntemlerin ülke genelinde bütün savaş birliklerine karşı uygulanmasına neden olacaktı. Bu açıdan savaşın kaderi, silahlı mücadelenin temel merkezi olan Botan'da (Şırnak-Hakkari) belirlenecek ve burada elde edilen sonuç hem devrim, hem de düşman cephesinin ülke genelinde geliştirmek istediği temel taktik yaklaşıma başarıyla uygulama avantajı kazandıracaktı.

Bu rol oynanmadı. Ağır kış koşullarından dolayı gerilla hamlesini başlatmanın im-kanları henüz zayıftı. Düşman bundan yararlanarak peş peşe saldırılar düzenledi ve savaşta inisiyatifi ele geçirdi. Ağır kış koşullarının bunda etkisi oldu. Fakat esas belirleyici olan bu durum değildi. Düşman saldırıları, savunma stratejisinin bir parçası olarak değil, gerillayı imha harekâtı olarak görüldü. Düşmanın yoğun psikolojik savaşının etkisinde kalındı. Altyapı hazırlıkları olmadığı için, yenilen darbeler bunda rol oynadı. Düşmanın her saldırısı, gerillayı imha ve Serhıldanlar'ı yok etme planının bir parçası olarak görüldü. Düşman, kurtarılmış alanları engellemek ve Serhıldanlar'ın silahlı ayaklanmaya dönüş-mesini önlemek için savunma stratejisi izlediği halde yoğun psikolojik savaş ile birlikte sürdürdüğü taktik saldırı operasyonları neden gerillayı imha harekâtı olarak görüldü ve savunmada kalınarak inisiyatif düşmana kaptırıldı. Bunun daha önce yaşanan taktik dışı sağ savunmacı pratik ile bağlantısı vardır. Yıllarca küçük gruplar biçiminde yürütülen pratik ve pratik süreçte yenilen darbeler, savaştan belli bir ürküntü yaratmıştı. Daha sonra 1988 yılında sürdürülen mevzi savaşı savunma psikolojisini derinleştirmişti. Fakat özellikle 1990 yılında önce Beytüşşebap'ta iki takımın tasfiye olması ve ardından arazi işgali biçiminde sürdürülen mevzi savaşı savunma psikolojisini derinleştirmişti. Fakat özellikle 1990 yılında önce Beytüşşebap'ta iki takımın tasfiye olması ve ardından arazi işgali biçiminde sürdürülen operasyonlarda birliklerin günlerce çatışmada kalarak çok sayıda kayıp vermesi savaşta kırılmaya yol açmış, şoke etmiş ve düşman gücünü abartılı değerlendirmeye, daralmaya, çözümsüz kalmaya neden olmuştu. Yaşanan bu olumsuz gelişmeler ve gerçekleştiren şok olayları bu açıdan güçlü bir savunma psikolojisi yaratmıştı. Dolayısıyla düşman ile mihenk taşında savaşmanın iradesi, bunun kararlılık gücü, daha önce hep savunmada kalınarak düşmana karşı hiçbir direniş gösterilmediği ve bu temelde zaferi yakalamaya yol açan başarılar sergilenmediği için fazla gelişen özellikler olmamıştı. Savaşta kırılmaya yol açan bu durum en can alıcı noktada, stratejik zafer için ölüme yat-mayı kişilik özelliği haline getirmemiş ve bu kendini feda etmeyen yaklaşım daha önce olduğu gibi, bu sefer de tali plana düşerek savaşın sağa yatmasına neden olmuştu. Sa-vunma psikolojisinin egemen olduğu bu süreç, 1991 yılının olumlu gelişmelerinden dola-ıyı kısmen kırılmış olmasına rağmen, köklü bir dönüşüm sağlanmadığı için daha sonraki süreçte olumsuzlukta derinleşmeye yol açtı. 1991 yılının olumlu gelişmeleri ve yapılan karakol baskınları, köklü radikal bir dönüşüm sağlamadığı için, düşmanın 1992 kışında yaptığı taktik saldırılar ve bu temelde yürüttüğü psikolojik savaş dolayısıyla olumsuz etkide bulundu ve savunma stratejisinin bir parçası olarak değil, sanki gerillayı yok et-mek için operasyonda bulunuyor değerlendirmesi yapıldı. Bu açıdan, düşmana karşı gerilla hamlesi başlatılmadı. Tersine, sadece savunmada kalınarak belli bir direnme prati-ği gösterildi. Düşman ile denek taşında savaşmanın kararsızlığı sadece kış operasyonla-rında değil, aynı zamanda Serhıldanlar'a karşı uygulanan kitle katliamlarında da görüldü. Bu savunmacı, kararsız yaklaşım yüzünden düşman inisiyatifi ele aldı. Sık sık heli-kopter, uçak saldırılarında bulundu. Bahar ile birlikte operasyon yaparak gerillayı sa-vunmada bıraktı. Hemen ardından Nevroz'da, başta Şırnak olmak üzere birçok şehirde katliam yaptı. Serhıldanlar'a karşı izlenen katliam politikası, halkın silahlı ayaklanmaya kalkışmasını önlemeye yönelik bir hareket değil, gerillanın kitleden kopartılarak imha edilmek istendiği biçiminde değerlendirildi. Şırnak'ta katliam yapıldığında tam bir çö-zümsüzlük yaşanıyordu. Katliam, silahlı ayaklanmayı önlemek için değil, meşhur su-balık meselesi biçiminde yorumlandı. Yani önce Serhıldanlar bastırılarak gerillanın kitle tabanı yok edilmek isteniyor, ardından 1990 da olduğu gibi, çok daha kapsamlı imha operasyonları gerçekleştirilecek deniliyordu. Yapılan değerlendirmelerde varılan sonuç buydu. Bu açıdan savunmaya ağırlık verilerek kitle katliamına seyirci kalındı. Serhıldanlar'ı korumak için pek az müdahale yapıldı. Oysa orada yapılması gereken, savunmada

kalmak değil, tam tersine gerillanın o zapt edilmez, düşmanı darmadağın eden zengin, yaratıcı taktiklerini genişliğine, derinliğine geliştirmek olmalıydı. Gerillanın keskin vuruş tarzı düşmanı savunmada bırakmalı, yaptığı her katliam ve faili meçhul cinayet anında karşılığını bulmalı ve her hareketinin bedeli ağır, misliyle ödettirilmeliydi.

Ancak bu yaklaşım halka güven verecek, milis ve gençlerin dağa çıkmasına neden olacak ve Serhıldanlar'a yeni bir biçim kazandırılarak alan kurtarmanın güçlü zemini yakalana-caktı. Fakat gerilla tarzında bu çıkış yapılmadı. Düşman gerillayı imha etmek için hare-kâta bulunacak diye savunmada kalındı ve düşmana hareket serbestisi kazandırıldı. Düşman, gerillanın savunmada kalmasından cesaret aldı. Gerillanın göstermesi gereken tavrını pratikte uygulayan düşman oldu. Gerçekleşen her Serhıldan'ı hemen bastırdı, nerede eylem yapıldıysa orada köy yaktı, hangi şehir basıldıysa orayı anında topa tuttu ve halkı katletti. Gerilla tarafından yapılan her etkisiz taciz eylemi, çıkış yaratmadığı gibi, halkı daha zor durumda bıraktı. Kitle bundan dolayı güvensizliğe düştü. Gerillanın ken-disini koruyamayacak güçte olduğunu gördü. Halk içerisinde sinme, daralma ve gerilla-dan ilişkisini kesme eğilimi gelişmeye başladı. Düşman bundan cesaret alarak daha fazla yükledi ve provokasyonlar ile Serhıldanları bastırdı. Bu bastırma hareketi daha sonra kırsal kesime taşırıldı. Yüzlerce köy boşaltılarak şehir merkezlerine götürüldü. Burada denetim altına alınarak teslim alınmaya çalışıldı. Böylece devrimin kitle tabanı, gerillanın rolünü oynamamasından dolayı düşman denetimine girdi ve Serhıldanlar silahlı ayak-lanmaya dönüşmeden kanla bastırıldı. Önce gerilla savaşında inisiyatifin düşmana kaptırılması ve ardından Serhıldanlar'ın katliamla bastırılması, alan kurtarma harekâtında ciddi bir kararsızlık yarattı. Çünkü alan kurtarmaya halkın silahlı ayaklanmasına dayan-dırılmıştı. Şırnak gibi yurtseverliğin bu denli güçlü olduğu bir merkezde, eğer Serhıldanlar silahlı ayaklanmaya dönüşmeden katliamla bastırılmışsa Beytüşşebap ve Uludere gibi çeteciliğin (koruculuk) güçlü olduğu ve halkın henüz Serhıldan'a bile kal-kışmadığı bir alanda kurtarılmış bölge yaratmak ve bunu savunmak, başarılması imkan-sız bir hareket olarak görülmeye başlandı. Bu açıdan, Beytüşşebap'a giderken, çözümsüz-lükten dolayı ciddi bir kararsızlık yaşıyordum. Bu kararsız ruh hali eylemlere yansdı. Beytüşşebap Baskını yapılmadan önce Jirki çeteciliğinin (koruculuğunun) dağıtılması gerekiyordu. Çünkü şehir merkezinin savunmasını esas olarak bu çete odağı koruyordu. Bu açıdan öncelikle Jirki çeteciliğinin yok edilerek tasfiye edilmesi gerekiyordu. Bu te-melde yapılan eylem başarısızlıkla sonuçlandı. Köy baskınından sonra geri çekilmeye düşman ile girilen çatışmada darbe yenildi. Yine Çatak'ta yapılan birkaç eylem girişimi başarılı sonuç vermedi. Aynı dönemde diğer bölge ve eyaletlerde de buna benzer olum-suz gelişmeler yaşandı. Yeni temelde bazı taktiklerin geliştirilmesi gerekirken, eski kara-kol ve köy baskını tarzı devam etti. Fakat düşman bu eylem türlerine karşı tedbir almıştı. Bu açıdan, gerçekleşen her eylem kayıplarla sonuçlandı ve ciddi hiçbir gelişme yaratmadı. Tersine, hemen her alanda ağır tahribatlar yaşandı. Kitle katliamlarından sonra karakol ve köy baskınlarında görülen bu taktik tıkanma, alan kurtarma hedefinde zaten var olan kararsızlığı daha derinleştirdi ve artık mevcut gerilla gücü ile bunun başarılamayacağı anlayış haline geldi. Çünkü bu düzey ile tek tek karakol ve çete (korucu) köyleri bile imha edilemiyor, şehir gibi düşmanın güç ve teknik olarak daha yoğun ve tedbirli davrandığı merkezler nasıl ele geçirilecek! Serhıldanlar bastırıldığı için, eskisi gibi, halkı silahlı ayak-lanmaya çekmenin imkanı da yok. Şırnak'ta bile halkın buna hazır olmadığı anlaşıldı. Beytüşşebap gibi, şimdiye kadar en ufak bir direniş bile gösterilmeyen yerde halkı ayak-lanmaya çekmek ve alan savunmasını buna dayandırmak fazla gerçekçi gelmedi. Onun için alan kurtarmaktan tamamen vazgeçtim ve bunun gerçekleşemeyeceğine iyice inan-dım. Bu hedeften kaçınmanın bir sonucu olarak Hakkari'ye açılım adı altında avare bir pratik sergilendi. Daha sonra durumu kurtarmak için taciz düzeyinde bazı eylemler gerçekleşti. Fakat esas olarak mevcut gerilla gücü ve niteliği ile düşmana karşı başarılı hiçbir hareket düzenlenemez anlayışı egemen olan düşünce oldu. Bu açıdan, sadece Bey-tüşşebap değil, Uludere Baskını'nı da alan kurtarma harekâtı olarak yapmadık. Planla-maya göre Uludere basılacak, kitle silahlı ayaklanmaya çekilecek ve Güney Kürdistan'da (Kuzey Irak) konumlandırılacaktı. Baskın için gidildiğinde Güney Savaşı başladı. Güney'de savaş başlamasa bile, Uludere basılacak, kitle silahlı ayaklanmaya çekilecek ve Güney Savaşı başladı. Güney "de savaş başlamasa bile, Uludere'yi kurtarmak için vurmuyacaktık. Çünkü alan kurtarmada tamamen çözümsüzlüğe düşmüştüm. Bu açıdan Uludere Baskını, sergilenen avare, boş pratikten dolayı durumu kurtarmak amacıyla yapıldı. Aslında önce iyi bir baskın ile vurduk, fakat kurtaramadık anlamına gelen bir yaklaşım gösterdim. Fakat Güney'de savaş çıkınca ve bir kısım arkadaş bu amaçla gönderilince, sayının yetersizliğini dikkate alarak bundan vazgeçtim. Ve Güney'deki savaşı destek amacıyla sadece bazı hedefleri vuran bir eylem gerçekleştirdik. Tabi istenilen sonucu vermedi. Aynı amaçla daha sonra yapılan birkaç etkisiz eylem, ses getirmede ve verilmesi gereken destek sunulmadı. Güney Savaşı, artık anlayış düzeyine gelen düşün-ceyi daha da derinleştiren bir sonuç yarattı. Güney'in sınır hattı alan kurtarmada dayanı-lacak esas merkezdi. Bu geri cephe hattına dayanılarak alan kurtarma harekâtına başlanı-lacaktı. Halk silahlı ayaklanmaya çekildikten sonra buraya taşırılacak ve burada gerilla ordusunda örgütlendirilerek savaşa sevk edilecekti. Halkın korunması, beslenmesi geri cepheye dayanılarak başarılacak ve düşman ablukası burada boşa çıkartılacaktı. Kısaca, geri cepheye bu anlamda stratejik bir rol biçilmişti. Şimdi burada savaş vardı ve düşman Güneyli hain güçlerle geri cepheyi

ele geçirmek istiyordu. Direnilmesine rağmen, geri cephenin savunulmadığı, buna gücümüzün yetmediği anlaşılıyordu. Bu açıdan Güney'de bu tarzda direnmenin sonuç vermeyeceğini, güç tüketmekten, tahribat yaratmaktan başka bir gelişme yaratmayacağını görüyordum. Çünkü daha önce değişik biçim ve anlayışın sonucu da olsa, mevzide kalarak direnmenin düşmana inisiyatif kazandırdığını biliyordum. Bu açıdan, bir yıl da direnilse varılacak sonuç gücün tüketilmesinden başka bir şey olmayacaktı. En doğru tutum, gerilla tarzının esas alınması ve direnişin bu anlamda değişik bir boyutta gösterilmesi gerekiyordu. Bu tutum gücü imhadan kurtaracak ve yersiz kayıpların önünü alacaktı. Fakat yine bu zafer anlamına gelmeyecekti. Sadece gücün iyi bir korunması ve taktik bazı başarıların sağlanmasını getirecekti. Karakol basınları, Serhıldanlar'ın bastırılması ve en son Güney Savaşı'ndan çıkardığım sonuç gücümüzün nitelik ve nicelik seviyesinin henüz düşmanı imha etmeye yetmediği, alan kurtarmaya, savunmaya hazır olmadığı, bu alanda ciddi bir yetersizliğin yaşandığını gördüm. Gerilla savaşı ile iyi direnilir, düşman pek çok darbe vurulur ve düşman yıpratılarak imhaya hazır hale getirilir. Fakat nihayetinde gerilla bir yıpratma savaşıdır. Ondan sonra düşmanı imha edecek bir güce, niteliğe, savaş tarzına mutlaka ulaşmak gerekir. Bu açıdan Güney Savaşı'nda gerilla tarzı esas alınmalı diyorum, fakat bunu gücü imhadan kurtarmak için başvurulması gereken tek çare olarak görüyorum, yoksa düşmanı imha etmenin yöntemi bu değildir. Orada düşmanı imha edecek, alan kurtaracak ve sonra savunacak gücümüzün olmadığını açıkça gördüm. Mevcut sayımızın nitelik ve nicelik olarak bırakalım Kuzey'i, Güney'de geri cepheyi bile savunamadığını ortaya çıktı. Bu açıdan, hızla gerilla gücünü on bine tırmandırmak gerektiği, yoksa bırakalım alan kurtarma harekâtını, artık normal bir karakolun bile ele geçirilemeyeceğini anlaşılıyordu. Gerilla gücünün kaynağı halktır. Savaşçı potansiyeli halkta mevcuttur. Bu açıdan, savaş için gerekli olan gerilla gücünü halktan çekip çıkarmak gerekir. Fakat düşman hem Serhıldanlar'ı bastırılmış ve hem de kırsal kesimdeki yerleşim yerlerini önemli ölçüde boşaltarak şehirlerde denetim altına almıştı. Bu açıdan eskisi gibi yeni savaşçı adayları gelmiyor, gelen sayı ise, artık savaşın ulaştığı düzeyi karşılamaktan hayli uzaktı. Savaşın geldiği düzey, alan kurtarmanın dışında başka herhangi bir çözüm yolunu bırakmıyordu.

Alanı kurtarmaya ise gücümüzün yetmediği ortaya çıkmıştı. Bu açıdan alanı kurtarmak için gerilla gücünü on binlere tırmandırmak gerekir. Gerilla sayısının on binlere tırmandırılması için iki yol vardır. Ya düşmanın halk üzerindeki denetimini kırarak gücünü yok edeceksin, bunun için yine halkı silahlı ayaklanmaya çekip kurtarılmış bölge yaratmak gerekir ya da ara bir çözüm yolu bulup serbest koşullarda halkı örgütleyip kazanacaksın. Bunun dışında başka bir yol göremiyordum. Çünkü cephe faaliyetlerine giden arkadaşların fazla verimli olmadığı, gönderdikleri savaşçıların çok az olduğu ve sonuçta ya şehit düştükleri ya da yakalanarak tahribat yarattıkları görülmüyordu. Kaldı ki, düşman bu tür çalışmanın da yavaş yavaş önünü alıyor, artık birçok şehirde çalışamaz duruma geliniyordu. Bu açıdan cephe çalışmaları temelinde savaşın bu en önemli sorununu halletmek olanaksızdı. Bu açıdan, geriye diğer iki yol kalıyordu. Fakat Serhıldanlar'ın bastırılması yüzünden halkı silahlı ayaklanmaya çekmenin, buna dayanarak ordu inşa etmenin koşulları yoktu. Halk bu anlamda hazır değildi. Serhıldanlar katliamla bastırılmış ve halk düşmanın denetimi altına girmişti. Bu açıdan, geriye sadece gerilla gücü ile sorunu çözmek kalıyordu. Bunun için eyalet gücünün bir merkezde yoğunlaştırılması gerekiyordu. Çünkü tek başına hiçbir bölgenin gücü alan kurtarmaya yetmiyordu. Eyalet genelinde en fazla bin-beş yüz savaşçıyı toplama imkanı vardı. Savaşçı gücünün bu tarzda toplanması, diğer tüm bölgelerin boş bırakılması anlamına geliyordu. Bu açıdan, yoğunlaşılacak güç ile bir yeri basıp kurtarsan bile, ardından düşman yine burada sayı ve teknik üstünlüğü sağlayabilir. Çünkü diğer alanlarda düşmanı yıpratana, imha eden başka güç yok. Kaldı ki, toplanılan sayı düşmanın herhangi bir yerel gücüne bile denk değil. Düşman

yine sayı üstünlüğüne dayanarak kurtarılmış alanı ele geçirebilir. Dolayısıyla eyalet gücünün tümünü böyle riskli ve imhaya açık bir harekâtın içerisine çekmek, kimsenin göze alabileceği bir durum değildir. Alan kurtarmak, yüzlerce kaybı göze almayı gerektirir. Henüz sayının bu denli az olduğu koşullarda, partinin, sonu belli olmayan bir harekâta bu kadar kaybı kaldırması, herhangi bir komutanın bunun cesaretini göstermesi mümkün değildir. Ayrıca alan kurtarma harekâtı başladıktan sonra, artık onu durdurmak intihardır.

Durmaksızın alanı genişletmek, durmadan saldırı üstünlüğünü elde bulundurmak gerekir. Yoksa kurtarılmış bölge tecride alınarak ezilir. Artık orada halkı savunmak, örgütleyerek savaştırmak şurada dursun, tersine daha ağır bir yenilginin altına girilir. Bu açıdan, savaşı alan savunmasından çıkartıp genel stratejik saldırıya geçmekten başka çıkış yolu yoktur. Bu artık gerilla savaşını aşar; hareketli, giderek düzenli ordu savaşına geçmeyi zorunlu kılar. Mevcut gerilla gücü ile tüm bu kapsamlı harekâtı düzenlemek, alan kurtarmak ve savunmasını yapmak imkansızdı. Ancak halkın silahlı ayaklanmaya çekilerek binlerce savaşçının gerilla ordusuna alınması halinde bu kapsamlı harekât başarılabilir. Fakat halk, Serhıldanlar'ın bastırılması yüzünden silahlı ayaklanmaya ve kurtarılmış alanlarda yaşamaya henüz hazır değildi. Bu açıdan, sadece mevcut gerilla gücü ile buna kalkışmak, tüm eyalet gücünü risk altına sokmak ve sonuçta yenilgi ile sonuçlanacak bu tür harekâta gücün tüketilmesine yol açılacaktı. Bunu hiç kimse göze alamazdı. Bu açıdan, mevcut gerilla gücü ve savaşın ulaştığı düzey ile sonuç alabileceğimize inancımı tamamen yitirdim. Mutlaka gerillaya nefes aldırılmalı ve halka soluk verilmeliydi. Bunun için halka ulaşmanın ara bir çözümü bulunmak zorundaydı. Fakat düşman imha politikası izlediği için bu çözüme yatmayacağını görüyordum.

Fazla değil, iki-üç ay içerisinde eğer serbest propaganda, siyasal çalışma ve örgütlenme özgürlüğü sağlanırsa, yeniden tüm ülkeyi ayağa kaldırabiliriz. Fakat o zaman ateşkes durumu yoktu. Bu açıdan, bu çözümün nasıl olsa koşulları yoktur diye üzerinde fazla derinleşmedim. Dolayısıyla aslında ne savaş ve ne de barış her ikisinin de çözüm koşullarının olmadığını düşünerek tam bir çözümsüzlük yaşadım. Yıllarca en zor koşullarda küçük gruplar temelinde bile düşmana karşı direnmenin pratiğini sergiledim. Bu açıdan, düşmana karşı direnme anlamında herhangi bir problemim olmadı. Bu savaş yüz yıl da sürse, düşmanın gerillayı yok etmeyeceğini biliyordum. Zaten savaşta zorlanma anlamında herhangi bir durum yoktu. Fakat savaşın ulaştığı bu düzeyden sonra nasıl zafer kazanılacak, alan nasıl kurtarılacak, kurtarılmış alan nasıl savunacak, bunun gücü nereden bulunacak, bu konularda pratik anlamda bir çıkış bulamıyor ve derin bir çözümsüzlük yaşıyordum. Bu açıdan, artık görevden alınacağımı bekliyor ve yargılamalardan dolayı zaten görevsiz bekliyordum. Böylece 1992 yılı sonlarına gelindiğinde, gerilla savaşının çözüm gücüne inanmayan bir pratik süreci noktalamış oldum. Savaşa, gerilla gücüne, onun hareket ve vuruş tarzına inanmamayı ifade bu sonuca nasıl ulaştım? Yıllarca savaş değil, savaşta başarısızlığın pratiğini geliştirdim. Zaferin değil, yenilginin koşullarını hazırladım. Hep taktik dışı bir konumda kalarak, zamanında görevlerin gereklerini yerine getirmeyerek savaşta çözümsüzlük yarattım. Sonuçta çözümsüzlüğü gerekçe yaparak savaşın geçersizliğini kanıtlamaya çalıştım. Önce taktik dışı bir pratik geliştirerek savaşta çözümsüzlüğün gerekçesini hazırladım, sonra çözümsüzlük koşullarına dayanarak başarısızlığın kanıtlarını göstermek istedim. Sergilenen pratik tamamen bunun göstergesi oldu. Sonuçta kendi bitişimi, savaşın çözümsüzlüğü; savaşa inanmayan ruh halimi; zaferin geçersizliğini kanıtlamanın gerekçesi durumuna getirdim. Ortada çözümsüzlük yoktu. Taktik işliyor, gelişme sağlanıyor, zafer elde ediliyordu. Yenilgiye uğrayan, darbe alan ve imhaya doğru giden düşmandı. Buna rağmen durumu tersinden göstermemin gerekçesi neydi? Aslında taktik dışı, sağ savunmacı bir pratik sergilendiği için savaşta kırılma yaşanmış, savaşın dehşetini dayanamamaya şoke olmuşum. Düşman karşısında zaferi yakalamanın iradesi, cesaretini, kararsızlığını yitirmiş, devrim için ölüme yatmayarak bir oportünist gibi yan çizmenin, kendini feda etmeyen pratiğini göstermişim. Stratejik zafer elde etme noktasında irade zayıflığı göstermiş, tali, geri bir konuma düşerek sözüne sahip çıkmayan bin namert gibi davranmışım. Savaşta kırılmış, zafere inancını yitirmiş bir anlayış ve pratiğin sonuçta varacağı yer bitiş noktasıdır. 1992 yılı sonunda içinde bulunduğum durum sadece bunun kanıtlanmasıdır. 1992 yılı sonunda düşman cephesinde de aynı çözümsüzlük ve çözülme durumu yaşandı. Güney Savaşı'ndan sonra Kuzey'de operasyon yapacağı beklenirken, tam tersi bir uygulama ile her tarafta bulunan onlarca karakolunu birdenbire kaldırdı. Bu durum aslında beklenmiyordu. Düşmanın stratejik bir hatası olarak değerlendirildi. Oysa hata değil, tam tersine düşmanın zorunlu olarak yapması gereken bir hareketti. Şaşırın düşmanın politikasına, onun taktik yönelimine anlam vermeyen bizdik. Yoksa ortada anormal bir durum yoktu. Çünkü düşman 1992 yılı başında kitleye ve gerillaya karşı harekete geçerken, alan kurtarmayı engellemek ve Serhıldanlar'ın silahlı ayaklanmaya dönüşmesini önlemek için sadece bir stratejik savunma operasyonu düzenliyordu. Onun teknik ve operasyonlar ile düzenlediği hareket stratejik değil, taktik bir saldırıydı. Gerillanın savunmada kalarak inisiyatif düşmana kaptırması, düşmanın cesaret almasına neden oldu ve kitleyi katlederek operasyonların çapını Güney Kürdistan'ın sınır hatlarına kadar taşımasına yol açtı. Yoksa başından itibaren parti taktiği uygulansa düşmanın oralara kadar uzanması mümkün değildi. İnisiyatif düşmanda olmasına rağmen Güney Savaşı'ndan sonra hemen alelacele birçok karakolunu kaldırması gerçekte düşmanın gerillayı imha etme amacından vazgeçtiği, buna gücünün yetmediğini, büyük bir panik ile yapmak istediği gerillayı imha değil, gerillanın kendisini imha etmesini önlemek olduğunu bir kez daha kanıtladı. Düşman büyük bir çöküş ve çözülme yaşıyordu. Bütün telaşı ile savaşı çığırından çıkararak kendi çöküşünü engellemek istiyordu. Güney Savaşı'nda ve kuzeydeki operasyonlarda sonuç almadığını görünce, bu sefer gerillanın karşı cepheden saldırıya geçeceğinden korktu. Aslında bu saldırıya karşı koyacak gücü kendinde bulamadığı için panik içinde karakollarını kaldırdı. Fakat düşmanın bu zayıflığı görülmedi, güneyde yenilen darbe ve kuzeyde içinde bulunulan sağ savunmacı yaklaşım düşmanın bu geri çekiliş sürecini derinleştirme, saldırılar ile bunu tamamlama hareketi yaratmadı. Tersine karakolların kalkmasıyla büyük bir rehavete kapılma, sanki alan kurtarılmış gibi davranma ve bu ortama dayanarak yaşama pratiği gelişti. 1993 kışına girerken karakolların her tarafta kalkması, yargılama ve Eyalet Konferansının yapılması kısmi bir toparlanmaya neden oldu. Fakat esas olumlu etkide bulunan ateşkes taktiği oldu. Pratik açıdan iki anlamda olumlu etkide bulundu. Ateşkes taktiğini uygulayan güç denge durumunu yakalamış demektir. Daha önce Güney Savaşı'nda inisiyatif düşmanda olmasına rağmen kısmi bir darbe yenilmiş olmasına karşın tamamen yenilgiye uğranılmış değildi. Bu savaşta zafer inancımı yitirdim ama düşmanda en zayıf olumsuz koşullarda dahi bizi yenmediği açığa çıkmıştı. Daha sonra çok sayıda karakolun kaldırılması düşmanın sanıldığı kadar güçlü olmadığı, aslında ne bizim ve nede düşmanın bir birini yenecek güçte olmadığını bir denge durumunun yaşandığını kavradım. Hala düşmana karşı stratejik bir saldırı başlatmanın gücünü, inancını kendimde yaratmış değildim. Fakat en zor koşulların geride kaldığı, yenilgiye uğrama, imha olma tehlikesinin tamamen aşıldığını artık görüyordum. Zaten şans tanımayı bu temelde kabul ettim. Kendine güven olayı bu temelde oluştu. Ateşkes taktiği işte tüm bunları kanıtlayan geliştiren bir olay olarak değerlendirildi. Düşmanın ateşkesi hemen reddetmeyerek sallantılı bir tavır

göstermesi, zayıflığını açıkça gösteriyor, bir denge durumunun yaşandığını ortaya koyuyordu. İkinci olarak ateşkes taktiği çözüm diyebildiğim kendimi buna inandırdığım bir anlayışın bir yaklaşımın pratikte gerçekleşme kapısını aralıyordu. Bu anlamda ateşkesin siyasal ve örgütsel faaliyet serbestliğiyle sonuçlanmasını bekliyordum. Bu serbestlik elde edilirse çok kısa sürede tüm Kürdistan ayağa kaldırabileceğimize inanıyordum. Fakat ateşkes buna varmadan bozuldu. Buna rağmen ateşkesin toparlanma, kendisine güvenmede oldukça olumlu etkisi oldu. Bu süre içerisinde düzenlendi, tatbikatlar temelinde askeri, siyasi eğitim verildi, keşif ve altyapı hazırlıkları gerçekleşti. Partinin ateşkes taktiği temelinde tüm Kürdistan'da başlattığı yeni hamle dönemi diğer eyaletlerde olduğu gibi Botan'da (Şırnak-Hakkari) da olumlu bir gelişmeye neden oldu. Tüm bu olumlu gelişmelerin seyrine kapılarak sürüklendim. Bu açıdan başlangıçta, taktik eylemlerin gündemde olduğu ilk süreçte fazla problem çıkmadı. Aslında daha sonra yine taktik düzeyde gerçekleştiren ve çapı fazla büyük olmayan harekâtlarda tekrar ciddi bir problem çıkmadı. Fakat taktiğin en can alıcı noktada, stratejik açıdan uygulanması gereken yerde tekrar rolünü yeterince oynamayan bir konuma düştüm. Çünkü sağlanan gelişme özden yoksun ve radikal bir dönüşümün sonucu değildi. 1992 yılında şekillenen anlayışın izleri olduğu gibi devam ediyordu. Aynı düzeyde olmasa da nasıl alan kurtaracağız konusunda çözümme kavuşmuş değildim. Hala bu alanda düşman ile kapışmayı göze alacak iradeye sahip değildim. Güvensizliğe, zafere inançsızlığa pratik anlamda yol açan koşulların tam yok olmadığını görüyordum. Tamam, basıp ele geçirebiliriz, fakat ondan sonra ne olacak, bu konuda kararsız ve tereddüt içerisindeydim. Gerçekleşen her eylemde düşman direnme gücü gösteriyor ve ardından karşılık vermek için operasyon yapıyordu. Gerçi bu operasyonlar etkisiz ve sonuç vermiyordu ama bizim düşmanı imha etmek için yaptığımız-her eylem ve düzenlediğimiz her harekâtta tam sonuç vermiyordu. Garisa, Bestler, Uludere ve Çatak'ta yapılan eylemlerde ortaya çıkan sonuç bunu gösteriyordu. Güç yoğunlaştırılırsa Beytüşşebap'ı ele geçirebileceğimize kesinlikle inanıyordum. Gerçekleşen eylemlerde artık bu baskın eylemini başarabileceğimizi ortaya koyuyordum. Fakat sonrası için aynı kararlılığı taşıyamıyordum. Yani hala mevcut sayı ve niteliğimiz alan kurtarmaya yeterli değildir anlayışı vardı. Çünkü bu anlayışı kökünden söküp atacak herhangi bir gelişme görmemiştik. 1993 sürecine katılırken düşman savunmada olduğu, karakollarını kaldırdığı için inisiyatif bize geçmişti. Ateşkes taktiği gelişmenin olumlu koşullarını yaratmıştı. Savaşçı biraz artmış ve Güney Savaşı'ndan dolayı geri cepheden kalan gücün önemli bir bölümü Alana taşırılmıştı. Şüphesiz bu kendiliğinden olmazdı. Bunun için mevcut gücün gerilla biçiminde örgütlendirilerek, gerilla biçiminde savaşımın zengin taktikleri temelinde düşmana karşı fırtına gibi estirilmesi gerekiyordu. Gerilla ordusunun kuruluş ve inşa çalışmalarının bu temelde ele alınması ve örgütlendirilmesinin buna göre yapılması zorunluuydu. Gerillanın bu çerçevede eğitilmesi, hazırlanması, donatılması, yaşamının buna göre düzenlenmesi, terbiye edilmesi, düzene sokulması, disipline edilmesi, resmîyete kavuşturulması gerekiyordu. Kısaca, gerilla ordusunun dönemin emrettiği tarzda örgütlendirilerek iyi bir işleyişe kavuşturulması kesin zorunluuydu. Savaş düzeni ve gerillanın hareket ve vuruş tarzı kadar, ordu kuruluş çalışmalarının da rasgele, herhangi bir dönemde yapılması, gereken biçimde değil, kesinkes üst bir aşamaya taşınarak devrimin görevlerini başaracak tarzda sürdürülmesi gerekiyordu. Tüm bu görevlerin başarılması için komuta çizgisinin yetkin bir tarzda geliştirilmesi, savaşın sevk ve idare gücü olarak örgütlendirilmesi gerekiyordu. İyi bir düzenleme ve işleyiş tarzı, komuta sisteminin oturulmasına ve savaşın beyni durumuna gelmesine neden olacaktı. Bunun için çalışma tarzı, temposu, işleyiş kuralları, düzeni, sistemi, yeteneği, yaratıcılığı, ustalığı, iradesi, cesareti, tutkusu, azmi, zafer inancı, pratikte savaşın ulaştığı boyut ile birlikte geliştirilmesi, derinleştirilmesi ve üstten alta doğru dalga dalga tüm yönetim ve savaşçı yapıya taşınması gerekiyordu. Yapı ancak bu temelde savaşa çekilecek, savaş içerisinde moral, cesaret ve tecrübe kazanacaktı.

Savaşın bu temelde sevk ve idare edilmesi, yapının nicelik ve nitelik olarak gelişmesine, gerilla gücünün savaş içerisinde niteliksel bir dönüşümün sağlanması, gerilla savaşımının tırmandırılarak daha üst boyutlarda gerçekleşmesine ve bunun kurtarılmış alan ile sonuçlanmasına yol açacağı kesindi. Bahar operasyonunun da takınılacak doğru devrimci tavır, işte tüm bu gelişmelere neden olacaktı. Böylece partinin komuta tarzı ile olanak bu temelde yetkince kullanılacak ve takınılması gereken doğru devrimci tutum pratikte gösterilmediği için tüm bu alanlarda hiçbir gelişme sağlanmadı. Tersine, taktik dışı, tesfiyeci bir pratik sergilenerek, sağlanması gereken tüm bu gelişmeler boşa çıkartıldı. Çünkü dönemin emrettiği görevlerin hiçbirisi yerine getirilmedi. Bunun hem devrim ve hem de düşman cephesinden kaynaklanan nedenleri vardır. Her şeyden önce, doğru devrimci tutum yerine geri çekilmeyi esas alan somut bazı etkileyici nedenler vardı. Birinci olarak, bahardan dolayı sular geçit vermiyordu. Daha önce geçit için herhangi bir hazırlık yapılmamıştı. Bu açıdan, iki Zap (biri Hakkari, diğeri sınıra yakın, Kuzey Irak topraklarından akan iki nehir) arası dar şeritler biçiminde üç parçaya ayrılmıştı. Her sahanın Güney kesimlerini KDP güçleri tutmuştu. Geçit yerleri sadece Güney'de vardı. KDP daha bu geçit yerlerini kapatmadan, buradan vurarak çemberden çıkmayı esas aldık. Bir günlük direnmeden sonra erkenden geri çekilmenin nedenlerinden biri budur. Bu karara neden ulaşıldı? KDP'nin TC ile birlikte savaşa katılması ya da bu geçit yerlerini tutması halinde tecrit, önü-arkası tutulmuş bir dar şerit üzerinde sonuçta mevziye yatmak zorunda kalacağımızdan ve iki düşman gücü arasında darbe alacağımızdan korktum. Onun için, sonu yenilgi ile bitecek bu tür bir direnişin cesaretini göstermedim. İkinci

olarak, operasyon dışına çıktıktan sonra geri çekildiğimiz çok dar bir saha kalmıştı. Artık Güney'de açılabilirdiğimiz en son alandı. Ötesi KDP'nin denetiminde ve hiçbir hazırlığı-mız yoktu. Onun için güçlerin tümü buraya çekilerek sağlama alındı. Asıl buradan hareketle gerilla grupları biçiminde düşmana saldırılar düzenlemek gerekiyordu. Esas sapma burada meydana geldi. Saldırıların düzenlenmesi halinde savaşın yaygınlaşarak bu Alana taşırılacağından endişe ettim. Başka gidilecek alan olmadığı için sonuçta tekrar zorunlu olarak mevziye yatırılacaktı. Üçüncü olarak, gerilla saldırıları sonucu düşmanın ağır darbelenmesi halinde, TC'nin KDP üzerinde baskı uygulayarak savaşa çekme tehlikesi vardı. KDP'nin savaşa katılacağı zaten yoğun propaganda ediliyordu. Her iki gücün birlikte savaşa katılması halinde Güney Savaşı'na benzer bir sonucun doğabileceğinden endişe ettim. Bu açıdan düşmanın operasyonu daha fazla genişletmeden ve KDP'yi savaşa çek-mededen bitirmesini uygun gören bir yaklaşım sergiledim. Düşmanın üzerine gitmeyerek, düşman ilerlemediği müddetçe ona karşı harekete geçmeyerek, her iki gücün birlikte, bulunduğumuz Alana yönelmesini engellemek istedim. Bu açıdan, bulunduğumuz saha-da kalarak sadece savunma ile yetinen bir pratik yaklaşım sergiledim. Somut olarak bahar operasyonunda düşman karşısında doğru devrimci bir tutumun takınılmasının nedenleri bunlardır. Fakat kaçak dövüş tarzını ifade eden bu pasif, sağ savunmacı yaklaşım sadece bir sonuçtu. Bu davranışın gösterilmesine yol açan bir anlayış ve pratik vardı. 1993 Mayıs'ında ateşkes taktiğinin bozulmasından birkaç ay sonra uzun süren çatışma-larda ve gerçekleşen her operasyonda sayı ve teknik üstünlük sürekli düşmanda oldu. Bu açıdan, her seferinde geri çekilmek zorunda kalan biz olduk. Pratikte gerçekleşen tüm bu durumlar geçmiş süreçte şekillenen savunma psikolojisinin tamamen giderilmesine ka-rarsız ve ikircikli tutumun en can alıcı noktada kendisini yeniden göstermesine neden oldu. Bu açıdan, daha önce alan kurtarma ve savunmada gerilla savaşının çözüm gücüne inanmamayı ifade eden anlayışın olumsuz etkisi tamamen alışmadığı için, operasyon karşısında doğru devrimci tutumun takınılmasına yol açtı. Alan savunmada gerillanın mevcut gücüne hala tam güvenilmiyordu. Bu alanda kararsız ve kendine güvenmeyen ruh hali tam aşılmış değildi. Behdinan'da (Hakkari) yaşanan yönetim ve yapı sorunları, kışın Oramar'da (Buzul Dağları-1994 Alandüz Harekâtı) kalan birliğin imhadan tesadüfen kurtulması, alan savunmada ve kurtarılmış alan yaratmada içine girilen kararsız tutumu daha da olumsuz yönde etkileyen, bunu daha derinleştiren bir rolü oldu. Bu açıdan, operasyon karşısında, düşmanı yenme azmi, gösterilmesi gereken doğru devrimci tavrın irade keskinliği, zafer inancı biçiminde güçlü bir tarzda gerçekleşmedi. Düşmanın bahar operasyonunda (Ejder 1994 Kuzey Irak Harekâtı) aniden bizi çembere alacak şekilde, konumlandığımız alanın arka taraflarına güç yığıncaya, takınılması gereken doğru devrimci tutumun irade keskinliği değil, savunma psikolojisinin geri çekilme taktiği ön plana çıktı. Kurtarılmış bölge yaratma ve alan savunmasını geliştirmede gerilla savaşının zafer yara-ttan çözüm gücüne inanmayan anlayışın kendine güvensiz ruh hali, geri çekilmeden sonra düşmana karşı gerilla saldırıları biçiminde gerçekleşmesi gereken yönelimin engellenerek yapılmamasında belirleyici etkisi oldu. Savaş en büyük sınama aracıdır. Savaşta zafer inancını irade keskinliğinde denemeyen, düşmanı yenme azminden yoksun, savunmacı ruh hali hiçbir zaman operasyonda düşmana karşı takınılması gereken doğru devrimci yaklaşımı göstermez. Çünkü bunun karar gücü ve irade keskinliği kendisinde yoktur. Bu açıdan, stratejik zafer getiren her can alıcı noktada kendisini ölüme yatırmayarak, savaşı mihenk taşında değil, geride talide vermeyi esas alır. Her seferinde kararsız, ikircikli ruh halini göstererek geriye çark eden, hep savunmada kalan, düşmanın üzerine gitmeyen, kaçak dövüşme tarzını esas alan bir yaklaşım gösterir. İşte bahar operasyonunda düşman cephesi karşısında takınılması gereken doğru devrimci tutumun gösterilmeyerek sağ savunmacı konumda kalan anlayış ve pratiğin altında yatan gerçek neden budur. Ope-rasyon karşısında takınılması gereken doğru devrimci tutumun gösterilmeyerek sağ savunmacı bir pratiğin geliştirilmesinin sadece düşman cephesinden kaynaklanan neden-leri yoktur. Aynı zamanda devrim cephesinden kaynaklanan nedenleri vardır. Düşman karşısında takınılması gereken devrimci tutumun geliştirilmesi ve yerine getirilmesi gereken görevlerin hedefine ulaştırılarak pratikte gerçekleştirilmesi için partinin komuta tarzının temsil edilmesi gerekiyordu. Partinin komuta tarzının uygulanması, savaş ala-nında düşmanı yenme azmi ve zafer inancının irade keskinliğinde gösterilmesi demektir. Savaşta çizgi devrimciliğinden sapmadan, komuta tarzının yetkince uygulanması için ideolojik, politik, örgütsel, askeri her alanda, dönemin emrettiği çalışma tarzını, yerine getirmesini istediği görevlerin tümünü zamanında, ertelemeyen yaratıcı bir biçimde yerine getirmek gerekiyordu. Bu, doğru devrimci radikal bir dönüşümün sağlanması ile mümkündür. Geçmiş dönemde taktik dışı, sağ savunmacı pratikten dolayı savaşta şoke durumuna gelerek doğru devrimci radikal bir dönüşüm sağlamadım. Bu açıdan, gelişme-lerin her iki cepheden dehşetine dayanamayarak çizgi devrimciliğinin gereklerini zama-nında yerine getirmediğim. Radikal bir dönüşüm sağlamayarak liberal-uzlaşmacı bir pratik sergiledim. Bu açıdan devrimi değil, devrimde yaşamayı esas alan bir yaklaşım göster-dim. Savaşı devrimde zaferi yakalamak için değil, düşmanı uzlaşma noktasına çekecek düzeyde geliştirdim. Stratejik zafer için ölüme yatmayarak, her seferinde savaşı sağa yatıran geri bir konuma düştüm. Düşmanı kemerden tutan, savaşı denek taşında veren bir anlayış ve pratik ile değil, geride, taktik düzeyde kaçak dövüşmeyi esas alan, hep savunmada kalan oportünist bir yaklaşım gösterdim. İçinden geçilen dönemin parti takti-ğine göre değil, taktik dışı, sağ savunmacı bir pratik geliştirdiğim için partinin

komuta tarzını, onun irade keskinliğini, cesaret ve azmini, kararlılık ve hırsını kişilik özelliği haline getirmedim. Dolayısıyla düşmanı her koşul altında imha etme ve zaferi ne pahasına olursa olsun kazanma azmini, tutumunu, anlayış ve pratiğini irade etme ve zaferi ne pahasına olursa olsun kazanma azmini, tutumunu, anlayış ve pratiğini irade keskinliğinde yakalamadım. Bunu sadece pratik anlamda değil, aynı zamanda anlayış düzeyinde göstermedim. Çünkü ideolojik-politik açıdan ikircikli, muğlak ve tutarsız bir çizgi izledim. Devrimi, net belirlenmiş bir hedef olarak değil, sonuçta yenilgi getiren ve burjuva milliyetçiliğinin basit bir uzantısı durumuna gelecek olan orta yolcu bir yaklaşım gösterdim. Bu düzenden gerilikten bağların kopartılmaması anlamına gelir. Bu açıdan savaşı devrimde zaferi yakalamak için değil, devrimi liberalize ederek düşmanı uzlaşma noktasına çekecek düzeyde geliştirdim. Devrimi değil, devrimde yaşamayı esas alan bir yaklaşım tarzı aynı zamanda ordu kuruluş çalışmalarını boşa çıkardı. Gerilla ordusunu, devrimi geliştirmek için değil sağ savunmacı konumda kendini yaşatacak düzeyde geliştirdi. Onun için ordu düzeni oturmadi, resmiyet, disiplin gelişmedi, devrimci yaşam laçkalaştırıldı, mahalli özellikler kendisini konuşturdu. Gerilla ordusu savaş içerisinde çelikleşerek nicelik ve nitelik olarak yetkinleşmedi. Savaşın tecrübesi, morali, ahlakı, yoldaşlık ilişkileri, işleyiş kuralları egemen duruma gelmedi. Siyasi askeri eğitim savaşın gereklerine göre bir dönüşüm sağlamadı. Kısaca gerilla ordusu savaşta her alanda geliştirebilecek bir yetkinliğe, bir hazırlık düzeyine ulaşamadı. Orta yolcu liberal-uzlaşmacı bir anlayış ve pratiğe ifadesini bulan tüm bu gerici ve çizgi devrimciliği ile taban tabana zıt yaklaşımlar en üst düzeyde kendisini komuta tarzında gösterdi. Sorunlara radikal değil, uzlaşmacı kökünden halleden değil, sürüncemede bırakan, anında çözümleyici değil, sürece yayararak ertelemeci davranan bir yaklaşım gösterdim. Planlı hareket eden, her hareketi zafer çizgisi ile bütünleştiren, bunda ısrar eden başlattığı işi mutlaka tamamlayan bir yaklaşım ile değil, rast gele, keyfi, kararsız, ikircikli ve kendiliğindenciliği esas alan bir anlayış ve pratikte hareket ettim. Bu açıdan ilgisiz duyarsız gevşek özellikler gelişti. Bahar atılma döneminde içine girilen taktik dışı tasfiyeci pratik daha sonra yaz ve sonbaharda başlatılmak istenen alan kurtarma harekâtını olumsuz yönde etkileyerek başarıya ulaşmasını engelledi. Yersiz kayıpların ve kaçışların bu yıl bu kadar fazla yaşanması, birçok birliğin tasfiye olması asıl bahar atılım döneminde takınılması gereken doğru devrimci tutumun geliştirilmeyerek taktik dışı sağ savunmacı bir pratiğin yaşamasından dolayı oldu. Bahar operasyonundan sonra bölge Konferansları tamamlandı. Gücün düzenlenmesi yapılarak her birlik kendi mıntikasına gönderildi. Oramar'da (Alandüz) kalıcı üslenmenin yaratılması ve kurtarılmış bölge durumuna getirilmesi için öncelikle (Hakkari'nin Irak sınırındaki dört köy) Sate ve Şuke, Bure çete (korucu) köylerinden kaldırılması gerekiyordu. Bu köylerin kaldırılması eyalet planlamasında kararlaştırılmıştı. Bu köyler kaldırılmadan Oramar'da üstlenmek mümkün değildi. Çünkü Oramar'ın çevre tüm mıntikalarında düşman yerleşim yeri bırakmamıştı. Erzakin getirilebileceği kapılar düşman tarafından tutulmuştu. Geriye sadece güneyden erzak götürme çözümü vardı. Yoksa lojistik sorunu... edilemezdi. Güneyden Oramar'a giden yollar bu çete köyleri tarafından tutulmuştu. Bu açıdan çete köyleri kaldırılmadan lojistik sorununun kalıcı bir şekilde Oramar'da çözüme kavuşturması mümkün değildi. Ayrıca kış koşullarında Oramar'ın etrafı dağlarda çevrili olduğu için kar engelini aşarak çevre mıntikalarına açılmak mümkün değildir. Tek geçit kapısı Avaşın vadisidir (Mezi-Karyaderi Kampı). Avaşın kapısı bu çete köylerin tarafından tutulmaktaydı. Bu açıdan hem lojistik sorununun hal edilmesi ve hem de Oramar'ın tecritten kurtarılacak çevre mıntika ve güney sınır hattı ile bütünler mıntika ve güney sınır hattı ile bütünleştirilmesi için bu çete köylerinin öncelikle edilmesi gerekiyordu. Bu açıdan ilk yönelim köylere karşı gerçekleşti. Kuşatma taktiği izlenerek sonuçta De ve Bure köyleri kaldırıldı. Her iki çete (korucu) köyü alanı terk etmedi (Dilekli ve Dibecik köyleri), diğer iki çete köyünün üzerine giderek aynı konumunu sürdürdü. Ora'da eylemlerin durdurulmadan sürdürmesi ve harekâtın yarıda bırakılmayarak diğer iki köyün kaldırılması ile tamamlanması gerekiyordu. Çünkü her dört çete köyü kaldırılmadan Oramar açısından değişen herhangi bir durum olmayacaktı. Alan kurtarmada gösterilen o kararsız tutum ve düşman gücünü abartılı değerlendirme eylemlere olumsuz yönde yansdı. Eylemlere düşmanın müdahalesi olmuştu. Diğer iki köyün kaldırılması için ne kadar ısrar edilse düşman tıkama yaptığı için kaldırılamaz, boşuna kayıp veririz denildi. Gerdi'lere (Şemdinli-Derecik) yöneldikten sonra tekrar geliriz adı altında süreçten vazgeçildi. Eylemlerin yarıda bırakılması, aslında alan kurtarmadan vazgeçme, taktikten sapma anlamına geliyordu. Çünkü taktiğin başarısı Oramar'ın kurtarılması bu dört köyün kaldırılmasına bağlıydı. Kurtarılan alanı savunmak mümkün değildir anlayışı, kışın Oramar'da kalan birliğin tesadüfen imhadan kurtulması ve bahar operasyonunda içine girilen sağ savunmacı tutum, kararsızlık geçirilerek eylemlerin yarıda bırakılmasının altında yatan esas nedenlerdir. Eylemlerde ısrar düşmanı buradan söküp atacak ve Oramar'ın kapısı açılacaktı. Bu aynı zamanda taktiğin başarısına giden yolun yeniden yakalanması anlamına gelecekti fakat ısrar edilmedi ve alan kurtarmaktan vazgeçmenin ifadesi olarak Gerdi'lere harekât başlatmanın hiçbir hazırlığı yoktu. Gerdi güçleri bile henüz kendi alanlarına girmiş değildi. Lojistik, keşif hiçbir hazırlık yoktu. Gerdi yönetimi ve yapısı harekâta hazırlanmış değil, bir güvensizliği yaşıyordu. Buna rağmen gidildi. Tabi taktikten sapmayı ifade eden esas hedefe yönelmekten kaçınan bu gidiş başarı değil, başarısızlık ve ardından tasfiye olmayı getirdi. Gerdi'lere (Şemdinli-Derecik) yarıda bırakılmış eylem sürecinden sonra alan kurtarmada içine girilen kararsız ikircikli ruh hali ile gidildi. Bu kararsız tutum yapı ve yönetimin

hazırlanmamasına neden oldu. Gerdi'lerde daha önce çok kayıp yaşandığı ve her müdahale başarısızlıkla sonuçlandığı için hem yönetimde ve hem de yapıda güvensizlik yaratmıştı. Bunun giderilmeden yapının, eylemlerle sürdürülmesi sadece başarısızlık getirdi. Yapılan toplantılar dönüşüm sağlamadı. Çünkü aynı kararsız, kendine güvenmeyen ruh hali sadece yapıda değil bende de vardı. Bu açıdan yeterli bir hazırlık yapılmadı. Kaşifin doğru yapılmaması planlama ve düzenlemeye yansdı. Planlama karışık, düzenleme sade değildi. Yapı ve yönetimin netleşmeden, kararsız bir tarzda sistemden yoksun durum ile birleşince eylemler başarısızlığa uğradı, gruplar kendi kendini vurdu ve yersiz on şehit verildi. Gerillanın hareket ve vuruş tarzı eylem düzeni, hazırlık düzeyi tamamıyla yetersiz, yapıya, yönetime benimsettirilmeden, güç bu temelde hazırlanmadan, bunun cesareti, kararlılığı, iradesi yaratılmadan eylemlere sürüldüğü için bu kadar kayıp verildi ve eylemler başarısızlığa uğradı. Bu başarısızlık tamamıyla komuta tarzından kaynaklandı. Savaşta içinde bulunduğum kararsız ikircikli, kaçak dövüş tarzı eylemlere yansdı, arkadaşları hazırlıksız bıraktı ve sonuçta darbe yemelerine neden oldu. Eylemde yenilen darbe, arkadaşların moralini bozdu, cesaretini kırdı ve tepki ile hareket ederek Gerdi'lerde yeniden darbe yemeye neden oldu, Peş peşe yenilen bu iki kayıptan sonra, aynı dönemde Oramar'da kapsamlı bir operasyon düzenlendi. (Haziran 1994 Alandüz Harekâtı) Bu operasyonda gruplar çatışmaya girdi ve Oramar birliği kayıp vererek dağıldı. Günlerce çatışmada kalarak ilişkilerini bir ay kesti. Çok kısa bir sürede Oramar'da yaşanan bu olayı artık her şeyin yitirildiği, kötü bir tasfiyenin yaşandığı ve bir felaket ile karşılaşıldığını gösterdi. Artık tüm umudumu yitirdim. Hiç bir şey yapamaz duruma geldim. Önce bahar operasyonunda ciddi ciddi hiçbir direnişin gösterilmeyerek sağ-savunmacı bir tutumun gösterilmesi ardından Oramar'a açılım sağlamak için başlatılan harekâtın yarıda bırakılması ve şimdi Oramar ve Gerdi'lerde kısa bir sürede artarda üç darbenin yenilmesi, artık her şeyin yitirildiği telafisi mümkün olmayan bir sürece girildiği, çok ağır tahribatların yaşandığı ve çok kötü bir tasfiyeciliğin egemen duruma gelerek savaşı tamamen sağa yatırdığı ortadaydı. Gerdi'lerde yenilen darbelerden sonra Oramar birliğinin dağılarak tasfiye olması, artık tekrar Sate ve Şuke (Dilekli-Dibecik) köylerinin basılarak Oramar kapılarının açılmasını olanaksız kıldı. Çünkü zaten kararsızlık geçiriliyordu. Yenilen darbeler bu kararsızlığı daha derinleştirdi ve yönelimden tamamen vazgeçirdi. Her şey yitirildiği için o dönem tamamen inisiyatifsiz hareket ediliyordu. Çözumsuzlüğü, yaşanan ağır tahribatın ruh haliyle tepkisel çıkış yapılıyordu. Çarçela'ya hiçbir hazırlık yapılmadan önden gönderilen birliğin hazırlık yapması beklenmeden, çözumsuzlüğü yarattığı tepkisel bir çıkışın sonucu olarak gidildi. Hazırlık olmadığı için köylere gidildi. Hareket tarzı düşmanın kontrolüne girdi. Ve bu temelde kapsamlı bir operasyon yapıldı (1994 Temmuz İkiyaka Harekâtı). Operasyonda çatışma çıktı. Geri çekilmede bir grup koptu. İki arkadaş şehit düştü. Kopan gruptan bazıları düşmana teslim oldu. Arkadaşlar günlerce aç kalarak yıprandı. Moralleri bozuldu ve sonra tekrar çatışma yaşandı ve bir grup daha koptu. Peş peşe yaşanan çatışma ve birliğin yıpranmasından dolayı hareketli tabur artık işlev göremez duruma düştü. Bu açıdan güçleri diğer birliklerin üzerine dağıtarak tasfiye edildi. Hareketli taburun dağıtılarak tasfiye edilmesi, aynı zamanda Behdinan'da (Hakkari) üç ay süren sorumluluk döneminin bitişi oldu. Ondan sonra partinin yeni bir müdahalesi oldu. Bu üç aylık süre içerisinde sergilenen taktik dışı tasfiyeci pratik yüzünden Behdinan eyaleti pilot bölge rolünü oynamadı. Başta Botan olmak üzere, diğer bütün eyaletlere gereken katkıyı yapamadı, desteği sunmadı. Tersine rolünü oynamayarak düşmanın daha ağır bir şekilde eyaletlere yönelmesine neden oldu. Bahar atılımının, yaşanan sağ savunmacı pratik yüzünden boşa çıkartılması, yaz ve sonbahar hamlelerini olumsuz yönde etkiledi. Gerçekleşen eylemler Oramar'ın kurtarılmasına ve orada kalıcı tarzda üslenmenin yaratılmasına yetmedi. Savaşta geri adım atıldı ve içeride üslenme alanında 1993 yılında atılan olumlu adım kalıcı hale getirilmeyerek güçlerin yeniden sınır kesiminde konumlanmasına neden oldu. Çetecilik (koruculuk) dağıtılmadı. Çetecilik alanında başlayan çözümlü süreci tasfiyeyle tamamlanmadı. Çok geç başlatılan çeteciliği tasfiye hareketi Oramar kapısının açılmasına yol açmadı. Gerdi çeteciliği merkezi bir konuma getirilmedi. Düşman operasyonları boşa çıkartılmadı. Düşmana darbe vurulmadı. Güney'de alan savunması yapılmayarak, çok sayıda değer düşmana kaptırılmasına neden oldu. Hedeflenen karakolların hiçbirisi kaldırılmadı, düşmandan yeterince silah alınmadı. Tersine, hem çeteciliğe ve hem de düşmana yönelik eylemlerde yersiz çok kayıp verildi. Eylemlerde ve bazı operasyonlarda yenilen darbelerden dolayı bazı birlikler tasfiye oldu, bazı mıntika faaliyetleri askıda kaldı. Verilen kayıplardan dolayı savaşçı yapıda moral bozukluğu meydana geldi, tahribatlar yaşandı. Taktiğe uygun bir savaş yürütülmediği için, yapının savaş tecrübesi, niteliği, cesareti yeterince gelişmedi. Bu açıdan, ordu düzeni yerleşmedi, kural, disiplin, resmiyet, askeri yaşam bozuldu; laçkalık, düzensizlik gelişti. Taktiğe uygun bir savaş yürütülmediği ve partinin komuta tarzı temsil edilmediği için yönetimler tasfiye oldu. Hiçbir birlik yönetimi gerçek anlamda rolünü oynamadı. Bölge, mıntika komiteleri tasfiye oldu, ağır bir bireycilik yaşandı. Bu açıdan, yapı ile ilgilenme, denetim kurma, geliştirme, savaşa hazırlama ve eğitimi düzenli dönüşüm sağlayacak tarzda verme, parti ölçülerine göre gerçekleşmedi. Bunun sonucunda çok sayıda kaçışlar oldu. Çok sayıda kaçış ve yersiz kayıplardan dolayı gücün sayısal oranında artma değil, tersine azalma oldu. Çünkü savaşın yaygınlaştırılarak geliştirilmesi yüzünden savaşçı katılımı çok az oldu. Tüm bu nedenlerden dolayı bugün Behdinan (Hakkari) eyaleti savaşta, ordulaşma alanında, üslenme ve bölgelere açılışından gücün niteliği, niceliği, devrimin yaşamın yerleşmesi, parti öncülüğünün temsil edilmesi ve komuta tarzının

uygulanması bakımından çok daha geri bir konumu yaşamaktadır. Sonuç olarak: Dört yıllık süreç içerisinde sergi-lediğim taktik dışı, sağ savunmacı, tasfiyeci pratik yüzünden savaşın her iki temel merkez alanında, hem Botan ve hem de Behdınan'da kurtarılmış alan yaratmayarak, partinin iktidar gücü olarak örgütlenmesini boşa çıkardım. İkinci olarak; Serhıldanlar'ın gerilla savaşı temelinde korunarak geliştirilmemesi yüzünden silahlı ayaklanmaya dönüşmeden düşman tarafından bastırılmasına neden oldu. Halkın devrimci kabarışının katliamla bastırılması, gerilla savaşının kitle desteğinden yoksun kalarak önemli oranda tecrit ol-masına, savaşçı potansiyelinin gerilla saflarına çok az gelmesine, milis ağının darbe olarak gerilla savaşına gereken desteği sunmasına yol açtı. Bu temelde hem halkın devrimci iktidarı korunmadı ve hem de gerilla ordusunun on binlere varan potansiyeli savaşa çekilmedi. Üçüncü olarak; silahlı mücadele, gerilla ve hareketli savaş tarzında genişliğine ve derinliğine geliştirilmedi. Gerilla savaşının zengin yaratıcı taktikleri pratikte hedefler programına ulaşmayı mümkün kılacak tarzda geliştirilmesi başarısız oldu. Tersine, taktik-te tıkanma yaşandı, bu açıdan, hem kaldırılması gereken düşman hedefleri ve çete odak-ları tasfiye edilmedi ve hem de yersiz çok sayıda kayıp verilerek düşmana önemli oranda değer kaptırıldı. Bu savaş tarzından gerilla gücü cesaret almadı, tecrübe kazanmadı, moral bulmadı, onun için ne askeri kişilik oluştu ve ne de komutan çıktı. Tersine, yersiz kayıplardan ve savaşın sağa yatırılmasından dolayı çok sayıda kaçış olayı yaşandı. Birlik-ler tasfiye oldu, yönetimler rolünü oynamadı. Dördüncü olarak; gerilla ordusunun örgüt-lendirilmesi başarısız oldu. Kuruluş ve inşa çalışmaları boşa çıkarıldı. On binlere varan savaşçı adayının gerilla saflarına çekilmesi gerekirken bu yapılmadı. Yapılmadığı gibi; mevcut potansiyel değerlendirilmedi. Güç savaştırılmadı. Savaş içerisinde tecrübe kaza-narak nicelik ve nitelik olarak çelikleşmesi sağlanmadı. Savaş hakimiyeti gelişmedi, eği-timsiz kaldı. Gerillanın hareket ve vuruş tarzı yapıya egemen kılınmadı. Kuralsızlık ya-şandı. Güç atıl bırakılarak yozlaşmaya terk edildi. Onun için resmiyet disiplin gelişmedi, devrimci yaşam oturmadı, yoldaşlık ilişkileri zedelendi, güven bunalımı doğdu. Gerilla ordusunun sıkı disiplinli, emre amade tarzı yerine, gevşek örgütlenmiş, resmiyetten uzak; keyfi ve her türlü laçkalığın kendisini konuşturduğu bu yaklaşım yüzünden mevcut güç geliştirilmedi, savaştırılmadı; tersine, atıl bırakıldığı, ilgilenmediği, denetim kurulmadığı için tüketildi, çok sayıda kaçış bu yüzden oldu. Gerilla ordusu örgütlenmediği gibi, onun komuta sistemi de oluşmadı. İşleyiş kuralları bir tarafa bırakıldı. Düzen oturmadı. Komuta tarzı, savaşın beyni durumuna gelmedi. Tersine, her türlü yanlış anlayış ve pra-tiğin kendisini konuşturduğu bu suçlular topluluğunun oluştuğu, bu temelde uzlaşma-la-rın sağlandığı bir merkez durumuna geldi. Yıllar bu temelde çok kötü kaybedildi. Birçok tarihi fırsat değerlendirilmedi, imkan olanak, değer düşmana kaptırıldı. Kısaca, her alan-da tam bir suç pratiği gelişti. Düşmandan daha çok partiye zarar verildi. Parti en önemli savaş sahasında boşa çıkartıldı. Orta yolcu, liberal, uzlaşmacı anlayış ve pratik sonuçta partiyle bütünleşmeyerek, onun çizgi devrimciliğinin gereklerini yerine getirmeyerek, komuta tarzını temsil etmeyerek ona karşıt bir konuma geldi ve kendisini bu temelde tasfiye etti. On yıllık pratiğin sonuçta vardığı nokta bu oldu. Parti 5. Kongre temelinde yeni bir hamle dönemini başlatıyor. Bu zirvesel hamle döneminin her zamankinden daha fazla başarıya ulaşma imkanı vardır. On yıllık silahlı mücadele pratiğinin ulaştığı düzey, başarıya ulaşmanın her türlü koşulunu yaratmıştır. Düşman büyük bir çöküşü yaşıyor. İçeride-dışarıda büyük bir tecrit süreci yaşıyor. Türk devleti hızla aşıyor. Savaş potansi-yeli artık tüketişin eşliğine gelmiştir. Aynı tempo ile savaşı götürmesi mümkün değildir. Soykırım savaşında daha fazla ısrar, çok daha hızlı çöküşünü getirecektir. Halk yeniden, bu sefer çok daha güçlü patlamanın eşliğindedir. Halkın devrimci kabarışı kısa sürede yeniden gündemi işgal edecektir. Gerilla savaşı, halkın devrimci potansiyelini yeniden daha güçlü bir şekilde yakalayarak gerilla ordusunu buna dayandırmak çok daha güçlü bir biçimde örgütleyecektir. Gerilla savaşı, ülke genelinde artık kök salmıştır. Her eyalette kalıcı üslenmenin bütün koşulları yaratılmıştır. Savaşçı yapı, nitelik ve nicelik olarak oldukça ileri bir tecrübe kazanmıştır. Çetecilik önemli oranda çektirilmiş, düşman çok geniş sahalarda denetimini kaybetmiştir. Tüm bu elverişli koşullara dayanarak, 5. Kongre temelinde başlatılan yeni hamle dönemini artık partiyi iktidar gücü olarak ülke genelinde örgütlenmenin, kurtarılmış alanlarda bağımsızlığın temellerini inşa etmenin güçlü koşul-larının yaratmıştır. 5. Kongre temelinde başlatılan bu tarihsel hamle dönemine dayanarak, çok gecikmeli de olsa, köklü radikal bir dönüşüm sağlamak istiyorum. Partiyle bütünleşe-rek çizgi devrimciliğinin gereklerini yerine getireceğime, onun komuta tarzını bu sefer kesinkes temsil edeceğime güveniyorum. İşlenen suç pratiğimin telafisini bu temelde yerine getirmek istiyorum. Bu şansın verilmesine layık olacağımın belirtmek istiyorum. Karar düzeyim, sözüm, pratiğim bu olacaktır. Bu temelde Parti Önderliği'ne, şehitlere, arkadaşlara verdiğim sözü tekrarlamak isterim.

Devrimci selam ve saygılarımı sunuyorum.

22 Ocak 1995 Botan -Nizamettin Taş"